

Wykazy namiast przyjętych
do zwjść fizycznych pnes
C.K. Kedy szkolno krajowz.

Programy zwjść.

rochcie .- (na przemian co dwa dni).-
23 uczni przy robotach połoninnych jak w poprzednim oddziale
(na przemian z innymi uczniami) oraz

5 uczni przy schronisku -zajęcie jak przy oddziale I. na
przemian .-

III. O d d z i a ł :) c.k. Zarząd lasów jak wyżej)
U m i e s z c z e n i e : nowa koliba pod połoniną " Dancerz,"
Z a j ę c i e :

25 uczni przy robotach połoninnych na " Dancerzu," (Czynność
vide Oddz I.)

5 uczni w schronisku (kolibie) czynność jak Oddział I (A)

IV. O d d z i a ł : C.k. Zarząd lasów i dóbr państwowych w Miku-
liczynie - poczta i stacja kolejowa w miejscu.-

U m i e s z c z e n i e : nowa koliba pod połoninami skarbo-
wymy .

Z a j ę c i e :

25 uczni przy robotach połoninnych c.k. okr. gosp. Mikuliczyn
(czynność vide Oddz. I)

5 uczni w schronisku (kolibie) czynność jak Oddz. I.-

V. O d d z i a ł : c.k. Zarząd lasów i dóbr państwowych w Ta-
tarowie - poczta i stacja kolejowa w miejscu.-

U m i e s z c z e n i e : nowa koliba pod połoniną " Jawor-
nik"

Z a j ę c i e :

25 uczni przy robotach na połoninie " Jawornik," i " Czarna
Kłewa".-

5 uczni w schronisku (kolibie) czynność jak I Oddz.-

VI. O d d z i a ł : c.k. Zarząd lasów i dóbr państwowych w Ja-
błonicy - poczta w miejscu , stacja kolejowa Tatarów.-

U m i e s z c z e n i e : nowa koliba pod połoniną " Douha,"
Z a j ę c i e :

25. uczni przy robotach połoninnych na połoninie " Douha,"

na połoninie " Dancerz" właściciel firmy " Karpethia" w

15) szczytki do szurwania, garnków, stółków, ławek, barometr
16) binokle, termometr, busola, wreszcie

- 17) apteczka dla różnej potrzeby:
- a) zawierająca środki do zatrzymania krwi (opatrunki higieniczne)
 - b) maść na odparzenie rąk, nóg (wazelina borowa)
 - c) środek przeciwbieguncny
 - d) środek przeczyszczający
 - e) środek przeciwniebiesieniu
 - f) środek desyntykcyjny.

Nadto trzeba dla każdego oddziału: z a r a z z r o b i ó c
 kilka tapczanów, dwa stoły, kilka ławek, półki na rzeczy
 i na przybory kuchenne i skrzynie na wiktuały zamykające
 się na kłódkę.

- z a s i z i a r z a p r z y g o t o w a ć
- a) gałęzie świerkowe lub jodłowe dla tapczanów i legowisk
 - b) paleniska

Prócz tego należy polecić dzierżawcy pokoniny, ażeby
 celem dostarczenia za ugodzoną mierną opłatą potrzebnego
 mleka dla każdego zajętego na pokoninie oddziału, wystarał
 się czemrychlejszo 15 dojnych krów. -
W i k t u a ł y

- K a ż d y o d d z i a ł winien zaopatrzyć się w niezbędne
 wiktuały w odpowiedniej ilości a to:
- 1) sól i cukier,
 - 2) herbatę, kwas cytrynowy,
 - 3) mąkę: pszenną, kukurydzianą,
 - 4) kaszę: hreczaną, jaglaną, jęczmienną, krupy,
 - 5) słoninę lub inną omastę,
 - 6) chleb razowy i biały, ser, jaja, groch, fasola, soczewica
 i t.d.

Na pokoninie względnie w pobliskiej osadzie będą barany,

ewentualnie cieleta do nabycia. Uwaga: Ze względu na wagę : agawU

C) Celem uzupełnienia prowiantów należy zorganizować dostawę w porozumieniu z miejscowym c.k. Zarządcą lasów i dóbr państwowych.

Kierownictwo i kontrola robót połoninnych spoczywają w rękach miejscowego c.k. Zarządcy lasów i dóbr państwowych, zaś bezpośrednim dozorującym na miejscu jest przydzielony c.k. leśniczy.-

Celem uzyskania zezwolenia praktycznego zajęcia za opłatą w krajowym ogrodzie botanicznym na "Pożyżewskie" należy się odnieść do Wydziału krajowego we Lwowie, zaś do zajęcia we fabryce destylacji na połoninie "Dancerzu" do kierownictwa fabryki "Karpathia" w Worochei.

Uczniowie winni być zajęci całodzienną pracą każdego dnia powszedniego z wyjątkiem soboty a to 4 godziny przed południem i 3 godziny po południu. - Pracować mają tylko wykonalne oddzielnie a nie razem z na jennikami.

Uczniowie pracujący przy robotach połoninnych otrzymują za każdy dzień roboczy wynagrodzenie 2 Koron, płatne wedle iminnego spisu co dwa tygodnie z dołu, do rąk profesora jako Kierownika oddziału. - Narzędzi robotniczych dostarczy miejscowy c.k. Zarząd lasów i dóbr państwowych.

Za zrobienie tapczanów, stołów, ławek, półek, przygotowanie legowisk etc. należy zwrócić c.k. Zarządowi lasów i dóbr państwowych faktycznie poniesione koszty.

Inwentarz kuchenny i stołowy należy zakupić w Lwowie rozdzielić między oddziały i przewieść ze sobą do przeznaczonych schronisk.-

Oddziały mają być bezwarunkowo karnie zorganizowane posłuszne wszelkim zarządzeniom wydanym przez średnie kierownictwo robót, a to tak co do wykonywania poruczonej pracy jak i co do przestrzegania przepisów policyjno. i gospodarczo-leśnych.-

Uwaga : Ze względu ,że dzienny wikt ucznia kosztować będzie około 1 K 60 h, pozostanie mu z 2 koron dziennej zapłaty za ledwie 40 h dziennie czyli za 6 tygodni po 5 dni roboczych = $30 \times 40 = 12$ koron zaoszczędzenia - należałoby wystarać się o wydatną zapomogę - umożliwiającą uczniom wyższe zaoszczędzenie dochodzące do Koron 50 licząc na głowę.

.50-12=38 K czyli dla 210 uczni = $38 \times 210 =$ zapomogę w wysokości około 8000 koron .-

Zaznacza się że koszty organizacyjne będą wynosiły dla VII oddziałów przynajmniej po 100 koron razem 700 koron zatem dodatek powinien osiągnąć sumy 8700 koron .-

„ Skarbu Państwa ze względów gospodarczych i zasadniczych wyższego wynagrodzenia robocizny nad 2 K dziennie opłacić nie może .-

D. Każdy uczeń powinien być zaopatrzony w następują-

ce rzeczy: - Pracować ma być

miękki filcowy kapelusz lub czapka sportowa,

2 ubrania z tych jedno polowe (robocze),

2 pary sznurowanych wygodnych bucików, podbitych gwoździa-

mi,

1 peleryna z kapturkiem,

2 kocyki,

1 mała poduszka, stołów, ławek, kuferek,

2 grube poszewki na poduszkę,

3 prześcieradła (- grube)

3 ręczniki, sztućce i stołowy naczynie

1 potrójna bielizna do przebrania,

1 plecak,

1 sznurowana kurtka,

5 par szkarpetek ciepłych,

6 chustek do nosa, grzebień, szczotka, szczoteczki do

i zębów, notatka, ołówek, raderka, noż (szyćorki).-

Jest bezwarunkowo wskazane, ażeby przy każdej grupie uczni było zatrudnionych po kilku "skautów", którzy jako obznajomieni z życiem obozowem ułatwią ekspozowaną egzystencję nie-doświadczonej młodzieży szkolnej.-

Każdy Oddział, winien w odnośnym c.k. Zarządzie lasów i dóbr państwowych zgłosić na kilka dni na-przód swoje przybycie.-

[Faint, illegible handwritten notes and signatures, possibly including names like 'Michał' and 'Owoc']

C.k. Rada szkolna krajowa.

We Lwowie, dnia 2. lipca 1914.

L:11845/IV.

Do

Wielmożnego Pana

Tadeusza Czekowskiego

egzaminowanego zastępcy nauczyciela w gimnazjum W

we

Lwowie.

C.k. Rada szkolna krajowa przyjmując z zadowoleniem okazaną przez Pana gotowość nadzorowania uczniów szkół średnich, zajętych w bieżącym roku przy robotach połoninnych w c.k. Zarządach lasów i dóbr państwowych, uprasza Go o objęcie opieki nad młodzieżą Oddziału.

Przesyłając w załączeniu wykaz uczniów przyjętych do tych robót, podzielonych na oddziały, tudzież jeden egzemplarz programu zajęć uczniów, Rada szkolna krajowa uprasza Pana, by w porozumieniu z właściwymi Dyrekcyami zechciał zająć się organizacją oddziału młodzieży Jego opiece poruczonej i zgłosił jego przybycie na kilka dni naprzód w odnośnym c.k. Zarządzie lasów i dóbr państwowych.

Na częściowe pokrycie kosztów podróży Pana asygnuje Mu równocześnie Rada szkolna krajowa zasiłek w kwocie 20. K.

O swych spostrzeżeniach nad młodzieżą w czasie bieżących wakacji zechce Pan przedłożyć Radzie szkolnej krajowej po ukończeniu robót relację.

Za c.k. Namiestnika:

[Handwritten signature]

Kase im. Pianaoskięs

25

KASA IM. MIANOWSKIEGO - INSTYTUT POPIERANIA NAUKI
WARSZAWA, PALAC STASZICA. KONTO P.K.O. 1371. TELEFON BIURA 7.07, DZIAŁU WYDAWNICTW 47-15

Nr. 119.

Warszawa dnia 26/II 1927r.

Wielmożny Pan prof.Dr.Tadeusz Czeżowski

w W i l n i e .

Komitet Kasy im.Mianowskiego z podziękowaniem potwierdza odbiór w dniu 26 b.m.kwoty 15.- złotych, nadesłanej tytułem 3-ch składek członkowskich za r.1926 i w załączeniu przesyła pokwitowania.

*Kwit. doręczony
15/II 27. Chrenin*

Członek Komitetu Sekretarz

Chubalinski

27

Na odcinku przekazu PKO:

Złożyli dodatkowo składki członków popierających za rok 1926 po 5 zł Dr. Ludwik Łukowski, Dr. Jadwiga Muraszkówna, Dr. Józefat Bohuszewicz, asystenci Klinik Uniwersytetu w Wilnie. Proszę o nadesłanie pokwitowań na moje ręce.

Wilno, 21 lutego 1927.

Ca 24 II 27.

Potwierdzenie dla wpłacającego.

Dnia 21 lutego 1927

przyjęto wpłatę

złotych Piętnaście

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności w Warszawie Nr. **1.371**

właściciel konta:

**Kasa Mianowskiego
WARSZAWA.**

Stempel dzienny pocztowy.

Podpis urzędnika pocztowego:

Drukarnia P. K. O.

RIANKIETNA

Lista składek do Instytutu Popierania Polskiej Twórczości Naukowej,
Klasy im. J. Mianowskiego.

Składka członka popierającego wynosi na cały rok 1926 5 zł.

L. por.	Imię i nazwisko	zakres opiera.	5	0	020	7
1	Dr. Artur Achmatowicz	zakres anatomii ogólny				
2	Dr. Eugeniusz Maniewicz					
3	Dr. Witold Pakowski					
4	Dr. Zygmunt Jabłoński	zakres anatomii patologicznej				
5	Dr. Stanisław Mahrburg					
6	Dr. Kazimierz Malinowski					
7	Dr. Marian Obeski					
8	Dr. Karol Kosinowski	[zakres anat. ogólny]				
9	Dr. Krystyna Stawiarcka	zakres histologii				
10	Dr. Stefan Bągiński					
11	Dr. Stefan Jakimowicz	[zakres Bakteriologii]				
12	Dr. Edward Karnecki	[zakres Patologii ogólnej]				
13	Dr. Marylda Chorzeloka	[zakres Chemii Farmaceutycznej]				
14	Dr. Kazimierz Pymasewski	[zakres Fizjologii]				
15	Dr. Aleksander Szaferowicz	[zakres Hygieny]				
16	Dr. Franciszek Siarko	[zakres Farmakologii]				
17	Dr. Jan Fabicki	[zakres Chemii Fizjologicznej]				
18	Dr. Jęży Marciniak	zakres anatomii ogólny (wyprowadzenia)	5	0	020	7
19	Dr. Zygmunt Zawadzki					
20	Dr. Józefa Ruciewiczówna			5		020
21	Dr. Tomasz Bronowski		5		020	
22	Dr. Henryk Rudziński		5		020	
23	Dr. Michał Jęży					
24	Dr. Antoni Borowski		5		020	
25	Dr. Wacław Bogdanowski					
26	Dr. Kazimierz Puroński		5		020	
27	Dr. Józefa Wasilewska-Swidorska					

28	Dr. Henryk Garniewicz [II ^a Klasa Honorowa.]	5	opt.	
29	Dr. Wacław Łaleski	Klasa fotograficzna - grawerofilia		
30	Dr. Otton Jastrzębski			
31	Dr. Eugeniusz Klemenski			
32	Dr. Wacław Wysoki			
33	Dr. Kazimierz Edman			
34	Dr. Alina Erdmannowa	Klasa druczka	5	opt.
35	Dr. Ludwik Łukowski		5	opt.
36	Dr. Jadwiga Niepokojowska			
37	Dr. Adam Świątek			
38	Dr. Eugeniusz Górcz			
39	Dr. Maciej Junciewicz	Klasa litograficzna	5	opt.
40	Dr. Józef Bohusiewicz		5	opt.
41	Dr. Józef Kucharski		5	opt.
42	Dr. Mieczysław Trzeciak		5	opt.
43	Dr. Marjan Siedlecki		5	opt.
44	Dr. Józef Tyminski			
45	Dr. Julian Podkościelny	Klasa druczka - grawerofilia	5	opt.
46	Dr. Janina Kuznietsova		5	opt.
47	Dr. Adolf Falkowski			
48	Dr. Marjan Mienicki	Klasa druczka - litografia - topografia	5	opt.
49	Dr. Wacław Morawski		5	opt.
50	Dr. Aureli Bogusław Haukoński			
51	Dr. Ignacy Abramowicz	Klasa druczka - litografia		
52	Dr. Maria Milewska			
53	Dr. Tadeusz Wyszowski			
54	Dr. Florian Śniegowski	Klasa druczka - litografia		
55	Dr. Czesław Szwedowski			
56	Dr. Halina Jankowska	Klasa druczka - litografia		
57	Dr. Adolf Malinowski			
58	Dr. Proch Pucalio (ul. uwr)	5	opt.	
59	Dr. Stefan Parniewicz (ul. ch. 14)	5	opt.	
60				

20

Wilno, 16 grudnia 1926.

Szanowny

Komitet Kasy im. Dra J. Mianowskiego

w Warszawie.

Przesyłam w załączeniu kwitarjusz, z którego wydane kwity 2876-2892 opiewają na łączną kwotę 85 zł. W piśmie swoim z dnia 6 lipca b.r. podałem kwotę zebranych i pokwitowanych składek 480 zł, razem z kwotą wymienioną powyżej łączna suma wynosi przeto 565 zł; z tego 515 zł przekazałem już poprzednio na rachunek Kasy Mianowskiego w P.K.O. /o czym zawiadomiłem we wspomnianem swem piśmie/, jednocześnie zaś przekazuję pozostałą kwotę 50 zł.

Na skutek uwagi uczynionej mi przez jedną z osób interesowanych sprawdziłem, iż sprawozdanie Kasy za rok 1925 pomija w spisie członków popierających następujące nazwiska osób, które złożyły w tymże roku składki na moje ręce:

Bazarewski Stefan /kwit nr.2045/	Orłowski Zenon /kwit nr.2095/
Eiger Marjan / " 2088/	Pakowski Witold / " 2036/
Gieczyński Kazimierz / " 2086/	Parczewski Alfons / " 2054/
Glixelli Stefan / " 2021/	Pomian Zygmunt / " 2083/
Gryglewicz Teofil / " 2089/	Prüffer Jan / " 2047/
Hłasko Marjan / " 2046/	Puciata Leon / " 2080/
Jantzen Kazimierz / " 2048/	Reicher Michał / " 2096/
Januszkiewicz Aleks. / " 2090/	Sawicki Adam / " 2081/
Jasiński Wacław / " 2091/	Sowiński Zdzisław / " 2052/
Jaworski Iwo / " 2089/	Swirski Ignacy / " 2076/
Karaffa-Korbitt Kaz. / " 2100/	Szurko Jan / " 2051/
Karaffa-Korbitt Wład. / " 2093/	Szymański Julian / " 2099/
Kempisty Stefan / " 2050/	Traczewski Samuel / " 2082/
Marcinowski Józef / " 2085/	Traczewski Cezar Szcz. / " 2097/
Michejda Kornel / " 2092/	Trzebiński Stanisław / " 2053/
Mościcki Aleksander / " 2084/	Wilanowski Bolesław / " 2078/
Nowicki Paweł / " 2079/	Wilczyński Jan / " 2098/
Opoczyński Kazim. / " 2094/	Zongołkiewicz Bronisław / " 2077/.

Proszę uprzejmie o dodatkowe umieszczenie tych nazwisk w sprawozdaniu za rok 1926.

Z wyrazami poważania

Orłowski
16/12

Wydział Matematyczny-Fizyczny.

L. por.	Nazwisko i imię	Miejsce		Wzrost	Punkty	Sędziów	Oficera	Wzrost	Inne	Uwagi
		1926.	1926.							
1	prof. dr. Władysław Dziembowski	5	-	2068						
2	prof. dr. Kazimierz Michał Dziembowski	5	-	2069						
3	prof. dr. Kazimierz Jaitzei	5		2070						
4	prof. Ing. Witold Krabowski	5		2071						
5	prof. dr. Józef Łukaneuicz	5		2072						
6	prof. dr. Józef Pathowski	5		2073						
7	prof. dr. Jan Prüffer	5		2074						
8	prof. dr. Janusz Pędzichowski	5		2075						
9	prof. dr. Kazimierz Stawinski	5		2451						
10	prof. Wiktor Emeryk Jan Stawinski	5		2452						
11	prof. dr. Józef Trębkiński	5		2453						
12	prof. dr. Piotr Winiarski	5		2454						
13	prof. Jan Włodarczyk	5		2455						
14	prof. dr. Władysław Lechiga Mienyski	5		2820						
15	prof. dr. Stanisław Rydzowski	5		2821						
16	prof. dr. Jan Weissenhoff	5		2822						
17	prof. dr. Stefan Karpisty	5		2888						
18	prof. dr. Marian Hasko	5	-	2891						

Wydział Lekarski

L. por.	Nazwisko i imię	Kwota Ofiar		Kwota 1929r.	Przebieg 1929r.	Przebieg 1929r.	Przebieg 1929r.
		1926r.	1926r.				
1.	prof. dr. Maxyan Eiger	5	-	2055			
2	prof. dr. Teofil Gryglewicz	5	-	2167			
3	prof. dr. Aleksander Januszewski	5	-	2468			
4	prof. dr. Kazimierz Wacław Karaffa-Kobutt	5	-	2469			
5	prof. dr. Zenon Orłowski	5	-	2470			
6	prof. dr. Juljan Pettinger	5	-	2471			
7	prof. dr. Jan Smurto	5	-	2472			
8	prof. dr. Julian Symonowski	5	-	2473			
9	prof. dr. Cesar Augustyn Traczewski	5	-	2474			
10	prof. dr. Stanisław Thebiniski	5	-	2475			
11	prof. dr. Stanisław Karol Władcyko	5	-	2801			
12	prof. dr. Jęży Stanisław Alexandrowicz	5	-	2802			
13	prof. dr. Wacław Jasicki	5	-	2803			
14	prof. dr. Kornel Michejda	5	-	2804			
15	prof. dr. Władysław Karaffa-Kobutt	5	-	2805			
16	prof. dr. Jan Kazimierz Mubyriski	5	-	2806			
17	prof. dr. Kazimierz Gocymowski	5	-	2807			
18	prof. dr. Michał Reichert	5	-	2808			
19	prof. dr. Siergiej Iwiliusz Siemulski	5	-	2809			
20	prof. dr. Jan Zygmunt Wiloszyński	5	-	2810			
21	prof. dr. Władysław Jabonicki	5	-	2811			
22	prof. dr. Zdzisław Bonimski	5	-	2870			
		5	-	2889			

R. por.	Imię i nazwisko	Strona ofisa list preleg
1	Dr. Stefan Pygiel	5 - 2823
2	Dr. Adam Lysakowski	5 - 2824
3	P. Helena Wiege	5 - 2825
4	P. Mikołaj Dzirowski	5 - 2851
5	P. Romana Stefanowska	5 - 2852
6	P. Marija Kotwiczówna	5 - 2853
7	P. Marija Obrubanińska	5 - 2854
8	P. Jena Filonowa	5 - 2855
9	P. Marija Gidwojnicówna	5 - 2856

Secretariat Uniwersytetu

1	P. Walentyna Lorożkiewiczówna	5 - 2890
---	-------------------------------	----------

Potwierdzenie dla wpłacającego.

34

Dnia 17 grudnia 1926.

przyjęto wpłatę

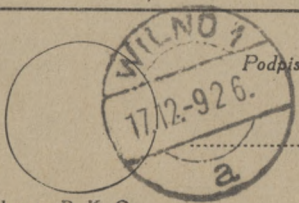
złoty Pięćdziesiąt

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności w Warszawie Nr. **1.371**

właściciel konta:

**Kasa Mianowskiego
WARSZAWA.**

Stempel dzienny
pocztowy.

Podpis urzędnika pocztowego:

Drukarnia P. K. O.

BLANKIET NADAWCZY.

Dowód nadania № 80

Przesyłka polecona Nr. 580

do

w

Uwaga:

Pobranie

Opłata

Potwierdzenie dla wpłacającego. ³⁶

Dnia 7 maja 1926.

przyjęto wpłatę

złoty ch Trzysta dwadzieścia

pięć

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności w Warszawie Nr. **1.371**

właściciel konta:

Kasa Mianowskiego

WARSZAWA.

Stempel dzienny
pocztowy.

Podpis urzędnika pocztowego:

[Handwritten signature]

Drukarnia P. K. a

19025.

37

Potwierdzenie dla wpłacającego.

Dnia 5 lipca 1926.....

przyjęto wpłatę

złotych Sto dziewięćdziesiąt

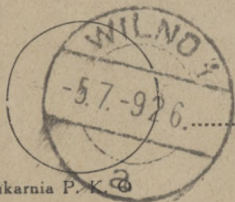
na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności w Warszawie **Nr. 1.371**

właściciel konta:

Kasa Mianowskiego

WARSZAWA.

Stempel dzienny
pocztowy.

Podpis urzędnika pocztowego:

Drukarnia P.K. 2

BIANKIET NADAWCZY

Wilno, 6 lipca 1926.

Szanowny

Komitet Kasy im. Dra J. M i a n o w s k i e g o

w

W a r s z a w i e .

W załączeniu zwracam dostarczone mi kwitarjusze Kasy z następującem obliczeniem:

Wydane kwity opiewają

Nr-y 2055- 2075	na 105 zł.
" 2451- 2475	" 125 "
" 2801- 2825	" 125 "
" 2851- 2875	" 125 "

razem 480 zł.

Na rachunek Kasy Mianowskiego w P.K.O. przekazaniem

dnia 7 maja 1926	325 zł.
" 5 lipca "	190 "

razem 515 zł.

Proszę uprzejmie o nadesłanie mi nowego kwitarjusza, abym mógł wydać brakujące jeszcze pokwitowania na składki już złożone i te, które ewentualnie jeszcze wpłyną.

cyber.
6/26.

Z wyrazami poważania

KASA IM. MIANOWSKIEGO - INSTYTUT POPIERANIA NAUKI
WARSZAWA, PALAC STASZICA. KONTO P.K.O. 1371. TELEFON BIURA 7-07. DZIAŁU WYDAWNICTW 47-15

Nr. 764.

Warszawa, dnia 21/XII 1926 r.

Wielmożny Pan Prof. Dr. Tadeusz Czeżowski

w W i l n i e .

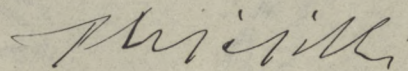
Wielce Szanowny Panie,

W odpowiedzi na list W. Pana z dn. 16 b. m. mamy zaszczyt zakomunikować, że nazwiska podanych przez Sz. Pana w powyższym piśmie Członków-popierających Kasy, którzy wpłacili na ręce Sz. Pana składki za rok 1925 nie mogły być umieszczone w sprawozdaniu zeszłorocznym z tego powodu, że pieniądze nadesłane nam przez Pana z tego tytułu w dn. 20 stycznia b. r. figurują w naszych księgach kasowych tegorocznych; umieszczenie więc tych osób na liście członków za rok 1925 byłoby niezgodne z bilansem. Wszyscy członkowie-popierający, którzy wpłacili składki za rok 1925 w roku bieżącym /a mamy takich przeszło 125-ciu/ będą bezwzględnie wyszczególnieni w tegorocznym sprawozdaniu Kasy.

Równocześnie potwierdzamy odbiór 50.- zł., jako rentującej sumy ze składek członkowskich, zbieranych przez Wielce Szanownego Pana i w imieniu Komitetu Kasy składamy Panu serdeczne podziękowanie za stałą pamięć o naszej instytucji i stale okazywaną nam pomoc.

Z wysokim poważaniem

Członek Komitetu Sekretarz

/prof. J. Ujejski/

40

Wilno, 16 stycznia 1926.

Szanowny

Komitet Kasy im. Dra J. M i a n o w s k i e g o

W

W A R S Z A W I E

Stosownie do pisma Nr. 13 z dnia 8 bm. zwracam dostarczone mi kwitarjusze Kasy z następującem obliczeniem:

Wydane kwity opiewają

Nr-y 2001-2025	na 125 zł
" 2026-2050	" 125 "
" 2076-2100	" 125 "
" 2051-2054	" 20 "

Razem	395 zł.

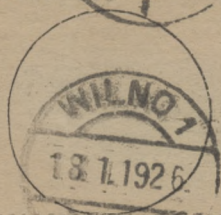
Wykazana kwotę przekazaniem na rachunek Kasy Mianowskiego w P.K.O. mianowicie

dnia 7 lipca 1925	220 zł
" 16 stycznia 1926	175 "

Razem	395 zł.

Nazwiska członków popierających i ofiarodawców są uwidocznione na odcinkach kwitarjuszy. Zwłokę w wyrachowaniu się usprawiedliwiam tem, że niektóre rozesłane przezemnie listy powróciły dopiero w dniach ostat-

./.

 Dowód nadania № 199 Przesyłka polecona Nr. _____ do _____ w _____ Uwaga: _____	Pobranie	Oplata	

nich. Zarazem proszę uprzejmie o nadesłanie mi nowych kwitarjuszy celem zbierania składek za rok 1926.

Z wyrazami poważania

Wojciech $\frac{16}{1}$

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJACEGO. W

Dnia 7 lipca 1925.

przyjęto wpłatę

(słowami)

marek Dwieście dwadzieścia

złotych

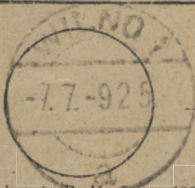
na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności w Warszawie № 1.371

Właściciel konta:

Kasa Mianowskiego

WARSZAWA.

Stempel dzienny pocztowy.

Podpis urzędnika pocztowego:

Drukarnia P. K. O. — 1923.

BLANKIET NADAWCZY.

Potwierdzenie dla wpłacającego.

42

Dnia 16. I. 1926

przyjęto wpłatę

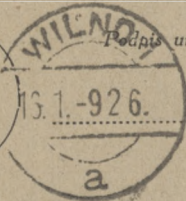
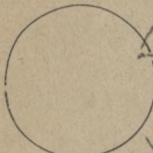
złotych 510 siedemdziesiąt pięć

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności w Warszawie Nr. 1.371

właściciel konta:

Kasa Mianowskiego
WARSZAWA.

Stempel dzienny pocztowy.

Podpis urzędnika pocztowego:

[Handwritten signature]

Drukarnia P. K. O

43

KASA IM. MIANOWSKIEGO - INSTYTUT POPIERANIA NAUKI
WARSZAWA, PAŁAC STASZICA. KONTO P.K.O. 1371. TELEFON BIURA 7.07, DZIAŁU WYDAWNICTW 47-15

Nr.13.

Warszawa dnia 8/I 1926 r.

Wielmożny Pan prof. Tadeusz Czeżowski

w Wilnie, Uniwersytet.

Przystępując obecnie do druku sprawozdania Kasy M. za rok 1925, mamy zaszczyt prosić Pana Profesora o nadesłanie wykazu skooptowanych przez Pana ostatnio członków-popierających Kasy M. oraz ofiarodawców, w których imieniu Pan Profesor wpłacił w dniu 10/VII-25 zł. 220.- a także o zwrot kwitarjuszy, dla przedstawienia ich Komisji Rewizyjnej Kasy.

Z wysokim poważaniem

Członek Komitetu Sekretarz

J. Ujejski
/prof. J. Ujejski/

Wydział matematyczny - przyrodniczy

Lp. porządk.	Nazwisko i imię	Jedynka 1924	Oficyna 1924	Książki Przebieg	Studia 1925	Oficyna 1925	Książki	Przebieg	Uwagi
1	Dziwulski Wacław	5	-	2739	5	-	2009		
2	Trubinski Józef	5	-	2740	5	-	2010		
3	Wisniewski Piotr	5	-	2741	5	-	2011		
4	Krancowski Wacław Wacław	5	-	2742	5	-	2012		
5	Klewiny Stefan	5	-	2743	5	-	2050		
6	Prüffer Jan	5	-	2744	5	-	2042		
7	Weysenbopf Jan	5	-	2745	5	-	2041		
8	Stawewicz Antoni	5	-	2769	5	-	2013		
9	Stawinski Karol	5	-	2770	5	-	2044		
10	Paikowski Józef	5	-	2775	5	-	2043		
11	Lukaszewicz Józef	-	-	-	5	-	2014		
12	Marciniak Jan	-	-	-	5	-	2015		
13	Dziwulski Wacław	-	-	-	5	-	2016		
14	Baranowski Stefan	-	-	-	5	-	2045		
15	Kwaszko Marjan	-	-	-	5	-	2046		
16	Jantzen Stanisław	-	-	-	5	-	2048		
17									
18									
19									
20									

Mys. 16. I. 1926.

Asystenci Dydziału Lekarskiego

Imię i nazwisko	Stan 1924	Ofic. 1924	Wzrost	Przebieg	Stan 1925	Ofic. 1925	Wzrost	Przebieg	Uwagi
1. Kunciewiczówna Zofia	5	-	2746		22				
2. Marciniak Jerzy	5	-	2747	} Klinika Chor. wewn. (diagnost.)					
3. Bronowski Tomasz	5	5	2748		23				
4. Jarusiewicz	5	5	2749						
5. Szafraniec Aleksander	5	5	2751						
6. Malanowicz Kazimierz	5	-	2752	} Zakt. Anat. Patolog.					
7. Makuburg Stanisław	5	-	2753						
8. Szafraniec Aleksander	-	5	2754	Zakt. Higijeny.	20				
9. Jakubowski Zygmunt	5	-	2755	} Zakt. Anat. Patolog.					
10. Obieziercki Marjan	5	-	2756						
11. Garniewicz Stanisław	5	-	2757	} Klinika Chor. wewn. (terapi.)					
12. Pustowski Kazimierz	5	-	2758						
13. Wasilewska Zofia	5	-	2759						
14. Bzdziński Wacław	5	-	2760						
15. Schermann Benedykt	5	-	2761						
16. Rudeński Henryk	5	-	2762	} Klinika Chor. wewn. (terapi.)					
17. Jowytowski Leopold	5	-	2764						
18. Zalewski Antoni	5	-	2765		Zakt. Anat.	26			
19. Pakowski Witold	5	-	2766	} Opis.	25				
20. Marciewicz Eugeniusz	5	-	2767			24			
21. Trzcina ... Mieczysław	5	-							
22. Tyminiński Józef	5	-		} Klinika Chirurg.					
23. Rudecki Apolinary	5	-							
24. Bohuszewicz Józef	5	-							
25. Bucharski Józef	5	-							
26. Siedlecki Marjan	5	-							

Wydział teologiczny.

liczba pon.	Nazwisko i imię	Książka 1925r.	ofiar 1925	Kwit	Przebieg	Książka 1926r.	ofiar 1926r.	Kwit	Przebieg
1	Ks. Lirski Ignacy	5	-	2076	16 1926 r.				
2	Ks. Falkowski Przemysław	.							
3	Ks. Żongostonier Przemysław	5	-	2077					
4	Ks. Wilanowski Przemysław	5	-	2078					
5	Ks. Nowicki Paweł	5	-	2079					
6	Ks. Puciata Leon	5	-	2080					
7	Ks. Sawicki Adam	5	-	2081					
8	Ks. Cichonowski Antoni								
9	Ks. Dominiczak Stanisław								
10	Ks. Tracowski Samuel	5	-	2082					
11	Ks. Pomian Zygmunt	5	-	2083					
12	Ks. Motwicki Aleksander	5	-	2084					
13	Ks. Marcinowski Józef	5	-	2085					
14	Ks. Gieczyński Kazimierz	5	-	2086					

Wydział lekarski.

		Książka 1925r.	ofiar 1925	Kwit	Przebieg
1	Eiger Marjan	5	-	2055	Vide inna lista!
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					

Wydział Humanistyczny

L. por.	Nazwisko i imię	Średnia 1924	Oficjalna 1924	Komit	Przebieg	Średnia 1925	Oficjalna 1925	Komit	Przebieg	Uwagi
1	Chodynicki Kazimierz	5	-	2633	4 231 1924 5 225 1925	5	-	2017	16. I. 1926	
2	Chomiński Olgierd	5	-	2636		5	-	2018		
3	Czejowski Jacek	5	-	2628		5	-	2019		
4	Elrenkreutzowa Cesarya	5	-	2635		5	5	2020 2040		
5	Glixelli Stefan	5	-	2629		5	-	2021		
6	Kolbuszewski Kazimierz	5	-	2626		5	-	2038		
7	Kosiński Stanisław	5	-	2630		5	5	2022 2043		
8	Massonius Marjan	5	-	2627		5	-	2039		
9	Miernicki Ryszard	5	-	2632		5	-	2023		
10	Otrybski Jan	5	-	2634		5	-	2024		
11	Stebny Stefan	5	-	2631		5	-	2040		
12	Świrski Wacław	5	-	2771		5	-	2025		
13	Zwierkowski Marjan	5	-	2772		5	-	2026		
14	Konewy Feliks	5	-	2773		5	-	2027		
15	Motelli Tefko	5	-	2774		5	-	2028		
16	{Franciszka Janina}									
17	Pigoni Stanisław									
18	Orko Jan									

Wydział Lekarski

1	Burdziński Jacek	5	5	2641	4 231 1924 5 225 1925				16. I. 1926	
2	Eiger Marjan	5	-	2650		5	-	2088		
3	Gryglewicz Teofil	5	-	2644		5	-	2089		
4	Januszkiewicz Aleksander	5	10	2648		5	-	2090		
5	Jasiński Kazimierz	5	-	2643		5	-	2091		
6	Karaffa-Worbut Władysław	5	-	2726		5	-	2093		
7	Michajda Tomel	5	-	2645		5	-	2092		
8	Mikulski Antoni	5	-	2639		-	-	-		
9	Muszyński Jan	5	-	2640						
10	Opoczyński Kazimierz	5	-	2642		5	-	2094		
11	Ostrowski Leon	5	5	2648		5	-	2095		
12	Reicher Michał	5	-	2646		5	-	2096		
13	Traszewski Cesar-Sergiusz	5	-	2649		5	-	2097		

KASA IM. MIANOWSKIEGO - INSTYTUT POPIERANIA NAUKI

WARSZAWA, PALAC STASZICA. KONTO P.K.O. 1371. TELEFON BIURA 7.07, DZIAŁU WYDAWNICTW 47-15

Nr. 326.

Warszawa dnia 17/V 1926r.

Wielmożny Pan prof. Dr. Tadeusz Czeżowski

w Wilnie.

Komitet Kasy im. Mianowskiego z podziękowaniem
potwierdza niniejszym odbiór w dniu 17 b.m. kwoty 325 zło-
tych, nadesłanej tytułem zebranych składek członkowskich
za rok bieżący.

Członek Komitetu Sekretarz

W. Poniński

Prezes Komitetu

Skorainy

40

KASA IM. MIANOWSKIEGO - INSTYTUT POPIERANIA NAUKI
WARSZAWA, PALAC STASZICA. KONTO P.K.O. 1371. TELEFON BIURA 7.07, DZIAŁU WYDAWNICTW 47-15

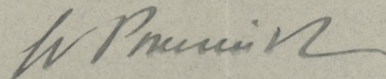
Nr. 105.....

Warszawa dnia 17/II 1926 r.

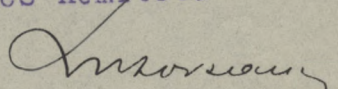
Wielmożny Pan prof. Dr. Tadeusz Czeżowski
w W i l n i e .

Niniejszym z podziękowaniem potwierdzamy odbiór w dniu 25 ub. m. kwoty 175 złotych, nadesłanej tytułem składek członkowskich. Jednocześnie wysyłamy 4 kwitarjusze za nr. 2051-2075, 2451-2475, 2801-2825 i 2851-2875.

Członek Komitetu Sekretarz

/prof. W. Przeziński/

Prezes Komitetu

/prof. K. Lutostański/

50

KASA IM. MIANOWSKIEGO - INSTYTUT POPIERANIA NAUKI

WARSZAWA, PALAC STASZICA. KONTO P.K.O. 1371. TELEFON BIURA 7.07, DZIAŁU WYDAWNICTW 47-15

Nr. 446.

Warszawa dnia 14/VII 1926 r.

Wielmożny Pan

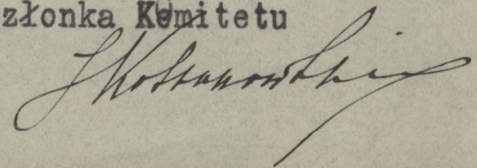
Profesor Tadeusz Czeżowski

w Wilnie.

Z uprzejmem podziękowaniem potwierdzamy odbiór 190 zł
łaskawie nam nadesłanych za zebrane przez Pana Profesora składki
członkowskie.

Kwitarjusze odebraliśmy i jednocześnie z tym listem
wysyłamy następny - za N.N. 2876 do 2900.

Za Członka Komitetu

POTWIERDZENIE DLA WPŁACAJĄCEGO.

Dnia 5. III. 1925

przyjęto wpłatę (słowami) Opiewaniem wstępnym marek

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności w Warszawie No 1.371

Właściciel konta: Kasa Mianowskiego WARSZAWA.

Podpis urzędnika pocztowego: Drukarnia P. K. O. - 1923.

RIANKI ET NADAWCZY.

Wilno, 5. marca 1925

Warren
Nomy Siniś, Patał Siniś.

reżyserski
mi (kwestionariusz) kasy, z uwzględnieniem obliczeń:

200 zł
165 "
80 "

Przebieg 445 zł.

z promiej sumy kwoty 2626 - 2650	przebieg	kwoty	145 zł.
" 2726 - 2750	"	"	140 "
" 2751 - 2775	"	"	130 "
			<u>415</u>
			445 "

145 zł
Należy wnieść: reżyserski uśrednia promiej w rok 1924 w/występnym zakresie, w/występnym Wydziału Redakcyjnym Uniwersytetu w Wilnie, dla reżyserski uśrednia w/występnym:

Inżynier Mianowski, Tymonowski prof, Pawełki Anthonij, Polakowski prof, Kucyński prof, Szeleński Anthonij, razem 30 zł.

całkowicie
Wzrost reżyserski gromad reżyserski dowód: do roku na rok przez wyznaczenie
suma reżyserski uśrednia

Podsumowanie

Przebieg uśrednia mi reżyserski 6 kwoty dla wyżej wymienionych uśrednia reżyserski, w/występnym reżyserski reżyserski.

z wyznaczeniem reżyserski

expl. 5/3.

Wilno, 5. marca 1925

Szanowny Komitet
Kasy im. św. J. Mimmeraktop

Wzajemna
Nasy Świąt, Półka Świąteczna.

W związku z urzeczem ^{dotyczy} dotarciami mi ^{dotarciami} (dotarciami) kasy, z następującymi obliczeniami:

Przebiegami ^{dotyczy} 5. XI. 1924.	200 zł
" " 19. XII 1924	165 "
" " 5. III. 1925	80 "

Razem 445 zł.

z przynależnej sumy kwoty 2626 - 2650 przynależnej kwoty	145 zł.
" 2726 - 2750 " "	140 "
" 2757 - 2775 " "	130 "
	<u>415</u>
	410 "

^{dotyczy} Nadto otrzymano ^{dotyczy} wkładki uiszczonej w roku 1924 w wysokości 30 zł, w tym: Wydziału Akademickiego Uniwersytetu w Wilnie, dla którego wkładka mi
dotyczy:

Inżynierowi Mierzejewskiemu, Tytułowi Profesorowi, Rządowi Asystentowi,
Prokuratorowi Profesorowi, Katedrowi Profesorowi, Dyrektora Instytutu, razem 30 zł.

^{dotyczy} Razem otrzymano ^{dotyczy} gotówką w całości: dotychczas na rok 1924 wynosi	445
	460 zł
	445
	460 zł
	<u> </u>

Podsumowanie

Proszę o potwierdzenie mi dotychczas ^{dotyczy} Komitetu dla powyższych wymienionych uiszczeń, w tym kwoty nie otrzymanej.

Z szanowaniem

expl. 5/3.

R E G U L A M I N

zatwierdzony na posiedzeniu Komitetu Kasy im. Mianowskiego 7.XI.1922 r.

Na Członka-Korespondenta Kasy im. Mianowskiego może być wybrany przyjaciel nauk, znany ze swej działalności społecznej, od którego można oczekiwać że swej znajomości rzeczy, stosunków i wpływów użyje skutecznie na poparcie moralne i materialne zadań organizacyjno-naukowych Kasy, jako Instytutu popierania polskiej twórczości naukowej.

Wyboru dokonywa Komitet Kasy na okres 3-letni. Wybór może być odnowiony

Do zadań Członka-Korespondenta należy: współdziałanie z Komitetem Kasy w szerzeniu wśród społeczeństwa zrozumienia wagi i roli nauki w życiu narodu; dostarczanie Kasie wiadomości o sposobach rozwinięcia działalności na znanym mu terenie i ułatwianie tej działalności; popieranie rozwoju życia naukowego w zakresie swych wpływów; pozyskiwanie przyjaciół Kasy, członków-popierających darowizn i zapisów na cele Kasy oraz zbieranie ofiar.

KASA im. J. MIANOWSKIEGO
Warszawa, Nowy-Swiat 72. Poczta Staszka
telef. 707

J. Borkowski

54

KASA IM. J. MIANOWSKIEGO

ZAŁOŻONA W 1881 ROKU

WARSZAWA, NOWY ŚWIAT 72, PAŁAC STASZICA. TELEF. 707

KONTO POCZTOWE
N. 1371

DN. 22/1 1924 R.

L. 80.

Do WPana Tadeusza Czeżowskiego

W

Wielkie potrzeby nauki polskiej, trudne do zaspokojenia, zwłaszcza wobec jednoczesnego uszczuplenia współdziałania Skarbu, który przeżywa okres sanacji, zmusza Komitet Kasy do zwrócenia się o pomoc do społeczeństwa, a przede wszystkim do osób, których powaga moralna i poczucie obywatelskie dają rękojmię, że ich współpraca będzie skuteczną.

Kasa ma za sobą 43-letnią pracę; przetrwała najcięższy okres niewoli, rozwijając obszerną działalność na rzecz nauki i dziś, mimo niezwykle trudnych warunków materialnych z powodu odcięcia instytucji od najbardziej dochodowej części jej majątku /terenów naftowych na Kaukazie/ - rok bieżący zamyka dorobkiem 30-tu wydrukowanych w tym roku dzieł, z których niejedno będzie trwałym nabytkiem nauki polskiej.

Kasa im. Mianowskiego, poświęcając się wyłącznie działalności organizacyjno-naukowej skupia w swej Radzie Naukowej przedstawicieli Polskiej Akademii Umiejętności, Towarzystw Naukowych, Uniwersytetów, Politechnik i innych wyższych uczelni w Kraju, a tem samem ma charakter centralnego instytutu popierania polskiej twórczości naukowej.

Tradycję, nad którą pracowali w Komitecie Kasy tak światli obywatele jak Tytus Chałubiński, Henryk Sienkiewicz, Ignacy Baranowski, Stanisław Kronenberg, Władysław Holewiński, Jakób Natanson, Antoni Okolski, Bronisław Chlebowski, Konrad Dobrski, Tadeusz Korzon i tylu innych dobrych synów Polski, Komitet Kasy chce przekazać przyszłym pokoleniom.

Uczynić zaś to będzie mógł przy współpracy ofiarnej całego społeczeństwa.

Mając głębokie przeświadczenie, że właśnie współpraca Wielce Szanownego Pana z Komitetem Kasy będzie niezmiernie cenną dla naszej instytucji a tem samem i dla nauki polskiej wogóle, zwracamy się do niego z zapytaniem, czy Pan nie zechciałby przyjąć godności Członka-Korespondenta Kasy, współdziałającego z nią moralnie i materialnie.

Oczekując łaskawej odpowiedzi, kreślimy się
z wysokim szycunkiem

Członek Komitetu Sekretarz

Flisjowski

Prezes Komitetu

Karłowicz

Wileń 30 stycznia 1924.

*Do Pana Prezesa Komitetu Panim inż. Karłowiczom
w Warszawie.*

Przyjemnie miło Panu Prezesa d. 28. 2. 24., uwzględniając zamysł, aby umie proponując prof. inż. Karłowiczowi Członka-Korespondenta Kasy w Warszawie, uwzględniając wyjątkowo, iż z całej gotowości i z całym entuzjazmem i z całym poświęceniem, w celu osiągnięcia celu Kasy inż. Karłowicz.

Oczekując odpowiedzi, w jakim kierunku posunąć się będzie Komitet Kasy uwzględniając wyjątkowo,

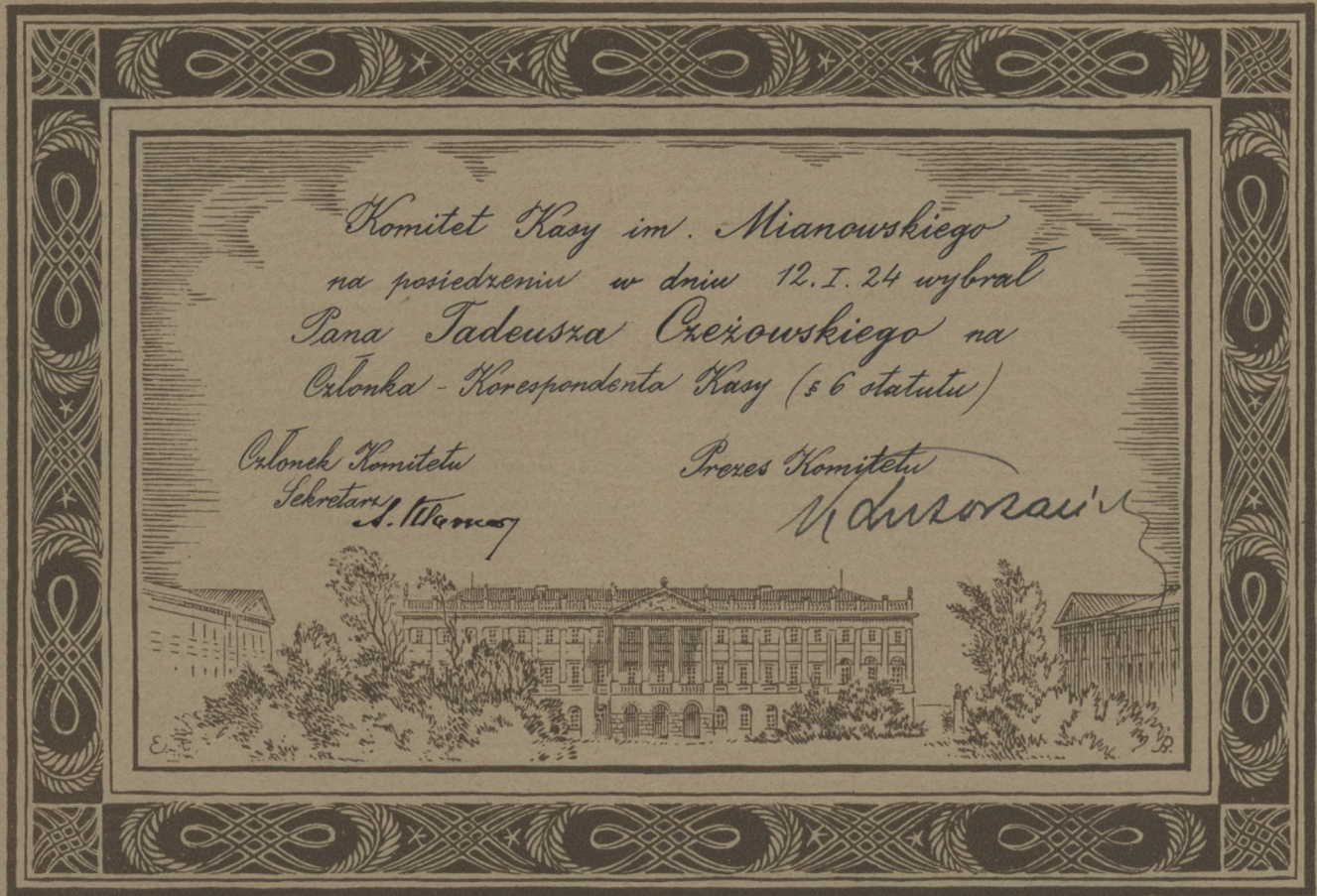
uwzględniając i przewidując powiązanie

2

Komitet Kasy im. Mianowskiego
 na posiedzeniu w dniu 12. I. 24 wybrał
 Pana Tadeusza Czekowskiego na
 Członka - Korespondenta Kasy (§ 6 statutu)

Członek Komitetu
 Sekretarz
A. Włocławski

Prezes Komitetu
W. Dzierżanowski

56
INSTYTUT POPIERANIA POLSKIEJ TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ

KASA IM. MIANOWSKIEGO

WARSZAWA, NOWY-ŚWIAT № 72. PALAC STASZICA. TELEFON №707

26 - II 4
192--

KONTO POCZTOWE
№ 1371

Szanowny Panie !

W załączeniu przesyłamy kilka deklaracyj dla ewentualnego zbierania ofiar i składek członków popierających oraz statut Kasy i jednocześnie pozwalamy sobie zwrócić się do Szanownego Pana z prośbą o podanie nam nazwisk i adresów osób, znanych Mu ze swej ofiarności na cele kulturalne i interesujących się sprawami nauki, do których zdaniem Pańskim należałoby przesłać odezwy Kasy bezpośrednio.

Z poważaniem

Członek Komitetu Sekretarz

Phyjski

INSTRUKCJA dla pp. CZŁONKÓW KORESPONDENTÓW.

- 1: Kasa wydaje kwitarjusze za osobistym pokwitowaniem Członka Korespon.
- 2. Osoba przyjmująca ofiary lub składki podpisuje się na kwicie wydanym ofiarodawcy oraz na grzbiecie kwitarjusza.
- 3. Składki oraz ofiary powinny być najpóźniej w tydzień po ich otrzymaniu przez Członka Korespondenta wpłacone albo wprost do Kasy , albo do P.K.O. , albo do rąk wezwanego po odbiór pieniędzy inkasenta.
- 4. Kwitarjusze powinny być zwracane natychmiastowo na żądanie Komitetu Kasy lub Komisji Rewizyjnej , pozatym - w każdym razie bez wezwania na dzień 31 grudnia .

Komitet Kasy im. Mianowskiego

Warszawa dn. 25-I 1924 r

KASA IM. MIANOWSKIEGO
INSTYTUT POPIERANIA NAUKI
WARSZAWA, PALAC STASZICA. KONTO P.K.O. 1371
TELEFON BIURA № 7-07. DZIAŁ WYDAWNICTW № 47-15

L.223.

24/IV

12/III 1925r. 58

Wielmożny Pan

prof.Dr.T.Czeżowski

w Wilnie.

Komitet Kasy im.Mianowskiego z serdecznem po-
dziękowaniem potwierdza odbiór dwóch kwitarjuszy oraz kwoty
445 złotych,nadesłanej tytułem składek członkowskich za rok
ubiegły i w załączeniu przesyła 6 brakujących pckwitowań.

Sprawę życzliwej opieki sprawami Kasy polecamy
nadal poczuciu obywatelskiemu Pana Profesora.
Prezes Komitetu

R. Duronau

Członek Komitetu Sekretarz

Przysiężnik

Potwierdzenie dla wpłacającego.

Dnia 19. XII. 1924
przyjęto wpłatę
złotych *Sto sześćdziesiąt pięć*

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności w Warszawie Nr. 1.371

właściciel konta:

Kasa Mianowskiego

WARSZAWA

Stempel dzienny
Pocztowy

Drukarnia P. P. O. 1924.

Podpis urzędnika pocztowego:

Kasubany

59
IA POLSKIEJ TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ
L. MIANOWSKIEGO
A. PALAC STASZICA. TEL. N. 707

60

8/I 1925r.

an prof. Dr. T. Czeżowski

w Wilnie.

z ym z serdecznem podziękowaniem potwier-
niu 29. XII ub. roku kwoty 165 złotych, na-
zem składek członkowskich i ofiar.

Członek Komitetu Sekretarz

N. Poniński

60
INSTITUT POPIERANIA POLSKIEJ TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ
KASA IM. MIANOWSKIEGO
WARSZAWA. PALAC STASZICA. TEL. N. 707

8/I 1925r.

Wielmożny Pan prof. Dr. T. Czeżowski

w Wilnie.

Niniejszym z serdecznym podziękowaniem potwierdzamy odbiór w dniu 29. XII ub. roku kwoty 165 złotych, nadesłanej nam tytułem składek członkowskich i ofiar.

Członek Komitetu Sekretarz

N. Poniński

owiązujące
blankietów
nania wpłaty blankiet
i blankietu odpowiedni
adawaną gotówką w jedny
awczy wypłacić można atrymen
nem maszynowem. Jako datę mu
awsze ten dzień, w którym wpłaca
człony
kwituje potwierdzenie dla

62

INSTYTUT POPIERANIA POLSKIEJ TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ

KASA IM. MIANOWSKIEGO

WARSZAWA, PALAC STASZICA. TEL. № 707.

10/XI 1924r.

N.817.

Wielmożny Pan prof.dr.Tadeusz Czeżowski

w Wilnie.

Z serdecznem podziękowaniem potwierdzany odbiór w dn.10 b.m.kwoty 200 złotych, nadesłanej nam za pośrednictwem Sz.Pana tytułem składek członkowskich za rok bieżący.

POTWIERDZENIE DLA WPLACAJACEGO

5. XI. 1924.

Dnia

przyjęto wpłatę

(słowami)

marok

dwieście złotych

Prezes Komitetu

Michałowski

starz

niich

na konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności w Warszawie № 1.371

Właściciel konta:

Kasa Mianowskiego

WARSZAWA.

Stempel dzienny pocztowy

Podpis urzędnika pocztowego.

Kisielewicz

KASA IM. MIANOWSKIEGO

INSTYTUT POPIERANIA NAUKI
WARSZAWA — PAŁAC STASZICA

Tel.: 7-07, 47-15, 407-23

P. K. O. Nr. 1371.

Nr. 1.225.

Warszawa17...września 1930.....

J. Wielmożny Pan Prof. Dr. Tadeusz Czeżowski

w Wilnie.

Wielce Szanowny Panie,

W trosce o powiększenie funduszków Kasy, która obecnie przeżywa kryzys finansowy, oraz mając w pamięci zaofiarowaną nam swego czasu łaskawie przez W. Szanownego Pana gotowość współdziałania w zamierzeniach Kasy w charakterze jej Członka-Korespondenta, zwracamy się z uprzejmem zapytaniem, czy możemy przesłać na ręce Pana kwitarjusz w celu zbierania składek członkowskich i ofiar na rzecz Kasy.

Wierząc, że W. Szanowny Pan swej znajomości rzeczy, stosunków i wpływów użyje skutecznie na poparcie moralne i materialne zadań naukowych Kasy, wyrażamy nadzieję, że dzięki cennej akcji W. Szanownego Pana przybędzie Kasie im. Mianowskiego nowe grono członków popierających, ofiarodawców i sympatyków.

Z poważaniem

WICEPREZES KOMITETU

J. Ujejski
/prof. J. Ujejski/

Wilno, 15 grudnia 1930.

INSTYTUT POPRAWY NAUKI
WARSZAWA - PŁAC SZASZICA

Tab. 707. 42-43. 407-43
P.K.O. Nr. 1371

Nr. 1.225

Do Szanownego Komitetu

Kasy im. Dr. J. Mianowskiego

w Wilnie.

w Warszawie.

Odpowiadając na list Szanownego Komitetu Nr. 1225 z dnia 17 wrześ-

nia b.r., zawiadamiam uprzejmie, iż chętnie podejmuję się zbierania składek

W trosce o powiększenie funduszy Kasy, która obecnie
członkowskich i ofiar na rzecz Kasy i proszę o nadesłanie kwitów
przeżywa kryzys finansowy, oraz mając w pamięci zasłużony nam
w tym celu.

zwego czasu i skądnie przez W. Szanownego Pana gotowość współdziałania

nia w zamierzeniach Kasy w charakterze tej Członka-Korespondenta.

z wyrazami poważania

Prof. J. Ujejski

1879 2.

z Kasy.

Wierzę, że W. Szanowny Pan swej znajomości rzeczy, sto-

sunków i wpływów użyje skutecznie na poparcie moralne i materialne

zadań naukowych Kasy, wyrażamy nadzieję, że dzięki cennej akcji W. Szan-

ownego Pana przyniesie Kasie im. Mianowskiego nowe grono członków

popierających, ofiarodawców i sympatyków.

Z poważaniem

WICEPRZES KOMITETU

[Signature]

/prof. J. Ujejski/

~~6.10.~~ 64
KASA IM. MIANOWSKIEGO - INSTYTUT POPI
WARSZAWA, PALAC STASZICA. KONTO P.K.O. 1371. TELEFON BIURA 7-07, D

L. 275

Warszawa

Szanowny Panie!

W roku bieżącym Komitet Kasy ma przyznać następujące nag

- 1) z zapisu J. NATANSONA - dwie nagrody za najlepsze
zyku polskim, ogłoszone w latach 1921-1924: je
z dziedziny nauk ścisłych, druga za pracę z dzie
humanistycznych;
- 2) z funduszu W. SAWICKIEGO - dwie nagrody za prace od
powyżej wymienionym warunkom;
- 3) z zapisu Z. PILECKIEGO - nagroda za pracę w języku po
szoną drukiem w roku 1924-m, „mającą za przedmi
narodu polskiego, albo matematykę, albo nauki pr
jeżeli z wydania tych prac „płyńie pożytek
ogółu“.

Tylko zycyliwy udział przedstawicieli różnych nauk
zasługujących na nagrodę może staraniom Komitetu Kasy d
stawę do powzięcia decyzji, to też z prośbą o taki udział
zwraca się do Szanownego Pana.

Upraszamy więc niniejszym o łaskawe wskazanie na
zakresu Pańskiej specjalności, które Szanowny Pan uznaj

Odpowiedzi będziemy oczekiwali w ciągu miesiąca

W nadziei, że Szanowny Pan prośbie naszej nie
składamy Mu wyrazy wdzięczności za trud poniesiony.

Prezes Komitetu

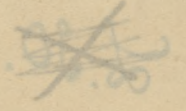
W. Natanson

Członek Komitetu Sekretarz

W. Natanson

536)

Sawicki

Wd.

ok.

prze

1920 Dzielniki - puławy, statyst.

eni, 2 Metody nauki technicznych, 1921.

Filozofia Nauki, Poznań 1923.

Prace filozoficzne; nauki przyrodnicze, filozofia, Kraków 1924, 7

W roku bieżącym Komitet Kasy ma przed sobą następujące zadania:

1) z zapytaniem W. WATKOWSKA - dotychczasowe prace z dziedziny filozofii, ogłoszone w latach 1921-1924. Je

2) z zapytaniem W. SAWICKIEGO - dwie nagrody za prace odnośnie wypracowań w dziedzinie filozofii.

3) z zapytaniem W. PILCHOWSKIEGO - nagroda za prace z dziedziny filozofii, ogłoszone w latach 1921-1924. Je

Prace filozoficzne, 1925. Demanda W. Sawickiego w sprawie nagrody.

Prace filozoficzne, 1925. Demanda W. Sawickiego w sprawie nagrody.

Prace filozoficzne, 1925. Demanda W. Sawickiego w sprawie nagrody.

Prace filozoficzne, 1925. Demanda W. Sawickiego w sprawie nagrody.

Przes Komitetu

Członek Komitetu Sekretarz

W. Sawicki

65
Wilno, 25 lutego 1932.

Szanowny Komitet Kasy im. Mianowskiego

w Warszawie.

Dziękuję najuprzejmiej za łaskawe zaproszenie na Obchód Jubileuszowy Kasy w dniu 28 b.m. - nie mogę ^{niestety} uczestniczyć w tej uroczystości, przesyłam przeto jedynie pisemnie najlepsze życzenia dalszego rozwoju dla tak zasłużonej instytucji. Zarazem pragnę zawiadomić, iż ~~przystąpiłem~~ z inicjatywy Prof. Kazimierza Sławińskiego przystąpiłem wspólnie z nim do zorganizowania również w Wilnie uroczystej Akademii w celu przedstawienia społeczeństwu ^{fin.} roli i znaczenia, jakie posiada Kasa im. Mianowskiego dla popierania pracy naukowej w Polsce.

Prof. Henryk Jędrzejko

Nr. 240/32.

Wielce Szanowny Panie.

W b. r. ak. Kasa im. Mianowskiego obchodzi jubileusz 50-lecia swego istnienia i działalności.- Uroczysta Akademia z tego powodu odbędzie się w Auli Uniwersytetu Warszawskiego, w dniu 28 lutego, o godzinie 12-ej.

Na program Akademii złożą się m. in.:

1. Inauguracyjne przemówienie Prezesa Komitetu Kasy.

2. Przemówienia przedstawicieli Instytucyj:

3. Odczyt prof. C. Białobrzeskiego, Członka Komitetu Kasy p.t.

" Nowe drogi współczesnego przyrodoznawstwa"

Uroczystość tę poprzedzi w dniu 26.II. o godz.17.35 prelekcja radiowa /"Powstanie Kasy"/ dr.Z.Szweykowskiego, doc. Uniwersytetu Warszawskiego, którego obszerna praca p.t. "Historja Kasy im. Mianowskiego" ukaże się w przygotowywanym właśnie jubileuszowym t.XV "Nauki Polskiej".

Pragnęlibyśmy, by jak najszersze warstwy społeczeństwa naszego, przede wszystkim zaś inteligencja, dowiedziały się- w związku z uroczystością jubileuszową - o celach, zadaniach i różnorodnej działalności Kasy, jako Instytutu Popierania Nauki, lub uprzytomniły je sobie wyraźniej.

Przywiązujemy do tego szczególne znaczenie dziś zwłaszcza, gdy nauka coraz głębiej sięga i przenika w życie społeczeństwa,

Włodzisław

stając się codzienną potrzebą, której zaspokojenie jest - pod grozą
ztraty tak wielkim wysiłkiem zdobytej wolności-nieodzownym nakazem no-
wych czasów.

Chcielibyśmy - z okazji uroczystości jubileuszowych Kasy
nie tylko zwrócić się do społeczeństwa z apelem o pomoc w realizowaniu
przez naszą instytucję zadań, którym od pół wieku stara się wiernie
służyć, lecz ponadto pogłębić w społeczeństwie naszym przeświadczenie
o doniosłości nauki, która, jak powitrze, niewidoczne, lecz wszędzie
obecne, jest dla życia nieodzowna.

Wierząc, iż Szanowny Pan intencje nasze życzliwie oceni
i uczynnego trudu Swego w przeprowadzeniu ich nie odmówi, pozwalamy
sobie zwrócić się do Niego, jako Członka Korespondenta reprezentowanej
przez nas Instytucji, z prośbą, by zechciał - w miarę możliwości - przyczy-
nić się do skupienia uwagi społeczeństwa nasprawach, któremi Kasa im.
Mianowskiego zajmuje się i do wzmocnienia w niem poczucia ofiarności na
rzecz nauki.

W związku z powyższym pozwalamy sobie przesłać przy ni-
niejszym materiały informacyjne o Kasie.

Zaproszenie Komitetu Kasy do udziału w uroczystej Aka-
demii oraz dalsze szczegóły, dotyczące jubileuszu Kasy, prześlemy
osobno.

SEKRETARZ KOMITETU

W Doroszewski

1881 L 1931

Naród, w którym wieki ugruntowały mocny pion postawy moralnej, nawet klęskę, gdy ją przetrwa, zdoła uczynić źródłem swojej siły.

Tragedja 1863 roku miała się odbić w historii tak bliskich nam jeszcze pokoleń nietylko — na szczęście — echem rozpaczy. W owym beznadziejnym czasie «po dniach nieszczęśliwych» znaleźli się ludzie, którzy wbrew klęsce i słabości podjęli cichy trud przebudowy fundamentów zbiorowego życia Polski. Wśród ludzi tych byli profesorowie i uczniowie Szkoły Głównej: oni to postanowili założyć w Warszawie t. zw. później Kasę im. Mianowskiego — instytucję, która miała się stać w byłym Królestwie Kongresowym łodzią ratunkową naszej tradycji kulturalnej, ogniskiem, którego uparty płomień, padając na rozstajne drogi cywilizacyj, ukazywał pobitym w walce szlak własnej myśli naukowej.

Zadania były jasne — i olbrzymie. Nietylko niemoc zwyciężonych i beczynnych trzeba było w owych dniach przełamać i opanować, ale i dziedziny od wieków leżące ugięte poddać nie na jedno pokolenie obliczonej uprawie. Potencjalną, żywiołową siłę wybuchów, wracając — w najlepszych — namiętność doraźnego czynu należało rozkładać na małe transmisje powszednich dni, przeobrażać w energję nieustajającą, nieodłączną od każdej chwili życia, organiczną, twórczą pracę.

Zasoby tej energii wlewała w społeczeństwo polskie Kasa im. Mianowskiego od samej chwili swego założenia w 1881 roku. Wśród tych, którzy nią kierowali, widnieją imiona Henryka Sienkiewicza, Tytusa Chałubińskiego, Piotra Chmielowskiego, Filipa Sulimierskiego, Konrada Dobrowskiego, Karola Deikego, Władysława Holewińskiego, Ignacego Baranowskiego, Jakóba i Józefa Natansonów, Antoniego Okolskiego, Bronisława Chlebowskiego, Karola Dunina i wielu innych zasłużonych.

Etapy pracy Kasy im. Mianowskiego znaczą w najcięższych czasach, prócz pomnikowych wydawnictw przez Kasę podjętych, placówki badawczo-naukowe przez nią fundowane, badania naukowe wykonane z jej zasiłków. Jej także szereg pracowników nauki zawdzięcza pomoc, niekiedy ratunek, w trudnej chwili. Od chwili odzyskania niepodległości Państwa działalność Instytucji ogarnia całą Rzeczpospolitą.

Rok 1931 zamyka pięćdziesiąt lat istnienia Kasy im. Mianowskiego. Półwiekowy wysiłek oparcia życia zbiorowego na systemie miarowo i wydatnie pracujących dźwigni myślowych trwa i jednoczy w dążeniu ku wspólnym celom tych wszystkich uczestników z pasma bieżących dni tkającej się Historji, którym Kasa im. Mianowskiego służy i na których współdziałaniu, jak dawniej, cały swój byt zakłada.

Dla upamiętnienia pierwszego pięćdziesięciolecia pracy Instytucji Komitet Zarządzający Kasą im. Mianowskiego urządza

OBCHÓD JUBILEUSZOWY,

który odbędzie się dnia 28 lutego 1932 r.

Imieniem Komitetu Kasy uprzejmie prosimy JWP. Prof. Tadeusza Czeczowskiego o zaszczytowanie Swą obecnością uroczystości Jubileuszowej oraz o łaskawą wiadomość, czy JWP. weźmie w niej udział.

KOMITET ZARZĄDZAJĄCY
KASĄ im. MIANOWSKIEGO

SEKRETARZ

Witold Doroszewski

Profesor Uniwersytetu Warszawskiego

PREZES

Karol Lutostański

Profesor Uniwersytetu Warszawskiego

Warszawa, Styczeń 1932.

1881 **L** 1931

Un peuple qu'une défaite accable, mais à qui les siècles ont appris à garder inflexible son attitude morale, trouvera dans sa défaite même une source de force.

Le cri du désespoir ne fut pas le seul écho qu'éveilla en Pologne l'échec de l'insurrection de 1863. Il se trouva des hommes qui voulurent réagir contre la faiblesse, résister à la débâcle en entreprenant — en silence — la grande oeuvre de reconstruction des fondements mêmes de la vie polonaise. Ces hommes — parmi lesquels se trouvait le célèbre écrivain Henryk Sienkiewicz — fondèrent, à Varsovie, l'INSTITUT MIANOWSKI: il fut, dans l'ancien Royaume du Congrès, comme un canot de sauvetage lancé au secours de la tradition intellectuelle du pays en détresse; il demeura un foyer dont la flamme obstinée, éclairant le carrefour de deux civilisations, montrait aux vaincus de la guerre le grand chemin de la science — libre et pouvant conduire vers la liberté.

Les tâches à accomplir étaient claires — et gigantesques.

C'était l'époque du positivisme polonais naissant. Il fallait alors maîtriser la force latente des élans élémentaires et spontanés, contenir la passion — animant les meilleurs — de l'action directe et immédiate, la transformer en l'énergie acharnée du simple travail de tous les jours — lent, raisonné, patient, créateur.

L'Institut Mianowski, dès sa fondation en 1881, devient, dans la capitale destituée mais vivante de la Pologne, un réservoir et un accumulateur de cette énergie, concentre les forces intellectuelles du pays et jette les bases des remparts protecteurs de la civilisation polonaise: l'un après l'autre paraissent, publiés par l'Institut, des travaux scientifiques polonais se rapportant aux mathématiques, aux sciences naturelles, historiques et sociales, aux lettres, à la médecine — à tous les domaines de la pensée.

L'activité de l'Institut Mianowski ne se borne pas, aux temps les plus durs d'avant-guerre, à la publication de travaux, dont un grand nombre de valeur monumentale; l'Institut, en outre, crée et entretient de nombreux centres de recherches et d'études.

L'an 1931 clôt — dans la liberté — un demi-siècle d'existence de l'Institut Mianowski.

Afin de célébrer cet anniversaire le Comité Directeur de l'Institut Mianowski organise une

CÉRÉMONIE COMMÉMORATIVE

qui aura lieu le 28 février 1932.

Nous vous prions de bien vouloir honorer de votre présence cette cérémonie ou de nous faire savoir, quelle serait la forme de votre participation, et le nom éventuel de votre délégué.

LE COMITÉ DIRECTEUR
DE L'INSTITUT MIANOWSKI

SECRETARE

Witold Doroszewski

Professeur à l'Université de Varsovie

PRÉSIDENT

Karol Lutostański

Professeur à l'Université de Varsovie

Varsovie, Janvier 1932.

69

Warszawa, Luty 1932 r.

Komitet Kasy im. Mianowskiego otrzymuje liczne zgłoszenia przemówień na uroczystości obchodu pięćdziesięciolecia Kasy.

Ceniąc sobie wysoce ten objaw życzliwości i przyjaźni dla Instytucji, Komitet Kasy zmuszony jest jednak, ze względu na ściśle określony czas trwania uroczystości jubileuszowej, którą zaszczycić ma obecnością Pan Prezydent Rzplitej, ograniczyć liczbę przemówień do następujących:

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Prezesa Polskiej Akademji Umiejętności i J.M. Rektora Uniwersytetu Warszawskiego.

Przesyłając przy niniejszem program uroczystości oraz kartę wstępu na posiedzenie w Auli Uniwersytetu Warszawskiego i zaproszenie na zebranie towarzyskie w Kasie, prosimy uprzejmie, ze względu na potrzebę zarezerwowania zawnazu odpowiedniego miejsca w Auli, o łaskawą jak najrychlejszą odpowiedź (na załączonej karcie).

KASA im. MIANOWSKIEGO

Biuro Komitetu czynne jest od godz. 9 do 22 do dn. 27 b.m. Telefon 607-07.

K A S A im. M I A N O W S K I E G O

1881 *L* 1931

Oddawca niniejszego otrzyma bezpłatnie

Jubileuszowy Tom XV Wydawnictwa

»NAUKA POLSKA«

Nr. **169**.....

71

KARTA POCZTOWA

Adres wysyłającego:

Do

Kasy im. Mianowskiego

W W A R S Z A W I E

Nowy Świat 72 (Pałac Staszica)

KASA IM. MIANOWSKIEGO

KARTA WSTĘPU

NA UROCZYSTOŚĆ OBCHODU PIĘCDZIESIĘCIOLECIA KASY
W AULI UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO
DNIA 28 LUTEGO 1932 R. O GODZINIE 12

1881 *L* 1931

Ze względu na obecność
PANA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ
wstęp do auli będzie zamknięty o godz. 12

Uprasza się o złożenie
karty wstępu
przy wejściu

169

72

1881 *L* 1931

PROGRAM
UROCZYSTEGO OBCHODU PIĘĆDZIESIĘCIOLECIA
KASY IM. MIANOWSKIEGO

Dnia 27 lutego 1932 r.

o godz. 17

PRZYJĘCIE U PANA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ
PROTEKTORA KASY

NA ZAMKU

Za osobnemi zaproszeniami.

Dnia 28 lutego 1932 r.

o godz. 12

UROCZYSTE POSIEDZENIE W AULI UNIWERSYTETU
WARSZAWSKIEGO

Otwarcie posiedzenia przez Prezesa Komitetu Kasy

Przemówienie Ministra W. R. i Oświecenia Publicznego

Przemówienie Prezesa Polskiej Akademji Umiejętności

Przemówienie J. M. Rektora Uniw. Warszawskiego

Wręczenie adresów

Odczyt Członka Komitetu profesora Cz. Białobrzeskiego
»Nowe drogi współczesnego przyrodoznawstwa«

Chór Towarzystwa Śpiewaczego »Harfa« pod dyрекcją Wacława Lachmana
wykona »Hymn Narodowy« i »Gaude Mater« G. G. Gorczyckiego

około godz. 14

POCHÓD Z UNIWERSYTETU PRZED POMNIK MIKOŁAJA
KOPERNIKA CELEM ZŁOŻENIA WIENCA

Zespół połączonych 20 Warszawskich Miejskich Kół Śpiewaczych pod dy-
рекcją Wincentego Laskiego wykona: »Gaude Mater Polonia« G. G. Gor-
czyckiego i pieśń »Błysnął Poranek« St. Moniuszki

od godz. 17 do godz. 20

ZEBRANIE TOWARZYSKIE W LOKALU KASY W PALACU
STASZICA

25

KASA IM. MIANOWSKIEGO-INSTYTUT POPIERANIA NAUKI
WARSZAWA, PALAC STASZYCA. KONTO P. K. O. 1371. TELEFON BIURA 7-07, DZIAŁU WYDAWNICTW 47-15
REDAKCJA „NAUKI POLSKIEJ“
TELEFON 407-23.

L. 46/33

Warszawa, dnia 27.I.1933.r.

Wielce Szanowny Panie Profesorze,

W związku z przystąpieniem do druku t.XVII "Nauki Polskiej", w którym pragniemy zużytkować materiały, dotyczące uroczystości w Krakowie i Wilnie z okazji 50-lecia Kasy im.Mianowskiego, śpieszymy poinformować SzPana Profesora, że zmuszeni będziemy, z powodu trudności materialnych, wyrzec się drukowania in extenso wszystkich przemówień, wygłoszonych na obu obchodach, ograniczając się do podania wyjątków lub streszczeń.

Z przemówienia Pana Profesora, mającego charakter ogólny i zawierającego tak wiele głębokich i trafnych myśli, damy obszerniejsze streszczenie.

Rękopis przemówienia Pana Profesora przekazujemy Biuru Centralnemu Kasy im.Mianowskiego, które wydrukuje to przemówienie w formie osobnej broszury, oddając 50 egzemplarzy jej do dyspozycji Pana Profesora.

Proszę przyjąć wyrazy prawdziwego
szacunku i poważania

V. H. H.

76

KASA IM. MIANOWSKIEGO – INSTYTUT POPIERANIA NAUKI
WARSZAWA, PAŁAC STASZICA, NOWY ŚWIAT 72.

Nr. 210 / 33

Dn. 23 stycznia 1933 r.

Wielce Szanowny Panie Profesorze,

Pismem niniejszem potwierdzamy odbiór kwitarjusza
NN.3426-3450 oraz dziękujemy uprzejmie za łaskawe nadesła-
nie składki członkowskiej.

Z poważaniem

SEKRETARZ KOMITETU

W. Doroszewski

/Prof. Dr. W. Doroszewski/

JWielmożny Pan
Prof. Dr. T. Czeżowski

W i l n o
Uniwersytet

Kasa imienia Mianowskiego

INSTYTUT POPIERANIA NAUKI
WARSZAWA □ PAŁAC STASZICA

TEL: 7-07. 47-15, 407-23

P. K. O. № 1371.

№.....

27
Warszawa, 23.XII.30

Władysław Dzikowski

14/I 33.

INSTRUKCJA dla PP.CZŁONKÓW-KOESPONDENTÓW.

1. Kasa wydaje kwitarjusze za osobistym pokwitowaniem Członka-Korespondenta.
2. Osoba przyjmująca ofiary lub składki podpisuje się na kwicie wydanym ofiarodawcy oraz na grzbiecie kwitarjusza.
3. Składki oraz ofiary powinny być najpóźniej w tydzień po ich otrzymaniu przez Członka-Korespondenta wpłacone albo wprost do Kasy, albo do P.K.O. na konto N.1371, albo do rąk wezwanego po odbiór pieniędzy inkasenta.
4. Kwitarjusze powinny być zwracane natychmiastowo na żądanie Komitetu Kasy lub Komisji Rewizyjnej, poza-tem - w każdym razie - bez wezwania na dzień 31 grudnia.

KOMITET KASY IM.MIANOWSKIEGO

WOJEWÓDZKI KOMITET WILEŃSKI
POMOCY POLSKIEJ MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ
W WILNIE

L. dz. 195/30

UL. WIELKA Nr 24
Telefon 770

Rachunek bieżący w Wileńskim Prywatnym
Banku Handlowym w Wilnie
Konto czekowe P. K. O. Nr. 81248

Wilno, dnia 29 grudnia 1930 r.

Do

J.W.Pana, Prof. Dr. Tadeusza CZEŻOWSKIEGO

w/m.

W związku z powziętą na ostatnim posiedzeniu
Wydziału Wykonawczego Wojewódzkiego Komitetu
Wileńskiego Pomocy Polskiej Młodzieży Akademickiej
uchwałą w przedmiocie podjęcia się przez Pp.
Członków Wydziału Wykonawczego akcji zjednywania
członków Komitetu, mam zaszczyt przesłać W.Panu
10 deklaracyj, oraz 10 egzemplarzy Statutu Komitetu.

Z wysokim poważaniem.

W. Babicki

SEKRETARZ.

W. Babicki.

Sprawy wieców studenckich

1. Uczeń imatrykulujący się t. j. zapisujący się po raz pierwszy w charakterze słuchacza zwyczajnego Uniwersytetu lwowskiego, przybywając ze szkoły średniej albo z innych szkół wyższych, a nie wnoszący podania o uwolnienie od opłaty czesnego:

1. Kupuje indeks i dwie karty wpisowe, jedną przeznaczoną do użytku Dziekanatu, drugą przeznaczoną do użytku Kwestury.

2. Wypełnia dokładnie i pismem czytelnem obie karty wpisowe, kładąc na karcie wpisowej przeznaczonej do użytku Kwestury w miejscu na to wyznaczonem swój własnoręczny podpis; tak samo wypełnia zewnętrzną (sztywną) okładkę indeksu i wewnętrzną, równobrzmiącą z okładką stronę tyłową indeksu (wklejonej w indeks karty imatrykulacyjnej nie wypełnia uczeń, lecz kancelarya uniwersytecka), wpisuje w indeks wykłady wraz z nazwiskami wykładających dokładnie w ten sposób, jak są podane w programie wykładów, wkleja w indeks swoją fotografię i kładzie pod nią swój własnoręczny podpis.

3. Udaje się do Dziekana Wydziału, na którym pragnie się imatrykulować i wręcza mu obie karty wpisowe i indeks, oraz świadectwo dojrzałości, a jeżeli przybywa z innego wyższego zakładu naukowego, także świadectwo odejścia tego zakładu.

4. Dziekan, przyjąwszy ucznia, wydaje mu w zamian za złożone u niego dokumenty kontramarkę z numerem indeksu i z datą przyjęcia.

5. W dniu ogłoszonym na tablicy ogłoszeń Kwestury, uczeń zgłasza się w Likwidaturze, oddaje Likwidatorowi kontramarkę i czeka w lokalu Kwestury, aż go Kwestor do swego okienka zawezwie. Wtedy uczeń opłaca wszelkie należności, i otrzymuje indeks wraz z złożonemi poprzednio u Dziekana świadectwami oraz kartę legitymacyjną. — Tem samem imatrykulacja i wpis jest dokonany.

Uczeń, obowiązany do płacenia taks laboratoryjnych, zgłasza się, zanim jeszcze udaje się do Dziekana, w Likwidaturze i Kwesturze i uiszcza tamże takse.

Uwaga: Dokonawszy wpisu, uczeń przedkłada indeks wykładającym i prosi ich o „receptum nomen“, przyczem na żądanie wykładających wręcza im wypełnione należycie kartki katalogowe (osobną na każdy wykład), które wydaje bezpłatnie Kwestura. Z końcem półrocza zaś przedkłada uczeń ponownie indeks wykładającym i prosi ich o potwierdzenie frekwencji. Otrzymawszy je, nalepia w indeksie stempel za 30 hal., i składa go w protokole podawczym swego Wydziału, w zamian za co otrzymuje kontramarkę, z którą zgłasza się w dniu podanym na tablicy ogłoszeń Dziekanatu w protokole podawczym celem odbioru indeksu, zaopatrzonego w t. zw. „visum“ czyli potwierdzenie półrocza przez Dziekana. Bez tego „visum“ nie można się zapiływać na następnę półrocze.

II. Uczeń imatrykulujący się t. j. zapisujący się po raz pierwszy w charakterze słuchacza zwyczajnego Uniwersytetu lwowskiego, przybywając ze szkoły średniej albo z innych szkół wyższych, a podający się o uwolnienie od opłaty czesnego:

1. Kupuje indeks i dwie karty wpisowe, jedną przeznaczoną do użytku Dziekanatu, drugą przeznaczoną do użytku Kwestury oraz formularz świadectwa ubóstwa.

2. Wypełnia dokładnie i pismem czytelnym obie karty wpisowe, kładąc na karcie wpisowej przeznaczonej do użytku Kwestury w miejscu na to wyznaczonym swój własnoręczny podpis; tak samo wypełnia zewnętrzną (sztywną) okładkę indeksu i wewnętrzną, równobrzmiącą z okładką stroną tytułową indeksu (wklejonej w indeks karty imatrykulacyjnej nie wypełnia uczeń, lecz kancelarya uniwersytecka), wpisuje w indeks wykłady wraz z nazwiskami wykładających dokładnie w ten sposób, jak są podane w programie wykładów, wkleja w indeks swoją fotografię i kładzie pod nią swój własnoręczny podpis.

3. Wypełnia dokładnie formularz świadectwa ubóstwa i uzyskuje jego potwierdzenie ze strony urzędu parafialnego albo przełożenia gminy wyznaniowej i ze strony starostwa albo magistratu albo komisaryatu dzielnicowego; sporządza podanie o uwolnienie od opłaty czesnego, wystosowane do Głównego Wydziału, na którym pragnie się imatrykulować.

4. Udaje się do Dziekana tegoż Wydziału i wręcza mu obie karty wpisowe, indeks, świadectwo dojrzałości, a jeżeli przybywa z innego wyższego zakładu, także świadectwo odejścia tego zakładu, podanie o uwolnienie od opłaty czesnego wraz z świadectwem ubóstwa, do którego, jeżeli przybywa z innego wyższego zakładu naukowego, załącza też świadectwa ze złożonych tamże kolokwii i innych egzaminów.

5. Dziekan, ucznia przyjąwszy, wydaje mu w zamian za złożone u niego dokumenty kontramarkę z numerem indeksu i z datą przyjęcia.

6. Skoro Dziekan ogłosi na tablicy ogłoszeń Dziekanatu uchwałę Głównego Wydziału profesorów, załatwiająca podanie o uwolnienie

od opłaty czesnego, uczeń zgłasza się w Likwidaturze, oddaje Likwidatorowi kontramarkę i czeka w lokalu Kwestury, aż go Kwestor do swego okienka zawezwie. Wtedy uczeń opłaca należność stosownie do uchwały Grona Profesorów i otrzymuje indeks oraz kartę legitymacyjną wraz ze złożonymi poprzednio u Dziekana świadectwami. — Tem samym imatrykulacja i wpis jest dokonany.

Ponieważ do opłacenia taks laboratoryjnych uczeń jest obowiązany także w razie uzyskania uwolnienia od opłaty czesnego, przeto zgłasza się, zanim jeszcze udaje się do Dziekana, w Likwidaturze i Kwesturze i uiszcza tamże takse.

Uwaga: Dokonawszy wpisu, uczeń przedkłada indeks wykładającym i prosi ich o „receptum nomen“, przyczem na żądanie wykładających wręcza im wypełnione należycie kartki katalogowe (osobną na każdy wykład), które wydaje bezpłatnie Kwestura. Z końcem półrocza zaś przedkłada uczeń ponownie indeks wykładającym i prosi ich o potwierdzenie frekwencji. Otrzymawszy je, nalepia w indeksie stempel za 30 hal., i składa go w protokole podawczym swego wydziału, w zamian za co otrzymuje kontramarkę, z którą zgłasza się w dniu podanym na tablicy ogłoszeń Dziekanatu w protokole podawczym celem odbioru indeksu, zaopatrzonego w t. zw. „visum“ czyli potwierdzenie półrocza przez Dziekana. Bez tego „visum“ nie można się zapisywać na następne półrocze.

III. Uczeń już imatrykulowany na jednym z Wydziałów Uniwersytetu lwowskiego i zapisujący się na dalsze półrocze studyów w charakterze słuchacza zwyczajnego, a nie wnoszący podania o uwolnienie od opłaty czesnego:

1. Kupuje dwie karty wpisowe, jedną przeznaczoną do użytku Dziekanatu, drugą przeznaczoną do użytku Kwestury.

2. Wypełnia dokładnie i pismem czytelnym obie karty wpisowe, kładąc na karcie wpisowej przeznaczonej do użytku Kwestury w miejscu na to wyznaczonym swój własnoręczny podpis; tak samo wpisuje w indeks wykłady wraz z nazwiskami wykładających dokładnie w ten sposób, jak są podane w programie wykładów.

3. Udaje się do protokołu podawczego swego Wydziału i wręcza urzędnikowi obie karty wpisowe oraz indeks, w zamian za co urzędnik wydaje mu kontramarkę z numerem indeksu i datą zgłoszenia się.

4. W dniu ogłoszonym na tablicy ogłoszeń Kwestury uczeń zgłasza się w Likwidaturze, oddaje Likwidatorowi kontramarkę a z początkiem półrocza zimowego także dawną kartę legitymacyjną i czeka w lokalu Kwestury, aż go Kwestor do swego okienka zawezwie. Wtedy uczeń opłaca wszelkie należności i otrzymuje indeks, a z początkiem półrocza zimowego także nową kartę legitymacyjną. — Tem samym wpis jest dokonany.

Uczeń obowiązany do płacenia taks laboratoryjnych zgłasza się, zanim jeszcze udaje się do protokołu podawczego swego Wydziału, w Likwidaturze i Kwesturze — i uiszcza tamże takse.

Uwaga: Dokonawszy wpisu, uczeń przedkłada indeks wykładającym i prosi ich o „receptum nomen“, przyczem na żądanie wykładających wręcza im wypełnione należycie kartki katalogowe (osobną na każdy wykład), które wydaje bezpłatnie Kwestura. Z końcem półrocza zaś przedkłada uczeń ponownie indeks wykładającym i prosi ich o potwierdzenie frekwencji. Otrzymawszy je, nalepia w indeksie stempel za 30 hal. i składa go w protokole podawczym swego Wydziału, w zamian za co otrzymuje kontramarkę, z którą zgłasza się w dniu podanym na tablicy ogłoszeń Dziekanatu w protokole podawczym celem odbioru indeksu, zaopatrzonego w t. zw. „visum“ czyli potwierdzenie półrocza przez Dziekana. Bez tego „visum“ nie można się zapisywać na następnę półrocze.

IV. Uczeń już imatrikulowany na jednym z Wydziałów Uniwersytetu lwowskiego i zapisujący się na dalsze półrocza studyów w charakterze słuchacza zwyczajnego, a podający się o uwolnienie od opłaty czesnego:

1. Kupuje dwie karty wpisowe, jedną przeznaczoną do użytku Dziekanatu, drugą przeznaczoną do użytku Kwestury oraz formularz świadectwa ubóstwa.

2. Wypełnia dokładnie i pismem czytelnym obie karty wpisowe, kładąc na karcie wpisowej przeznaczonej do użytku Kwestury w miejscu na to wyznaczonym swój własnoręczny podpis; tak samo wpisuje w indeks wykłady wraz z nazwiskami wykładających dokładnie w ten sposób, jak są podane w programie wykładów.

3. Wypełnia dokładnie formularz świadectwa ubóstwa i uzyskuje jego potwierdzenie ze strony urzędu parafialnego albo przełożenia gminy wyznaniowej i ze strony starostwa albo magistratu albo komisaryatu dzielnicowego; sporządza podanie o uwolnienie od opłaty czesnego, wystosowane do Grona Profesorów swego Wydziału.

4. Udaje się do protokołu podawczego swego Wydziału i wręcza urzędnikowi obie karty wpisowe, indeks oraz podanie o uwolnienie od opłaty czesnego wraz z świadectwem ubóstwa i świadectwami kolokwialnemi, seminaryjnemi, laboratoryjnemi, w zamian za co urzędnik wydaje mu kontramarkę z numerem indeksu i datą zgłoszenia się.

5. Skoro Dziekan ogłosi na tablicy ogłoszeń Dziekanatu uchwałę Grona Profesorów, załatwiająca podanie o uwolnienie od opłaty czesnego, uczeń zgłasza się w Likwidaturze, oddaje Likwidatorowi kontramarkę a z początkiem półrocza zimowego także dawną kartę legitymacyjną i czeka w lokalu Kwestury, aż go Kwestor do swego okienka zawezwie. Wtedy uczeń opłaca należność stosownie do uchwały Grona Profesorów i otrzymuje indeks wraz z złożonemi poprzednio u Dziekana świadectwami, a z początkiem półrocza zimowego także nową kartę legitymacyjną. — Tem samym wpis jest dokonany.

Ponieważ do opłacania taks laboratoryjnych uczeń jest obowiązany także w razie uzyskania uwolnienia od opłaty

czesnego, przeto zgłasza się, zanim jeszcze udaje się do protokołu podawczego swego Wydziału, w Likwidaturze i Kwesturze i uiszcza tamże takse.

Uwaga: Dokonawszy wpisu, uczeń przedkłada indeks wykładającym i prosi ich o „receptum nomen“, przyczem na żądanie wykładających wręcza im wypełnione należycie kartki katalogowe (osobną na każdy wykład), które wydaje bezpłatnie Kwestura. Z końcem półrocza zaś przedkłada uczeń ponownie indeks wykładającym i prosi ich o potwierdzenie frekwentacyi. Otrzymawszy je, nalepia w indeksie stempel za 30 hal. i składa go w protokole podawczym swego Wydziału, w zamian za co otrzymuje kontramarkę, z którą zgłasza się w dniu podanym na tablicy ogłoszeń Dziekanatu w protokole podawczym celem odbioru indeksu, zaopatrzonego w t. zw. „visum“ czyli potwierdzenie półrocza przez Dziekana. Bez tego „visum“ nie można się zapisywać na następne półrocze

V. Uczeń nadzwyczajny, zapisujący się na pierwsze, trzecie, piąte i t. d. półrocze swych studyów w Uniwersytecie lwowskim a nie wnoszący podania o uwolnienie od opłaty czesnego:

1. Kupuje spis wykładów (w formie niebieskiej książeczki), dwie karty wpisowe, jedną przeznaczoną do użytku Dziekanatu, drugą przeznaczoną do użytku Kwestury. Spis wykładów, zakupiony w pierwszym półroczu, może być używany także w dalszych półroczach.

2. Wypełnia dokładnie i pismem czytelnem obie karty wpisowe, kładąc na karcie wpisowej przeznaczonej do użytku Kwestury w miejscu na to wyznaczonym swój własnoręczny podpis; tak samo wypełnia zewnętrzną (sztywną) okładkę spisu wykładów i wewnętrzną równobrzmiącą z okładką stronę tytułową spisu wykładów i wpisuje w spis wykładów wykłady wraz z nazwiskami wykładających dokładnie w ten sposób, jak są podane w programie wykładów.

3. Udaje się do Dziekana Wydziału, na który pragnie się zapisać, i wręcza mu obie karty wpisowe i spis wykładów oraz świadectwa, na podstawie których żąda przyjęcia (przedłożenie świadectw jest potrzebne tylko przy wpisie na pierwsze półrocze studyów w Uniwersytecie lwowskim).

4. Dziekan ucznia przyjmąwszy, wydaje mu w zamian za złożone u niego dokumenty kontramarkę z nazwiskiem i datą przyjęcia.

5. W dniu ogłoszonym na tablicy ogłoszeń Kwestury uczeń zgłasza się w Likwidaturze, oddaje Likwidatorowi kontramarkę i czeka w lokalu Kwestury, aż go Kwestor do swego okienka zawezwie. Wtedy uczeń opłaca wszelkie należności i otrzymuje spis wykładów wraz z złożonymi poprzednio u Dziekana świadectwami. Tem samym wpis jest dokonany.

Uczeń obowiązany do płacenia taks laboratoryjnych zgłasza się zanim jeszcze udaje się do Dziekana, w Likwidaturze i Kwesturze i uiszcza tamże takse.

Uwaga: Dokonawszy wpisu, uczeń przedkłada spis wykładów wykładającym i prosi ich o „receptum nomen“, przyczem na żądanie wykładających wręcza im wypełnione należycie kartki

katalogowe (osobną na każdy wykład), które wydaje bezpłatnie Kwestura. Z końcem półrocza zaś przedkłada uczeń ponownie spis wykładów wykładającym i prosi ich o potwierdzenie frekwencji. Otrzymawszy je, nalepia w spisie wykładów stempel za 30 hal. i składa go w protokole podawczym swego Wydziału, w zamian za co otrzymuje kontramarkę, z którą zgłasza się w dniu podanym na tablicy ogłoszeń Dziekanatu w protokole podawczym celem odbioru spisu wykładów, zaopatrzonego w t. zw. „visum“ czyli potwierdzenie półrocza przez Dziekana. Bez tego „visum“ nie można się zapisywać na następne półrocze.

VI. Uczeń nadzwyczajny, zapisujący się na pierwsze, trzecie, piąte i t. d. półrocze swych studyów w Uniwersytecie lwowskim a podający się o uwolnienie od opłaty czesnego.

1. Kupuje spis wykładów (w formie niebieskiej książeczki), dwie karty wpisowe, jedną przeznaczoną do użytku Dziekanatu, drugą przeznaczoną do użytku Kwestury, oraz formularz świadectwa ubóstwa. Spis wykładów, zakupiony w pierwszym półroczu studyów, może być używany także w dalszych półroczach.

2. Wypełnia dokładnie i pismem czytelnem obie karty wpisowe, kładąc na karcie wpisowej przeznaczonej do użytku Kwestury w miejscu na to wyznaczonem swój własnoręczny podpis; tak samo wypełnia zewnętrzną (sztywną) okładkę spisu wykładów i wewnętrzną równobrzmiącą z okładką stronę tytułową spisu wykładów i wpisuje w spis wykładów wykłady wraz z nazwiskami wykładających dokładnie w ten sposób, jak są podane w programie wykładów.

3. Wypełnia dokładnie formularz świadectwa ubóstwa i uzyskuje jego potwierdzenie ze strony urzędu parafialnego albo przełożenia gminy wyznaniowej i ze strony starostwa albo magistratu albo komisaryatu dzielnicowego; sporządza podanie o uwolnienie od opłaty czesnego, wystosowane do Grona Profesorów Wydziału, na który pragnie się zapisać.

4. Udaje się do Dziekana tegoż Wydziału i wręcza mu obie karty wpisowe i spis wykładów, dalej świadectwa, na podstawie których żąda przyjęcia (przedłożenie tych świadectw jest potrzebne tylko przy wpisie na pierwsze półrocze studyów w Uniwersytecie lwowskim) oraz podanie o uwolnienie od opłaty czesnego wraz z świadectwem ubóstwa i świadectwami kolokwialnemi, seminaryjnemi, laboratoryjnemi.

5. Dziekan, ucznia przyjąwszy, wydaje mu w zamian za złożone u niego dokumenty kontramarkę z nazwiskiem i datą przyjęcia.

6. Skoro Dziekan ogłosi na tablicy ogłoszeń Dziekanatu uchwałę Grona Profesorów, załatwiająca podanie o uwolnienie od opłaty czesnego, uczeń zgłasza się w Likwidaturze, oddaje Likwidatorowi kontramarkę i czeka w lokalu Kwestury, aż go Kwestor do swego okienka zawezwie. Wtedy uczeń opłaca

należytość stosownie do uchwały Grona Profesorów i otrzymuje spis wykładów wraz z złożonymi poprzednio u Dziekana świadectwami. Tem samym wpis jest dokonany.

Ponieważ do opłacania taks laboratoryjnych uczeń jest obowiązany także w razie uzyskania uwolnienia od opłaty czesnego, przeto zgłasza się, zanim jeszcze udaje się do Dziekana, w Likwidaturze i Kwesturze i uiszcza tamże takse.

Uwaga: Dokonawszy wpisu, uczeń przedkłada spis wykładów wykładającym i prosi ich o „receptum nomen“, przyczem na żądanie wykładających wręcza im wypełnione należycie kartki katalogowe (osobną na każdy wykład), które wydaje bezpłatnie Kwestura. Z końcem półrocza zaś przedkłada uczeń ponownie spis wykładów wykładającym i prosi ich o potwierdzenie frekwencji. Otrzymawszy je, nalepia w spisie wykładów stempel za 30 hal. i składa go w protokole podawczym swego Wydziału, w zamian za co otrzymuje kontramarkę, z którą zgłasza się w dniu podanym na tablicy ogłoszeń Dziekanatu w protokole podawczym celem odbioru spisu wykładów, zaopatrzonego w t. zw. „visum“ czyli potwierdzenie półrocza przez Dziekana. Bez tego „visum“ nie można się zapisywać na następne półrocze.

VII. Uczeń nadzwyczajny, zapisujący się na drugie, czwarte, szóste i t. d. półrocze studyów w Uniwersytecie lwowskim a nie wnoszący podania o uwolnienie od opłaty czesnego:

1. Kupuje dwie karty wpisowe, jedną przeznaczoną do użytku Dziekanatu, drugą przeznaczoną do użytku Kwestury.

2. Wypełnia dokładnie i pismem czytelnem obie karty wpisowe, kładąc na karcie wpisowej przeznaczonej do użytku Kwestury w miejscu na to wyznaczonem swój własnoręczny podpis; tak samo wpisuje w spis wykładów wykłady wraz z nazwiskami wykładających dokładnie w ten sposób, jak są podane w programie wykładów.

3. Udaje się do protokołu podawczego swego Wydziału i wręcza urzędnikowi obie karty wpisowe i spis wykładów, w zamian za co urzędnik wydaje mu kontramarkę z nazwiskiem i datą zgłoszenia się.

4. W dniu ogłoszonym na tablicy ogłoszeń Kwestury uczeń zgłasza się w Likwidaturze, oddaje Likwidatorowi kontramarkę i czeka w lokalu Kwestury, aż go Kwestor do swego okienka zawezwie. Wtedy uczeń opłaca wszelkie należitości i otrzymuje spis wykładów. Tem samym wpis jest dokonany.

Uczeń obowiązany do płacenia taks laboratoryjnych zgłasza się, zanim jeszcze udaje się do protokołu podawczego swego Wydziału, w Likwidaturze i Kwesturze i uiszcza tamże takse.

Uwaga: Dokonawszy wpisu, uczeń przedkłada spis wykładów wykładającym i prosi ich o „receptum nomen“, przyczem na żądanie wykładających wręcza im wypełnione należycie kartki katalogowe (osobną na każdy wykład), które wydaje bezpłatnie Kwestura. Z końcem półrocza zaś przedkłada uczeń ponownie spis wykładów wykładającym i prosi ich o potwierdzenie frekwentacyi. Otrzymawszy je, nalepia w spisie wykładów stempel za 30 hal. i składa go w protokole podawczym swego Wydziału, w zamian za co otrzymuje kontramarkę, z którą zgłasza się w dniu podanym na tablicy ogłoszeń Dziekanatu w protokole podawczym celem odbioru spisu wykładów zaopatrzonego w t. zw. „visum“ czyli potwierdzenie półrocza przez Dziekana. Bez tego „visum“ nie można się zapisywać na następne półrocze.

26

VIII. Uczeń nadzwyczajny, zapisujący się na drugie, czwarte, szóste i t. d. półrocze studyów w Uniwersytecie lwowskim a podający się o uwolnienie od opłaty czesnego:

1. Kupuje dwie karty wpisowe, jedną przeznaczoną do użytku Dziekanatu, drugą przeznaczoną do użytku Kwestury, oraz formularz świadectwa ubóstwa.

2. Wypełnia dokładnie i pismem czytelnym obie karty wpisowe, kładąc na karcie wpisowej, przeznaczonej do użytku Kwestury w miejscu na to wyznaczonem swój własnoręczny podpis; tak samo wpisuje w spis wykładów wykłady wraz z nazwiskami wykładających dokładnie w ten sposób, jak są podane w programie wykładów.

3. Wypełnia dokładnie formularz świadectwa ubóstwa i uzyskuje jego potwierdzenie ze strony urzędu parafialnego albo przełożenia gminy wyznaniowej i ze strony starostwa albo magistratu albo komisaryatu dzielnicowego; sporządza podanie o uwolnienie od opłaty czesnego, wystosowane do Grona Profesorów swego Wydziału

4. Udaje się do protokołu podawczego swego Wydziału i wręcza urzędnikowi obie karty wpisowe, spis wykładów oraz podanie o uwolnienie od opłaty czesnego wraz z świadectwem ubóstwa i świadectwami kolokwialnemi, seminaryjnemi, laboratoryjnemi, w zamiar za co urzędnik wydaje mu kontramarkę z nazwiskiem i datą zgłoszenia się.

5. Skoro Dziekan ogłosi na tablicy ogłoszeń Dziekanatu uchwałę Grona Profesorów załatwiającą podanie o uwolnienie od opłaty czesnego, uczeń zgłasza się w Likwidaturze, oddaje Likwidatorowi kontramarkę i czeka w lokalu Kwestury, aż go Kwestor do swego okienka zawezwie. Wtedy uczeń opłaca należność stosownie do uchwały Grona Profesorów i otrzymuje spis wykładów wraz z złożonemi poprzednio w protokole podawczym świadectwami. Tem samym wpis jest dokonany.

Ponieważ do opłacenia taks laboratoryjnych uczeń jest obowiązany także w razie uzyskania uwolnienia od opłaty czesnego, przeto zgłasza się, zanim jeszcze udaje się do protokołu podawczego swego Wydziału, w Likwidaturze i Kwesturze i uiszcza tamże takse.

Uwaga: Dokonawszy wpisu, uczeń przedkłada spis wykładów wykładającym i prosi ich o „receptum nomen“, przyczem na żądanie wykładających wręcza im wypełnione należycie kartki katalogowe (osobną na każdy wykład), które wydaje bezpłatnie Kwestura. Z końcem półrocza zaś przedkłada uczeń ponownie spis wykładów wykładającym i prosi ich o potwierdzenie frekwencyi. Otrzymawszy je nalepia w spisie wykładów stempel za 30 hal. i składa go w protokole podawczym swego Wydziału, w zamian za co otrzymuje kontramarkę, z którą zgłasza się w dniu podanym na tablicy ogłoszeń Dziekanatu w protokole podawczym celem odbioru spisu wykładów, zaopatrzonego w t. zw. „visum“ czyli potwierdzenie półrocza przez Dziekana. Bez tego „visum“ nie można się zapisywać na następne półrocze.

№ 3.

Regulamin

v t. 2.

Wiece akademickie, przewidziane w art. 75 i 76 Tymcz. Statutu Uniw. Stefana Batorego w Wilnie, mają się odbywać zgodnie z niżej podanymi podstawami:

Art. 1.

Nazwa wieców ogólno-akademickich przysługuje wyłącznie tym wiecom, których uczestnikiem może być każdy słuchacz Uniwersytetu Wileńskiego. Wszelkie inne wiece, dostępne tylko dla określonych grup młodzieży akademickiej mogą nosić nazwę dowolną w myśl wniosku inicjatorów.

Art. 2.

Wiece za zgodą J. M. Rektora może wywołać jedynie stała reprezentacja młodzieży, wybrana przez ogół słuchaczy:

- 1. z własnej inicjatywy;
- 2. na wnioski:
 - a) stowarzyszenia akademickiego,
 - b) grupy inicjatorów, która zawiąże w tym celu „Komitet wiecowy”, złożony przynajmniej z 3-ch członków.

W wypadku 2-gim reprezentacja obowiązana jest wiec zwołać.

Wniosek zwołania wiecu ogólno-akademickiego może przedłożyć jedynie stowarzyszenie o charakterze ogólno-akademickim lub grupa inicjatorów. licząca conajmniej 50 słuchaczy.

Grupa inicjatorów dla innych wieców musi się składać conajmniej z 30 słuchaczy.

Wnioskodawcy muszą złożyć reprezentacji odpowiednio umotywowany wniosek na piśmie z podaniem porządku obrad, przyczem wniosek winien być podpisany przez wszystkich członków grupy inicjatorów, względnie przez zarząd odnośnego stowarzyszenia.

Reprezentacja obowiązana jest na żądanie wnioskodawców zwołać wiec najdalej w ciągu tygodnia od chwili otrzymania wspomnianego wniosku.

Art. 3.

Prawo głosu decydującego na wiecu posiadają wscyscy słuchacze Uniwersytetu zarówno zwyczajni, jak i nadzwyczajni.

Uwaga. Przewodniczący w wypadkach wątpliwych ma prawo zarządzić sprawżenie legitymacji.

Art. 4.

Wiec ma prawo powziąć uchwały obowiązujące o ile:

1. został zwołany z zastosowaniem zasad artykułów 1 i 2 niniejszego regulaminu;

2. ogół uprawnionych do udziału był o nim powiadomiony przynajmniej na dwa dni przed terminem przez stosowne ogłoszenie w murach Uniwersytetu. Dla prawomocności uchwał wiecu ogólno-akademickiego niezbędnym jest obecność przynajmniej $\frac{1}{3}$ części słuchaczy, zapisanych na Uniwersytet na początku bieżącego półrocza akademickiego.

Art. 5.

Wiec zagaja jeden z członków reprezentacji, poczem zarządza wybory prezydjum. Przed wyborem przewodniczącego wolno zabierać głos jedynie w sprawie zgłoszonych kandydatur.

Art. 6.

Głosowanie na przewodniczącego odbywa się w porządku, w jakim kandydatury zostały zgłoszone. W razie równego podziału głosów czasowo przewodniczący zarządza powtórne głosowanie; o ile i w tym wypadku głosowanie nie da rezultatu, rozstrzyga głos czasowo przewodniczącego. Kandydat, który z kolei otrzymał największą ilość głosów, zostanie zastępcą przewodniczącego. Pozostałych członków drezydjum, t. j. asesorów i sekretarza, a w razie potrzeby skrutatorów do obliczania głosów, zaprasza przewodniczący.

Art. 7.

Przewodniczący stwierdza, iż wiec jest zdolny powziąć uchwały prawomocne, ogłasza porządek obrad, poczem otwiera obrady merytoryczne.

Wiec ma prawo zmienić kolejność poszczególnych punktów porządku obrad. Przed dyskusją nad każdym punktem porządku obrad pierwszy zabiera głos uprzednio wyznaczony przez inicjatorów wiecu referent, oraz ewentualnie referenci.

Art. 8.

Każdy z mówców ma prawo przemawiać nie dłużej nad 20 minut, przyczem jednak przysługuje mu prawo odwołania się do plenum z prośbą o przedłużenie czasu przemówienia. Powyższą kwestję wiec decyduje bez dyskusji przez proste głosowanie. W razie zbytniego przedłużenia się dyskusji może być zarządzone sposobem analogicznym:

1. dalsze ograniczenie czasu przemówień;
2. zamknięcie listy mówców z uwzględnieniem zapisujących się lub bez nich;

3. zarządzenie wyborów mówców generalnych (za i przeciw). To ostatnie na wypadek, gdy do głosu zapisze się więcej niż 10 mówców.

4. zupełne zamknięcie dyskusji. Poza kolejną przed i po zamknięciu listy mówców przewodniczący może udzielić głosu jedynie w kwestji formalnej, t. zn. ściśle dotyczącej się sposobu prowadzenia obrad, oraz w kwestjach, wyjaśnienia, sprostowania. lub faktycznej uwagi. Poza to za zgodą wiecu bez dyskusji przez proste głosowanie głos może być udzielony jedynie w kwestji nagłej i niecierpiącej zwłoki.

Art. 9.

Wszelkie wnioski i poprawki do nich winny być formułowane na piśmie i głosowane w porządku zgłoszenia. O ile przewodniczący zgłoszony wniosek uważa za szkodliwy i niedopuszczalny może nie poddać go pod głosowanie, jednakże w tym wypadku musi uzyskać zgodę większości lub zrzec się przewodniczenia. W tym ostatnim wypadku jego zastępca zarządza wybór nowego przewodniczącego. Poza kolejną mogą być głosowane jedynie wnioski formalne, lub takie, które przez większość wiecu będą uznane za nagłe. W razie zgłoszenia kilku wniosków w tej samej sprawie, pierwszy ma być głosowany wniosek najdalej idący.

Art. 10.

Głosowanie odbywa się przez podniesienie rąk lub wychodzenie. W wypadkach wyjątkowych wiec może uchwalić inny sposób głosowania. Wszystkie uchwały przechodzą prostą większością (połowa głosujących więcej jeden) za wyjątkiem tych, co do których zostało zrobione zastrzeżenie w art. 11 i 13. W razie równego podziału głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Mniejszość niesolidaryzująca się z przyjętą uchwałą ma prawo założyć vetum separatum. Winno być ono zapowiedziano niezwłocznie po powzięciu danej uchwały oraz złożone reprezentacji na piśmie najdalej w ciągu trzech dni po wiecu. Przed każdym głosowaniem przewodniczący na żądanie $\frac{1}{3}$ uczestników wiecu obowiązany jest zarządzić sprawdzenie quorum.

Art. 11.

Przewodniczący rozstrzyga samodzielnie bez odwoływania się do wiecu następujące sprawy:

- a) interpretowanie artykułów niniejszego regulaminu;
- b) wyjaśnienie wątpliwości kwestji formalnych;
- c) pozbawienie głosu mówców, przemawiających nie na temat, lub wyrażających się nieparlamentarnie.

Uwaga. Przewodniczący ma prawo również pozbawić głosu każdego z mówców, upoważnionego do przemawiania o ile taki wniosek zostanie zaaprobowany bez dyskusji przez $\frac{3}{4}$ głosujących.

- d) rozwiązanie po trzykrotnej zapowiedzi wiecu, o ile dalsze parlamentarne prowadzenie obrad stanie się niemożliwym.

Uwaga. Uniemożliwienie przewodniczącemu dalszego parlamentarnego prowadzenia obrad uważa się za rzecz niehonorową i uwłaczającą godności akademickiej.

Art. 12.

Protokóły każdego wiecu mają być podpisane przez przewodniczącego i sekretarza i przechowyją się w aktach reprezentacji, która jest za nie odpowiedzialną. Odpis każdego protokołu winien być przesłany do Rektoratu.

Art. 13.

Niniejszy regulamin wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia go przez Senat Akademicki. Zmienić go częściowo, lub w całości może tylko uchwała wiecu ogulno-akademickiego, powzięta przez $\frac{3}{4}$ głosujących i zatwierdzona przez Senat Akademicki.

(Przepisy przejściowe).

Do chwili ustalenia nazwy i ukonstytuowania się stałej reprezentacji młodzieży akademickiej funkcje jej, przewidziane w powyższym Regulaminie pełni wybrana w tym celu Komisja, złożona z 7-miu członków. Do bezpośrednich zadań tej Komisji należy opracowanie statutu reprezentacji i przedłożenia go do zatwierdzenia ogółowi na jednym z wieców ogólno-akademickich.

Za Komisję Regulaminową

(trzy podpisy).

Powyższy Regulamin załącza się.

o Jan Nokey

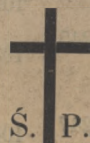
DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILEŃSKIEGO

Nr 8-9

Wilno, 1 Września 1937 r.

Rok XIV

JÓZEF UJEJSKI

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.**

**Doktor filozofii, Profesor Uniwersytetu
Józefa Piłsudskiego**

zmarł w Warszawie dnia 8 lipca 1937 r.

T R E Ś Ć

Pozycja:	str.	Pozycja:	str.
89. Otwarcie państwowego pedagogium w Wilnie	245	100. Wynagrodzenie członków komisji egzaminacyjnej za egzamin ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego	259
90. Przystosowanie ustawy z dnia 17.II.1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych do wprowadzenia w życie nowego ustroju szkolnictwa	245	101. Opieka wychowawcza nad szkolnymi organizacjami młodzieżowymi	260
91. Przemianowanie publicznych szkół powszechnych	245	102. Ruch krajoznawczy wśród młodzieży szkolnej	261
92. Organizacja szkolnictwa doksztalającego zawodowego	247	103. Uprawnienia prywatnych gimnazjów ogólnokształcących	261
93. Wykaz pomocy i przyborów szkolnych w szkole I stopnia	249	104. Ruch służbowy	263
94. Zwolnienie od obowiązku prowadzenia ćwiczeń 10 minutowych i śródlekcyjnych	253	105. Konkursy	263
95. Opłaty szkolne w liceach zawodowych	253	106. Komunikaty	264
96. Taksa administracyjna w państwowych liceach pedagogicznych i pedagogiach	254	107. CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA	266
97. Nowoorganizowane publiczne szkoły powszechne I stopnia oraz w sprawie zmiany stopnia publicznych szkół powszechnych	255	Organizacja opieki nad tzw. praktykantami	266
98. Program nauki religii rzymsko-katolickiej w gimnazjach państwowych w r. szk. 1937/38	259	Współpraca Państwowego Gimnazjum im. Em. Plater w Grodnie ze szkołami powszechnymi	271
99. Święta wychowania fizycznego młodzieży szkolnej	259	Poezje Władysława Syrokomli jako materiał regionalny w szkołach na Wileńszczyźnie	274
		Szkolne audycje muzyczne	279
		Kronika	283
		Spis książek nabytych przez Centralną Bibliotekę Pedagogiczną przy K. O. S. Wil. w maju czerwcu i lipcu 1937 r.	285

89

ZARZĄDZENIE**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego**

z dnia 13 lipca 1937 r. (Nr II S.6211/37).

w sprawie otwarcia państwowego pedagogium w Wilnie.

(Przedruk z Dz. Urz. M. W. R. i O. P. z dnia 27 lipca 1937 r. Nr 8 poz. 275).

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 304) zarządzam co następuje:

§ 1. Z początkiem roku szkolnego 1937/38 tworzy się państwowe pedagogium w Wilnie.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1937 r.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) *W. Świętosławski.*

90

ROZPORZĄDZENIE**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.**

z dnia 8 lipca 1937 r.

o przystosowaniu ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych do wprowadzenia w życie nowego ustroju szkolnictwa.

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 22 lipca 1937 r. Nr 55, poz. 433).

Na podstawie art. 59 i 60 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389)*) zarządzam co następuje:

§ 1. Publiczne szkoły powszechne są zakładane i utrzymywane jako szkoły stopnia I (pierwszego), II (drugiego) i III (trzeciego).

*) Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1932, Nr 4, poz. 39.

§ 2. Zaliczenia istniejących w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego publicznych szkół powszechnych jedno, dwu, trzy, cztero, pięć, sześć i siedmioklasowych do jednego z trzech stopni, wymienionych w § 1, dokonają władze szkolne I instancji na zasadach, ustalonych oddzielnym zarządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.*) Równocześnie traci moc obowiązującą — zgodnie z art. 60 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) — art. 6 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 143).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) *W. Świętosławski.*

91

ZARZĄDZENIE**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego**

z dnia 22 lipca 1937 r. (Nr II P-5745/37)

o przemianowaniu publicznych szkół powszechnych
(Przedruk z Dz. Urz. M. W. R. i O. P. z dnia 27 lipca 1937 r. Nr 8 poz. 231)

Na podstawie § 2 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 8 lipca 1937 r. o przystosowaniu ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych do wprowadzenia w życie nowego ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 55, poz. 433) zarządzam co następuje:

§ 1. Dotychczasowe nazwy publicznych szkół powszechnych: jedno, dwu, trzy, cztero, pięć, sześć i siedmioklasowa publiczna szkoła powszechna — zastępuje się z dniem

*) tj. z dniem 22 lipca 1937 r.

15 listopada 1937 r. nazwami: publiczna szkoła powszechna stopnia I (pierwszego), II (drugiego) i III (trzeciego).

W związku z tym należy od dnia 15 listopada 1937 r. używać terminów „klasa” i „oddział” wyłącznie w znaczeniu ustalonym w § 7 statutu publicznych szkół powszechnych siedmioletnich (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1933 Nr 14, poz. 194).

§ 2. Przemianowanie szkół dokonuje się w myśl zasad następujących:

a) Publiczne szkoły powszechne, posiadające jednego lub dwóch nauczycieli i cztery klasy z programem klas szkoły pierwszego stopnia, z których klas I i II są jednoroczne, III-dwuletnie i IV-trzyletnie, choćby klasa III miała tylko jeden a klasa IV tylko jeden lub dwa roczniki—zostają przemianowane na szkoły stopnia I (pierwszego).

Szkoły posiadające trzech lub czterech nauczycieli i pięć klas jednorocznych oraz szóstą klasę dwuletnią z programem klas szkoły stopnia drugiego, choćby klasa szósta miała tylko jeden rocznik, zostają przemianowane na szkoły stopnia II (drugiego).

Szkoły, posiadające co najmniej pięciu nauczycieli i siedem klas jednorocznych, zostają przemianowane na szkoły stopnia III (trzeciego);

b) Przy ustalaniu stopnia szkół, w których brak jest czasowo lub na stałe jednej lub więcej klas, czy też jednego lub dwuroczników w klasie dwuletniej lub trzyletniej, należy kierować się zakresem realizowanego przez istniejące klasy programu i stosowanym planem godzin.

Szkoły, które nie posiadają jednej lub więcej klas wyższych, mogą być—przy odpowiedniej organizacji klas niższych—przemianowane na szkoły stopnia II lub III.

c) Przy przemianowaniu szkół nowoorganizowanych, tzw. „rozwojowych” należy ustalać ich stopień według zamierzeń na najbliższą przyszłość, opartych zasadniczo na liczbie dzieci i przewidywanej liczbie nauczycieli. Organizację szkół nowoorganizowanych stopnia I podaje okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr 56 z dnia 5 czerwca 1937 r. II P-2504/37 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 7, poz. 209).

d) Szkoły, które zmieniły w r. 1937/38 organizację i zakres programu nauczania wskutek powiększenia liczby nauczycieli z dwu do trzech, względnie z czterech do pięciu, zostają przemianowane na szkoły stopnia II, względnie III, niezależnie od organizacji przejściowej, przewidzianej w okólniku Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr 56, z dnia 5 czerwca 1937 r. II P-2504/37 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 7, poz. 209).

e) Tzw. „klasy filialne” lub „eksponowane” nie podlegają przemianowaniu, gdyż nie stanowią samodzielnej szkoły, lecz są tylko oddziałami równoległymi klas szkoły macierzystej, która podlega przemianowaniu.

f) Przytoczone wyżej wskazówki nie wyczerpują wszystkich przypadków, jakie mogą być w rzeczywistości. W nieobjętych przez powyższe wskazówki przypadkach należy przede wszystkim ustalić **zadania programowe** danej szkoły, a w razie niepewności przemianować szkoły raczej na stopień niższy aniżeli wyższy.

W razie wątpliwości należy zwrócić się do Kuratorium lub Ministerstwa o wskazówki, trzeba jednak uczynić to jak najwcześniej, aby nie przekroczyć wyznaczonego terminu przemianowania szkół.

§ 3. Orzeczenia o przemianowaniu publicznych szkół powszechnych wydadzą Inspektorzy Szkolni według załączonego wzoru w terminie do 15 listopada 1937 r. w oparciu o sprawozdania z organizacji publicznych szkół powszechnych według stanu z dnia 1 października 1937 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1935 Nr 8, poz. 156).

Z przemianowaniem szkół nie należy łączyć zmiany organizacji szkoły, punktu szkolnego, obwodu (rejonu) szkolnego lub zmiany języka nauczania.

Orzeczenie o przemianowaniu szkoły należy przesłać gminie i samorządowi szkolnemu w gminie oraz kierownictwu szkoły.

Sprawa przemianowania kierowników i nauczycieli publicznych szkół powszechnych będzie załatwiona oddzielnie.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) W. Świętoślowski.

Załącznik do zarządzenia Min. W. R.
i O. P. z dnia 22 lipca 1937 r. (Nr II
P-5745/37).

INSPEKTOR SZKOLNY

w.
dnia. 1937 r.
Nr

Na podstawie § 2 rozporządzenia z dnia 8 lipca 1937 r. o przystosowaniu ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych do wprowadzenia w życie nowego ustroju szkolnictwa oraz § 3 zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 22 lipca 1937 r. Nr II P-5745/37 o przemianowaniu publicznych szkół powszechnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 8, poz. 231) przemianuję . . . klasową publiczną szkołę powszechną Nr. . . . im. w z dniem 15 listopada 1937 r. na publiczną szkołę powszechną stopnia . . (. .).

Inspektor Szkolny:

92

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 24 maja 1937 (Nr III-3132/37)

o organizacji szkolnictwa dokształcającego zawodowego.

Na podstawie artykułów: 2 ust. 2, 15 ust. 2 i 3, 26, 54 i 59 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) i w związku z § 222 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 listopada 1933 roku o organizacji szkolnictwa zawodowego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 15 poz. 202) zarządzam, co następuje:

§ 1. Zadaniem szkół dokształcających zawodowych jest:

- a) wychowywanie religijno-moralne i społeczno-obywatelskie młodzieży,
- b) udzielanie wiadomości z dziedziny

życia gospodarczego i potrzeb zawodu, pogłębianie wykształcenia praktycznego, otrzymywanego przez młodzież w warsztacie pracy, oraz rozszerzania jej wykształcenia ogólnego.

§ 2. Szkoły dokształcające zawodowe są przeznaczone dla męskiej i żeńskiej młodzieży pracującej, która wypełniła obowiązek szkolny i podlega obowiązkowi dokształcania zawodowego.

§ 3. Szkoły dokształcające zawodowe są zasadniczo trzyklasowe; w zależności od potrzeb zawodu—za zgodą Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub wyznaczonej przez niego państwowej władzy szkolnej mogą być organizowane szkoły czteroklasowe.

§ 4. Szkoły dokształcające zawodowe pod względem programowym dzielą się na:

a) ogólnozawodowe, w których odbywa się nauczanie wspólne dla młodzieży, pracującej w różnych zawodach.

b) specjalne, w których odbywa się nauczanie osobne dla młodzieży, pracującej w jednym zawodzie lub kilku zawodach pokrewnych.

§ 5. Szkoły dokształcające zawodowe mogą być męskie, żeńskie i koedukacyjne.

Szkoły dokształcające koedukacyjne mogą być organizowane tylko w tych przypadkach, gdy liczba kandydatów lub kandydatek nie daje podstawy do zorganizowania osobnej szkoły męskiej lub żeńskiej oraz gdy zostaną zapewnione specjalne warunki wychowawcze, wpływające z koedukacyjnego charakteru szkoły.

§ 6. Szkoła dokształcająca zawodowa może być organizowana przy zgłoszeniu się co najmniej 30 kandydatów; w wyjątkowych przypadkach, przy mniejszej liczbie kandydatów, szkoła dokształcająca zawodowa może być zorganizowana tylko za zgodą państwowych władz szkolnych.

§ 7. W szkołach dokształcających ogólnozawodowych mogą być tworzone klasy specjalne, w których nauczanie odbywa się osobno dla młodzieży pracującej w jednym zawodzie lub w zawodach pokrewnych.

Klasy te oddziały specjalne mogą pow-

stawać, o ile się zgłosi odpowiednia liczba kandydatów.

§ 8. Jeżeli w szkole kształcącej ogólnozawodowej znajduje się pewna liczba uczniów (uczennic), pracujących w jednym zawodzie lub zawodach pokrewnych, nie wystarczająca do stworzenia osobnej klasy, może być z niej utworzona grupa, dla której nauczanie przedmiotów zawodowych będzie się odbywało oddzielnie.

§ 9. Szkoły kształcące zawodowe mogą posiadać różne wydziały specjalne, obok tego również wydział ogólnozawodowy.

§ 10. Gdy liczba uczniów (uczennic), pracujących w jednym zawodzie lub zawodach pokrewnych, rozmieszczona w dwu lub kilku szkołach kształcących ogólnozawodowych, daje możliwość zorganizowania specjalnego nauczania, należy uczniów tych (uczennice te) zgrupować w jednej ze szkół. Decyzja przy której ze szkół kształcących ma być zorganizowane specjalne nauczanie, należy do państwowej władzy szkolnej.

§ 11. Nauczanie w szkołach kształcących zawodowych odbywa się według programów, ustalonych lub zatwierdzonych przez państwowe władze szkolne.

§ 12. Programy szkół kształcących ogólnozawodowych są oparte na pierwszym szczeblu programowym szkoły powszechnej; programy szkół kształcących zawodowych specjalnych są oparte bądź na pierwszym, bądź na drugim szczeblu programowym szkoły powszechnej.

§ 13. Liczba godzin nauczania tygodniowo w szkołach kształcących zawodowych wynosi w zasadzie od 8-miu do 12-tu. Plan oraz liczbę godzin nauczania w tygodniu ustalają dla poszczególnych rodzajów szkół programy.

§ 14. Przyjmowanie młodzieży do szkół kształcących zawodowych odbywa się w zasadzie na początku roku szkolnego. Młodzież, która zaczęła pracować po tym terminie, może być przyjmowana do szkoły również w ciągu roku szkolnego.

§ 15. Warunkiem przyjęcia do klasy pierwszej szkoły kształcącej ogólnozawodowej oraz specjalnej, opierającej swój pro-

gram na pierwszym szczeblu programowym szkoły powszechnej, jest posiadanie świadectwa ukończenia szkoły powszechnej pierwszego stopnia lub świadectwa uznanego przez państwowe władze szkolne za równoważne.

Kandydat (kandydatka), posiadający świadectwo ukończenia szkoły powszechnej drugiego stopnia lub świadectwo ukończenia klasy szóstej (z wynikiem dodatnim) szkoły powszechnej trzeciego stopnia lub świadectwo, uznane przez państwowe władze szkolne za równoważne, może być przyjęty—po złożeniu egzaminu sprawdzającego do klasy drugiej, o ile brak jest w danej miejscowości szkoły kształcącej zawodowej specjalnej, opierającej swój program na drugim szczeblu programowym szkoły powszechnej.

Kandydaci, posiadający odpowiednie wykształcenie, uznane przez państwowe władze szkolne za wystarczające, mogą być przyjmowani do klasy trzeciej.

§ 16. Warunkiem przyjęcia do klasy pierwszej szkoły kształcącej zawodowej specjalnej, opierającej swój program na drugim szczeblu programowym szkoły powszechnej, jest posiadanie świadectwa ukończenia szkoły powszechnej drugiego stopnia lub świadectwa ukończenia z wynikiem dodatnim klasy szóstej szkoły powszechnej trzeciego stopnia lub świadectwa uznanego przez państwowe władze szkolne za równoważne.

§ 17. Dla kandydatów do klasy pierwszej, nie posiadających przygotowania wskazanego w §§ 15 i 16, może być zorganizowana klasa wstępna za zgodą państwowych władz szkolnych.

§ 18. Absolwenci szkół przysposobienia zawodowego pierwszego stopnia oraz kandydaci, posiadający wykształcenie, uznane przez państwowe władze szkolne za wystarczające — po złożeniu egzaminu sprawdzającego — mogą być przyjmowani do klasy drugiej lub trzeciej szkół kształcących zawodowych.

§ 19. Młodzież, która do szkoły kształcącej zawodowej nie uczęszczała lub jej nie ukończyła z przyczyn, uznanych przez państwowe władze szkolne za uzasadnione, może być dopuszczona do egzaminu dla eksternów. Zakres wymagań egzaminu dla eksternów i ich organizację ustalają osobne przepisy.

Świadectwo złożenia egzaminu przez eksterna z wynikiem dodatnim jest pod względem uprawnień równoważne za świadectwem ukończenia publicznej szkoły doksztalającej zawodowej.

§ 20 Rozporządzenie niniejsze nie dotyczy szkół doksztalujących zawodowych dla młodzieży fizycznie upośledzonej (głuchoniemych, ociemniałych) lub moralnie zaniedbanej. Organizację tych szkół określają osobne zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Rozporządzenie to nie dotyczy doksztalujących szkół rolniczych.

§ 21. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dniu 1 września 1937 r.

Równocześnie tracą moc wszelkie przepisy, wydane w sprawach unormowanych niniejszym rozporządzeniem.

Minister

(—) *W. Świętostawski.*

93

OKÓLNİK Nr 50

z dnia 21 maja 1937 r. (II P — 4069/37)

w sprawie wykazu pomocy i przyborów szkolnych w szkole I stopnia.

(Przedruk z Dz. Urz. M. W. R. i O. P. z dnia 10 czerwca 1937 Nr 6 poz. 177)

W związku z wprowadzeniem nowych programów nauczania do publicznych szkół powszechnych I stopnia podaję do wiadomości dołączony wykaz koniecznych i pożądanych dla tych szkół pomocy i przyborów szkolnych.

Po zaznajomieniu się z wykazem powinny poszczególne szkoły rozpocząć żywą akcję w kierunku celowego zaopatrzenia się najpierw w konieczne, a potem w pożądane pomoce i przybory szkolne, biorąc pod uwagę przede wszystkim te przedmioty, które mogą być wykonane w szkole.

Ponieważ zaopatrywanie szkół w wymienione pomoce i przybory szkolne będzie dokonywane najczęściej stopniowo, pożądane jest ustalenie przez każdą szkołę kolejności za-

opatrywania przy uwzględnieniu dotychczasowego stanu posiadania oraz aktualnych potrzeb nauczania i wychowania. Dla ułatwienia tej pracy zaznaczono w wykazie kursywą, w które pomoce i przybory szkolne spośród koniecznych należy w pierwszym rzędzie ze względu na potrzeby programowe zaopatrzyć szkołę.

Do czasu ogłoszenia wykazu pomocy i przyborów szkolnych dla szkół II i III stopnia wykaz niniejszy będzie stanowił dla tych szkół—obok ich programów—podstawę orientacyjną w zakresie zaopatrzenia w tej dziedzinie.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) *W Świętostawski.*

Załącznik do okólnika Nr 50 z dnia
21.V. 1937 r. (II P—4069/37).

Wykaz pomocy i przyborów szkolnych w szkole I-go stopnia.

A. Każda szkoła I-go stopnia powinna posiadać chorągiew państwową, jeden zegar ścienny oraz dla każdej izby szkolnej: krzyż lub obraz święty, godło Państwa, portrety Prezydenta Rzeczypospolitej, Pierwszego Marszałka Polski i Marszałka Śmigłego-Rydza, jako też czarną tablicę o wymiarach co najmniej 1,50×1 m.

Każda szkoła powinna dążyć do posiadania odbiornika radiowego z głośnikiem.

B. Pomoce i przybory szkolne:

1) *Konieczne:*

Kilka obrazów biblijnych.

*) *Obrazki i historyjki obrazkowe do nauki języka polskiego.*

* *Tablice ortograficzne.*

Kilka obrazów z dziejów Polski.

Portret Mickiewicza.

Obrazy zabytków historycznych: kościół Mariacki w Krakowie, Wawel, Zamek Królewski w Warszawie, Belweder (tablice).

*) oznacza przedmiot, który można wykonać w szkole lub łatwo zdobyć bez specjalnych kosztów.

- * *Zbiory pocztówek, ilustracji z gazet, czasopism, albumy z uwzględnieniem ilustracji do czytanych utworów literackich, tematów historycznych, krajoznawczych, geograficznych, przyrodniczych, technicznych itd. ze szczególnym podkreśleniem tematów, związanych z obrotą Państwa.*
- * *Busola i magnes.*
- * *Plan miejscowości szkolnej.*
Mapa województwa.
Mapa fizyczna Polski z podziałem na województwa.
Mapa fizyczna Europy z zaznaczeniem granic państw.
Mapa świata lub planigloby.
Globus.
- * *Urządzenie do hodowli bez światła np. pudło tekturowe i tp.*
- * *Pudło do hodowli gąsienic.*
Słój o pojemności 5 L (akwarium).
- * *Skrzynki do hodowli roślin na oknach zewnętrznych.*
Doniczki na kwiaty różnych wymiarów.
2—3 słoi 1—2 l. do hodowli zwierząt i roślin wodnych.
2—3 szklanki z nakrywkami lub obcięte butelki — do kiełkowania.
Tablice ilustrujące budowę wewnętrzną człowieka.
Obrona przeciwgazowa (tablica).
Lampka spirytusowa z trójnogiem.
Siatka druciana z azbestem.
Termometr szkolny (od -18° do $+110^{\circ}$).
Lejki np. odcięte z butelki.
Termometr lekarski.
Kolba większa z korkiem i rurką.
Latarka elektryczna.
Lupa.
- * *Blok.*
Lampa naftowa.
- * *Liniał do kreślenia na tablicy*
Metr sztywny z podziałką } lub liniał do kreślenia na tablicy z podziałką metrową.
- Kątownica.*
Cyrkiel do kreślenia na tablicy.
Waga z odważnikami zwykła.
Litr.
Kwaterka.
Mensurka kalibrowana na cm^3 .
- * *Model m^2 z podziałem na dm^2 .*
- * *Model dm^3 z podziałem cm^3 .*
- * *Model m^3 składany z 12 prętów.*
- * *Liczydło na stojaku.*
- * *Kartoniki z cyframi.*
- * *Tarcza zegarowa z ruchomymi wskazówkami.*
- * *Figury liczbowe w zależności od stosowanej metody.*
- * *Tablica dodawania i mnożenia.*
- * *Taśma miernicza (10 m i 20 m).*
Paletki (blaszane lub drewniane) co najmniej 1 na dwóch uczniów.
Pędzle do akwareli dla każdego ucznia kl. IV.
- * *Naczynka na wodę przy malowaniu co najmniej jedno na 2 uczniów.*
- * *Podkładki (z klejonki lub tektury) dla każdego ucznia.*
Zbiornik lub beczułka (z zatyczką lub kurkiem) na wodę.
Miednica.
Kubek lub cebrzyk na brudną wodę.
Kosz lub skrzynka na odpadki.
- * *Wycieraczka do obuwia.*
- * *Szczotka do czyszczenia obuwia z błota.*
- * *Szczotka do czernidła lub pasty.*
- * *Szczotka do ubrania.*
Osełka z piaskowca drobnoziarnistego.
Noże (10).
Nożyczki (w ilości odpowiadającej połowie kompletu lekcyjnego).
Nożyce krawieckie.
Igły w 3 wymiarach (w ilości odpowiadającej liczbie uczniów i uczennic kl. III).
Naparstki w 3 rozmiarach (w ilości jw.).
Zapasowe szydełka i druty dla uczennic klasy IV.
Wykroje krawieckie papierowe dla uczennic kl. IV.
Metr krawiecki z podziałką (tzw. centymetr).
Węgielnica żelazna (np. 30×20).
Piłka ramowa dł. brzeszczotu około 50 cm (czopnica).
Strug (równiak).
Młotki wagi à 250 g.
Obcęgi.
Kleszcze płaskie.
Ośnik.
Świderek (zwojnik) ręczny grubości około 6—8 mm.
Toporek wagi ok. 500 g.

Pilnik do ostrzenia pił.

Wkrętak dwustronny.

* *Naczynie na klej.*

* Deski z otworami do umocowywania drewna.

* Skrzynka (szafeczka, nosidełko) na narzędzia.

Miarki centymetrowe.

Stroik widełkowy C dwukreślne.

* *Woreczki wypełnione kamyczkami, fasolą lub grochem* w ilości równej połowie liczby uczniów najliczniejszego kompletu, który ma się nimi jednocześnie posługiwać.

* *Pileczki włóczkowe z gałganków lub z sieńsci* w ilości j. w.

Piłki skórzane dęte Nr 5 (2 szt.).

* *Palanty* (3, różnej wielkości).

Siatka ze słupkami i sznurkami.

* *Chorągiewki* większe (4).

* *Szarfy* co najmniej w 2 kolorach w liczbie odpowiadającej liczbie dzieci, ćwiczących równocześnie.

* *Saneczki.*

Zapasy łyżwy.

Narty w okolicach, nadających się do jazdy na nartach.

W szkole I-go stopnia, która prowadzi dział ogrodniczy:

Łopaty (4).

Grabie (2).

Widły do kopania (2).

Motyki (3).

Polewaczka (6—10 L.).

2) *Pożądane:*

Mapa ścienna Palestyny.

* Wykres biegu roku kościelnego.

* Loteryjki wyrazowe i obrazkowe.

* Abecadło ruchome.

Obrazy ścienne do ćwiczeń w mówieniu (w szczególności z życia miejskiego i publicznego oraz z życia żołnierzy). Nieco większa liczba obrazów z dziejów Polski.

Ważniejsze tablice statystyczne i wykresy dotyczące Polski współczesnej.

Ważniejsze zabytki historyczne Gniezna, Poznania, Lwowa i Wilna (tablice).

* Piaskownica.

* Poziomicowy model góry.

* *Gnomon.*

Polityczna mapa Polski.

Mapa uproszczona Polski.

Obrazy ścienne do nauki geografii.

Uszkodzenia narządów wewnętrznych wskutek używania alkoholu (tablica).

Walka z gruzlicą (tablica).

Tablice ścienne wyobrażające różne zwierzęta i rośliny nie znane lub mniej znane w Polsce.

Tablice ścienne rzadkich okazów zwierząt i roślin w Polsce, podlegających ochronie.

Grzyby jadalne i trujące (tablice lub album). Studnia wzorowa (tablica).

W miarę możliwości inne tablice higieniczne, wymienione w spisie książek i pomocy szkolnych.

* *Okazy* ważniejszych minerałów w Polsce.

* Tablica z pozycyjnym układem numeracji. Tablice z przykładami do rachunku pamięciowego.

* *Modele* do nauki o ułamkach.

Modele i siatki brył.

Decylitr.

* *Wiązanie* dwu łąt podłużne.

* *Wiązanie* dwu łąt poprzeczne.

Piłka ramowa (krzywica).

Strug gładzik (zdziernik).

Młotki à 300 g.

Korba z wykrojnikami o wymiarach 10, 15 mm.

Pilniki do drzewa o wymiarach około 20 cm.

Tarniki do drzewa o wymiarach około 20 cm.

Dłuta płaskie szerokości 10 i 20 mm.

Przystrugnia (wspornica) kombinowana.

Strugnica.

* *Przyrznie.*

Ława do umocowywania drewna przy struganiu ośnikiem.

Ucinak do żelaza.

Przebijak.

Dociągacz.

Druki (książeczki oszczędnościowe, weksle, przekazy, czek i itp.).

4 stałe pięciolinie po jednej stronie tablicy szkolnej.

Skrzypce, fisharmonium, ewentualnie harmonium walizkowe.

* *Skakanki* (linki do skoków).

* *Pałeczki* drewniane długości 30 cm.

W szkole I stopnia, która prowadzi dział ogrodniczy:

Pazurki.
Spulchniacz.
Radełko.
Nóż ogrodniczy.
Sierp trawnikowy.

* Sadniki (kołki do sadzenia rozsąd).

C. Materiały pomocnicze do nauki różnych przedmiotów.

1) Konieczne:

Kreda biała do tablicy.

Gąbka lub ściereczka.

Ściereczki do kurzu.

* *Glina do ulepianek.*

Papier kolorowy do wycinanek.

* *Niewymłócone kłosa zbóż.*

* *Kilka zasuszonych łodyg lnu i próbka przędzy lnianej.*

* *Kilkanaście martwych pszczół.*

* *Przekroje gałęzi lub pni poprzeczne i podłużne.*

* *Kawałki futra np. królika.*

* *Mech płonnik z zarodnikami lub mech torfowiec,*

* *Kawałki kory ze śladami kornika lub okazy uszkodzeń wywołanych przez inne owady.*

* *Zasuszone owady—szkodniki np. bielinek, barezatkan, sówka chojnowka itp.*

Bibuła do sączenia.

* *Węgiel kamienny.*

* *Torf.*

Woda wapienna.

Świece.

* *Drut, blacha, deski, korki itp.*

* *Liczmany rezerwowe (kasztany, krążki, patyczki itp.).*

Zapaszowe komplety kredek.

Komplety z 4 farb (niebieska, żółta, czerwona, czern obojętna lub siena palona)

dla klasy IV.

* *Ściereczki do pędzli.*

Tani papier pakunkowy i papier do ćwiczeń w malowaniu (zapasz zależny od liczby uczniów).

* *Sznurki, przędza, szare nici, dostępne materiały papierowe (papier, karton, cięta tektura) materiały drzewne różnego ro-*

dzaju oraz materiały dodatkowe, (gwoździe, wkrętki, haczyki, klej itp.) lub zastępcze np. wiklina, rogożgna, sitowie, słoma, tyko, do zajęć praktycznych dla chłopców; dla dziewcząt—zapaszowe materiały do szycia (płótno, półpłótno, surówka lub perkal).

Mydło do czyszczenia plam.

* *Ręcznik prócz osobistych ręczników dzieci.*

* *Soda, popiół itp. do czyszczenia naczyń.*

Kilka arkuszy papieru nutowego.

2) Pożądane:

* *Papa czarna (kawałek).*

Papa szara (kawałek).

Smoła.

Dostępne środki do wywabiania plam.

Deska zniszczona przez grzyb domowy.

Środki przeciwko molom, pluskwom itp.

Różne materiały do zajęć praktycznych

umożliwiające ich większe urozmaice-

nie i jak najlepsze dostosowanie do

zadań kształcących i potrzeb życiowych.

Rozkład jazdy.

D. Biblioteczka uczniowska.

1) Książki konieczne:

Co najmniej po 6 egz. 15 książek ze Spisu ministerialnego lektury uzupełniającej dla klasy IV.

Bibliotekę należy uzupełnić w miarę ukazujących się spisów lektury uzupełniającej.

Książki można kompletować stopniowo po 5—6

książek corocznie z uwzględnieniem związku

z kursami nauki przypadającymi na każdy rok wg trzyletnich programów cyklicznych.

2) Książki pożądane:

Inne książki ze spisu lektury dla klasy IV-ej

(w 1 egzemplarzu oraz inne dozwolone do

bibliotek uczniowskich, zwłaszcza dla klas

niższych I, II i III.

E. Apteczka szkolna.

Środki lecznicze i opatrunkowe.

1) Konieczne:

*Broszurka „Pierwsza Pomoc” P.C.K. 1**)*

***)* ilości orientacyjne.

Wata odłuszczone à 50 gr.	200 g
Jodyna 5%	20 „
Pastyłki Burowa.	10 past.
Woda utleniona.	200 g
Krople Inoziemcowa.	20 g
Krople walerianowe	20 „
Amoniak	25 „
4 bandaże szer. 2 po 5 cm, 2 po 10 cm.	
Agrafki	
Lignina	200 „
Opatrunki osobiste	2 szt.
Gaza sterylizowana w paczkach à 1,10 m.	4 paczki
Skrzynka zamykana na pomieszczenie środków leczniczych i opatrunko- wych	

2) *Pożądane:*

Motopiryna à 0,5	20 tabl.
Talk w blaszance.	100 g
Tanina	20 „
Waselina borna.	30 „
Ceratka (batyst Biliotha 30×40 cm)	
Lepki plaster 2,5 cm na 1 m	6 szt.
Opaski różne	2 „
Chustki trójkątne	2 „
Szyny składane (łubki drewniane).	2 pary
Szyny tekturowe	2 szt.

94

MINISTER
WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

Warszawa.

OKÓLNIK Nr 61

z dnia 30 czerwca 1937 r. (II W-5737/37).

w sprawie zwolnienia od obowiązku prowadzenia
ćwiczeń dziesięciominutowych i śródlekcyjnych.

Dziesięciominutowe ćwiczenia cieleśne, objęte programami nauczania dają często wyniki ujemne z powodu nieodpowiednich warunków w wielu szkołach powszechnych i średnich. Wobec tego zarządzam, aby od początku roku szkolnego 1937/38 ćwiczenia te prowadzono nadal tylko w tych szkołach, które mają względnie uzyskują odpowiednie warunki, umożliwiające osiągnięcie istotnych korzyści z ćwiczeń.

Równocześnie uchylam nakaz prowadzenia tak zwanych ćwiczeń śródlekcyjnych, zarządzonych okólnikiem z dnia 15.X.1931 r. Nr I WF-4095/31 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 11/31 poz. 129).

Jednakże polecam nauczycielstwu szkół wszystkich stopni i typów jak najskrupulatniej przestrzegać wietrzenia klas i pracowni w czasie zajęć szkolnych; moment ten powinien być połączony z przerwą w pracy, umożliwiającą młodzieży swobodny odpoczynek i rozprostowanie całego ciała. Pamiętać przy tym należy, że im młodsze dzieci w klasach i im bardziej niewygodne ławki, tym konieczniejsze są takie odpoczynki i przerwy.

Minister:

W. Świętosławski.

95

OKÓLNIK Nr 58

z dnia 9 czerwca 1937 r. (I R-4665/37)

o opłatach szkolnych w liceach zawodowych.

(Przedruk z Dz. Urz. M. W. R. i O. P. z dnia 5 lipca 1937 Nr 7 poz. 211).

Z mocą obowiązującą od dnia 1 czerwca 1937 r. zarządzam pobieranie we wszystkich liceach zawodowych, zorganizowanych według nowego ustroju następujących opłat:

1. Taksa za egzamin wstępny zł 3.—
2. Taksa za badania psychotechniczne „ 2.—
3. Taksa administracyjna roczna „ 170—

W związku z tym okólnik Nr 4 z dnia 13 stycznia 1937 r. (I R-10926/36) o opłatach szkolnych w szkołach zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 1, poz. 10) zostaje zmieniony w sposób następujący:

1. w punkcie 1 ustęp a) skreśla się wyrazy „jak również w liceach rolniczych”. W tymże punkcie wprowadza się nowy ustęp d) treści następującej „we wszystkich liceach zawodowych, zorganizowanych według nowego ustroju zł 3.—”,

2. w punkcie II ustęp a) otrzymuje

brzmienie: „w szkołach wymienionych w p. I ust. a, c i d”,

3. w punkcie VII-A-2-c skreśla się wyrazy „oraz w liceach rolniczych”. W punkcie tym wprowadza się nowy ustęp p treści następującej „we wszystkich liceach zawodowych, zorganizowanych według nowego ustroju rocznie zł 170”,

4. w punkcie XIII ustęp d) skreśla się wyrazy „oraz w liceach rolniczych”, a zamiast tych wyrazów wprowadza się: „oraz w liceach zawodowych, zorganizowanych według nowego ustroju”.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

W. Świętosławski.

96

OKÓLNİK Nr 55

z dnia 3 czerwca 1937 r. (I R-4830/37)

o taksie administracyjnej w państwowych liceach pedagogicznych i pedagogiach.

(Przedruk z Dz. Urz. M. W. R. i O. P. z dnia 10 czerwca 1937 Nr 6 poz. 182).

Z mocą obowiązującą od dnia 1 września 1937 r. zarządzam pobieranie w państwowych liceach pedagogicznych i pedagogiach taksy administracyjnej rocznej w wysokości 30 złotych.

Dzieci rodziców niezamożnych, o ile wykazują postępy w naukach dostateczne i sprawowanie dobre, mogą korzystać—począwszy od I półrocza klasy I—ze zwolnienia od taksy administracyjnej. Zwolnienie od taksy administracyjnej należy stosować w odniesieniu do dzieci niezamożnych inwalidów wojennych, niezamożnych kawalerów orderu „Virtuti Militari” i odznaczonych Krzyżem lub Medalem Niepodległości.

Radom Pedagogicznym przysługuje prawo zwalniania od taksy administracyjnej w granicach 25% liczby uczniów w danej szkole. Gdyby wyjątkowe względy zmuszały Radę Pedagogiczną do udzielania większej liczby

zwolnień, powinny Dyrekcje szkół uzyskać na to zgodę Kuratorium Okręgu Szkolnego, występując z wnioskami w I półroczu do dnia 1 listopada, a w II półroczu do dnia 1 kwietnia.

Nie pobiera się taksy administracyjnej od dzieci, uczęszczających do szkół ćwiczeń państwowych liceów pedagogicznych i pedagogiów, zorganizowanych na zasadach, wskazanych w § 14 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 6 marca 1937 r. o organizacji państwowego liceum pedagogicznego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3, poz. 56).

Decyzja Rady Pedagogicznej o udzieleniu zwolnień od taksy administracyjnej następuje do dnia 20 października, na skutek podania, wniesionego do dyrekcji szkoły przez rodziców lub opiekę domową ucznia w terminie najdalej do dnia 20 września. Dyrekcja szkoły może żądać uzupełnienia podania zaświadczeniem o stanie majątkowym.

Uczniowie, którzy uzyskali zwolnienie od taksy w I półroczu, korzystają ze zwolnienia i w następnym półroczu szkolnym, o ile istnieją nadal warunki, od których zależy zwolnienie. Uczniowie nie zwolnieni od taksy, obowiązani są wpłacać ją ratami półrocznymi bezzwłocznie po zakomunikowaniu im odpowiednich decyzji Rady Pedagogicznej najpóźniej jednak do dnia 20 listopada za I półrocze i do dnia 20 kwietnia za II półrocze.

Uczniowie, wstępujący do państwowych liceów pedagogicznych i pedagogiów, składają w dyrekcji szkoły deklaracje, podpisane przez rodziców lub opiekunów prawnych, że po ukończeniu liceum pedagogicznego (pedagogium) pełnić będą służbę nauczycielską w publicznych szkołach powszechnych w ciągu lat trzech lub dokonają zwrotu kwoty 170 zł za każdy rok nauki, pobieranej w tych szkołach. Wzór deklaracji i sposób jej składania wskażą osobne przepisy.

Postanowienia punktów VII, IX-a, XII-a i XII-h okólnika Nr 85 z dnia 14 czerwca 1934 r. (I R-4547/34) o opłatach szkolnych w państwowych szkołach średnich ogólnokształcących, państwowych zakładach kształcenia nauczycieli oraz przy egzaminach nauczycieli szkół powszechnych (Dz. Urz. Min

W. R. i O. (Nr 6—7, poz. 96) obowiązują w państwowych liceach pedagogicznych i pedagogiach.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

w z. *Jerzy Ferek Bleszyński*.

97

OKÓLNIK Nr 56

z dnia 5 czerwca 1937 r. (II P-2504/37)

w sprawie nowoorganizowanych publicznych szkół powszechnych I stopnia oraz w sprawie zmiany stopnia publicznych szkół powszechnych.

(Przedruk z Dz. Urz. M. W. i O. P. z dnia 5 lipca 1937 Nr 7 poz. 209).

Zarządzam, aby przy organizowaniu publicznych szkół powszechnych I stopnia o jednym nauczycielu w miejscowościach dotąd bezszkolnych oraz przy zmianie stopnia publicznych szkół powszechnych, dokonywanej przez dodanie etatu nauczycielskiego, stosować dołączone instrukcje oraz podane w nich przejściowe plany godzin.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

w z. *Jerzy Ferek Bleszyński*.

Załącznik 1 do okólnika Nr 56 z dnia 5.VI. 1937 r. (II P-2504/37).

INSTRUKCJA

w sprawie organizacji pracy w publicznych szkołach powszechnych I stopnia o 1 nauczycielu—otwieranych w miejscowościach dotąd bezszkolnych.

Wśród różnych warunków, z którymi liczyć się należy przy organizacji pracy w publicznych szkołach powszechnych I stopnia o 1 nauczycielu, powstających w miejscowościach dotąd bezszkolnych, należy wyróżnić dwie sytuacje:

I. 1) jedna, gdy do nowopowstającej szkoły zgłaszają się tylko takie dzieci w wieku obo-

wiązku szkolnego, a więc 7—13 letnie, które dotąd wcale do żadnej szkoły nie chodziły i obowiązku szkolnego nie spełniały. Należy dzieci te przyjąć do szkoły zgodnie z obowiązującymi przepisami i na czas okresu przygotowawczego podzielić na dwa liczebnie mniej więcej równe oddziały, przydzielając do jednego z nich dzieci młodsze, do drugiego zaś starsze. Oddziały te powinny pracować w równej liczbie godzin tygodniowo; oddział starszych możliwie w godzinach wcześniejszych, oddział młodszych później.

2) Realizując w okresie przygotowawczym w obu oddziałach te same, przepisane programem, zadania, należy ponadto zorientować się w tym czasie, którzy uczniowie — z wyjątkiem rocznika najmłodszego—będą się nadawali, ze względu na swój poziom rozwoju umysłowego, do przydzielenia po okresie przygotowawczym do klasy nadzwyczajnej, mającej w danym roku szkolnym uczyć się według programu przejściowego, opartego na programie klasy I i II.

3) Opierając się na wynikach okresu przygotowawczego, należy po jego zakończeniu zorganizować z uczniów obu oddziałów już na stałe dwie klasy; pierwszą, realizującą normalny program klasy I i klasę nadzwyczajną (I/II), realizującą program przejściowy. Klasy te będą uczyły się oddzielnie według następującego planu godzin (przy czym w szkołach z niepolskim językiem nauczania należy go odpowiednio dostosować):

K l a s a	I	Nadzwyczajna (I/II)
Religia	2	2
Język polski	7	9
Arytmetyka z geom.	4	6
Rysunek i zajęcia prakt.	1	1
Śpiew i ćwiczenia cielesne	1	1
Liczba godzin ucznia	15	19
Liczba godzin nauczyciela	15	19

Uczniów klasy nadzwyczajnej (I/II), którzy w ciągu pierwszego półrocza okazały tak słabe wyniki pracy, że oczywistą będzie rzeczą, iż nie nadążą w ciągu drugiego półrocza za resztą klasy, można przenieść do klasy I.

4) Z końcem roku szkolnego uczniowie klasy I przechodzą zgodnie z przepisami statutu do klasy II. Uczniowie klasy nadzwyczajnej (I/II), którzy osiągnęli pomyślne wyniki pracy, przechodzą do klasy III, inni, którzy takich wyników nie osiągnęli, przechodzą do normalnej klasy II.

5) W drugim roku istnienia szkoła powinna już posiadać normalne klasy I i II, uczące się w jednym komplecie według normalnego planu godzin i programu tych klas oraz uczącą się oddzielnie według normalnego co do ilości planu godzin klasę III jednoroczną, realizującą program przejściowy, oparty o program klasy III, kurs A i B szkoły I stopnia.

6) W trzecim roku istnienia szkoła będzie miała już przewidziane w normalnej organizacji klasy I — IV, realizujące normalny program nauki dla szkół I stopnia. Klasa IV powstaje z uczniów, którzy ukończyli z pomyślnym wynikiem klasę III jednoroczną. Uczniowie, którzy takiego wyniku w tej klasie nie osiągnęli, przechodzą jeszcze na jeden rok do normalnej klasy III.

II. 1) W drugiej sytuacji do nowoorganizowanej szkoły zgłaszają się obok dzieci w wieku obowiązku szkolnego (7 — 13 letnie), które dotąd nie spełniały wcale obowiązku szkolnego, także dzieci, które pobierały już naukę w zakresie szkoły powszechnej. W tym przypadku, należy zorganizować szkołę I stopnia według normalnych planów godzin o trzech lub czterech klasach — zależnie od zgłoszeń dzieci, które już przedtem spełniały gdzieindziej obowiązek szkolny i na podstawie § 76—80 statutu mają prawo przejść do odpowiednich klas szkoły I stopnia. Dzieci, które dotąd wcale nie spełniały obowiązku szkolnego, należy przyjąć wszystkie do klasy I z tym, że w ciągu roku można zdolniejsze z nich z wyłączeniem rocznika najmłodszego przenieść do klasy II.

2) W drugim roku istnienia szkoła będzie z reguły posiadała już przewidziane w normalnej organizacji klasy I — IV, realizujące normalny program nauki dla szkół I stopnia, przy czym zdolniejsi uczniowie klasy III (dwuletniej), należący do starszych roczników, mogą już po ukończeniu z wynikiem pomyślnym pierwszego roku nauki w tej klasie przejść bez egzaminu do klasy IV.

3) W trzecim roku istnienia szkoła będzie już pracowała zupełnie zgodnie z przepisami dla szkół I stopnia.

III. W sprawie specjalnych programów przejściowych wydzie oddzielne zarządzenie.

IV. Szkoły nowoorganizowane należy otoczyć specjalną opieką nadzoru szkolnego, którego przedstawiciel winien je odwiedzić już w pierwszych tygodniach roku szkolnego.

Załącznik 2 do okólnika Nr 56 z dnia 5.VI. 1937 r. (II P-2504/37).

I N S T R U K C J A

w sprawie organizacji pracy w publicznych szkołach powszechnych, zmieniających stopień przez dodanie etatu nauczycielskiego.

Przy organizacji pracy w publicznych szkołach powszechnych, w których wskutek dodania etatu nauczycielskiego następuje zmiana stopnia, należy w pierwszym roku nauki stosować w zmienionych warunkach następujące wskazania:

I. W szkołach II stopnia powstałych ze szkół I stopnia.

1. Klasy I i II realizują normalny program tych klas szkoły II stopnia.

2. Klasa III składa się z uczniów, którzy z końcem poprzedniego roku szkolnego:

- a) otrzymali promocję z klasy II,
- b) należąc do pierwszego rocznika dwuletniej klasy III, nie osiągnęli pomyślnego wyniku nauki.

W klasie tej realizuje się normalny program nauki klasy III szkoły II stopnia.

3. Klasa IV powstaje z uczniów, którzy w poprzednim roku szkolnym:

- a) należąc do pierwszego rocznika dwuletniej klasy III, osiągnęli pomyślny wynik nauki;
- b) należeli do drugiego rocznika klasy III — z wyjątkiem szczególnie uzdolnionych (punkt 4a).

W klasie tej realizuje się specjalny program przejściowy, oparty o program przerobionego w poprzednim roku szkolnym kursu (A lub B) klasy III szkoły I stopnia z uzupełnieniem brakujących składników programu klasy III i IV szkoły II stopnia.

4. Klasa V powstaje z uczniów, którzy w poprzednim roku szkolnym:

- a) ukończyli z pomyślnym wynikiem dwuletnią klasę III szkoły I stopnia i zostali uznani za szczególnie uzdolnionych do dalszej nauki;
- b) ukończyli pierwszy rok nauki w klasie IV szkoły I stopnia;
- c) ukończyli drugi rok nauki w klasie IV szkoły I stopnia i na życzenie rodziców będą uczęszczali do klasy V.

W klasie tej realizuje się zasadniczo program klasy V szkoły II stopnia z pewnymi uzupełnieniami ze względu na niejednorodność przygotowania różnych grup uczniów.

5. Dla uczniów, którzy w poprzednim roku szkolnym ukończyli już drugi rok nauki w klasie IV szkoły I stopnia, a nie wstąpili do utworzonej świeżo klasy V, można zatrzymać w razie potrzeby klasę IV szkoły I stopnia celem przerobienia programu pozostałego trzeciego kursu tej klasy. Po jej ukończeniu z wynikiem pomyślnym otrzymują uczniowie ci świadectwo ukończenia szkoły I stopnia.

Budujmy Publiczne Szkoły

Powszechne!

6. W razie zgłoszenia się uczniów, którzy ukończyli klasę V w sąsiednich szkołach II lub III stopnia można dla nich zorganizować klasę VI uczącą się w jednym komplecie z klasą V — oczywiście tylko tam, gdzie nie będzie klasy IV szkoły I stopnia.

7. W roku następnym szkoła będzie miała wszystkie klasy, zorganizowane na podstawie normalnych planów godzin i programów nauczania szkół II stopnia.

8. Szczegółowe plany godzin — zależnie od różnych warunków pracy — podają umieszczone na oddzielnej kartce tablice (dla szkół z niepolskim językiem nauczania należy je odpowiednio dostosować).

II. W szkołach III stopnia powstałych ze szkół II stopnia.

1. Klasy I, II, III, IV i V realizują normalny program tych klas szkoły III stopnia.

2. Klasa VI jednoroczna powstaje z uczniów, którzy w poprzednim roku szkolnym:

- a) uzyskali promocję z klasy V;
- b) jako uczniowie pierwszego rocznika klasy VI nie osiągnęli pomyślnego wyniku nauki.

Klasa ta realizuje normalny program nauki klasy VI szkoły III stopnia.

3. Klasę VII tworzy się z uczniów, którzy w poprzednim roku szkolnym:

- a) jako uczniowie pierwszego rocznika klasy VI osiągnęli pomyślne wyniki nauki;
- b) jako uczniowie drugiego rocznika klasy VI szkoły II stopnia nie uzyskali promocji.

Klasa ta realizuje specjalny program przejściowy, uwzględniający niejednorodne przygotowanie uczniów.

III. W sprawie specjalnych programów przejściowych, wymienionych powyżej w punktach I 3, 4 i II 3 wydzie oddzielne zarządzenie.

IV. Szkoły przeorganizowane należy otoczyć specjalną opieką nadzoru szkolnego, którego przedstawiciel winien je odwiedzić już w pierwszych tygodniach roku szkolnego.

98

MINISTER
WYZNAŃ RELIGIJNYCH
i OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

Warszawa.

OKÓLNIK Nr 73

z dnia 23 lipca 1937 r. (II Pr-6533/37)

w sprawie programu nauki religii rzymsko-katolickiej
w gimnazjach państwowych w roku szkolnym 1937/38.

W sprawie programu nauki religii rzymsko-katolickiej w gimnazjach państwowych w roku szkolnym 1937/38 zarządzam, co następuje:

1) w klasach I i II gimnazjów nowego ustroju stosować należy nowy program nauki, ustalony rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 1 października 1935 r. Nr II Pr-5480 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 1 z dnia 10 marca 1936 r. poz. 5), oraz ogłoszony w oddzielnym wydawnictwie p. t. „Program nauki religii rzymsko-katolickiej w gimnazjach państwowych ogólnokształcących z polskim językiem nauczania”.

2) W klasie III należy stosować program nauki klasy V dawnego gimnazjum, w klasie IV program nauki klasy VI dawnego gimnazjum. (Patrz: Program gimnazjum państwowego. Gimnazjum wyższe. Religia rzymsko-katolicka Warszawa 1926).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) w. z. *Bleszyński*.

99

MINISTER
WYZNAŃ RELIGIJNYCH
OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

Warszawa, dnia 3 czerwca 1937 r.
Nr II W-3958/37.

Święta wychowania fizycznego młodzieży szkolnej.

Nawiązując do okólnika z dnia 7 marca 1928 r. Nr O. W. Fiz. 256/28 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3 z r. 1928 poz. 61) zwracam uwagę na niewłaściwe rozbudowanie międzyszkolnych imprez i świąt wychowania

fizycznego, z równoczesnym zaniedbaniem pokazów sprawności młodzieży wewnątrz szkoły, mogących przynieść istotne korzyści wychowawcze.

Jakkolwiek wymienione zarządzenie przewiduje także imprezy międzyszkolne, podkreśla jednak wyraźnie znaczenie przede wszystkim pokazów wykonywanych przez szkołę dla młodzieży i jej rodziców, jako przeglądu rocznego dorobku szkoły w dziedzinie wychowania fizycznego.

Ze względów wychowawczych uważam za wskazane, by unikać imprez międzyszkolnych wychowania fizycznego powodujących niepotrzebne zakłócenie spokoju i skupienia w pracy szkolnej. Udział młodzieży szkolnej w imprezach międzyszkolnych w. f. należy ograniczyć do powiatowych świąt przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego, w których brać będzie udział młodzież męska.

Minister:

(—) w. z. *Bleszyński*.

100

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH
i OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

Warszawa.

Dnia 26 czerwca 1937 r.
Nr II S-4832/37.

Wynagrodzenie członków komisji egzaminacyjnych za egzamin ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego.

Na podstawie § 4 regulaminu egzaminu ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego, ogłoszonego zarządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 22 lutego 1937 r. (II S-847/37—Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3 z dn. 25.III.1937r.) zarządzam co następuje:

Za pracę przy egzaminach ukończenia gimnazjum delegowani do tych komisji dyrektorzy i nauczyciele gimnazjów państwowych i prywatnych otrzymują:

1. za każdą godzinę pracy przy egzaminach piśmiennych, ustnych lub na posiedzeniu komisji—wynagrodzenie w wysokości . . . zł 2.40

2. za przeglądanie i poprawianie prac piśmiennych—za każdą pracę z osobna:
 - a) z języka polskiego (także i z innego języka nauczania szkoły) przewodniczący, nauczyciel-egzaminator zł 0.80
 - b) z matematyki, jęz. łacińskiego, języka obcego nowożytnego—przewodniczący, nauczyciel-egzaminator zł 0.60
3. Dyrektorzy i nauczyciele, delegowani do komisji egzaminacyjnych obcej szkoły w tej samej miejscowości, w której stale urzęduje, otrzymują wynagrodzenie tylko za udział w komisjach i poprawianie prac piśmiennych według norm określonych w p. 1. i 2.
4. Dyrektorzy i nauczyciele szkół państwowych, delegowani do komisji egzaminacyjnych w innej miejscowości, otrzymują nadto — poza wynagrodzeniem, określonym w punkcie 3 — zwrot kosztów podróży według obowiązujących przepisów, zaś dyrektorzy i nauczyciele szkół prywatnych — zwrot: ceny biletu kl. II, kosztów na dojazdy ze stacji i do stacji kolejowej względnie przystani w formie ryczałtu po 3 złote za każdą miejscowość. Diety przysługują tylko za czas samej podróży, o ile nie trwa ona krócej niż 6 godzin, przy czym dyrektorom i nauczycielom szkół prywatnych należy wypłacać diety według VII grupy uposażenia.
5. Wizytatorzy, względnie urzędnicy Kuratorium, biorący udział w komisjach egzaminacyjnych w tej miejscowości, w której urzędują, nie pobierają żadnego wynagrodzenia za pracę w komisjach; jeżeli zaś są delegowani do komisji w innej miejscowości, otrzymują jedynie diety i zwrot kosztów podróży według obowiązujących przepisów.
6. Woźni zakładów państwowych, o ile są zatrudnieni poza obowiązkowymi godzinami w szkołach średnich ogólnokształcących przy odbywaniu egzaminów, otrzymują za każdą godzinę kwotę, odpowia-

dającą jednemu punktowi uposażenia państwowego.

Podsekretarz Stanu:

(—) *Jerzy Ferek Błęszyński.*

101

ZARZĄDZENIE

z dnia 24 lipca 1937 Nr O-25183/37

w sprawie opieki wychowawczej nad szkolnymi organizacjami młodzieżowymi.

Zachodzą przypadki świadczące, że szkolne organizacje młodzieżowe nie są otoczone należytą opieką wychowawczą ze strony Dyrekcji i Kierownictw szkół a nawet nie mają często opiekunów z ramienia Rady Pedagogicznej.

Podkreślam z całym naciskiem, że szkolne organizacje młodzieżowe tworzą jeden z bardzo ważnych czynników pracy wychowawczej szkoły. Działalność ich przeto musi być uzgodniona z programem wychowawczym szkoły, odpowiedzialność zaś za utrzymanie właściwego kierunku wychowawczego spoczywa na opiekunie organizacji oraz P.P. Dyrektora względnie Kierowniku szkoły.

Plan działalności organizacji opracowywany zasadniczo przez samą młodzież powinien używać, ujęty w formę konkretnych i realnych przedsięwzięć, aprobatę Rady Pedagogicznej. Nad jego realizacją czuwać ma opiekun organizacji, który zdaje sprawę przed Radą Pedagogiczną z dokonanych osiągnięć.

Wszystkich członków grona nauczycielskiego obowiązuje życzliwe ustosunkowanie się do zatwierdzonych i popieranych przez władze szkolne zrzeczeń młodzieży i współpraca z ich opiekunami.

Obowiązek ten dotyczy zarówno organizacji międzyklasowych jak i organizacji o zasięgu międzyszkolnym takich np. jak: Koła Krajoznawcze, Liga Obrony Powietrznej Państwa, Liga Morska i Kolonialna, Polski Biały Krzyż, Polski Czerwony Krzyż, Przysposobienie Wojskowe Kobiet, Sodaliczka Mariańska, Straż Przednia, Związek Harcerstwa Polskiego.

Liczba tych organizacji powinna być raczej ograniczona i uzależniona od rzeczywistych zainteresowań młodzieży oraz możli-

wości szkoły w zakresie znalezienia odpowiednich opiekunów spośród członków R. P.

Staranie o harmonijne współdziałanie organizacji, unikanie dysonansów wychowawczych pod postacią taré i antagonizmów wśród poszczególnych zrzeseń młodzieżowych powinno być ważnym i zasadniczym zadaniem Rady Pedagogicznej. Z tego też powodu jest rzeczą pod względem wychowawczym wysoce szkodliwą krytykowanie organizacji uczniowskich przez nauczycieli wobec młodzieży lub publiczne, jak to się nieraz zdarza, wypowiednie przez nauczycieli ujemnych opinii o niektórych organizacjach uczniowskich.

Na podstawie okólnika Pana Ministra W. R. i O. P. Nr 72 z dnia 21 lipca 1937 (II W 2764/37) proszę Panów Inspektorów Szkolnych oraz Panów Dyrektorów (Kierowników) szkół o zwrócenie uwagi na ten ważny odcinek pracy wychowawczej w szkole i otoczenie ze swej strony należyta i troskliwą opieką organizacji młodzieżowych na terenie szkoły oraz żywe interesowanie się życiem i działalnością tych organizacji.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) *M. B. Godecki.*

102

OKÓLNİK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

do P.P. Inspektorów Szkolnych, Dyrektorów i Kierowników wszystkich szkół w Okręgu.

z dnia 20.VIII.1937 r. Nr O-22920/37.

w sprawie ruchu krajoznawczego wśród młodzieży szkolnej.

Na podstawie okólnika Min. W. R. i O. P. Nr 66 z dn. 8. VII. 37 D II W. 4412/37 zwracam uwagę na wysokie wartości naukowe i wychowawcze ruchu krajoznawczego wśród młodzieży. Wszak wycieczki krajoznawcze wybitnie umożliwiają nauczycielstwu obserwację młodzieży poza murami szkoły i dają dużo sposobności do oddziaływania wychowawczego, a młodzież uczą na konkretnych i realnych przykładach organizacji zespołowych przedsięwzięć. Wycieczki krajoznawcze pogłębiają i uzupełniają w myśl obowiązujących programów wiedzę nabytą w szko-

le zwłaszcza zaś wiadomości z geografii, przyrody i kultury polskiej, a zmuszając do pokonywania trudności, wzmacniają tężyznę fizyczną przez zaprawianie do dłuższych marszów i znoszenia niewygód. Na krajoznawcze wycieczki bliższe i dalsze oraz na obozy letnie powinny być szczególnie wyzyskane przez szkoły okresy wiosenny, letni i jesienny. Dlatego planowa na szereg lat z góry ustalona praca w tym kierunku powinna przyczynić się do rozbudzenia w młodym pokoleniu umiłowania wędrówek po kraju rodzinnym i do krzewienia tą drogą miłości ziemi ojczystej.

W pracy nad podniesieniem ruchu krajoznawczego wśród młodzieży dużą pomoc mogą mieć Dyrekcje i Kierownictwa szkół w należycie zorganizowanych szkolnych kołach krajoznawczych, których organem jest wydawany w Krakowie miesięcznik "Orli Lot".

Jednocześnie przypominam Dyrekcjom i Kierownictwom szkół obowiązek zgłoszenia swego akcesu do Komisji Kół Krajoznawczych młodzieży szkolnej Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego celem rejestracji kół i współpracy. Siedzibą Komisji jak i redakcji „Orlego Lotu” jest Kraków (Oleandry 4. Miejski Dom Wycieczkowy). Jednocześnie należy przesłać zgłoszenie do Kuratorium.

Dyrekcje i Kierownictwa szkół zwrócić uwagę na potrzebę należytego uwzględniania ruchu krajoznawczego w planach pracy szkół na najbliższy rok szkolny i lata następne z zastrzeżeniem, aby to nie wpłynęło ujemnie na realizację programu nauki.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) *M. B. Godecki.*

103

UPRAWNIENIA PRYWATNYCH GIMNAZJÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH.

A.

Pan Minister W. R. i O. P. nadał, począwszy od roku szkolnego 1937/38, uprawnienia państwowych gimnazjów ogólnokształcących, przewidziane w § 4 rozporządzenia z dnia 4 grudnia 1936 r. Nr II S-839/36 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 11, poz. 215), następującym szkółom:

Województwo Białostockie

w Grodnie

1. Pryw. Gimnazjum Męsk. im. H. Sienkiewicza Koła P. M. S.
2. Pryw. Gimnazjum Koeduk. T-wa Szkoły Śr.

w Sejnach

3. Pryw. Gimnazjum Męsk. im. św. Kazimierza Kurii Biskupiej,

w Suwałkach

4. Pryw. Gimnazjum Koeduk. T-wa Szkół Żyd.,

Województwo Nowogródzkie

w Baranowiczach

5. Pryw. Gimnazjum Żensk. im. Marii z Billewiczów Piłsudskiej,
6. Pryw. Gimnazjum Koeduk. Ch. Epsztejna,

w Słoniemiu

7. Pryw. Gimnazjum Żensk. im. Matki Marceliny Darowskiej.

Województwo Wileńskie

w Brańszewie

8. Pryw. Gimnazjum Koeduk. Stowarzysz. Szkoły Średn.,

w Druji

9. Pryw. Gimnazjum Koeduk. Polsk. im. Króla St. Batorego Zgromad. OO. Marianów,

w Głębokiem

10. Pryw. Gimnazjum Hum. Koeduk. im. Unii Lubelskiej T-wa „Oświata”,

w Postawach

11. Pryw. Gimnazjum Koeduk. T-wa „Oświata”,

w Wilnie

12. Pryw. Gimnazjum Męsk. O. O. Jezuitów,
13. Pryw. Gimnazjum Żensk. Zgromadz. S.S. Najświętszej Rodziny z Nazaretu,
14. Pryw. Gimnazjum Żensk. im. św. Katarzyny P. P. Benedyktynek,
15. Pryw. Gimnazjum Koeduk. Ch. Epsztejna i I Szpajzera,
16. Pryw. Gimnazjum Koeduk. „Oświata”,
17. Pryw. Gimnazjum Koeduk. im. Piotra Skargi,
18. Pryw. Gimnazjum Koeduk. Izrael. Centr. Komitetu Oświaty.

B.

Na podstawie § 6 rozporządzenia z dnia 1 maja 1929 r. Nr II—2875/29 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 6, poz. 75) otrzymały nast. prywatne licea ogólnokształcące na rok szkolny 1937/38 prawa szkół państwowych.

Województwo Białostockie

w Grodnie

1. Pryw. Liceum Męskie im. H. Sienkiewicza Koła P. M. S.—niepełne prawa,
2. Pryw. Liceum Koeduk. T-wa Szkoły Śr. — pełne prawa,

w Sejnach

3. Pryw. Liceum Męskie im. Św. Kazimierza Kurii Biskupiej—pełne prawa,

w Suwałkach

4. Pryw. Liceum Koeduk. T-wa Szkół Żyd.—niepełne prawa,

Województwo Nowogródzkie

w Baranowiczach

5. Pryw. Liceum Żeńskie im. Marii z Billewiczów Piłsudskiej—pełne prawa,
6. Pryw. Liceum Koeduk. Ch. Epsztejna—niepełne prawa.

Województwo Wileńskie.

W Głębokiem.

7. Pryw. Liceum Koeduk. im. Unii Lubelskiej T-wa „Oświata”—niepełne prawa,

w Wilnie

8. Pryw. Liceum Męskie O.O. Jezuitów — pełne prawa,
9. Pryw. Liceum Żeńskie Zgromadz. S.S. Najśw. Rodziny z Nazaretu—pełne prawa,
10. Pryw. Liceum Żeńskie im. św. Katarzyny Zgromadz. P.P. Benedyktynek—niepełne prawa.
11. Pryw. Liceum Koeduk. Ch. Epsztejna i I Szpajzera—pełne prawa,
12. Pryw. Liceum Koeduk. „Oświata” — pełne prawa,
13. Pryw. Liceum Koeduk. Izrael. Centr. Komitetu Oświaty—niepełne prawa,

C.

Na podstawie § 6 rozporządzenia z dnia 1 maja 1929 r. Nr II—2875/29 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 6, poz. 75) otrzymały klasy VIII prywatnych zakładów średnich ogólnokształcących na rok szkolny 1937/38 prawa szkół państwowych.

Województwo Białostockie.

W Grodnie.

1. Pryw. Gimnazjum Męskie im. H. Sienkiewicza Koła PMS.—niepełne prawa,
2. Pryw. Gimnazjum Koeduk. T-wa Szkoły Śr.

w Sejnach.

3. Pryw. Gimnazjum Męskie im. św. Kazimierza Kurii Biskupiej—pełne prawa,

w Suwałkach,

4. Pryw. Gimnazjum Koeduk. T-wa Szkół Żyd.—niepełne prawa.

Województwo Nowogródzkie

W Baranowiczach.

5. Pryw. Gimnazjum Żeńskie im. Marii z Billewiczów Piłsudskiej—pełne prawa,

6. Pryw. Gimnazjum Koeduk. Ch. Epsztejna —niepełne prawa.

Województwo Wileńskie

w Druji

7. Pryw. Gimnazjum Koeduk. Polsk. im. Króla St. Batorego Zgromadz. OO. Marianów —pełne prawa,

w Głębokiem

8. Pryw. Gimnazjum hum. Koeduk. im. Unii Lubelskiej T-wa „Oświata” —niepełne prawa.

w Wilnie

9. Pryw. Gimnazjum Męsk. OO. Jezuitów —pełne prawa,

10. Pryw. Gimnazjum Żeńsk. Zgromadz. SS. Najśw. Rodziny z Nazaretu —pełne prawa,

11. Pryw. Gimnazjum Żeńsk. im. św. Katarzyny PP. Benedyktynek —niepełne prawa,

12. Pryw. Gimnazjum Koeduk. Ch. Epsztejna i J. Szpajzera —pełne prawa,

13. Pryw. Gimnazjum Koeduk. „Oświata” —pełne prawa,

14. Pryw. Gimnazjum Koeduk. Izrael. Centr. Komitetu Oświaty —niepełne prawa,

15. Pryw. Gimnazjum Koeduk. im. Puszkina —niepełne prawa.

D

Na podstawie § 6 rozporządzenia z dnia 1 maja 1929 r. Nr II-2875/29 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 6., poz. 75) otrzymało Pryw. Seminarium Ochroniarskie im. Dr Czarno w Wilnie niepełne prawa szkół państwowych, począwszy od roku szk. 1937/38.

104

RUCH SŁUŻBOWY.

Zostali mianowani w drodze konkursu na stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych:

a) z dniem 1 sierpnia 1937 r.

1. p. Eugeniusz Balcerak kier. 7 kl. publ. szkoły powsz. Nr 13 w Wilnie,

2. p. Stanisław Drozdowski kier. 3 kl. publ. szkoły powsz. w Borunach, pow. Oszmiańskiego,

3. p. Jan Hynek kier. 4 kl. publ. szkoły powsz. Nr 45 specjalnej w Wilnie,

4. p. Stefan Kaptur kier. 5 kl. publ. szkoły pow. w Mejszagole, pow. Wileńsko-Trockiego,

5. p. Józef Mierczyński kier. 6 kl. publ. szkoły powsz. w Mostach, pow. grodzieńskiego,

6. p. Stanisław Nazaruk kier. 3 kl. publ. szkoły powsz. w Bezdanych, pow. Wileńsko-Trockiego,

7. p. Jan Nowak kier. 3 kl. publ. szkoły powsz. w Ostrowcu pow. Wileńsko-Trockiego,

8. p. Franciszek Pacynko kier. 6 kl. publ. szkoły powsz. w Mostach fabrycznych pow. grodzieńskiego,

9. p. Bolesław Pietraszkiewicz kier. 7 kl. publ. szkoły powsz. Nr 42 w Wilnie,

10. p. Józef Pleskaczewski kier. 4 kl. publ. szkoły powsz. w Żupranach pow. Oszmiańskiego,

11. p. Miron Rubinowicz kier. 7 kl. publ. szk. powsz. Nr 39 w Wilnie,

12. p. Józef Smoter kier. 7 kl. publ. szk. powsz. Nr 4 w Wilnie,

13. p. Janina Szafiewówna kier. 7 kl. publ. szk. powsz. Nr 3 w Wilnie,

14. p. Józef Świątek kier. 3 kl. publ. szkoły powsz. w Grauzyszkach, pow. Oszmiańskiego,

b) z dniem 1 września 1937 r.

p. Maria Graboniówna kier. publ. szkoły powsz. Nr 2 w Wilnie.

105

KONKURSY.

Kuratorium Okręgu Szkolnego Wileńskiego ogłasza niniejszym konkurs na stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych:

w Horodyszczu, pow. baranowickiego. Na miejscu poczta, kościół, apteka i sąd

grodzki. Mieszkania dla kierownika szkoły i ziemi nie ma;

w Wołpie, pow. grodzieńskiego. Szkoła 5 kl. mieści się w budynku własnym, przy szkole jest ziemia i mieszkanie dla kierownika, odległość od Grodna 60 klm., od st. Roś 12 klm.;

w Hoduciszkach, pow. święciańskiego. Mieszkanie dla kierownika szkoły (3 pokoje z kuchnią) ziemi 1 ha;

w Kiemieliszkach, pow. święciańskiego. Mieszkania dla kierownika nie ma, ziemi 0,12 ha.;

w Baksztach, pow. wołożyńskiego. Siedziba gminy. Szkoła posiada II oddziały. Mieści się całkowicie w budynku własnym. W roku 1937 projektowana jest budowa—w osobnym domku—mieszkania dla kierownika szkoły—grunt szkolny wynosi 2,7 ha.

O stanowiska te ubiegać się mogą kandydaci, posiadający pełne kwalifikacje zawodowe oraz odpowiadający wymaganiom art. 12 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu obwieszczenia z dn. 9.XI.1932 r. (Dz.U.R.P. Nr 104, poz. 873).

Podania należy udokumentowane winni kandydaci wnieść w drodze służbowej do Kuratorium Okręgu Szkolnego Wileńskiego (przez właściwego Inspektora Szkolnego) w terminie do dni 30 od daty wyjścia niniejszego Dziennika Urzędowego.

106

K O M U N I K A T Y.

Komisja Egzaminów Państwowych w Wilnie na Nauczycieli Szkół Średnich podaje do wiadomości, że **egzamin państwowy na nauczycieli szkół** średnich w okresie egzaminacyjnym jesiennym b. r. rozpoczyna się 2 października b. r.

Dopuszczeni do egzaminu—w myśl § 12 rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 9 października 1924 r. w brzmieniu, nadanym mu rozporządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 24 kwietnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 36 poz. 253)—kandydaci, którzy pragną przystąpić doń

w tym okresie, winni zgłosić się pisemnie do Komisji Egzaminacyjnej w terminie do 15 września b. r., składając jednocześnie opłatę 75 zł.

Rozkład i terminy egzaminów będą podane do wiadomości zainteresowanych drogą ogłoszeń w lokalu Komisji Egzaminacyjnej (Uniwersytet, ul. Uniwersytecka 3, p. II).

Wspólnym wysiłkiem realizujemy doniosły cel.

Powszechnie uznawana działalność Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych nie wymaga już dziś szerszego uzasadnienia.

Wyniki dotychczasowej akcji mogłyby być jednak o wiele poważniejsze, gdyby wszystkie zabiegi Towarzystwa, zmierzające do zdobycia funduszy na budowę szkół, znalazły pełniejsze i szersze niż dotąd zrozumienie i poparcie wszystkich sfer naszego społeczeństwa.

Jednym z takich zabiegów Towarzystwa jest sprawa znaczków na podręcznikach szkolnych.

Zarząd Główny Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych, dzięki obywatelskiemu stanowisku Związku Wydawców i Księgarzy uzyskał możliwość otrzymania za każdy sprzedany egzemplarz podręcznika szkolnego 10 gr na budowę szkół przez zakupno odpowiedniego znaczka.

Zakupno znaczka nie obciąża zupełnie kupującego książkę dla ucznia, gdyż na każdym egzemplarzu podręcznika szkolnego jest na karcie tytułowej napis: "Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych". Chodzi tylko o to, ażeby na sprzedanym egzemplarzu rzeczywiście był nalepiony ten znaczek. Dopatrzenie tego drobnego szczegółu nie obciąża w niczym kupującego ojca, matki czy opiekuna dziecka, nie kosztuje — a jakże wielkie ma znaczenie dla realizacji celu, jaki sobie Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych postawiło. Z groszy tworzą się tysiące złotych, z tysięcy—miliony, a nam milionów trzeba, abyśmy Polsce odrodzonej zbudowali szkoły powszechne.

Drobnym, wspólnym wysiłkiem wszyst-

kich: nauczyciela, ucznia, ojca, matki, brata, siostry, opiekuna, czy instytucji młodzież wychowującej przy zakupie podręcznika szkolnego realizujemy doniosły cel o znaczeniu ogólnopństwowym. Czy nie należy o tym pamiętać?

Zbliża się sezon zakupu książek dla młodzieży szkolnej.

Zdarza się niestety dość często, iż przy sprzedaży podręcznika, ten czy inny sprzedający książkę, zapomni o naklejeniu znaczka — niechże takiemu księgarzowi przypomni o tym kupujący.

Będzie to naprawdę wielki wspólny wysiłek wszystkich sfer obywatelskich, a zarazem czynne współdziałanie szerokiego ogółu w realizacji doniosłego dla Polski celu i zadania, jakie spełnić pragnie w interesie ogólnego dobra Państwa.

*Zarząd Główny
Towarzystwa Popierania Budowy
Publicznych Szkół Powszechnych*

Kuria Diecezjalna Pińska zawiadomiła Kuratorium, że z dniem 1 maja b. r. ks. Jan Zieja przestał pełnić obowiązki wizytatora nauki religii w Diecezji Pińskiej. Obowiązki te objął ponownie **Ks. Prałat dr Witold Iwicki**.

Kuria Metropolitalna Wileńska wyznaczyła **ks. dr Dominika Gajlusa**, proboszcza i dziekana bieniakońskiego, wizytatorem nauki religii w szkołach na terenie dziekanatu bieniakońskiego, pow. lidzkiego (parafie: Bieniakonie, Soleczniki Wielkie, Soleczniki Małe, Butrymańce, Podborze, Werenowo, Ossowo, Hermaniszki, Gieranony, Konwaliszki i Dziewieniszki).

Konkurs na stypendia.

Wzorem lat ubiegłych Książnica-Atlas S. A. ufundowała na rok szkolny 1937/38 dwadzieścia pięć stypendiów dla uczniów szkół średnich w wyso-

kości po zł 100, — każde. W bieżącym roku nasza Spółka wypłaci następujące stypendia:

1. Cztery stypendia uczniom (uczennicom) szkół średnich ogólnokształcących, odznaczającym się zamiłowaniem w nauce języka polskiego.
2. Cztery stypendia uczniom (uczennicom) szkół średnich ogólnokształcących, odznaczającym się zamiłowaniem do historii.
3. Cztery stypendia uczniom (uczennicom) szkół średnich ogólnokształcących, odznaczającym się zamiłowaniem do matematyki.
4. Cztery stypendia uczniom (uczennicom) szkół średnich ogólnokształcących, odznaczającym się zamiłowaniem w nauce geografii.
5. Dwa stypendia uczniom (uczennicom) szkół średnich ogólnokształcących, odznaczającym się zamiłowaniem w nauce języków nowożytnych.
6. Dwa stypendia uczniom (uczennicom) szkół średnich ogólnokształcących, odznaczającym się zamiłowaniem w nauce filologii klasycznej.
7. Pięć stypendiów uczniom (uczennicom) szkół średnich handlowych, odznaczającym się dobrymi postępami w nauce przedmiotów handlowych.

Powyższe stypendia będą wypłacone w dniu 11 listopada 1937 r. za pośrednictwem Dyrekcji Zakładu, do którego dany uczeń uczęszcza.

Zarząd S-ki Akc. Książnica-Atlas prosi uprzejmie wszystkie Dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących oraz szkół handlowych, aby raczyły w porozumieniu z Radą Pedagogiczną podać do wiadomości podpisanego Zarządu, w terminie do 10 października 1937 r., imię i nazwisko jednego ucznia (uczennicy), zasługującego na otrzymanie jednego z wyżej wymienionych stypendiów.

Przyznanie stypendiów nastąpi na posiedzeniu Rady Nadzorczej drogą losowania. Dlatego obok nazwiska ucznia, zakładu do którego uczęszcza, właściwego województwa oraz przedmiotu, w którym uczeń (uczennica)

celuje, nie należy podawać żadnego uzasadnienia.

*Zarząd Spółki Akcyjnej Książnica-Atlas,
Lwów, ul. Czarneckiego 12, Warszawa 1, Nowy Świat 59.*

Listonosze na wsi.

Dyrekcja Okręgu Poczty i Telegrafów piśmie z dnia 20 lipca 1937 Nr 0 org. 18 powiadomiła, że z dniem 1 sierpnia br. wprowadza się służbę listonosza wiejskiego we wszystkich placówkach pocztowo-telekom. położonych na terenie powiatu wileńsko-trockiego.

Czynności listonosza wiejskiego będą polegały na:

a) doręczaniu adresatom do domów przesyłek listowych zwykłych i poleconych, czasopism, druków, paczek małych do 1 kg. bez i z podaną wartością do 200 zł, listów wartościowych do 200 zł i obciążonych pobraniem do sumy 200 zł, zleceń inkasowych i pocztowych do sumy 200 zł, oraz przekazów pocztowych, kasowych, telegraficznych i czekowych P. K. O.

b) przyjmowaniu przesyłek listowych zwykłych i poleconych, listów wartościowych do 200 zł przekazów pocztowych do 200 zł paczek małych do 1 kg. bez i z podaną wartością do 200 zł, wpłat w obrocie czekowym i oszczędnościowym P. K. O. do 200 zł zleceń na prenumeratę czasopism, telegramów i opłat radiofonicznych.

c) sprzedaży znaczków i płatnych druków pocztowych, znaczków stemplowych oraz opróżnianiu skrzynek listowych, umieszczonych w większych miejscowościach.

Służba doręczeń będzie się odbywać 2, względnie 3 razy w tygodniu.

Doręczanie korespondencji na terenie pow. Wilno-Troki będzie się odbywać do wszystkich wsi bez wyjątku.

Czy zapisałeś się na członka T-wa

P. B. P. S. P. ?

107

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

ORGANIZACJA OPIEKI NAD T. ZW. PRAKTYKANTAMI.

Przed dwoma laty ukazał się w Dzienniku Urzędowym naszego Kuratorium okólnik w sprawie opieki nad początkującymi nauczycielami (Dz. Urz. Kuratorium O.S. Wil. z r. 1935 Nr 11 poz. 78). W okólniku tym, mającym charakter instrukcji ramowej, Kuratorium powołując się na zasady i wytyczne, ustalone przez Ministerstwo W. R. i O. P. rozporządzeniem z dnia 3 lipca 1926 r., określiło bliżej obowiązki tak samych praktykantów jak i kierowników praktyki, z jednoczesnym zaleceniem, by szkolenie praktykantów odbywało się w porozumieniu z kierownikami Ognisk metodycznych na terenie Okręgu.

Ramowy charakter okólnika z jednej strony, a z drugiej ważność sprawy i napotykanie niejednokrotnie przy jej praktycznym realizowaniu trudności techniczne każą wracać do niej od czasu do czasu, a to celem dodatkowego jej oświetlenia wzgl. dalszego rozwinięcia i uzupełniania.

W poniższym przyczynku opartym przede wszystkim na własnych doświadczeniach, i spostrzeżeniach, poczynionych w czasie kierowania pracą nauczycieli początkujących, będą uwzględnione zasadnicze składniki praktyki przedegzaminowej, ponadto zaś będą omówione obowiązki kierowników praktyki i samych praktykantów.

Uwagi ogólne.

Kandydaci na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących, którzy zdobyli już odpowiednie przygotowanie naukowe t. j. dyplom magistra filozofii i pragną uzyskać właściwe kwalifikacje pedagogiczne, a to przez złożenie państwowego egzaminu na nauczyciela szkół średnich, muszą od r. szk. 1926/27 w myśl rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 3.VII. 1926 Nr II.7722/26 odbyć dwuletnią praktykę przedegzaminową w szkole wyznaczonej im na ich własną prośbę przez jedno

z Kuratoriów, upoważnionych do organizowania tej praktyki¹⁾.

We wspomnianym wyżej okólniku Kuratorium O. S. Wil. z r. 1935 czytamy, że praktyka przedegzaminowa jest okresem intensywnej pracy dla kandydatów, w czasie którego winni oni nie tylko opanować metody nauczania w ogólności, a dydaktykę swego przedmiotu w szczególności, ale także zapoznać się z całością organizacji wychowania i pracy szkoły, poznać życie szkolne we wszystkich jego przejawach, oraz ustalić właściwy stosunek do młodzieży szkolnej, tak, by po ukończeniu praktyki szli do pracy dokładnie zorientowani w swej specjalności jako też świadomi zadań i obowiązków nauczyciela-wychowawcy. Okres praktyki jest również czasem próby zdolności dydaktycznych, zainteresowań naukowych i społecznych oraz charakteru moralnego początkującego nauczyciela. Nierzadko w tym okresie właśnie urabia się osobowość nauczyciela, a od mniej lub więcej sumiennego wdrożenia go w obowiązki zawodu zależeć będzie kierunek i wyniki całej jego przyszłej pracy. Wysoki poziom wychowawczy i dydaktyczny szkoły, do której kandydat został przydzielony, odpowiednia a więc pełna życzliwości wzajemnej i koleżeństwa atmosfera w Gronie Nauczycielskim i dobry przykład na punkcie pracowitości, sumienności i obowiązkowości, wreszcie wytężona praca kandydata nad samym sobą—oto nieodzowne warunki ukończenia praktyki z wynikiem pozytywnym.

Praktyka przedegzaminowa odbywa się z reguły pod opieką i pod kierownictwem. Opiekę nad praktykantami sprawują: 1) specjalny kierownik dydaktyczny i współdziałający z nim kierownik Ogniska metodycznego, 2) dyrektor danego zakładu i 3) wizytator okręgowy. Do kierownika dydaktycznego należy przede wszystkim opieka nad dydaktyką przedmiotu i prowadzeniem lekcji. Dyrektor wprowadza praktykanta w pracę wychowawczą i w czynności administracyjno-gospodarcze. Wizytator czuwa nad całością pracy i kontroluje jej wyniki.

1) Praktyka może być organizowana także w szkole powszechnej. Pożądanym byłoby omówienie tej sprawy przez nauczycieli szkół powszechnych (Red.).

Pierwszy rok praktyki.

Kandydat, pragnący odbyć praktykę przedegzaminową, winien w terminie do końca czerwca wnieść do Kuratorium podanie, załączając doń a) metrykę, b) dowód obywatelstwa polskiego, c) krótką charakterystykę przebiegu studiów wraz z odpowiednimi świadectwami, d) curriculum vitae.

Po otrzymaniu z Kuratorium zezwolenia na odbywanie praktyki przedegzaminowej wraz z zawiadomieniem, do której szkoły zostaje przydzielony, winien kandydat zjawić się w oznaczonym terminie u dyrektora szkoły. Dyrektor powiadamia go, w których klasach i w jakim wymiarze godzin obejmie nauczanie; zapoznaje go także przy tej sposobności z kierownikiem dydaktycznym.

Z kolei przychodzi do pierwszej konferencji kierownika dydaktycznego z kandydatem, w czasie której powinno się ustalić szczegółowy plan pracy, związanej z wykonywaniem praktyki, plan ten, w którym należy przewidzieć to wszystko, o czym niżej ad A) jest mowa, należy zawczasu uzgodnić z dyrektorem, który przez zatwierdzenie go nadaje mu ze swej strony moc obowiązującą.

A) 1) Przez pierwsze kilka tygodni (od 4 do 6) kandydat nie prowadzi jeszcze lekcji samodzielnie, natomiast uczęszcza na lekcje kierownika dydaktycznego (przynajmniej na dwie lekcje dziennie i to w klasach najniższych), pisze z nich dokładne protokoły, przedkładając je do wglądu kierownikowi; poza tym zaznajamia się w tym właśnie czasie z Programem nauki, z podręcznikami szkolnymi i innymi pomocami naukowymi do danego przedmiotu, z rozkładem materiału na poszczególne okresy roku szkolnego; wreszcie poświęca się intensywnie lekturze, dotyczącej metodyki swego przedmiotu, korzystając w tym z rad i wskazówek kierownika dydaktycznego.

Z uwagi na to, że pierwsze wrażenia i przeżycia zapisują się głęboko w naszej psychice, jest rzeczą niezmiernie ważną, by te właśnie lekcje kierownika dydaktycznego były pod względem naukowym, metodycznym i wychowawczym, pod względem tonu, toku i postawy wobec klasy możliwie najwzorowsze.

2) Od 5 wzgl. 7 tygodnia kandydat próbuje prowadzić lekcje sam w jednej na razie klasie (najlepiej w kl. II) i to w obecności kierownika—z tym, że na 2 dni przed każdą lek-

cją opracowywuje piśmiennie szczegółowy jej konspekt. Konspekt ten wręcza kierownikowi do korekty i ulepszenia; kierownik zwraca mu go rychło wraz ze swymi uwagami, nie później jak w przeddzień mającej się odbyć lekcji. Po lekcji praktykant pisze dokładne sprawozdanie z jej faktycznego przebiegu i osiągniętych wyników. Sprawozdania polekcyjne dostarczają materiału na te konferencje, o których mowa niżej w punkcie 6). W razie, gdyby, interes dydaktyczny czy wychowawczy lekcji mających się odbyć bezpośrednio, tego wymagał, trzeba by je omówić zaraz „na gorąco”.

3) Od tygodnia 15 t. j. od początku II okresu praktykant rozpoczyna prowadzenie lekcji także w innej klasie, o ile dyrektor zakładu w przydziale zajęć na rok szk. to przewidział. Obecność kierownika dydaktycznego na tych lekcjach, układanie konspektów i sprawozdawczych protokółów polekcyjnych obowiązuje, jak wyżej przy punkcie 2).

4) Od tygodnia 25 t. j. od początku okresu III obecność kierownika na lekcjach, prowadzonych przez praktykanta nie jest nieodzowna. Od szczegółowych konspektów można przejść do układania ramowych i bardziej elastycznych planów. Natomiast sprawozdawcze protokoły polekcyjne wciąż jeszcze obowiązują.

W tym czasie należałoby uświadomić praktykantowi niebezpieczeństwa, tkwiące w przesadnym schematyzowaniu postępowania dydaktycznego, oraz pouczyć go i pokazać mu, jak postępowanie dydaktyczne naginać do danej treści i formy przerabianego materiału, a także do aktualnych zainteresowań, reakcji i potrzeb danego środowiska uczniowskiego.

5) W tygodniach od 5 wzgl. 7 do 34, praktykant bywa przynajmniej 1 raz w tygodniu na lekcjach nauczycieli swojego przedmiotu i to w okresie I i II wyłącznie u swojego kierownika dydaktycznego, a w okresie III także u innych nauczycieli w/g wskazówek kierownika i po uzyskaniu zgody właściwych dyrektorów szkół.

Żeby uchronić praktykanta przed niepotrzebnym rozpraszeniem się, nie jest wskazane by uczęszczał już w pierwszym roku praktyki na t. zw. lekcje pokazowe z nieobjętych jego specjalnością przedmiotów.

6) Pod koniec każdego tygodnia kierownik dydaktyczny zaprasza praktykanta na konferencję dyskusyjną. Nie należy na nią żało-

wać czasu i trzeba ją dobrze przygotować i przeprowadzić. Na tych konferencjach są omawiane lekcje (cel, plan, przeprowadzenie, wyniki) i to lekcje prowadzone zarówno przez kierownika dydaktycznego, jak i przez praktykanta.

I z własnego doświadczenia i z obserwacji, czynionych nad praktykantami, wiemy, że początki idą nieudolnie, że pierwsze kroki bywają stawiane niezaradnie. Stąd przyjdzie nie raz i nie dwa omawiać wszystko, co się na lekcji dzieje i co się dzieć powinno, i to szczególnie po szczególe od wejścia do klasy aż po odezwanie się dzwonka na przerwę. Z tych rozmów musi praktykant wynieść przeświadczenie, że tu każde słowo, każdy gest, każda czynność nauczyciela i ucznia jest ważna i odpowiedzialna, że ze względu na cele dydaktyczne i wychowawcze pracy szkolnej niczego nie wolno bagatelizować, przeoczać, marnować. Sposobności do omówienia szczegółów dostarczą konkretne spostrzeżenia.

Przy omawianiu techniki lekcyjnej należy zwrócić baczną uwagę na następujące momenty: a) Jak dokonano opracowania materiału? A więc — 1. Czy materiał lekcji był opracowany właściwie ze względu na jego treść i stosunek do Programu. 2. Czy sposób podania materiału odpowiadał zdolności pojęcia, zrozumienia i przyswojenia go przez klasę. 3. Czy materiał pod względem formy był ujęty właściwie, żywo, zwięźle, a wyczerpująco i językowo poprawnie. 4. Czy środki nauczania zastosowano dostatecznie i umiejętnie: pokaz przedmiotu, rysunek, mapa, przezrocza, ewentualnie czytanie lub opowiadanie nauczyciela. b) Jak się odbyło zastosowanie materiału dla celów kształceniowych? A więc—1. Czy zastosowane ćwiczenie piśmienne było uzasadnione a nie przypadkowe. 2. Czy temat pracy był sformułowany poprawnie i czy zawierał nowe wartości. 3. Czy praca utrwałała jedynie zdobyte pojęcia, czy też pobudzała do samodzielnego myślowego wysiłku, budząc radość z panowania nad przedmiotem.—c) Jak się przedstawiał zewnętrzny przebieg lekcji? A więc — 1. Czy były przestrzegane przepisy dobrego wychowania i karności szkolnej. 2. Czy były przestrzegane przepisy higieny pracy umysłowej. 3. Czy wszędzie uwzględniono stronę wychowawczą, gdzie materiał i tok lekcyjny następczał po temu sposobność. 4. Czy uczniów trak-

towano możliwie indywidualnie, zadając zdolniejszym pytania trudniejsze, średnio uzdolnionych wciągając do współpracy ze zdolniejszymi, a mało uzdolnionych zachęcając do naśladowania jednych i drugich. 5. Czy ton, tempo i zachowanie się nauczającego były pod każdym względem poprawne. 6. Czy pytania były krótkie, zrozumiałe, logicznie ze sobą związane i językowo poprawne. 7. Czy wywoływały one w umyśle ucznia pożądane skojarzenia i czy pozwalały wykazać mu jego wiadomości. 8. Czy wniano w myśli ucznia, dopomagano umiejętnie do ich sformułowania, a unikano niepotrzebnych dygresyj. 9. Czy pytania nauczyciela nie zawierały prawie gotowych odpowiedzi. 10. Czy odpowiedzi uczniów poprawiano trafnie pod względem rzeczowym i językowym. 11. Czy umiejętnie zbierano w całość osiągnięte wyniki. 12. Czy w miarę potrzeby korzystano z chóralnego czytania, wygłaszania, utrwalania w klasycznej formie aforyzmu, przysłowia, sentencji. 13. Czy korzystano tam, gdzie należało, z tablicy i kredy. 14. Czy nauczyciel nie mówił za dużo, zbyt głośno, zbyt cicho, monotonicznie. 15. Czy nie odpowiadał za ucznia i czy nie powtarzał odpowiedzi ucznia. 16. Czy nie pytał tych samych uczniów. 17. Czy się właściwie „umiejscowił” w klasie. 18. Czy nie tolerował takich złych przyzwyczajzeń uczniowskich, jak wyrwanie się z odpowiedzią, odpowiadanie nie w porę, podpowiadanie, zła postawa przy odpowiedzi, pozostanie w pozycji stojącej po odpowiedzi, odpowiadanie za cicho, niepoprawianie błędów językowych.

W związku z prowadzeniem lekcji należy omówić przy nadarzającej się każdorazowo sposobności takie sprawy, jak korzystanie z podręcznika przez nauczyciela i ucznia, organizację pracy domowej, prowadzenie i kontrolę zeszytów przedmiotowych, technikę klasówek, correctów, prowadzenie notatek z lektury uzupełniającej i prywatnej, ocenę odpowiedzi ustnych i prac piśmiennych, klasyfikację okresową. Tu także miejsce na wspólne szukanie sposobów rozwiązywania trudniejszych zagadnień dydaktycznych i odpowiednich dla danej klasy chwytów wychowawczych, zapewniających na przyszłość lepszy przebieg lekcji.

Niezmiernie cennym jest zachęcenie praktykanta do własnej inicjatywy dydaktycznej i korzystanie z jego pomysłów. Działa to na niego ośmielająco, budzi w nim wiarę we wła-

sne siły i pozwala mu już na progu pracy zawodowej zakosztować dużo wewnętrznego zadowolenia.

Pod koniec każdego miesiąca należy poświęcić osobną konferencję wymianie zdań na temat ważniejszych zagadnień dydaktyczno-metodycznych w zakresie specjalności, a to celem skontrolowania, czy praktykant uprawia zaleconą mu lekturę dydaktyczną. Ze wszystkich tych pogadarek praktykant opracowuje króciutkie notatki w swoim „zeszycie pracy”, który co okres przedkłada kierownikowi do przejrzenia.

7) Szkolenie praktykanta odbywać się powinno w porozumieniu z kierownikiem odpowiedniego Ogniska metodycznego.

Do obowiązków kierownika Ogniska metodycznego należy: a) prowadzenie ewidencji praktykantów danej specjalności, b) pośredniczenie w dostarczaniu praktykantowi odpowiedniej lektury dydaktycznej, c) w razie hospitalowania szkoły, przyjrzenie się pracy praktykanta, podzielenie się spostrzeżeniami z kierownikiem praktyki dydaktycznej ew. zaś przeprowadzenie lekcji pokazowej w klasie, w której praktykant uczy.

Kierownik ogniska metodycznego jest obowiązany służyć kierownikowi praktyki dydaktycznej radą i pomocą zarówno w zakresie fachowej literatury, jak też w zakresie najnowszych zdobyczy dydaktycznych.

B) Równoległe z zabiegami kierownika dydaktycznego, zmierzającymi do ułatwienia kandydatowi rychłego i owocnego uporania się z trudnościami przy opracowywaniu i przeprowadzaniu lekcji, dyrektor zakładu wprowadza praktykanta w pracę wychowawczą.

W tym celu:

1) na początku II okresu przydziela praktykanta do pomocy jednemu z opiekunów klasowych, ten zaś ze swej strony uświadamia go o fizjonomii danej klasy i o niektórych (a mianowicie — typowych) zabiegach wychowawczych;

2) poleca praktykantowi hospitować zebrania jednej z organizacji uczniowskich oczywiście po uprzednim porozumieniu się z jej opiekunem);

3) wyznacza praktykantowi od czasu do czasu dyżury porządkowe;

4) zezwala mu na obecność na posiedzeniach Komisji przedmiotowych, a nawet na

niektórych posiedzeniach pełnej Rady Pedagogicznej, zobowiązawszy go w pierw słowem uczciwości obywatelskiej do należytego respektowania obowiązku „tajemnicy służbowej”.

Przynajmniej 1 raz w okresie dyrektor zaprosi praktykanta na prywatną rozmowę celem bliższego poinformowania się o przebiegu jego pracy dydaktycznej i wychowawczej. Przy tej sposobności pouczy go o właściwym stosunku do młodzieży, do Opieki domowej, do personelu pomocniczego i do Grona Nauczycielskiego, a także skonstatuje, o ile praktykant wyrabia w sobie obowiązkowość i poczucie odpowiedzialności za dokładne wykonywanie obowiązków nauczycielsko-służbowych.

C) Wizytator okręgowy czuwa nad jednolitym przeprowadzaniem praktyki na terenie zakładów swego rejonu.

W tym celu:

1) zgłasza wnioski w sprawie doboru szkół, w których może się odbywać praktyka przedegzaminowa;

2) dobiera w/g swego uznania specjalnych kierowników dydaktycznych;

3) czuwa nad tym, czy i o ile szkolenie praktykantów odbywa się w porozumieniu z kierownikami Ognisk metodycznych;

4) w czasie wizytacji zakładu hospituje lekcje praktykanta, oraz przeprowadza z nim rozmowy tak na temat lekcji, jak i na temat lektury dydaktycznej.

Dyrekcja zakładu jest obowiązana uwiocznąć wyraźnie w rozkładzie zajęć przydział godzin i innych czynności, wyznaczonych praktykantom. Kierownik dydaktyczny i kierownik Ogniska metodycznego winni najdalej w m-cu październiku przedłożyć wizytatorowi na piśmie dokładny wykaz lektury dydaktycznej, wyznaczonej praktykantowi.

Drugi rok praktyki.

O ile pierwszy rok praktyki da wyniki zadowalające, to w drugim roku można będzie pozostawić praktykantowi większą swobodę ruchów i pełniejszą samodzielność.

Oczywista, że zasadnicze składniki praktyki przedegzaminowej, jako to prowadzenie i hospitowanie lekcji, praca nad dydaktyką przedmiotu głównego i praktycznym opanowaniem dydaktyki ogólnej, poznawanie życia, pracy i organizacji wychowawczej danej szko-

ły — winny być wciąż na pierwszym planie, szczególnie w okresie I i II. Punkt ciężkości przyjdzie przesunąć na sprawę przygotowania się do lekcji trudnych, a w związku z tym trzeba będzie możliwie najczęściej wskazywać praktykantowi na te źródła w literaturze dydaktycznej i podręcznikowej, które mu najpewniej pomogą wybrnąć z sytuacji zawiłanych. W drugim roku praktyki powinien się zacieśnić kontakt praktykanta z Ogniskiem metodycznym. Przede wszystkim zaznajomi się praktykant dokładnie z organizacją pracowni, zbiorów pomocy naukowych i bibliotek, które w Ogniskach są odpowiednio urządzone i zaopatrzone, następnie zaś nawiąże za pośrednictwem kierownika Ogniska kontakt z innymi wybitniejszymi fachowcami i przyjrzy się lekcjom, prowadzonym przez różnych nauczycieli w różnych warunkach. Zainteresuje się ew. również poczynaniami jednostek twórczych, torujących nowe drogi w dydaktyce i zetknie się w ten sposób z zagadnieniem eksperymentu w nauczaniu.

Nie nastęrczy to zbyt trudności praktykantom, pracującym w miastach, w których istnieją Ogniska metodyczne. Praktykantom natomiast, pracującym na prowincji, przyjdzie w tym wypadku z pomocą kierownik Ogniska, organizując odpowiednie konferencje lub zjazdy.

W drugim roku jest wskazane bywanie praktykantów na lekcjach przedmiotów pokrewnych, korelujących.

Dyrektor zakładu przydziela praktykantowi czasowo lub na stałe opiekuństwo bądź klasy, bądź którejś organizacji uczniowskiej. Zatrudnia go również od czasu do czasu w charakterze zastępczym już to w pracach biblioteki szkolnej, już to w pracowniach, a nawet w kancelarii i przy porządkowaniu wzgl. kontrolowaniu inwentarza. Wreszcie pozwala mu na przysłuchiwanie się obradom zebrań rodzicielskich, wyznacza go do asystowania przy egzaminach wstępnych i przydziela do pomocy kierownikom wycieczek szkolnych, najpierw klasowych, później zbiorowych.

Wymiar pracy praktykantów i kierowników praktyki.

Do tego, co w uwagach ogólnych powiedziano o warunkach ukończenia praktyki z wynikiem pozytywnym, należy tu dodać, że wymiar pracy praktykantów winien być racjonal-

nie dozowany. Nie wolno praktykanta przeciążać.

Zgodnie z wytycznymi, ustalonymi przez nasze Ministerstwo, praktykant w pierwszym roku swej praktyki może uczyć najwyżej 8—10 godzin tygodniowo.

W roku drugim ilość lekcji może już być większa, w żadnym jednak wypadku nie powinna dochodzić do ilości normalnej t. j. określonej jako wymiar pracy nauczyciela etatowego szkoły państwowej w danym przedmiocie. Nie pozwala na to z jednej strony interes praktykanta, będącego w trakcie studiów przedegzaminowych, z drugiej strony interes szkoły, bądź co bądź narażonej na skutki błędów, wynikających zarówno z braku doświadczenia dydaktycznego u początkujących nauczycieli, jak i z niebezpieczeństwa powierzchowności ich pracy.

Nie powinno się także przeciążać kierowników dydaktycznych. Należy przyjąć jako zasadę, że na 1 kierownika przypada tylko 1 praktykant. Kierownik praktyki dydaktycznej powinien zasadniczo korzystać ze zniżki godzin. Opieka nad grupą praktykantów mogłaby być powierzona tylko w tym wypadku, gdyby kierownik dydaktyczny otrzymał wydatną zniżkę godzin.

Kontrola pracy praktykantów.

Jeżeli opieka nad praktyką przedegzaminową ma spełnić swoje zadanie t. zn. z jednej strony utorować młodym adeptom zawodu nauczycielskiego drogę do uzyskania właściwych kwalifikacji pedagogicznych, a z drugiej ułatwić Władzom szkolnym selekcję, obliczoną na wyłowienie z rzeszy praktykanckiej materiału naprawdę wartościowego, to musi być wykonywana pedagogicznie. Tu trzeba wszystko zrobić co się tylko da, by adepta do zawodu nauczycielskiego należycie wychować. Należy go tedy otoczyć serdeczną życzliwością, nie zamykać mu oczy na taką rzeczywistość szkolną, jaką ona de facto jest, i dać mu możliwość wypróbowania zawczasu własnych uzdolnień, zainteresowań i charakteru. Gdy zajdzie tego potrzeba, nie wolno się cofać i przed stosowaniem nacisku. W razie zauważenia u praktykanta takich cech, które przemawiają za tym, że nie jest on powołany do zawodu nauczycielskiego, trzeba by mu to uświadomić, by ew. szukał w życiu innej drogi;

nie zmarnował siebie oraz nie narażał szkoły na poważne szkody.

Dla ułatwienia czynnikom, wykonującym opiekę nad praktyką należytego z ich strony wywiązania się z ich zadań należałoby wedle możliwości opiekę nad kandydatem — humanistą organizować w szkole, gdzie dyrektorem jest humanista, a nad kandydatem — realistą, gdzie dyrektorem jest realista.

Po upływie drugiego roku praktyki tak kierownik dydaktyczny jak i dyrektor zakładu przesyłają do Kuratorium *sprawozdanie* z przebiegu praktyki według następującego schematu:

- a) nazwisko i imię praktykanta,
- b) przedmiot główny nauczania,
- c) czas trwania praktyki przedegzaminowej,
- d) klasy, w których kandydat udzielał lekcji samodzielnie,
- e) klasy, w których kandydat hospitował lekcje kierownika dydaktycznego lub innych nauczycieli,
- f) ilość godzin tygodniowo zajęć praktykanta,
- g) klasa wzgl. organizacja uczniowska, w której miał przydzielone opiekuństwo,
- h) krótka, a istotna charakterystyka przeprowadzonych lekcji oraz całokształtu prac dydaktycznych i wychowawczych praktykanta,
- i) jasno sformułowany wniosek o uznanie lub nieuznanie praktyki,
- j) ocena praktyki według skali: dobra, dostateczna, niedostateczna.

Czynności tej, jako nadzwyczaj odpowiedzialnej, należy dopełnić po skrupulatnym zważeniu wszystkich—za i przeciw. A. R.

WSPÓŁPRACA PAŃSTWOWEGO GIMNAZJUM IM. EM. PLATER W GRODNI ZE SZKOŁAMI Powszechnymi.

Ogólna akcja opieki szkół średnich nad szkołami powszechnymi objęła i nasze gimnazjum.

W roku 1935/36 uczennicom klas pierwszych została przydzielona szkoła powszechna 4-klasowa koedukacyjna o 8 kilometrów od Grodna. Na zebraniach klasowych pod kierunkiem wychowawczyń został ułożony plan współpracy. Miał on polegać na:

- 1) wymianie korespondencji,

2) zaopatrzeniu szkoły w najpotrzebniejsze pomoce szkolne,

3) przesyłaniu upominków na święta Bożego Narodzenia, oraz na dzień 19 marca, w celu uczczenia pamięci Pierwszego Marszałka Polski J. Piłsudskiego,

4) zaproszeniu starszych dzieci do Grodna.

Do realizowania planu przystąpiono z zapałem. Korespondencja uczennic z młodzieżą wiejską była ożywiona i systematyczna. Uczennice opisywały swoją szkołę, życie i uroczystości szkolne, Grodno, zabytki historyczne miasta, przesyłały życzenia świąteczne. Dzieci wiejskie zawsze odpisywały na otrzymane listy, a chcąc się odwzajemnić upominkiem przysłały kilkanaście kawałków płótna na serwetki. Wreszcie 20 maja przybyła młodzież w ilości 34-ch osób z bukietami leśnych i polnych kwiatów na całodzienną wycieczkę do Grodna. Drogę odbyła pieszo pod opieką swojej nauczycielki. W przyjęciu i ugoszczeniu swych małych przyjaciół brały udział uczennice klas pierwszych i kilka ucz. z kl. VII, które oprowadzały gości po Grodnie i pokazywały im najważniejsze zabytki, nasze harcerki kierowały zabawą na boisku szkolnym. Program dnia składał się ze wspólnego śniadania, obiadu i podwieczorku, oprowadzania dzieci po mieście i pokazania im kościołów, ogrodu botanicznego, domku i pomnika Orzeszkowej, bytności w ogrodzie zoologicznym i w kinie. Młodzież nasza wykazała nie tylko szczerą i samorutną gościnność, ale wiele inicjatywy w obmyśleniu i przygotowaniu wszystkiego, co mogłoby u przyjemnie spędzić wiejskiej pobyt w mieście. Obdarzone drobnymi upominkami wróciły dzieci ciężarowym autem do domu, aby podzielić się wrażeniami z rodziną i rówieśnikami. Wiele z nich po raz pierwszy było w kinie, wszystkie zobaczyły miasto nie tylko od strony dokonywanych w sklepach zakupów. Wspólnie spędzony dzień, nowe wrażenia, bezpośrednie obcowanie zacieśniły wzajemny przyjazny i życzliwy stosunek, czego wyrazem były dalsze listy. Oto urywek: „Miłe Koleżanki! Dziękujemy Wam za wszystkie przyjemności: za jazdę autem, za kino, za pokazanie Grodna i zoo. Bardzo nam się ta wycieczka podobała i często o niej mówimy. Flance bardzo nam się przydały do ogródka szkolnego“.

Wyniki rocznej opieki nad wiejską szkołą były pod względem wychowawczym dodatnie.

Nasza młodzież: 1) poznała z listów ogólne warunki, w jakich dzieci wsi żyją i uczą się, 2) odczuła zadowolenie, jakie daje bezinteresowna praca, 3) obudziła w sobie chęć sprawienia innym przyjemności choćby z wyrzeczeniem się własnej,

Dzieci wiejskie: 1) dostały pomoce naukowe, 2) poznały miasto, wzbogaciły umysł pod wieloma względami (ogród zool., zabytki Grodna, kino).

Nasza i wiejska młodzież odczuła wspólną więź, łączącą młodzież różnych środowisk.

Pierwszy rok współpracy ze szkołą nasunął pewne spostrzeżenia natury ogólnej. Na wymianę listów należy zwrócić baczną uwagę, aby dzieci otrzymywały odpowiedzi na każdy swój list, bo opieszałość i zwłoka budzi w nich rozgoryczenie. Nad treścią wysyłanej z gimnazjum korespondencji należy dyskretnie czuwać, by opisy szkolnych obchodów, wycieczek względnie bytności w kinie nie obudziły w dzieciach wsi fałszywego mniemania o nauce szkolnej w mieście, pozornie nie opartej na pozytywnym codziennym trudzie.

Drugi rok współpracy 1936/37 rozpoczął się we wrześniu od wycieczki na wieś naszych klas opiekujących się szkołą. Przyjęcie było bardzo serdeczne i gościnne ze współudziałem rodziców dzieci, odbyła się wspólna przechadzka do lasu, gry, zabawy, palenie ogniska, pieczenie ziemniaków, podwieczorek i wspólna fotografia.

Poznanie przez młodzież gimnazjalną środowiska wiejskiego dało pełniejsze zrozumienie jego potrzeb. Posypały się ze strony naszej młodzieży różne pomysły okazania pomocy. Zatrószono się w pierwszym rzędzie o dostarczenie podręcznej apteczki; już w końcu października mała szafka, pełna najkonieczniejszych leków, została wysłana na wieś. Korespondencja ożywiła się, nabrała więcej indywidualnych cech koleżeńskiej wymiany listów. Doraźna pomoc w nauce wypowiedziała się w przesłaniu 18 nowych podręczników, 200 zeszytów i wielu drobnych pomocy jak ołówki, kredki, farby, stalówki i t. p. Wzmianki w listach wysunęły konieczność dostarczenia odpowiedniej książki do czytania. Zorganizowana wśród opiekunek zbiórka przyniosła plon 70-ciu książek. Wiele było nowych, wszystkie czyste i porządnie opracowane, przed zakwalifikowaniem do wysłania przeglądane przez wychowawczynię.

Chłody jesienne i ogólnie krajowa akcja pomocy zimowej nakazały naszym dziewczętom pomyśleć w pierwszym rzędzie o swym wiejskim koleżeńskim gronie. Wysłano dla najbiedniejszych dzieci 17 większych sztuk ubrania i cztery pary obuwia. Jak akcja naszej młodzieży zainteresowała dom, niech świadczy fakt zrobienia na drutach przez jedną z matek 28 par ciepłych rękawiczek dla dzieci wsi. Zorganizowano również systematyczne dożywianie, posyłając co dwa tygodnie w ciągu trzech najzimniejszych miesięcy 2-kilogramową puszkę specjalnie przygotowanego tłuszczu do chleba, a od czasu do czasu cukier, kawę w kostkach i suchary. Te smakowite paczki według słów nauczycielki budziły wielkie zadowolenie dzieci. Prócz przedmiotów zakupywanych lub zdobytych drogą zbiórek, dziewczęta uszyły 10 nowych koszul, 40 ozdobnych kołnierzyków, obrąbiły 3 tuziny chustek do nosa, zrobiły kilkanaście szalików, wykonały kilka gier i albumów jako pomoc do nauki historii i geografii. Na wiosnę przesłano na wieś dwie duże piłki.

Zapał i ambicja najpełniejszego zaopatrzenia szkoły stale wzrastały. Najpierw jako marzenie, później konkretne zamierzenie — powstał projekt nabycia i zainstalowania... radia. Młodzież rozpoczęła zabiegi w różnych kierunkach, aby otrzymać odbiornik dobry po możliwie najniższej cenie. Hasło „musi być radio dla szkoły powszechnej” przez kilka miesięcy panowało niepodzielnie wśród bezpośrednio zainteresowanej tą sprawą młodzieży trzech klas gimnazjum. Drobne indywidualne wyrzeczenia, rezygnacja z osobistych przyjemności, przeznaczanie na ten cel otrzymywanych od rodziców na własne wydatki pieniędzy, przy pewnej pomocy ze strony starszych, pozwoliły zrealizować marzenie. Państwowe Zakłady Tel. i Radiot. jak zwykle w tych wypadkach, możliwie obniżyły cenę aparatu z głośnikiem; zmontowaniem całości i instalacją na miejscu odbiornika zajął się jeden z naszych profesorów i dnia 19 marca 1937 roku dzieci wiejskie i ich rodzice po raz pierwszy usłyszeli wydobywające się z głośnika dźwięki muzyki i głos ludzki.

Reakcja wsi była żywa o czym świadczą listy: 1) „Dnia 22.III.1937 r. Kochane Koleżanki! Bardzo wielką przyjemność sprawiło mi radio, przysłane przez koleżanki. Nie mogłem napisać zaraz, bo chorowałem. Po chorobie przychodzę do szkoły, a tu radio gra pięknie, jak

w bajce. Bardzo wielką przyjemność mamy każdy dzień, ponieważ piękne bardzo nadają audycje z Warszawy i my słuchamy z wielką ciekawością i przyjemnością. Bardzo wielką mamy teraz przyjemność i wiemy, co się dzieje w świecie i w Polsce. Nauczyliśmy się już kilku piosenek bardzo ładnych... Uczeń IV kl.“. 2) „Dnia 22.III.1937 r. Kochane Koleżanki! Dziękujemy Wam za radio; taką zrobiłyście nam niespodziankę. Wieczorami przychodzą i nasi rodzice i cieszą się słuchając różnych audycji. Każdego rana śpieszymy, aby posłuchać rannych audycji... Ucz. kl. IV”.

Zakończeniem tegorocznej współpracy był wyjazd 20 uczennic pod opieką wychowawczyni na wieś, by wspólnie z tamtejszymi dziećmi wykonać część programową na dzień 3-go maja oraz zaprosić je do Grodna, gdzie podobnie jak ubiegłego roku będą serdecznie i gościnnie przyjęte.

Nasze gimnazjum jest w kontakcie z czterema szkołami w kraju i jedną poza granicami kraju (Parana). Współpracują w akcji wszystkie klasy gimnazjum nowego typu: kl. IV-ta wykonała 25 sztuk różnego rodzaju pomocy jak: dzwignię, kołowrót, motorek elektryczny, blok, wagi, zegar słoneczny, cztery gablotki i t. d. Według słów nauczyciela szkoły powszechnej przedmioty te okazały się nader pożyteczne i dobrze działające. Prócz tego wykonano i przesłano szkołom poglądowe tabliczki mnożenia, komplety cyfr w zakresie do 10-ciu, liczydełka, metry składane i drewniane, dwie tarcze zegarowe, gablotki i wiele innych drobnych przedmiotów i pomocy. Jednej ze szkół wysłano mapę Europy, innej—powiatu grodzieńskiego.

Najkonieczniejsze leki, wata, gaza, mydło stanowią zwykle żelazną pozycją przeznaczoną dla każdej szkoły, obok podręczników, zeszytów, książek do czytania, ciepłej odzieży, białizny i słodczy.

Najtrudniejsze jest wytworzenie między szkołami obu typów stosunku współdziałania, aby nie było ofiarodawców i obdarowywanych. W tym kierunku wiele zdziałać mogą nauczyciele szkół powszechnych, bo dzieci szukają możliwości wywzajemnienia się, oto urywek z listu jednej z nauczycielek: „...Jeszcze w zimie dzieci zwróciły się do mnie z zapytaniem „coby mogły zrobić Koleżankom z Grodna”, postanowiły wykonać pisanki. Wiele energii i zapału

włożyły w swoją pracę, lzy miały w oczach, kiedy pisanka wypadła blado..." Inna szkoła przysłała własnoręcznie wykonane cztery słomianki. Tak więc pomału zarysowuje się wymiana prac.

Pomyślną lub utrudniającą okolicznością nawiązania ściślejszego kontaktu jest bliższa lub dalsza odległość szkół. Pozytywna współpraca układa się lepiej ze szkołami bliższymi, nad dalszymi może istnieć raczej „opieka”, przynosi ona pożytek szkołom powszechnym, ale posiada mniej wartości wychowawczych.

J. N.

POEZJE WŁADYSŁAWA SYROKOMLI JAKO MATERIAŁ REGIONALNY W SZKOŁACH NA WILEŃSZCZYŹNIE.

(W 75 rocznicę zgonu poety)

15 września b. r. upływa 75 lat od chwili zgonu Władysława Syrokomli. W związku z tą rocznicą zamieszczamy poniższy artykuł, pragnąc w ten sposób uczcić pamięć zasłużonego poety i patrioty przez przypomnienie wartości wychowawczych i dydaktycznych zawartych w jego utworach.

Redakcja.

Wiadomo jest, że Władysław Syrokomla to pseudonim poety. Nazywał się właściwie Ludwik Kondratowicz. Urodził się we wsi Smolhowie, ziemi mińskiej, pow. Bobrujskiego, dnia 29 września 1823 r. Zmarł w Wilnie 15 września 1862 r.

W skrócie tak się przedstawia jego życie. Lata dziecięce spędził w nadniemeńskim folwarku Marchaczewszczyźnie, dzierżawionym przez jego ojca; kształcił się w szkołach dominikańskich w Nieświeżu i Nowogródku; po ukończeniu pięciu klas z powodu ubóstwa rodziców zaniechał dalszej nauki i najpierw pomagał ojcu w gospodarstwie, a następnie otrzymał miejsce w zarządzie dóbr Radziwiłłowskich w Nieświeżu, gdzie w dalszym ciągu sam się kształcił, pracując przeważnie nad historią i literaturą ojczyzną, do czego wielką mu było pomocą bogate archiwum książęce. Ożeniwszy się w bardzo młodym wieku, osiadł na roli w Załuczu nad Niemnem, ale po kilku latach gospodarki i pracy literackiej przeniósł się do Wilna, skąd wszakże już po roku, nie mogąc dłużej wytrwać wśród gwaru miejskiego, wrócił na wieś i osiadł na wziętej w dzierżawę wiosce Borej-

kowszczyźnie pod Wilnem. Stąd czynił niekiedy wycieczki w głąb Litwy, dwa razy był w Warszawie i raz w Krakowie i Poznaniu; pod koniec życia na stałe zamieszkał w Wilnie. Żyjąc z dość liczną rodziną w ciągłym niedostatku, przechodził niejednokrotnie chwile ciężkiej biedy materialnej i umarł niemal w nędzy.

Uprawiał Władysław Syrokomla trzy działy poezji: lirykę, epikę i dramaty; ten ostatni należy do najsłabszych prac poety; prawdziwym mistrzem okazał się w szeregu gawęd; piękne są również jego wiersze liryczne, to też gawędami i piosnkami zdobył sobie poczesne miejsce w literaturze: zdobył je też tłumaczeniami całokształtu twórczości łacińskiej poetów XVI i XVII w.: Klemensa Janickiego, Jana Kochanowskiego, Macieja Kazimierza Sarbiewskiego, Mikołaja Smoguleckiego, Joachima Bielskiego i Sebastiana Klonowicza. oraz tłumaczeniami licznych wyjątków z Szymona Szymonowicza, Jana Dantyszka, Jędrzeja Krzyckiego, Grzegorza z Sambora, Jana Derszniaka, Adama Świnki i innych. Osobny dział stanowią wspomnienia i podróże poety.

W utworach swych Władysław Syrokomla był bezwiednym propagatorem regionalizmu, który w okresie rządów zaborczych ze względów zupełnie zrozumiałych nie mógł ujrzeć światła dziennego, a który jako ruch zorganizowany, a przede wszystkim świadomy ukazuje się dopiero po odzyskaniu niepodległości. Właściwie hasło do rozpoczęcia zorganizowanej powszechnej pracy regionalnej było rzucone w r. 1924 w październikowym numerze „Przeglądu Współczesnego”.

Nowy program jęz. polskiego w publicznych szkołach powszechnych, doceniając znaczenie środowiska i regionu, przy wprowadzaniu dzieci w świat otaczających je zjawisk, tak zróżnicowanych na długim i szerokim obszarze Rzeczypospolitej, poleca nauczycielowi czerpać stamtąd materiał w różnych ćwiczeniach, przy każdej nadarzającej się sposobności.

Z Wileńszczyzną i Nowogródzczyzną wiąże się twórczość wielu autorów. Najbogatszy jednak materiał nie tylko regionalny, lecz i środowiskowy można czerpać z utworów poety, najściślej zrośniętego z regionem wileńskim, mianowicie z utworów Władysława Syrokomli. Przede wszystkim pamiętać trzeba, że życie jego upłynęło całkowicie w naszym regionie.

Poprzez Nieśwież, Nowogródek, Załucze,

Wilno trafił on do Borejkwoszczyzny. Przedostatni etap Wilno, ze swym gwarem i hałasem ulicznym, mącił nastrój, Syrokomla tęsknił za ciszą wiejską, za życia prostotą. Borejkwoszczyzna pociągała go. Miał tu wieś i przyrodę, a jednocześnie prawie codziennie mógł obcować z miastem. Mieszkał tu siedem lat: od r. 1853 do 1860 r. O dworku swym tak nucił w 1860 r.:

Nie mój to domek, nie moja gleba,¹⁾
Choć chleb mi rodzi przez lato;
Moim jest tylko ten błękit nieba,
Co się unosi nad chatą.

Pod skrzydłem chmury, pod cieniem strze-
Miałem i ciernie i róże; [chy
Prędkoż me bole, moje pociechy
Ojcu ziemskiemu wynurzę?

W pobliskiej wiosce, w cmentarnej głuszy,
Zacny się starca proch mieści:
Boże! daj spokój zmarłego duszy,
A żywym — mądrość boleści!²⁾

Przebywając w Borejkwoszczyźnie, Syrokomla wydał „Gawędy i rymy ulotne”, a także gawędę p. t. „Urodzony Jan Dębóróg”, tworzoną już od r. 1846 r.

Gawędy to najcenniejsze utwory Syrokomli. Cechuje je prostota słowa i obrazów i czasem łagodny smutek poety.

Credo poetyckie wyraźnie występuje w „Dedykacji gawęd gminnych Litwinom”; jest tam miłość ludzi prostych, biedaków i gminu szaraczkowego, któremu poeta śpiewa i z którym zespala swą dolę:

„Dla ciebie śpiewam gminu szaraczkowy.
O tobie śpiewam i z tobą zespołę
Nadzieje, radość i smutki, i bole;
Twojem powietrzem orzeźwię oblicze,
Od twoich ptasząt wyrazu pożyczę;
Niech się myśl moja spod serca wygwarzy
Nutą żniwiarską, w takt brzęku kosiarzy...”

Jeśli uważnie wczytamy się w gawędy Syrokomli, to spostrzeżemy, że poeta wyróżnia tak w gawędach współczesnych, jak i historycznych postaci swojskie i bliskie zjawiska, zachodzące na terenie między Niemnem i Wilią, zdecydowanie regionalne.

¹⁾ „Borejkwoszczyzna” — 1860 r.

²⁾ Ś. p. Aleksander Kondratowicz, ojciec poety, spoczywa na cmentarzu wiejskim w Rukojniach o kilometr od Borejkwoszczyzny.

Wszystkie wiersze drobne; niekiedy pełne świeżości uczuć i oryginalności, mają koloryt lokalny. Kopiec na gruncie, krzyż przy drodze, kaplica uboga, pacholę wiejskie — oto tematy Syrokomli. „Niebiosa zachmurzone smutnie”, „brzęk wiatru, co w zaroślach gwarzy”, brzoza przydrożna, szczebiot ptasząt, wichur jesienno i sosna cmentarna — to mu daje natchnienie. Gorącym swym sercem ukochał rodzinny zakątek ziemi i stary domek, z którym się zżył:

„Tu ostrokół tuż przy ganku,
Do ogródka mego wniście,
A w ogródku, gdyby w wianku
Bzy niewielkie gęstoliście.
Pod oknami mych rozwalin
Pstrzeją ziółka i kwiatuszki,
A od kwiatów idą dróżki
Do agrestu i do malin.
Przez ostrokół widzisz pole
Lub jak zdala Niemen płynie,
A przy gęstym ostrokole
Ul pochyły na darninie.
To mój ogród — wszystko moje —
Choć ubogo w nim i dziko,
Sam w nim chodzę, piszę, roję,
Kopię rydlem i motyką.”¹⁾

Pomimo tylu walorów, jakże zapomniany jest Władysław Syrokomla! Zbliźmy go do dzieci wileńskich. Zbliźmy dzieci do jego poezji! Okazja ku temu stosowna się nadarza. We wrześniu, dnia 15-go tego roku upłynie 75 rocznica zgonu Władysława Syrokomli.

Wydanie zupełne poezji Władysława Syrokomli ukazało się w r. 1872. Zawiera ono tomów X. Są tam dzieła oryginalne i tłumaczenia. Tytuł: „Poezje Ludwika Kondratowicza (Władysława Syrokomli)”. Warszawa. Skład główny u Gebethnera i Wolffa. Wydanie to z przedmową Wincentego Korotyńskiego, pupila Syrokomli, literata i członka redakcji Kuriera Wileńskiego, a potem Gazety Warszawskiej, było przeznaczone na rzecz wdowy i sierót poety.

Dostępniejsze są jednak utwory Syrokomli ze względu na cenę w wydaniu wileńskim z r. 1923-go w opracowaniu prof. Stanisława Cywińskiego p. t. „Wybór poezji Władysława Syrokomli” (Ludwika Kondratowicza). Tomów 3. Cena 2 zł 40 gr

¹⁾ „O moim starym domku”.

Rozwijając myśl programu szkolnego, można w kl. V-tej, jako rozszerzenie poznanych w kl. III-ej i IV-ej okolic Wilna, zorganizować wycieczkę do Borejkwoszczyzny, aby poznać folwark i dworek, gdzie mieszkał Władysław Syrokomla i gdzie napisał swoje najpiękniejsze gawędy.

Droga z Wilna do Borejkwoszczyzny prowadzi traktem Oszmiańskim, który przez Oszmianę, Mińsk, Smoleńsk, Wiazmę ciągnie się aż do Moskwy. Jeden z uczestników wycieczki w r. 1912 z Wilna do Borejkwoszczyzny¹⁾ tak go opisuje: „Odwieczny, historyczny trakt, którego przez wieki nieustannie z zachodu na wschód i ze wschodu na zachód płynęły dwie kultury: polska i moskiewska. Tędy szły liczne poselstwa, niosąc to pokojowe orędzia, to groźną zapowiedź wojny, ciągnęły sznurem nieskończonym karawany kupieckie, waliły niezliczone zastępy wojsk. Ciągły stosunek dyplomatyczny, handlowy, kulturalny między Polską a Moskwą, zachodem i wschodem, płynął tym oto korytem, tu się spotykały dwa światy: Europa i Azja.

Tędy z kulturą moskiewską sączyła się wiara wschodnia, która Litwę rozdzielić miała na dwa obozy. Tędy nieznany nocą umykał zbieg Griszka Otrepjew, by potem na czele wojsk polskich i moskiewskich, jako carewicz wrócić na tron moskiewski. Tędy ciągnął wspinały orszak Maryny. Tędy szły dzielne Żółkiewskiego zapędy, by torować drogę królewiczowi polskiemu do stolicy carów. Tędy za Jana Kazimierza wtargnęły na Litwę wojska moskiewskie. Tą drogą nareszcie leciały złote orły Napoleońskie.

Ile łez i krwi wsiąkło w piasek tej drogi, ileż to przyłgnęło do niej wspomnień! Tędy szły świetne orszaki posłów ze stron dalekich, z Hiszpanii, Francji, Anglii, tędy ciągnęły karawany kupieckie z Persji, z Chin i Tartarii. Tędy mknęły sznurem nieskończonym z brzękiem dzwonek i... kajdan kubitki, uwożąc kwiat naszej młodzieży ku mrocznym podziemiom syberyjskiej kaźni”.

Dodajmy, że tędy kroczyły również zwycięskie legiony w 1919 r., niosąc wyzwolenie ziemi ojczystej.

Z traktu Oszmiańskiego wiejska ścieżyna

skręca do Borejkwoszczyzny. Na jej widok przypomina się nam urywek z rzewnego wiersza Syrokomli p. t. „Lirnik wioskowy”:

„Przyszliśmy patrzeć dziwa, gdzie wasz lirnik
Lirnik głośny u świata”. [spoczywa,
Wtedy z całego siola ciekawość lud wywoła
I będą czynić wnioski,
Szeptać, ściskając plecy: „Skądże ci ludzie
Znają pieśni tej wioski?” [dalecy
Wiosce chluba urasta: młodzian, dziewczę, nie-
Przed ludźmi cudzej ziemi [wiasta
Westchnieniem i gawędą sławić lirnika będą.
Co śpiewał i żył z nimi..
I powiodą przybyszy do cmentarnych zaciszy,
Gdzie przy sośnie trzy krzyże,
I rzekną, wznosząc głowy: „Tu nasz lirnik wio-
Skonał, grając na lirze”. [skowy

Niech obejrzą dzieci stół pamiątkowy z granitu z wyrzeźbioną na powierzchni lirą i wieńcem dębowym z napisem wokoło: „Tu w Borejkwoszczyźnie od r. 1853 do 1860 r. mieszkał Władysław Syrokomla, w tym miejscu przy stole kamiennym tworzył swe wiekopomne dzieła”. Znajdujący się po drugiej stronie czterowiersz z „Lirnika wioskowego”:

„Wiosce¹⁾ chluba urasta: młodzian, dziewczę
Przed ludźmi cudzej ziemi [niewiasta
Westchnieniem i gawędą sławić lirnika będą,
Co śpiewał i żył z nimi...”

— mogą dzieci wpisać do zeszytu podręcznego.

Potem należy skierować kroki do dworku drewnianego z gankiem obszernym, dzikim winem porośłym. Mieści się tam obecnie szkoła.

Ziściły się marzenia Syrokomli, który po uwłaszczeniu wołał:

„Do szkoły dziatwę szlijcie, do szkoły!
Już dziś ciemnota wam nie przystała!”²⁾

Oświatę ludową uważał Syrokomla za najpilniejszą i najżywotniejszą sprawę. Całe społeczeństwo winno się nią zająć:

„Kto ziarnko nauki pochwyci,
Niech zaraz tym ziarnkiem wzbogaci
Wioskowe siostrzyczki i braci”³⁾

Lecz że szkół jest mało i skromne są zasoby

¹⁾ Właściwie jest tam: „Polsee“, ale we wszystkich drukach „Wiosce“.

²⁾ „Wstęp do kalendarza wileńskiego na rok 1862“

³⁾ „Nowe Abecadło.“

¹⁾ J. O. — Wycieczka do Borejkwoszczyzny. (Litwa i Ruś — Sierpień 1912 r. Wilno).

włościańskie, więc nawet dzieci, umiejące czytać i pisać, niech niosą oświaty kaganiec:

„Szkola daleko od wioski,
A szczupły jest grosik ojcowski.
Więc, dziatwo, choć iskrę oświaty
Zanieście do ciemnej ich chaty“¹⁾

Bo wartościowe jednostki giną w mrokach ciemnoty; oświata je podźwignie, talenty wyzwoli i przysporzy krajowi świadomych i pożytecznych obywateli.

W gawędzie „Niepiśmienny“²⁾ rzewnie przedstawia Syrokomla tęsknotę gęsiarka wiejskiego za oświatą. Niepiśmienny woła do tych co pisać umieją:

I.

„Ja nie zazdroszczę, chowaj mię Boże,
Nic i nikomu na Bożym świecie:

Jednego tylko zazdroszczę może,
Że wy, panowie pisać umiecie.

Dajcie mi pióro i kartę białą,
Nauczcie piórem wodzić w potrzebie!

Tożby latało, tożby latało,
Jak błyskawica po ciemnym niebie!

Wszystko, co boli, co cieszy szczerze,
Co sam obaczę, co mi kto powie,

Wszystko bym wiernie kładł na papierze,
Dumkę po dumce, słowo po słowie.

Spisałbym widok Bożego świata,
Každy tak piękny, každy odmienny;

A teraz wszystko marnie ulata,
Bom nieuczony, bom niepiśmienny.

III.

Jakie rozkosze, jakie rozkoszel
Umieć wypisać słowo po słowie,

Co marzę w myślach, co w sercu noszę,
Karta rozumie, piórko wypowie!...“

Z treścią tego wiersza dobrze jest zaznajomić dzieci w czasie pobytu w Borejkowszczyźnie. Można tu opowiedzieć, jak Władysław Syrokomla wykierował Wincentego Korotyńskiego z gęsiarka na wybitnego literata i dziennikarza.

Po wypoczynku mogłyby dzieci zaśpiewać unisono piosnkę Hanny „Po nocnej rosie płyn dźwięczny głosie“, wyjątek z utworu dramatycznego Syrokomli „Rok w pieśni“, kanta-

ty do muzyki Stanisława Moniuszki, napisanej w r. 1852 w Wilnie, w domu Müllera.

W ciągu roku szkolnego można jeszcze zaznajomić dzieci z wierszem lirycznym p. t. „Sosna“ lub „Oracz do skowronka“. I to w zupełności wystarczy.

W kl. VI-iej według programu tematy rozszerzają się stopniowo na całą Europę i świat, w ten sposób jednak, że zachowuje się związek z Polską i uzupełnia się znajomość kultury polskiej. Z obszernej spuścizny poety jakże wiele można wybrać materiału regionalnego dla uzupełnienia znajomości kultury polskiej. Wybornie nadają się na tym poziomie gawędy: „Kradzione“, „Kapral Terefera i kapitan Szerpentyna“, „Tręzłowe“, „Janko Cmentarnik“ i „Szkolne czasy Jana Dęboroga“. Z tej obfitości gawęd można 2 przerobić w szkole, 3 zaś przeznaczyć na lekturę domową z tym, że się potem zużyje ten materiał chociażby na lekcjach historii.

Bezwzględnie należy z dziećmi szczegółowiej omówić świetną, odznaczającą się staropolskim humorem gawędę „Kradzione“. Ilekroć wartości wychowawczych zawiera w sobie opowiadanie, jak stary szlachcic-ojciec namacalnie a dowcipnie nauczył syna wyrostka, że nigdy „kradzione nie tuczy“.

Również wychowawcza jest gawęda żołnierska o „Kapralu Terefera i kapitanie Szerpentynie“. Kapral wiernie towarzyszy kapitanowi w wyprawie napoleońskiej. Gdy kapitan został ranny w nogę i nie mógł iść, rozkazując kapralowi, aby zostawił go w polu, kapral wbrew woli kapitana uratował mu życie z narażeniem swego. Za czyn ten otrzymał legję honorową od cesarza Napoleona, lecz za niekarność ocalony kapitan wpakował kaprala na trzy dni do aresztu. Jakże wymowny jest ten wyjątek:

„Cesarz — mówił — wynagradza,
Bo pocziwym szedłeś torem;
Ale, bratku, moja władza
Naruszona twym uporem.
Choć wyrwałeś mię z mogiły,
Nie popuszczę władzy z rękul“
Słusznie mówił — bo mospanie,
Czy wodzowie, czy to prości,
Kiedy rozkaz człek dostanie,
Pilnuj ściśle powinności“.

Jako lekturę domową dzieci przerobią ga-

1) „Nowe abecadło“.

2) Borejkowszczyzna — 1853 r.

wędę „Tręzłowe“ i „Janko Cmentarnik“. Potem należy przejść do utworu lirycznego pod tyt. „Śmierć słowika“, napisanego niedługo przed śmiercią poety, a będącego najwierniejszym obrazem jego własnych przeżyć.

Należy ten wiersz powiązać z wycieczką po Wilnie, w której planie uwzględniemy dom przy ul. Królewskiej, gdzie skonał słowik nadniemeński. Z ul. Królewskiej dzieci pójdą do kościoła św. Jana; u wejścia przypomną sobie wyjątek z „Lirnika wioskowego“, którego się uczyły w kl. V-tej. Niech się uważnie przyjrzą podobiznie poety i lirze, która się stała „promieniem jego głowy“. Stąd skierowują dzieci swe kroki do Muzeum Towarzystwa Przyjaciół Nauk, aby obejrzeć pamiątki po Władysławie Syrokomli. Niewiele ich jest tam, mieszczą się one w jednej gablocie.

Po wycieczce tej dzieci kl. VI-ej rozstaną się z poezjami „słowika nadniemeńskiego“ aż do roku przyszłego, t. j. do kl. VII-ej.

W programie na kl. VII-ą są przewidziane najwybitniejsze momenty z życia kulturalnego Polski w ciągu dziejów, tematy związane z życiem w różnych regionach Polski oraz charakterystyka regionu i środowiska, w którym się szkoła znajduje.

Doskonale tu się nadają gawędy „Garść pszenna“ i „Urodzony Jan Dęboróg“. Pierwsza z nich to gawęda ludowa, która nic nie utraciła ze swej aktualności. Poruszone jest w niej ważne zagadnienie samorządowe, jak kwalifikacje wójta, kogo ma wybierać gromada. Stary Szczepan — „głowa tęga, dusza prawa“ jest zdania, że

„do wójta droga długa!
Nim gromadzie służyć pocznie,
Niech pokaże co za sługa”.

I ten może zostać wójtem potem:

„Kto pszeniczne zebrał ziarno,
By je krzewić między swymi,
Kto o świecie mówi skromnie,
Kto zatęsknił po swej stronie...”

W gawędzie p. t. „Urodzony Jan Dęboróg“ wszystko przemawia za tym, aby młodzież szczegółowo ją poznała. I to, że wydał ją poeta, gdy się przeniósł do Borejkwoszczyzny. I to, że umieścił w niej wiele własnych wspomnień z dzieciństwa i czasów szkolnych. I to, że uwydatnił w niej najwyraźniej Syrokomla hasło, które przewijało się przez wszyst-

kie jego utwory, hasło nieposzlakowanej moralności, prawości bezwzględnej: „Redde, quod debes“ — Oddaj coś winien. A zadaniem wszak naszym jest szczepić w duszach młodzieży poczucie prawości i uczciwości — Redde quod debes.

Jeśli za syntezę gawęd uznamy poemat „Urodzony Jan Dęboróg“, to syntezą liryki w kl. VII-ej będzie sielanka p. t. „Lirnik wioskowy“, którą na tym poziomie należy podać w całości, aby młodzież odczuła serdecznie wszystkie dotychczas poznane utwory poety tak, jak on sam sobie tego życzył.

Skonał w Wilnie wśród swoich. Swoi niech go też poznają i o nim pamiętają, że nie tylko utworami oddziaływał i oddziaływa na umysły i serca rodaków, lecz że nawet grób jego na Rossie wpływał na kształtowanie się umysłów przedwojennego pokolenia, zapalał w sercach miłość ojczyzny, budził ducha niepodległości. A w jaki sposób? Z pomocą przychodziła tradycja. Dorocznym zwyczajem dążyli wilnianie w Dzień Zaduszny na Rosse, aby złożyć hołd tym, co odeszli w zaświaty. Młodzież zbierała się przy grobie Syrokomli, zapalała świece i śpiewała pieśni patriotyczne, jak „Boże, coś Polskę“, „Z dymem pożarów“. Policja rozpędzała śpiewających, lecz rozproszeni po chwili znowu gromadnie zbierali się przy grobie i kontynuowali śpiew. Znowu przybywała policja i znowu powtarzało się to samo. Żarliwa młodzież rozpraszana kilkakrotnie z wytrwałością doprowadzała śpiew do końca.

Była tu swego rodzaju szkoła historii polskiej i jęz. polskiego, wykreślonych z ówczesnego programu szkolnego.

A potem ta sama młodzież poszła za tymi, którzy rozpoczęli walkę o niepodległość ojczyzny. Część z nich spoczęła na cmentarzyku obrońców Wilna, niedaleko Syrokomli, a tuż obok Serca Wskrzesiciela Rzeczypospolitej Polskiej.

Ludwika Ussowiczówna.

Pomoc bezrobotnym jest czynem obywatelskim.

SZKOLNE AUDYCJE MUZYCZNE.

(Artykuł dyskusyjny).

I.

Jednym ze środków, prowadzących do umuzykalnienia, są szkolne audycje umuzykalniające. W roku szkolnym 1936/37 Gimnazjum Państwowe w Święcianach wprowadziło stałe cotygodniowe audycje muzyczne. Po roku doświadczeń okazało się, że są one bardzo korzystne dla młodzieży szkolnej. W tym artykule pragnę rozpatrzeć ten problem z punktu widzenia potrzeb czteroletniego ogólnokształcącego gimnazjum.

Audycje umuzykalniające były dotąd prowadzone wyłącznie w formie rzadkich koncertów, dostępnych tylko w większych ośrodkach. Szkoły prowincjonalne mogły albo korzystać z radia, lub organizować własne, bardzo rzadkie audycje, nie zawsze stojące na należytych poziomach. Jakkolwiek ta postać audycji muzycznych jest bardzo pożądanym zdarzeniem w życiu szkoły, to jednak nie daje systematycznego przedstawienia zagadnień muzyki, a ze względu na swoją sporadyczność nie uczy słuchania muzyki.

Zupełnie na uboczu stoją wysiłki niektórych jednostek, jak np. prof. Stefana Wysokiego z Gimnazjum Stefana Batorego w Warszawie, który prowadzi stałe płytowe audycje umuzykalniające na lekcjach zastępczych. Osobiście winienem mu bardzo dużo rad i wskazówek, za które na tym miejscu najserdeczniej dziękuję.

2.

W Święcianach przyjęliśmy następujący system. A) Co tydzień odbywa się audycja muzyczna z płyt gramofonowych ze specjalnym objaśnieniem. Są to lekcje słuchania muzyki. Uczniowie poznają tu arcydzieła muzyczne w najlepszym wykonaniu, zaznajamiają się z niektórymi zagadnieniami muzycznymi, w ogóle uczą się słuchać muzyki. B) Niezależnie od audycji płytowych raz na miesiąc odbywają się koncerty muzyki żywej w dobrym, artystycznym wykonaniu. Należy je traktować jako próbę zastosowania nabytych wiadomości. C) Trzecim czynnikiem w systemie umuzy-

kalniającym są koncerty, organizowane siłami uczniów. Występ orkiestry szkolnej, która wykona jakiś utwór słyszany już na audycji, elektryzuje młodzież. Muzyka staje się wtedy rzeczą osiągalną i pożądaną.

W tym systemie uzasadnienia wymagają audycje płytowe. Dotąd wysuwano przeciw tej tak nazywanej „muzyce mechanicznej” następujące zarzuty: jest to muzyka „martwa”, nużąca i trudniejsza do słuchania, nie zachęcająca do uprawiania muzyki. Te wszystkie wady łatwo usunąć, jeśli oprócz audycji płytowych podaje się również muzykę żywą i skraca się czas tych audycji do 30—40 minut. (Koncerty mogą trwać 60—80 m). Natomiast płyta ma zalety, których nie posiada nawet doskonała orkiestra, oddana na usługi szkoły. Są to: możliwość wykonywania olbrzymiej ilości utworów (w dzisiejszych warunkach niemal każdego utworu wybitnego) bez względu na jego trudności czy skład instrumentalny, możliwość usłyszenia najlepszych wykonawców, możliwość porównywania tych samych rzeczy w różnym wykonaniu. Płytę wreszcie można zagrać wiele razy, zacząć w dowolnym miejscu i skończyć gdzie się chce.

Ostatnim założeniem systemu umuzykalnienia jest to, że wszyscy uczniowie biorą udział w całym życiu muzycznym szkoły. Koszta koncertów artystycznych na przykład pokrywa ryczałtem samorząd uczniowski. W ten sposób zostaje zachowana ciągłość kształcenia muzycznego.

3.

Program audycji płytowej należy układać według przygotowanego planu, czteroletniego. Poniżej podany szkic takiego planu bardzo daleki od doskonałości, da możliwość zaznajomić się z zagadnieniami, jakie należy rozwijać na takich audycjach.

I rok nauczenia—wprowadzenie.

A. Muzyka łatwa, znana już przez uczniów. Jej wykonywanie służy do zainteresowania ucznia audycją lub jako odpoczynek po trudniejszym utworze. Np. Polonez Ogińskiego, Chopina, Menuet Paderewskiego, Boccherini'ego i t.p.).

B. Muzyka „programowa”, nasuwająca skojarzenia wyobrazeniowe przez podstawienie ustalonego tekstu literackiego. (Uczeń czarnoksiężnika Dukas'a, Łąbądź z Tuoneli Sibeliusa, Pacific 231 Honnegera, również Bajka Moniuszki).

C. Muzyka lekka i taneczna.

D. Muzyka ludowa różnych narodów. (a—autentyczna europejska i pozaeuropejska), b — opracowania np. Brahmsa, Griega, Granadosa i innych, w artystycznej przeróbce np. Chopin, Szymanowski, Albeniz, Ravela Bolero, Rimskij-Korsakowa Kaprys hiszpański).

E. Opera (elementy opery: uwertura, aria, prolog, antrakt, chór, scena itp.).

F. Zagadnienia formalne: trzyczęściowa forma pieśni (ABA) i jej zastosowanie. (Np. marsze, tańce, krótkie utwory liryczne itp.).

II rok nauczania — pogłębienie ogólne.

A B C D jak w roku pierwszym, tylko w nieco mniejszym lub zmienionym co do stopnia trudności zakresie.

E. Opera—montaże z całych oper, syntezy twórczości kompozytorów operowych.

F. Zagadnienia formalne: wariacje, rondo (scherzo symfoniczne jako rozwinięcie formy trzyczęściowej).

G. Instrumenty muzyczne.

III rok nauczania — pogłębienie zagadnień formalnych.

A C D — bardzo rzadko.

B G — rzadko, raczej pod kątem widzenia formalnym.

E — opera—rys historii opery.

F — formy: Forma sonatowa i jej zastosowanie.

H — sylwetki kompozytorów.

IV rok nauczania — zakończenie.

F — figura i formy kontrapunktyczne.

I — muzyka wokalna.

K — Arcydzieła literatury muzycznej (rys historii muzyki).

W ciągu każdego roku nauczania należy powtarzać niekiedy zagadnienia z lat poprzednich. W IV roku pozostałe zagadnienia (A B C D E G i H tak, jak w roku trzecim).

W przypisach podaję programy naszych audycji (według planu pierwszego roku nauczania). Dadzą one możliwość zorientować się w zasadach układania programów szczegółowych. Nie należy zapominać, że ten sam utwór może podpadać pod szereg rubryk. Daje to możliwość kilkakrotnego powtarzania tego samego utworu. W ogóle na zakończenie każdej audycji należy jeden z utworów wybrać do powtórzenia a inne znów umieszczać w programach dalszych audycji.

Wadą tego planu jest to, że młodzież przychodząca do gimnazjum w okresie trzeciego i czwartego roku nauczania musi najpierw poznawać programy trudniejsze. Częściowo można zapobiec temu przez umieszczenie w niektórych audycjach utworów łat-

wiejszych i dostępniejszych.—Oczywista najlepiej byłoby prowadzić te audycje z każdą klasą oddzielnie, ale zdaje mi się, że nie do tego dojdziemy.

4.

Najtrudniejszą rzeczą do przyzwyciężenia są przeszkody techniczne. Dla zrealizowania nakreślonego systemu należy posiadać a) gramofon oraz b) płyty.

Najlepiej jest posiadać dobry gramofon („His Masters Voice” lub „Polydor”), który daje zawsze dobre rezultaty nawet w dość wielkiej sali i może go słuchać 200—300 osób. W braku dobrego instrumentu wystarczy byle jaki gramofon z dodanym dobrym adapterem (koszt 30—50 zł) oraz dobry aparat radiowy (każda szkoła, zwłaszcza na prowincji posiada z pewnością dobry odbiornik).

Gorzej jest z płytami. Gimnazjum świąciańskie korzystało z uprzejmości Polskiego Radia, które wypożyczało w znacznych ilościach płyty dla audycji na dwa tygodnie. Oczywiście to są warunki wyjątkowe. Normalnie zorganizowane warunki otrzymywania płyt mogłyby wyglądać tak:

Przy Kuratorium O. S. powinna powstać na wzór Centralnej Biblioteki Pedagogicznej Centrala Zbiornica Płytkowa. Fundusz zdobyć na skompletowanie zbiornicy możnaby w różny sposób: albo przez wstawienie do budżetu muzycznego Kuratorium około 50—100 zł miesięcznie przeznaczonych na ten cel, albo przez składki wszystkich szkół w wysokości np. 5 zł miesięcznie od każdej szkoły, albo wreszcie przez połączenie tych obydwóch źródeł. Za sumę 50 zł miesięcznie można otrzymać z hurtowni około 10—15 płyt, częściowo oczywiście na kredyt. Te płyty możnaby wypożyczać według zapotrzebowania na tydzień lub dwa poszczególnym szkołom. Naturalnie w pierwszym roku tej akcji tylko część szkół mogłaby organizować audycje. W ten sposób po roku zbiornica posiadałaby około 200 płyt (mniej więcej 300 utworów). 1000 dwustronowych płyt, zdobyty prawdopodobnie już po trzech, czterech latach, byłby dostatecznie wielkim osiągnięciem.

Niezależnie od tego każda szkoła, prowadząca audycje powinna założyć własną bibliotekę płytową z utworami, które mają naj-

większe wzięcie lub są najbardziej potrzebne, a którychby brakowało w Zbiornicy. Jeśli się przeznaczy na ten cel około 100—200 zł rocznie, da to w rezultacie zapas około 20 płyt.

Na zakończenie przypominam, że audycje płytowe nie mogą być jedynym środkiem umuzykalniającym. Muszą one iść w parze z koncertami dobrej muzyki żywej (np. koncerty szkolne, organizowane przez Kuratorium w Wilnie lub koncerty O. R. Muz' u na prowincji) oraz z samodzielnymi audycjami w wykonaniu młodzieży.

PRZYPISY

I. Programy audycji szkolnych w Gimnazjum Państwowym w Święcianach w roku szkolnym 1936/37.

Poniżej podane programy w wielu wypadkach są nieudane, czasami wypadają z ogólnego planu. Wiele z nich było jeszcze eksperymentami, w każdym jednak razie można z nich się przynajmniej nauczyć, czego nie należy robić. Dadzą one również pojęcie o sposobach opracowywania pogadanek do takich audycji. We wrześniowym numerze „Muzyki Polskiej” ukaże się artykuł tegoż autora, omawiający metodę organizowania takich audycji.

1. 17.IX.1936. Polonez z op. „Halka”, „Bajka” — Moniuszki. Audycja poświęcona twórczości Stanisława Moniuszki. Do „Bajki” podłożono specjalny, fantastyczny tekst, zapowiadany przed każdą poszczególną płytą utworu (4 strony). Audycja udana na ogół, wstęp był nieco zadługi. Należało się w ogóle ograniczyć tylko do „Bajki” i omówienie postaci Moniuszki odłożyć na inny raz.

2. 24.IX. (Żywa) Twórczość Moniuszki. (Bez objaśnień). Utwory na śpiew, wiolonczelę i fortepian solo (transskrypcja „Prząśniczki” na fortepian). Właśnie do tej audycji należało dać uwagi o życiu Moniuszki.

3. I.X. (Płyty). Muzyka narodów europejskich. (Polska, litewska, rosyjska, szwajcarska—jodlerzy, hiszpańska—seguidillas). Dłuższy wstęp o istocie i cechach muzyki ludowej, krótkie uwagi przed każdą płytą. Wadą tej audycji było przeniesienie ciężaru uwagi na wstęp. Normalnie w audycjach płytowych należy rzeczy nowe i ważne mówić między utworami, żeby muzyka była ścisłą ilustracją słów.

4. 8.X. (Płyty). Muzyka ludowa pozaeuropejska. Ameryka—negro spirytuals, berberyjska, kabylska, madagaskarska. Jedna z udanych audycji. Słowo równomiernie i dyskretnie opłatało utwory. Krótkie streszczenie: Wstęp nawiązuje do audycji poprzedniej i przypomina różnorodność muzyki ludowej. Geneza pieśni murzynów amerykańskich i powstanie jazz'u — płyta. Treść drugiej piosenki murzyńskiej — płyta. Wrzaskli-

wość muzyki berberyjskiej—płyta. Pieśń kabylska ma ciągle powtarzający się motyw melodyjny (niby refren), oraz podkreślające rytm klaskanie w dłonie — płyta. Niespodzianką okazała się pieśń madagaskarska (bardzo ładna i zbliżona do folkloru polskiego).

5. 15.X. (Żywa). Muzyka klasyczna na flet i fortepian (wyk. prof. dr E. Koschmieder). Bach, Händel, Matheson, Kronke—sonaty i suites na skrzypce, Bach—Reger Aria. Muzyka była dość trudna do wysłuchania, pogadanka przeciążona szczegółami i życiorysami.

6. 22.X. (Płyty). Muzyka programowa. Mendelssohn—Sen nocy letniej (Uwertura i scherzo), Debussy—Popołudnie Fauna (z recytacją wierszy o faunach—Kopnickiej), Uczeń Czarnoksiężnika Dukas'a. Audycja bardzo udana. Wstęp obejmował uwagi o muzyce programowej w przeciwstawieniu do absolutnej, poznanej na poprzedniej audycji. Treść utworów podano przed każdą płytą.

7. 26.X. (Żywa). Muzyka fortepianowa w wykonaniu St. Szpinalskiego. Bach—Fantazja chromatyczna i Fuga, Scarlatti — Sonata, Chopin — Scherzo b, walec i mazurki.

8. 5.XI. (Płyty). III-ci cykl muzyki różnych narodów obejmował porównanie autentycznych melodji ludowych i opracowań artystycznych tych melodji. Mierczyński—Muzyka Podhala: Szymanowski—Mazurek XX, węgierska ludowa melodia (opr. Bartók): taniec węgierski nr 5 Brahmsa, hiszpańska (seguidillas, powtórzone z audycji nr 3): urywek z Kaprysu hiszpańskiego Rimskij-Korsakowa. Audycja niezbyt udana ze względu na temat.

9. 12.XI. Muzyka kościelna. Chorał gregoriański, Palestrina, Debussy. (Wyłącznie muzyka wokalna). Audycja nieudana ze względu na temat zbyt trudny, wyłącznie muzykę jednego gatunku (tylko chóry), niewłaściwy wstęp. (Por. uwagi do audycji nr 3).

10. 21.XI. (Żywa). Połączenie audycji muzycznej z auto recytacjami utworów poetyckich dała doskonałe rezultaty i bardzo zainteresowała młodzież. Chopin—Ballada f-moll, wiersz dla młodzieży Miłosza, Putramenta, Łopalewskiego i Zagórskiego, Schubert—Soirees de Vienne—walec.

11. 26.XI. Jazz. (Historia, przykłady).

12. 3.XII. Muzyka ilustracyjna i programowa. Honegger—Pacific 231, Strawiński, urywki z „Pietruszki”, Ryszard Strauss — Walec z op. „Kawaler Srebrnej Róży”.

13. 10.XII. Koncert życzeń. (Hymny narodów różnych państw, Bajka—Moniuszki).

14. 14.I.1937, Trzyzęściowa forma pieśni (Muzyka marszowa). Wstęp omawia istotę marsza, jego tempo, zastosowanie—przykład: Wagner — Marsz z op. „Tannhäuser”. Budowa marsza (ABA) — przykład: Berlioz—Marsz Rakoczego. Kontrastowanie części A i B w marszu—powtórzenie Marsza Rakoczego. Intermezzo—Beethoven—Marsz turecki. Taniec marszowy (por. dzisiejszy foxtrott)—gawot. Przykład—Prokofiew — Gawot z „Symfonii klasycznej”. Na zakończenie marszowy urywek z IX Symfonii Beethovena jako przykład zastosowania formy marszowej w muzyce artystycznej. Ostatni przykład był zbyt techniczny i przeciążający audycję.

15. 20.I. Elementy opery. Wstęp: co to jest opera? Uwertura — przykład: Mozart Flet zaczarowany.

W przerwie między dwiema stronami płyty treść opery. Aria — przykład: Mozart arie i pieśni z „Don Juana” w wykonaniu Szalapina. Antrakty—prolog do op. „Chowańszczyzna” Mussorgskiego. Na zakończenie aria z „Normy” Belliniego (wyk. Marta Eggerth).

16. 28.I. Program mieszany. (Płyty). Marsz z op. „Miłość do trzech pomarańczy” Prokofiewa. O muzyce, która naśladuje zjawiska zewnętrzne, np. ruch i warkot kołowrotka. Przykłady: Schubert—Grätehen am Spinnrade, Saint-Saens — Prządki Omfalii, Moniuszko—Prząśniczka. Jako powtórkę formy trzyczęściowej: Debussy—Gollywogs Cake-Walk z suity Childrens Corner w wykonaniu orkiestry dętej (NB orkiestra dęta jest najłatwiejsza do słuchania), Chopin — Wale Es-dur, Schubert—Marsz wojenny nr 1. (Dzieci rozpoznawały samodzielnie poszczególne części).

17. 4.II. Sztuka śpiewania. Piosenka w wykonaniu Jeanette Mc Donald. Inowacją tej audycji było rozpoczęcie jej od muzyki bez wstępów. Tenor: Fleta śpiewa Kołysankę Brahmsa. Podział głosów ludzkich— d. c. tenor. Sopran — Ada Sari. Intermezzo — Rimskij-Korsakow—Taniec Śnieżek z op. „Śnieżka”. (Orkiestra dęta). Kwestia interpretacji w śpiewie: przykład Schuberta—Śmierć i młoda dziewczyna w wykonaniu Szalapina. (Treść utworu, płyta kilka razy powtórzona). Pieśni ludowe polskie w wykonaniu Szlemińskiej. Na zakończenie piosenka filmowa w wyk. J. Mc Donald.

18. 11.II. Druga audycja poświęcona operze. Powtórzenie opanowanych terminów (opera, uwertura aria). Offenbach—Barcarola z „Opowieści Hoffmanna”. Nawiązanie do podziału głosów i artystów w operze—Tarantella z „Cyrylika Sewilskiego” Rossiniego (śpiewa Rosetta Pampanini). Dzieci muszą poznać, jaki to głos. (tenor Gigli). Pieśń prządek z op. „Holender Tułacz” Wagnera (por. aud. nr 16). Fantazja z op. „Carmen” Bizeta. Opera „Wolny strzelec” Webera na tle romantyzmu w muzyce i literaturze i jej treść.— Chór strzelców z tej opery. Zakończenie aria z „Toski” Pucciniego (Kiepusza). W tego rodzaju audycjach należy zwracać większą uwagę na treść tylko jednej, nigdy więcej oper.

19. 15.II. (Żywa). Audycja O. R. Muz'u—Szlemińska, Rutkowski, Koszeliński.

20. 25.II. Muzyka różnych narodów (IV). Liszt—Rapsodia węgierska nr 2 na orkiestrę, Bach — Gawot z Suity angielskiej g-moll na klawesyn. W formie trzyczęściowej niekiedy część środkowa bywa żwawa, pierwsza i ostatnia natomiast — powolne. Przykład: Grieg — Taniec norweski a-dur (norweska muzyka). Dukas — Uczeń czarnoksiężnika (muzyka francuska, powt. z audycji nr 6).

21. 11.III. Muzyka „ciężkiego autoramentu”. Próba słuchania utworów poważnych. Audycję rozpoczęło Andante z koncertu brandenburskiego Bacha (f-dur). Uczniowie próbują dorobić treść literacką i słuchają jeszcze raz. (Por. aud. nr 17). Beethoven—urywki z marsza żałobnego z „Eroici”. — Scherzo z „Eroici” dla odmiany nastroju. Uczniowie muszą poznać: „Śmierć i młoda dziewczyna” Schuberta (por. aud. 17). „Chorał” z tryptyku Cezara Francka (na fortepian), zwrócono uwagę na wzrastanie napięcia we wciąż powtarzanym motywie. (Uwaga: Muzyka fortepianowa, pód-

obnie jak solowa wokalna stanowi najtrudniejszy rodzaj muzyki do słuchania).

Po tej audycji odbył się popis uczniów Szkoły Muzycznej w Świecianach, wysłuchany przez wszystkich niemal uczniów gimnazjum. Była to próba zastosowania własnych sił wykonawczych,

22. 18.III. Symfonia Dziecięca Haydna. „Bolero” Ravela. „Gawot” Prokofiewa (powt. z aud. 14). Tegoż autora Marsz z op. „Miłość do trzech pomarańczy”. Utwór do poznania i rozróżnienia trzech części: Mendelssohn — Scherzo ze „Snu nocy letniej”. (Powt. z aud. 6).

23. 1.IV. Wiadomość o śmierci Karola Szymanowskiego — dla uczczenia Jego pamięci wysłuchano I-ej części V Symfonii Beethovena. Co to za instrument? (Bach—Preludium i Allemande na gitarze). Debussy—Fetes. Urywek z Kaprysu Hiszpańskiego Rimskij-Korsakowa (Fandango, o motywach bardzo zbliżonych do polskich tańców). Por. aud. nr 8.

24. 8.IV. Muzyka narodowa (V). Szarwenka—Taniec polski. Karłowicz—„Kołysanka z Rapsodii Litewskiej”. Daquin—Kukułka (należało rozpoznać instrument—klawesyn, poznany na aud. nr 20). Landowska—Piosenka z Owernii. Lalo—Rapsodia norweska cz. 2. Grieg — Taniec Karzełków (ork. dęta).

Dnia 11.IV odbyło się otwarcie sali koncertowej przy Gimnazjum. Koncert uroczysty zawierał utwory Bacha na flet i fortepian, flet, skrzypce i fortepian (koncert c-moll), flet, sopran i fortepian, sopran solo (Mascagni, Moniuszko), skrzypce solo — (Paderewski, Kreisler, Couperin, Wieniawski).

25. 15.IV. „Kaprys hiszpański” Rimskij-Korsakowa (por. aud. 8 i 23). Opis poszczególnych części, instrumenty solowe (rozek angielski i harfa z pokazami ilustracji). Na zakończenie powtórzenie Walca z op. „Kawaler srebrnej róży” Ryszarda Straussa (por. aud. nr 12).

26. 22.IV. Forma trzyczęściowa (II). Powtórzenie elementów formy—Marsz Rakoczego Berlioza (aud. 14). Zastosowanie tej formy w tańcu powolnym—„Polonez” Ogińskiego. „Menuet” Paderewskiego. Grieg — Taniec Norweski nr 2 (por. ten sam utwór i to samo zagadnienie w aud. nr 20). Chopin—Polonez a-dur.

27. 29.IV. Opera (III). Chór strzelców z op. „Wolny strzelec” Webera rozpoczyna audycję (por. metodę takiego rozpoczynania w aud. 17 i 21, utwór był grany na audycji nr 18). Gluck—Aria z „Orfeusza” na skrzypce. Aria z Lunatyczki Belliniego, „Faust” Gounoda (Chór żołnierzy). Scherzo ze „Snu nocy letniej” (por. aud. 6 i 22). Verdi—Chór z op. „Trubadur”. Wagner—„Prządki” (por. aud. nr 18). Audycja składała się przeważnie z powtórzeń. Wadą pierwszych audycji jest mała ilość powtórzeń.

28. (Ostatnia audycja płytowa) 13.V. Mały obrachunek wiadomości. Muzyka fińska—Sibelius — Łabędź z Tuonela. Intermezzo — Beethoven — Scena przy strumyku z VI Symfonii (nawiązanie do śpiewu ptaka w poprzednim utworze). Lalo—Rapsodia Norweska.

29. (Żywa). 22.V. Koncert Ledóchowskiej (skrzypce) i St. Szpinańskiego (fort.). W programie: Paderewski, Noskowski, Szymanowski, Wieniawski, Różycki, Statkowski i Debussy oraz Mompou. Pogadanka ze zbyt obszernymi uwagami na ogół nieudana.

30. (Żywa). Koncert orkiestry, chóru i solistów szkolnych. W programie między innymi Symfonia dziecica Haydna (por. aud. nr 22). Z instrumentów solowych wystąpiły skrzypce, fortepian i trąbka.

2. Urywki z odpowiedzi na ankietę Kuratorium w sprawie audycji muzycznych.

Tu podaję niektóre bardziej interesujące odpowiedzi, zarówno dodatnie, jak negatywne. Natomiast nie poruszam wcale samego materiału ankiety, który zostanie prawdopodobnie opracowany przez Kuratorium.

Na pytanie: Czy interesujesz się muzyką? Odpowiedzi: „Obecnie zaczyna mi się muzyka podobać i zaczynam się nią interesować. Dawniej nie, ponieważ jej nie rozumiałem” (kl. I). „Bardzo interesuję się muzyką, a przeważnie lubię orkiestrę symfoniczną” (kl. I. Za orkiestrą symfoniczną wypowiedziała się również połowa klasy VII). „Owszem, dawniej interesowałam się muzyką, ale nigdy nie zwracałam uwagi na kompozytora. Teraz, gdy będąc na audycjach słyszałam całe życiorysy i działalności kompozytorów zaczęłam zwracać uwagę na to nie tylko w szkole ale i w domu” (kl. II). „Interesowałem się dawniej i teraz, lecz ta muzyka jest za trudna do zrozumienia i nie robi wrażenia z małymi wyjątkami” (kl. II). „Dawniej interesowałem się muzyką, grałem na skrzypcach i gram dzisiaj, lecz lubię muzykę, nie jakieś tam sonaty, które dla mnie nie przedstawiają żadnej wartości” (kl. II).

Co przeżywasz słuchając muzyki?: „To zależy jak jaki utwór grają. Są utwory, które nasuwają mi różne obrazy, czasami utwór nie robi na mnie żadnego wrażenia, słyszę tylko same dźwięki” (kl. III). „Słuchając muzyki odczuwam ją tak, jakbym ten utwór sam napisał” (II). „Słuchając muzyki przypominającej szum fal, widzę te wzburzone fale, które jak ta muzyka z łoskotem odbijają się od brzegów” (kl. I). „Muzyka nasuwa mi bardzo dużo wrażeń, zwykle długi czas po jej usłyszeniu zastanawiam się nad tym” (kl. I). „Z początku otrzymywałam tylko wrażenia słuchu, stopniowo zaś muzyka nasuwała mi pewne obrazy” (kl. I).

Co wolę — utwory długie, czy krótkie? „Przy słuchaniu utworów długich melodia powszedniejsza i staje się nudna. Wolę

słuchać utworów krótkich” (kl. II). Inny z tych samych powodów woli utwory długie, bo w krótkich trudno zapamiętać melodię. Jeżeli utwory są ładne więc wolę słuchać długo, nawet bardzo długo, ale na sali musi panować cisza, wtenczas słucha się z zajęciem i wynosi korzyść z muzyki” (kl. III).

Jaki instrument najczęściej mi się podoba? „Bardzo trudny wybór, bo na audycjach wolę muzykę, na koncertach śpiew. Głos wolę bardziej niski, a więc alt, bo bardzo wysokich nut, branych przez artystów nie lubię. Z pomiędzy skrzypiec i fortepianu nie wiem co wybrać. Może skrzypce, a może fortepian” (kl. III).

Najwięcej podobał się wszystkim „Polonez” Ogińskiego, — „Bajka” Moniuszki, „Prząśniczka” Moniuszki, Serenada Schuberta, Uczeń czarnoksiężnika Dukasa, Pieśń wiosenna Mendelssohna, Walc z „Kawalera srebrnej róży”, Śmierć i dziewczyna Schuberta, Taniec węgierski Brahmsa, Taniec norweski Griega, Marsz Rakoczego, Sen nocy letniej. Poza tym najpopularniejszym tuzinem prawie każdy utwór zdobył po kilka głosów, najbardziej obfity i interesujący repertuar spamiętały klasy najmłodsze, I i II.

Witold Rudziński.

K R O N I K A.

Wizytacja Pana Ministra W. R. i O. P.

P. Minister W. R. i O. P. prof. dr Wojciech Świętosławski zwizytował następujące inspektoraty szkolne: w Słonimie, Baranowiczach, i Wołkowysku, zapoznając się z planem prac w zakresie szkolnictwa powszechnego w związku ze świeżo przydzielonymi etatami nauczycielskimi. Poza tym Pan Minister zapoznał się szczegółowo ze stanem budownictwa szkolnego oraz ze stanem szkół w lokalach wynajętych. Wizytacja dotyczyła również działalności instruktorów oświaty pozaszkolnej, a zwłaszcza kursów dla poborowych, działalności bibliotek ruchomych oraz innych prac, związanych z szerzeniem oświaty pozaszkolnej.

Ze szkół rolniczych Pan Minister zwizytował szkołę w Żyrowicach i Grzybowie (pow. słonimski). Każdej ze szkół Pan Minister po-

święcił około 4 godzin czasu, zapoznając się szczegółowo zarówno z warunkami życia i pracy uczniów, jak i organizacją nauczania, prowadzeniem gospodarstwa, stanem higieny i warunkami życia służby folwarcznej.

Szkolnictwo średnie ogólnokształcące i zakłady kształcenia nauczycieli.

Ogniska i grupy metodyczne.

W ub. roku szk. czynnych było w Wilnie:

1) 7 Ognisk, a mianowicie:

- języka polskiego (w Gimnazjum Ad. Mickiewicza),
- „ francuskiego (w Gimnazjum Z. Augusta),
- „ niemieckiego (w Gimn. Ad. Mickiewicza),
- „ matematyki (w Gimnazjum Z. Augusta),
- „ fizyki (w Gimnazjum Ad. Mickiewicza)
- „ biologii (w Gimnazjum Z. Augusta),
- zajęć prakt. dla chł. (w Gimn. Ad. Mickiewicza).

2) 3 Grupy metodyczne:

- rysunków (w Gimnazjum Z. Augusta)
- zajęć prakt. dla dz. (w Gimnazjum Orzeszkowej),
- j. łacińskiego (w Gimnazjum Ad. Mickiewicza),
- oraz ośrodek tkacki (w Gimnazjum Z. Augusta).

W stadium organizacji 3 grupy:

- chemiczna (w Gimnazjum Z. Augusta),
- geograficzna (w Gimnazjum Z. Augusta),
- historyczna (w Gimnazjum N. Wilejce).

Odbyto 125 konferencji, w czym 19 okręgowych i 1 ćwic. ciel. i 1 śpiewu, 20 rejonowych, 85 grupowych.

Celem wprowadzenia nauczycieli jęz. polskiego, rozpoczynających pracę, w całokształt praktyki szkolnej zorganizowano 12—15 października 1936 r. konferencję—kurs.

Praca ognisk i grup była na ogół owocna, wpływ na organizację pracy, podniesienie poziomu nauczania wyraźny.

Dotacje dla ognisk i grup były wystarczające, kierownicy otrzymywali pewne kwoty na wyjazdy w teren, a nauczycielom przyjeżdżającym na konferencje zwracano częściowo koszt wyjazdu do końca kwietnia—od maja wobec braku kredytów rachunków nie regulowano; będą załatwione w najbliższym czasie.

Na konferencji wydziałowej w czerwcu przedyskutowano całokształt zagadnienia ognisk; celem uporządkowania szeregu spraw ustalono:

1. Zadaniem Ognisk jest pogłębienie sprawności fachowej nauczycieli, rozbudzenie twórczej pracy w dziedzinie zagadnień, związanych z praktyką życia szkolnego. Poprzez realizowanie tych zadań Kuratorium wykorzystuje ogniska dla swych celów, a mianowicie dla podniesienia poziomu nauczania w terenie.

2. Rola kierownika ogniska: *jest pomocnikiem* Kuratorium przy realizowaniu pewnych zamierzeń, pewnych badań, a po przez Kuratorium — Ministerstwa wzgl. instruktorów ministerialnych; nie jest więc instancją, ustalającą normy postępowania, uchwalającą tezy sprzeczne z programem, kwalifikującą poczynania dyrekcji. Nadto kierownik ogniska *jest doradcą nauczycieli* celem podnoszenia poziomu organizacji nauczania, ale nie przez eksperymenty, lecz przez urabianie właściwej postawy nauczyciela, przez wskazania dotyczące prowadzenia normalnej, poprawnej lekcji.

3. W planach pracy kierowników Ognisk i Grup winny w przyszłym roku szk. znaleźć się:

- a) Omawianie bilansu czteroletniej pracy w gimnazjum ogólnokształcącym,
- b) Organizacja pracy w liceum ogólnokształcącym,
- c) Omawianie pełnej realizacji wszystkich tych elementów, które bezpośrednio lub pośrednio łączą się treściowo z przysposobieniem wojskowym oraz wyzyskiwanie ich na lekcjach,
- d) Omawianie tych zagadnień z zakresu praktyki szkolnej, które Kuratorium wzgl. instruktorzy ministerialni—po aprobacie przez Kuratorium — uważa za potrzebne do poruszenia (np. osiągnięcie wyników, egzekutywa, zeszyt pracy, rozkład materiału i t. p.).
- e) Projekty kursów dla nauczycieli (np. matematyki, fizyki, rysunku i in.).

4. Organizacja pracy. Ilość konferencji będzie ograniczona, a mianowicie:

- a) Konferencje okręgowe. Odbędzie się 1 w jesieni, 2-dniowa, obowiązkowa dla wszystkich nauczycieli; obecni są wszyscy wizytatorzy i dyrektorzy — specjaliści danego przedmiotu. Konferencje odbywać się będą w jednym miesiącu, będą tak ułożone, aby przedmioty (np. humanistyczne) znalazły się obok siebie. Program:

Lekcja normalna ze wstępem prowadzącego ją nauczyciela,

Sprawozdanie z prac za rok ub.,

Ustalenie pewnych zasad dydaktycznych, organizacyjnych i t. p. (nie dużo) jako wynik pracy zbiorowej. Zasady te są aprobowane przez Kuratorium i obowiązują (drukowane będą w Dz. Urz.).

Komunikaty z ogólnokrajowej konferencji kierowników Ognisk.

Omówienie niektórych kwestyj, które będą do zbadania wzgl. omówienia przez teren.

Komunikaty o eksperymentach i próbach w terenie.

Po konferencjach omówią dyrektorzy na posiedzeniu M. K. P. sprawy poruszone na konferencji okręgowej celem uniknięcia sytuacji, jakie miały niejednokrotnie miejsce, mianowicie, że nauczyciele zasłaniają się instrukcjami otrzymanymi na konferencjach wzgl. od kierowników Ognisk.

- b) Konferencje rejonowe. Odbędzie się 1 w każdym rejonie pod koniec roku (kwiecień — maj), 1—2 dniowa, obowiązkowa dla wszystkich nauczycieli, obecny wizytator rejonu i dyrektorzy. Program:

Ustalenie tez na konferencję okręgową,
Omówienie osiągnięć oraz specyficznych zagadnień rejonu.

- c) Konferencje grupowe-zespołowe. Odbywać się będą bez ograniczenia, wedle potrzeb. Program:

Praca metodyczna, naukowa, referowanie prób, eksperymentów i t. p.

5. Wyjazdy Kierowników Ognisk i Grup w teren.

Skierowuje wizytator, jeśli uważa wyjazd za konieczny, albo też na prośbę dyrektora wzgl. nauczyciela.

SPIS KSIĄŻEK

nabytych

przez Centralną Bibliotekę Pedagogiczną
przy K. O. S. Wil. w Wilnie
w maju, czerwcu i lipcu 1937 r.

Pedagogika dydaktyczna.

- Biernakiewicz T.** Nowe formy... ćwiczeń gimnastycznych. Kraków 1937.
- Bujak F.** Dwa przyczynki do historii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Kraków 1901.
- Bujakowski Z.** Dwa pedagogiczne traktaty polskie XVI—XVII w. Kraków 1914.
- Chrzanowski T.** Posiew Komisji Edukacyjnej. W-wa.
- Fisher D.** L'éducation Montessori. Paris 1921.
- Informator szkół zawodowych Okręgu Szkolnego Wileńskiego. Wilno 1937.
- Jasiński W.** Światłocienie współczesnej pedagogiki. Poznań 1936.
- Karbowiak A.** Mieszkania żaków krakowskich w XIV—XVI w. Lwów 1887.
- Klepacz M.** Kierunki... we współczesn. szkolnictwie polskim. Katowice 1937.
- Kopystiański A.** Muzea Lwowskie, a nauczanie historii. Lwów 1937.
- Kowalenko W.** Jak urządzać wystawy szkolne... spraw morskich... W-wa 1937.
- Kowalenko W.** Możliwości... pracy kół Ligi Morskiej... Katowice 1937.
- Kuszelewska-Rayska S.** Zakładajmy Ogrody Jordanowskie. W-wa 1937.
- Kwiatkowski Z. i Białas S.** Kwalifikacje zawodowe nauczycieli. Lwów 1937.
- Lenart M.** Jak się uczyć? poradnik praktyczny... W-wa 1937.
- Liskowicz Z.** Środowisko domowe... Lwów 1937.
- Młodzież o sobie — z działalności czerwonokrzyskiej. W-wa 1937.
- Organisation de l'enseignement special. Genève 1936.
- Pamiętnik klasy im. Poniatowskiego Państw. XI gimnazjum we Lwowie. Lwów 1931.
- Piotrowski C.** Podstawy... odrębnego wychowania młodzieży... Poznań 1936.
- Pohoska H.** Dydaktyka historii. Wyd. 2-e. W-wa 1937.
- Przewodnik świetlicowy VII. Świetlice szkolne. W-wa 1937.
- Płaśnik J.** Obrazy z życia żaków krakowskich XV i XVI w. Kraków 1900.
- Réforme scolaire polonaise. Genève 1934.
- Roskwitalski J.** Realizacja postulatów wych... programu religii. Pelplin 1936.
- Séailles G.** Demokracja i oświata. W-wa 1906.
- Sopoćko M.** Duszpasterz jako katecheta młodzieży wiejskiej. Wilno 1936.
- Staniszewski W.** Duszpasterstwo w szkole powszechnej. Zamość 1937.
- Suchodolski B.** Polityka kulturalno-oświatowa w Polsce... W-wa 1937.
- Szmydt J. P.** Boveł-twórca wychowania moralnego Lwów 1937
- Szwed J.** Wychowanie zawodowe w gimnazjum kupieckim. Wilno 1937.
- Śliwiński F.** Jaką wybrać szkołę-prakt. informacje. Lwów 1937.
- Śliwiński F.** Organizacja szkolnictwa w Europie... W-wa 1937.
- Thonowa G.** Nowy program języka polskiego w gimnazjum... W-wa 1937.
- Truchim S.** Szkolnictwo rumuńskie. W-wa 1937.
- Uzdąńska R.** Trudności w nauce czytania i pisania. W-wa 1937.
- Villey P.** Niewidomy dobroczyńca niewidomych (Size-raune). Poznań 1937.
- Witlinowa H.** Atlas szkolnictwa wyższego. W-wa 1937.
- Wymagania przy egzaminie państw. na naucz. szkół. średn. Lwów 1937.
- Yoakam G.** Ulepszanie zadawania szkolnego. Lwów 1937.
- Zamoyska J.** O wychowaniu. Poznań 1937.

Filozofia i psychologia.

- Czeżowski T.** Pozytywizm a idealizm w pojmowaniu nauki. W-wa 1936.
- Döring W.** Główne kierunki nowoczesnej psychologii... W-wa 1937.
- Döring W.** Praxis der Schülerauslese. Wien 1931.
- Drzewiński S.** Repetitorium psychologii... naucz. szkół powsz. Lwów 1937.
- Drzewiński S.** Repetitorium psychologii... naucz. szkół średn. Lwów 1937.
- Hurtman B.** Psychosocjologia człowieka przy pracy. W-wa 1937.
- Hoene-Wroński J.** Wstęp do filozofii matematyki. W-wa 1937.
- Macewicz P.** Wyniki badań psychotechnicznych... W-wa 1934.
- Maske B.** Pobudki i zasady etyki zawodowej nauczyciela... Szamotuły 1937.
- Nietzsche F.** Wędrowiec i jego cień. W-wa 1909.
- Sopoćko M.** Z zagadnień etycznych I. Wilno 1937.
- Witwicki T.** O reprezentacji-stosunku obrazu do przedmiotu... Lwów 1935.

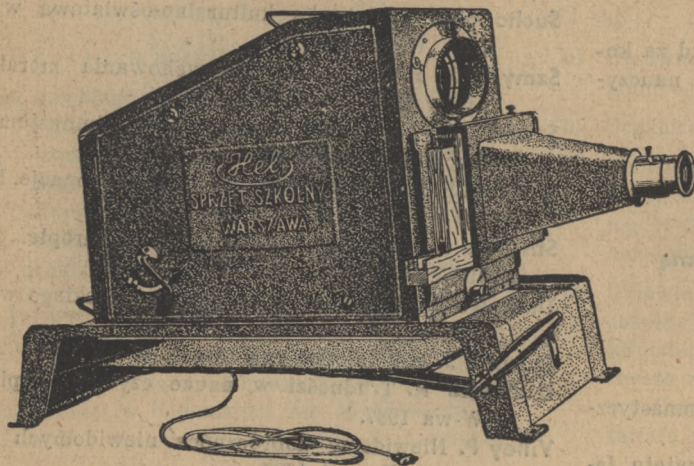
D. c. n. w najbliższym N-rze Dz. Urz.

SPRZĘT SZKOLNY sp. z o. o.

Udziałowcy: GARLIKOWSKA H., NATANSON-LESKI J., ORDYŃSKI P., RÓŻYCKI F.
 WARSZAWA, Świętokrzyska 1/3 i 5. Wytwórnia pomocy naukowych: Komitetowa 2.

poleca: pomoce naukowe przystosowane do programów Min. W. R. i O. P.

dla szkół powszechnych, gimnazjów i liceów ogólnokształcących i zawodowych.

Jakość towaru pierwszorzędna,
przy cenach przystępnych.

SZCZEGÓLNEJ UWADZE PO-
 LECAMY krajowy, uniwersalny

Epidiaskop „HEL”

zatwierdzony do użytku szkol-
 nego pismem M. W. R. i O. P.
 z dnia 25. 8. 1936 r. Nr I
 Poz. 3693/36.

Na życzenie demonstrujemy epidiaskop w szkole.

Prospekty wysyłamy natychmiast na żądanie.

Meble szkolne — Tablice do pisania.

Zmiany w firmie „Sprzęt Szkolny”.

Udziałowcami firmy „Sprzęt Szkolny” po przejęciu w kwietniu r. b. części udziałów będących w posiadaniu Sp. Akc. „Nasz Sklep Urania”, są obecnie wyłącznie pedagodzy — prof. Henryka Garlikowska, Dr Jan Natanson Leski, Dyr. Paweł Ordyński i Dr Feliks Różycki. co daje gwarancję, iż wytwórnia pomocy szkolnych będzie postawiona na należytych poziomie i pozwoli na dalsze uniezależnianie się w tej dziedzinie od produkcji zagranicznej.

Spółka „Sprzęt Szkolny” nabyła również warsztaty „Uranii”, które pozostają nadal pod kierownictwem doświadczonego konstruktora w dziedzinie pomocy szkolnych p. R. Woltmanna.

Adres Redakcji i Administracji: Wilno, Wolana 10, Kuratorium Okręgu Szkolnego Wileńskiego.

Prenumerata roczna Dziennika Urzędowego wynosi 6 złotych, półrocznie 3 zł, kwartalnie 1 zł 50 gr. Cena numeru pojedynczego—60 gr. Należność należy wpłacać wyłącznie na konto czekowe P. K. O. nr 703004.

CENA OGŁOSZEŃ: cała strona zł 80, 1/2 str.—zł 45, 1/4 str.—zł 25, 1/8 str.—zł 15.

Tłoczono z polecenia Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego
 w Drukarni Artystycznej GRAFIKA, Wilno, Tatarska 22, telefon 13-69.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

Warszawa

Nr 1

7 lutego 1939 r.

TREŚĆ:

ROZPORZĄDZENIA MINISTRA W. R. i O. P.:

	Str.
Poz. 1—z dnia 31 grudnia 1938 r. o zmianie podziału okręgów szkolnych na obwody szkolne	2
2—z dnia 9 stycznia 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych i Skarbu o zmianie rozporządzenia z dnia 9 września 1931 r. w sprawie gospodarki finansowej gmin wyznaniowych żydowskich	5
3—z dnia 20 stycznia 1939 r. o udzieleniu Akademii Handlu Zagranicznego we Lwowie prawa nadawania stopnia magistra nauk ekonomiczno-handlowych, jako niższego stopnia naukowego	5
4—z dnia 24 stycznia 1939 r. o nadawaniu prywatnym seminarium dla wychowawczyń przedszkoli uprawnień szkół państwowych	6
5—z dnia 12 stycznia 1939 r. w sprawie przyjmowania do szkół wyższych osób, które ukończyły licea handlowe dawnego typu, Instytut Administracyjno-Gospodarczy w Krakowie, Instytut Studiów Handlowych i Orientalistycznych w Warszawie, Instytut Nauk Handlowo-Gospodarczych Polskiego Towarzystwa Krzewienia Wiedzy Handlowej i Ekonomicznej w Wilnie, Polską Wyższą Szkołę Handlową Macierzy Szkolnej w Gdańsku	7

ZARZĄDZENIA MINISTRÓW:

Poz. 6—W. R. i O. P. z dnia 20 stycznia 1939 r. o reorganizacji niektórych publicznych szkół rolniczych	7
7—W. R. i O. P. z dnia 7 lutego 1939 r. o regulaminie egzaminu dojrzałości w liceum muzycznym	8
8—W. R. i O. P. z dnia 20 stycznia 1939 r. w sprawie instrukcji dotyczącej praktyki szpitalnej uczniów klasy I liceów ogólnokształcących, pedagogicznych i zawodowych	11
9—W. R. i O. P. z dnia 20 stycznia 1939 r. o nadaniu Państwowemu Liceum Gospodarstwa Wiejskiego w Gołotczyźnie nazwy: „im. Marszałka Józefa Piłsudskiego”	12
10—W. R. i O. P. z dnia 12 stycznia 1939 r. w sprawie międzynarodowego wypożyczenia zbiorów bibliotecznych	13
11—Poczt i Tel. z dnia 17 grudnia 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o opłatach radiofonicznych	15

OKÓLNIKI:

Poz. 12—Nr 1 z dnia 16 stycznia 1939 r. w sprawie zestawienia pomocy do nauki p. w.	16
13—Nr 2 z dnia 10 stycznia 1939 r. w sprawie ulg w opłatach szkolnych za dzieci członków Związku Uczestników Strajku Szkolnego na Pomorzu	23
14—Nr 3 z dnia 7 lutego 1939 r. o udzielaniu akt dyscyplinarnych władzom wymiaru sprawiedliwości	23
Poz. 15—ORGANIZACJA SZKÓŁ	24

	Str.
Poz. 16—RUCH SŁUŻBOWY	24
Poz. 17—KONKURSY NA STANOWISKA	27
Poz. 18—KONKURSY NA STYPENDIA	27

KOMUNIKATY:

Poz. 19—z dnia 3 lutego 1939 r. w sprawie podręczników historii, stosowanych w szkołach powszechnych stopnia III	28
Poz. 20—o konkursie w sprawie przyjęcia na studia w Państwowym Instytucie Nauczycielskim w Warszawie w roku szkolnym 1939/40	28
21—o dostosowaniu samochodów do wymagań rozporządzenia o ruchu pojazdów mechanicznych	29
22—o subwencji Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach dla autorów książek szkolnych	30
23—o wydawnictwach	30
24—o filmach szkolnych	32
Poz. 25—OGŁOSZENIA	33

1.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 31 grudnia 1938 r.

o zmianie podziału okręgów szkolnych na obwody szkolne.

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 25 stycznia 1939 r. Nr 5, poz. 28).

Na podstawie art. 2 i 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1933 r. o organizacji obwodowych władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 389) zarządzam co następuje:

§ 1. W § 1 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14 lipca 1933 r. o podziale okręgów szkolnych na obwody szkolne (Dz. U. R. P. Nr 61, poz. 459), zmienionego rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 8 lutego 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 85), wprowadza się następujące zmiany:

1) Punkt 1 otrzymuje brzmienie:

„Okrąg Szkolny Brzeski dzieli się na obwody szkolne:

Brzeski, obejmujący powiat brzeski, z siedzibą inspektora szkolnego w Brześciu n. Bugiem,

Drohicki, obejmujący powiat drohicki, z siedzibą inspektora szkolnego w Drohiczynie,

Koszyrski, obejmujący powiat koszyrski, z siedzibą inspektora szkolnego w Kamieniu Koszyrskim,

Kobryński, obejmujący powiat kobryński, z siedzibą inspektora szkolnego w Kobryniu,

Kosowski, obejmujący powiat kosowski, z siedzibą inspektora szkolnego w Kosowie Poleskim,

Łuniniecki, obejmujący powiat łuniniecki, z siedzibą inspektora szkolnego w Łunińcu,

Piński, obejmujący powiat piński, z siedzibą inspektora szkolnego w Pińsku,

Prużański, obejmujący powiat prużański, z siedzibą inspektora szkolnego w Prużanie,

Stoliński, obejmujący powiat stoliński, z siedzibą inspektora szkolnego w Stolinie,

Białostocki, obejmujący miasto Białystok oraz powiat białostocki, z siedzibą inspektora szkolnego w Białymstoku,

Bielski, obejmujący powiat bielski, z siedzibą inspektora szkolnego w Bielsku Podlaskim,

Sokólski, obejmujący powiat sokólski, z siedzibą inspektora szkolnego w Sokółce,

Szczuczynski, obejmujący powiat szczuczynski, z siedzibą inspektora szkolnego w Grajewie,

Wysokomazowiecki, obejmujący powiat wysokomazowiecki, z siedzibą inspektora szkolnego w Wysokiem Mazowieckiem".

2) Punkt 2 otrzymuje brzmienie:

„Okrag Szkolny Krakowski dzieli się na obwody szkolne:

Bialski, obejmujący powiaty bialski i żywiecki, z siedzibą inspektora szkolnego w Białej Małopolskiej,

Gorlicki, obejmujący powiaty gorlicki i jasielski, z siedzibą inspektora szkolnego w Gorlicach,

Krakowski miejski, obejmujący miasto Kraków, z siedzibą inspektora szkolnego w Krakowie,

Krakowski, obejmujący powiaty krakowski, chrzanowski, bocheński, z siedzibą inspektora szkolnego w Krakowie,

Mielecki, obejmujący powiaty mielecki i dębicki, z siedzibą inspektora szkolnego w Mielcu,

Nowosądecki, obejmujący powiaty nowosądecki i limanowski, z siedzibą inspektora szkolnego w Nowym Sączu,

Nowotarski, obejmujący powiat nowotarski, z siedzibą inspektora szkolnego w Nowym Targu,

Tarnowski, obejmujący powiaty tarnowski, brzeski i dąbrowski, z siedzibą inspektora szkolnego w Tarnowie,

Wadowicki, obejmujący powiaty wadowicki i myślenicki, z siedzibą inspektora szkolnego w Wadowicach,

Buski, obejmujący powiaty stopnicki i pińczowski, z siedzibą inspektora szkolnego w Busku,

Częstochowski, obejmujący miasto Częstochowę i powiat częstochowski, z siedzibą inspektora szkolnego w Częstochowie,

Kielecki, obejmujący powiaty kielecki, jędrzejowski i włoszczowski, z siedzibą inspektora szkolnego w Kielcach,

Miechowski, obejmujący powiaty miechowski i olkuski, z siedzibą inspektora szkolnego w Miechowie,

Ostrowiecki, obejmujący powiaty opatowski, iżdecki i sandomierski, z siedzibą inspektora szkolnego w Ostrowcu,

Radomski, obejmujący miasto Radom, oraz powiaty radomski i kozienicki, z siedzibą inspektora szkolnego w Radomiu,

Sosnowiecki, obejmujący miasto Sosnowiec, oraz powiaty będziński i zawierciański, z siedzibą inspektora szkolnego w Sosnowcu".

3) Punkt 3 otrzymuje brzmienie następujące:

„Okrag Szkolny Lubelski dzieli się na obwody szkolne:

Bialski, obejmujący powiat bialski, z siedzibą inspektora szkolnego w Białej Podlaskiej,

Biłgorajski, obejmujący powiat biłgorajski, z siedzibą inspektora szkolnego w Biłgoraju,

Chełmski, obejmujący powiat chełmski, z siedzibą inspektora szkolnego w Chełmie,

Hrubieszowski, obejmujący powiat hrubieszowski, z siedzibą inspektora szkolnego w Hrubieszowie,

Janowski, obejmujący powiat janowski, z siedzibą inspektora szkolnego w Janowie Lubelskim,

Krasnostawski, obejmujący powiat krasnostawski, z siedzibą inspektora szkolnego w Krasnymstawie,

Lubartowski, obejmujący powiat lubartowski, z siedzibą inspektora szkolnego w Lubartowie,

Lubelski miejski, obejmujący miasto Lublin, z siedzibą inspektora szkolnego w Lublinie,

Lubelski, obejmujący powiat lubelski, z siedzibą inspektora szkolnego w Lublinie,

Łukowski, obejmujący powiat łukowski, z siedzibą inspektora szkolnego w Łukowie,

Puławski, obejmujący powiat puławski, z siedzibą inspektora szkolnego w Puławach,

Radzyński, obejmujący powiat radzyński, z siedzibą inspektora szkolnego w Radzynie,

Siedlecki, obejmujący powiat siedlecki, z siedzibą inspektora szkolnego w Siedlcach,

Tomaszowski, obejmujący powiat tomaszowski, z siedzibą inspektora szkolnego w Tomaszowie,

Włodawski, obejmujący powiat włodawski, z siedzibą inspektora szkolnego we Włodawie,

Zamojski, obejmujący powiat zamojski, z siedzibą inspektora szkolnego w Zamościu".

4) Punkt 6 otrzymuje brzmienie następujące:

„Okrąg Szkolny Warszawski dzieli się na obwody szkolne:

Błoński, obejmujący powiat błoński, z siedzibą inspektora szkolnego w Grodzisku Mazowieckim,

Ciechanowski, obejmujący powiat ciechanowski, z siedzibą inspektora szkolnego w Ciechanowie,

Działdowski, obejmujący powiat działdowski, z siedzibą inspektora szkolnego w Działdowie,

Garwoliński, obejmujący powiat garwoliński, z siedzibą inspektora szkolnego w Garwolinie,

Gostyniński, obejmujący powiat gostyniński, z siedzibą inspektora szkolnego w Gostyninie,

Grójecki, obejmujący powiat grójecki, z siedzibą inspektora szkolnego w Grójcu,

Łomżyński, obejmujący powiat łomżyński, z siedzibą inspektora szkolnego w Łomży,

Makowski, obejmujący powiat makowski, z siedzibą inspektora szkolnego w Makowie Mazowieckim,

Miński, obejmujący powiat miński, z siedzibą inspektora szkolnego w Mińsku Mazowieckim,

Mławski, obejmujący powiat mławski, z siedzibą inspektora szkolnego w Mławie,

Ostrołęcki, obejmujący powiat ostrołęcki, z siedzibą inspektora szkolnego w Ostrołęce,

Ostrowski, obejmujący powiat ostrowski, z siedzibą inspektora szkolnego w Ostrowi Mazowieckiej,

Płocki, obejmujący powiat płocki, z siedzibą inspektora szkolnego w Płocku,

Płoński, obejmujący powiat płoński, z siedzibą inspektora szkolnego w Płońsku,

Przasnyski, obejmujący powiat przasnyski, z siedzibą inspektora szkolnego w Przasnyszu,

Pułtuski, obejmujący powiat pułtuski, z siedzibą inspektora szkolnego w Pułtusku,

Radzyński, obejmujący powiat radzyński, z siedzibą inspektora szkolnego w Radzyminie,

Sierpecki, obejmujący powiat sierpecki, z siedzibą inspektora szkolnego w Sierpcu,

Sochaczewski, obejmujący powiat sochaczewski, z siedzibą inspektora szkolnego w Sochaczewie,

Sokołowski, obejmujący powiat sokołowski, z siedzibą inspektora szkolnego w Sokołowie,

Warszawski miejski, obejmujący miasto Warszawę, z siedzibą inspektora szkolnego w Warszawie,

Warszawski, obejmujący powiat warszawski, z siedzibą inspektora szkolnego w Warszawie,

Węgrowski, obejmujący powiat węgrowski, z siedzibą inspektora szkolnego w Węgrowie,

Brzeziński, obejmujący powiat brzeziński, z siedzibą inspektora szkolnego w Brzezinach,

Konecki, obejmujący powiat konecki, z siedzibą inspektora szkolnego w Końskich,

Kutnowski, obejmujący powiat kutnowski, z siedzibą inspektora szkolnego w Kutnie,

Łaski, obejmujący powiat łaski, z siedzibą inspektora szkolnego w Łasku,

Łęczycki, obejmujący powiat łęczycki, z siedzibą inspektora szkolnego w Łęczycy,

Łowicki, obejmujący powiat łowicki, z siedzibą inspektora szkolnego w Łowiczu,

Łódzki miejski, obejmujący miasto Łódź, z siedzibą inspektora szkolnego w Łodzi,

Łódzki, obejmujący powiat łódzki, z siedzibą inspektora szkolnego w Łodzi,

Opoczyński, obejmujący powiat opoczyński, z siedzibą inspektora szkolnego w Opocznie,

Piotrkowski, obejmujący powiat piotrkowski, z siedzibą inspektora szkolnego w Piotrkowie,

Radomszczański, obejmujący powiat radomszczański, z siedzibą inspektora szkolnego w Radomsku,

Rawski, obejmujący powiat rawski, z siedzibą inspektora szkolnego w Rawie Mazowieckiej,

Sieradzki, obejmujący powiat sieradzki, z siedzibą inspektora szkolnego w Sieradzu,

Skierniewicki, obejmujący powiat skierniewicki, z siedzibą inspektora szkolnego w Skierniewicach,

Wieluński, obejmujący powiat wieluński, z siedzibą inspektora szkolnego w Wieluniu".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1939 r.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

W. Świętosławski

2.

ROZPORZĄDZENIE**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego**

z dnia 9 stycznia 1939 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych i Skarbu o zmianie rozporządzenia z dnia 9 września 1931 r. w sprawie gospodarki finansowej gmin wyznaniowych żydowskich.

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 25 stycznia 1939 r. Nr 5, poz. 29).

Na podstawie art. 48 i 53 przepisów o organizacji gmin wyznaniowych żydowskich na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem województwa śląskiego, ogłoszonych w załączniku do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 października 1927 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 52, poz. 500) zarządzam co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 9 września 1931 r. wydanym w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych i Skarbu w sprawie gospodarki finansowej gmin wyznaniowych żydowskich (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 698), zmienionym rozporządzeniem z dnia 24 marca 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 211), wprowadza się zmianę następującą:

w § 20 ustęp pierwszy otrzymuje brzmienie:

„System wymiaru składek, ustalony w §§ 16—19, wprowadzony będzie w życie z dniem 1 stycznia 1942 r.

Do tego czasu wymiar składek dokonywany będzie w myśl postanowień §§ 21—23”.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia *).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

W. Świętosławski

*) tj. z dniem 25 stycznia 1939 r.

3.

ROZPORZĄDZENIE**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego**

z dnia 20 stycznia 1939 r.

o udzieleniu Akademii Handlu Zagranicznego we Lwowie prawa nadawania stopnia magistra nauk ekonomiczno-handlowych, jako niższego stopnia naukowego.

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 6 lutego 1939 r. Nr 9, poz. 47).

Na podstawie art. 54 ust. (2) ustawy z dnia 15 marca 1933 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. z 1938 r. Nr 1, poz. 6) zarządzam co następuje:

§ 1. Prywatnej szkole akademickiej „Akademia Handlu Zagranicznego we Lwowie” udziela się prawa nadawania stopnia magistra

nauk ekonomiczno-handlowych, jako niższego stopnia naukowego.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia *).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

W. Świętosławski

*) tj. z dniem 6 lutego 1939 r.

4.

ROZPORZĄDZENIE**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego**

z dnia 24 stycznia 1939 r. (Nr II S-10470/38)

o nadawaniu prywatnym seminariom dla wychowawczyń przedszkoli uprawnień szkół państwowych.

Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 343) zarządzam, co następuje:

§ 1. Uprawnienia państwowych seminariów dla wychowawczyń przedszkoli, przewidzianych w art. 38 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389), mogą być nadawane:

a) seminariom prywatnym, zorganizowanym na wzór seminariów państwowych,

b) seminariom prywatnym, nie zorganizowanym na wzór seminariów państwowych, a uznanym przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za eksperymentalne.

§ 2. Nadanie uprawnień seminariom prywatnym może nastąpić, jeżeli zakład:

a) osiąga wyniki nauczania, uznane przez władze szkolne za dorównujące wynikom, osiąganym w seminariach państwowych,

b) osiąga w pracy wychowawczej poziom, uznany przez władze szkolne za dorównujący poziomowi, osiąganemu w seminariach państwowych, w szczególności w zakresie wychowania młodzieży, odpowiadającego potrzebom Państwa,

c) organizuje praktyki pedagogiczne uczennic we własnym przedszkolu,

d) stosuje przy przyjmowaniu uczennic przepisy, obowiązujące w państwowych seminariach dla wychowawczyń przedszkoli,

e) posiada przełożoną oraz większość takich nauczycielek, które zarówno liczbą godzin, jak i pracą — związane są przede wszystkim z tą szkołą,

f) posiada pomieszczenie, urządzenie i zaopatrzenie w środki i pomoce naukowe — odpowiednie do liczby uczennic,

g) odpowiada potrzebom państwowym na danym terenie.

§ 3. Uprawnienia państwowych seminariów dla wychowawczyń przedszkoli nadaje prywatnym seminariom Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek Kuratora właściwego Okręgu Szkolnego.

§ 4. Uprawnienia, nadane prywatnemu seminarium dla wychowawczyń przedszkoli, powoduje uznanie świadectw, wydanych przez takie seminarium własnym uczennicom, za równoznaczne z odpowiednimi świadectwami seminariów państwowych.

§ 5. Nadanie uprawnień ważne jest do odwołania.

Uprawnienia mogą być odwołane, gdy władze szkolne stwierdzą, że seminarium przestało spełniać którykolwiek z warunków, wymienionych w § 2 niniejszego rozporządzenia lub narusza inne, obowiązujące już przepisy.

§ 6. Seminarium prywatne z uprawnieniami państwowego seminarium dla wychowawczyń przedszkoli umieszcza na świadectwach szkolnych wzmiankę o uzyskaniu uprawnień z podaniem daty i numeru zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1939 r.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

W. Świętosławski

5.

ROZPORZĄDZENIE**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego**

z dnia 12 stycznia 1939 r. (Nr IV UP-10621/38)

w sprawie przyjmowania do szkół wyższych osób, które ukończyły licea handlowe dawnego typu, Instytut Administracyjno-Gospodarczy w Krakowie, Instytut Studiów Handlowych i Orientalistycznych w Warszawie, Instytut Nauk Handlowo-Gospodarczych Polskiego Towarzystwa Krzewienia Wiedzy Handlowej i Ekonomicznej w Wilnie, Polską Wyższą Szkołę Handlową Macierzy Szkolnej w Gdańsku.

Na podstawie art. 56 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Świadectwa ukończenia dwuletnich liceów handlowych dawnego ustroju zarówno państwowych, jak i niepaństwowych z prawami liceów państwowych oraz świadectwa ukończenia Instytutu Administracyjno-Gospodarczego w Krakowie, Instytutu Studiów Handlowych i Orientalistycznych w Warszawie, Instytutu Nauk Handlowo-Gospodarczych Polskiego Towarzystwa Krzewienia Wiedzy Handlowej i Ekonomicznej w Wilnie, Polskiej Wyższej Szkoły Handlowej Macierzy Szkolnej w Gdańsku — uprawniają do ubiegania się o przyjęcie w charakterze studenta do Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, do Akademii Handlu Zagranicznego we Lwowie, do Akademii Han-

dlowej w Krakowie, do Akademii Handlowej w Poznaniu, do Wyższej Szkoły Dziennikarskiej w Warszawie, na Wydział Finansowo-Ekonomiczny Szkoły Nauk Politycznych w Warszawie oraz na Wyższe Studium Nauk Społeczno-Gospodarczych w Katowicach.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z ważnością od początku roku akademickiego 1938/39 i dotyczy tych osób, które odbywały naukę w wyżej wymienionych szkołach w czasie, gdy warunkiem przyjęcia do tych szkół było ukończenie sześciu klas szkoły średniej ogólnokształcącej.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

W. Świętosławski

6.

ZARZĄDZENIE**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego**

z dnia 20 stycznia 1939 r. (III O-6389/38)

o reorganizacji niektórych publicznych szkół rolniczych.

Na podstawie § 223 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 listopada 1933 r. o organizacji szkolnictwa zawodowego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 15, poz. 202), zmienionego rozporządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 25 marca 1938 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 4, poz. 78) zarządzam, co następuje:

§ 1. W roku szkolnym 1938/39 podlegają reorganizacji według zasad nowego ustroju następujące publiczne szkoły rolnicze:

1. Górską Szkołą Rolniczą Pow. Limanowskiego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łososinie Górnej przekształca się na Publiczną Dwuzimową Górską Szkołę Rolniczą im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łososinie Górnej;

2. Powiatowa Wysokogórska Szkoła Rolnicza w Nowym Targu przekształca się na Publiczną Dwuzimową Wysokogórską Szkołę Rolniczą w Nowym Targu;

3. Szkoła Rolnicza (1½ roczna) Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Środzie przekształca się na Publiczną Męską 2-klasową Szkołę Rolniczą w Środzie;

4. Szkoła Ogrodnicza Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Koźminie przekształca się na Publiczną Szkołę Ogrodniczą w Koźminie;

5. Szkoła Mleczarska Wielkopolskiej Izby Rolniczej we Wrześni przekształca się na Publiczną Szkołę Mleczarsko - Serowarską we Wrześni;

6. Szkoła Hodowlana Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Liskowie przekształca się na Publiczną Męską Roczną Szkołę Rolniczą w Liskowie;

7. Prywatna Żeńska Szkoła Hodowli Drobni im. Heleny Paderewskiej Warszawskiej Izby Rolniczej w Julinie przekształca się na Publiczną Szkołę Drobiarską im. Heleny Paderewskiej w Julinie.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

W. Świętosławski

7.

ZARZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 7 lutego 1939 r. (Nr Szt-3758/38)

o regulaminie egzaminu dojrzałości w liceum muzycznym.

§ 1. Na podstawie art. 2 ust. 2, art. 58 ust. 1, art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) ustanawiam regulamin egzaminu dojrzałości w liceum muzycznym, ogłoszony jako załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świątosławski

Załącznik do zarządzenia Ministra
W. R. i O. P. z dnia 7.II. 1939 roku
(Nr Szt-3758/38).

REGULAMIN

egzaminu dojrzałości w liceum muzycznym.

§ 1. Egzamin według niniejszego regulaminu zdają uczniowie i uczennice klasy drugiej liceów muzycznych, istniejących przy konserwatoriach muzycznych, którzy spełnili warunki, wymieniony w ustępie 2 § 9.

§ 2. Egzamin ma wykazać, czy uczeń osiągnął poziom wykształcenia i ogólnej dojrzałości umysłowej, odpowiadający wymaganiom programowym liceum muzycznego oraz czy jest przygotowany do studiów w szkołach wyższych.

§ 3. Egzamin odbywają się w maju i w czerwcu.

Terminy i miejsca egzaminów wyznacza Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 4. Do przeprowadzenia egzaminu Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego powołuje Państwowe Komisje Egzaminacyjne.

W skład Państwowej Komisji Egzaminacyjnej wchodzi:

- a) przewodniczący Komisji powołany przez Ministra W. R. i O. P.,
- b) dyrektor liceum, którego uczniowie zdają egzamin,
- c) powołani przez Ministra egzaminatorzy z tych przedmiotów, które wchodzi w skład egzaminu.

Minister może powołać dyrektora liceum na przewodniczącego komisji, lub powierzyć mu przewodnictwo na egzaminach piśmiennych w zastępstwie przewodniczącego, może również powołać nauczycieli danego liceum na egzaminatorów.

§ 5. W sprawach każdego ucznia głosują: przewodniczący, dyrektor szkoły, oraz egzaminatorzy z tych przedmiotów, z których uczeń zdaje egzamin bądź piśmienny, bądź ustny, bądź piśmienny i ustny.

Członkowie Komisji obowiązani są do brania udziału we wszystkich jej posiedzeniach, w wyjątkowych wypadkach powinni uzyskać zwolnienie od przewodniczącego.

Na posiedzeniach Komisji wszelkie uchwały zapadają zwykłą większością głosów obecnych członków. W razie równości głosów decyduje przewodniczący.

Członkowie Komisji obowiązani są do zachowania w bezwzględnej tajemnicy ocen oraz treści obrad Komisji. Do ogłoszenia wyników egzaminu upoważniony jest tylko przewodniczący Komisji.

§ 6. Do dnia 31 marca dyrekcje liceów przesyłają do Ministerstwa W. R. i O. P. następujące dane, potrzebne do utworzenia Komisji Egzaminacyjnej dla uczniów ich szkół:

1) liczbę uczniów klasy II liceum — z zaznaczeniem, jakiego wyboru przedmiotów dokonali w myśl § 10;

2) listę nauczycieli klasy II liceum z uwzględnieniem zmian nauczycieli, które zaszły w ciągu roku szkolnego;

3) po 6 tematów wypracowań piśmiennych z języka polskiego i języka obcego nowożytnego.

Tematy z języka polskiego i języka obcego nowożytnego powinny być zaczerpnięte bądź z materiału naukowego tych przedmiotów, bądź z materiału innych przedmiotów nauczania.

§ 7. Ministerstwo W. R. i O. P. po zapoznaniu się z nadesłanymi propozycjami zatwierdza spośród nadesłanych po 3 tematy z języka polskiego i języka obcego nowożytnego. Ministerstwo może przy tym zmienić nadesłane przez szkołę tematy, wyznaczając je wówczas z ogólnie obowiązującego materiału programowego.

§ 8. Dopuszczeni do egzaminu uczniowie klasy II liceum w wyznaczonym przez dyrekcję czasie, a przed rozpoczęciem egzaminu, przedstawiają dowody wpłacenia należności za egzamin.

§ 9. Na tydzień przed rozpoczęciem egzaminu Rada Pedagogiczna, złożona z nauczycieli klasy II liceum, pod przewodnictwem dyrektora dopuszcza uczniów do egzaminu na podstawie ich rocznych stopni. Najpóźniej następnego dnia dyrektor zawiadamia o tym uczniów.

Uczeń jest dopuszczony do egzaminu dojrzałości, jeśli posiada roczne oceny przynajmniej dostateczne i jest słuchaczem przynajmniej średniego kursu konserwatorium.

Uczeń, który nie został dopuszczony do egzaminu i występuje ze szkoły, otrzymuje zaświadczenie, że był uczniem II klasy liceum i że nie został dopuszczony do egzaminu. Może on zdawać egzamin z ukończenia liceum w charakterze eksterna nie wcześniej niż po upływie roku.

§ 10. Egzamin składa się z części piśmiennej i ustnej.

Egzamin piśmienny odbywa się z języka polskiego i języka obcego nowożytnego.

Egzamin ustny obejmuje: religię, język polski, historię, oraz język łaciński lub język obcy nowożytny (do wyboru przez ucznia).

Prócz tego należy ucznia poddać egzaminowi ustnemu z tego przedmiotu, z którego na egzaminie piśmiennym otrzymał ocenę niedostateczną.

Na wniosek egzaminatora uczeń może być zwolniony od egzaminu z religii.

§ 11. Ocena postępów z przedmiotów wykształcenia muzycznego, na które uczęszczają w konserwatorium uczniowie liceum, jest objęta regulaminem konserwatorium.

§ 12. Przed rozpoczęciem egzaminów piśmiennych Ministerstwo przesyła ustalone tematy w zapieczętowanych i osobnych dla każdej szkoły i każdego przedmiotu kopertach Przewodniczącemu Państwowej Komisji Egzaminacyjnej, względnie w przypadku, o którym mowa w ustępie ostatnim § 4 — dyrektorowi szkoły.

§ 13. W dzień egzaminu piśmiennego, bezpośrednio przed jego rozpoczęciem, dyrektor szkoły otwiera kopertę, zawierającą tematy z przedmiotu, wyznaczonego na dany dzień, w obecności Przewodniczącego Komisji Egzaminacyjnej i dyżurującego na egzaminie członka Komisji Egzaminacyjnej i ogłasza nadesłane tematy uczniom.

Każdy z uczniów wybiera jeden z trzech podyktowanych im tematów z języka polskiego i z języka obcego nowożytnego.

Uczniowie opracowują zadane im tematy w odpowiednio dobranej sali szkolnej pod kontrolą Przewodniczącego Komisji lub w jego zastępstwie dyrektora szkoły (§ 4) i jednego lub więcej wyznaczonych przez niego członków Komisji.

Na wypracowanie z języka polskiego przeznaczona jest pięć godzin, na wypracowanie z języka obcego nowożytnego cztery godziny, bez wliczania czasu, zużytego na podyktowanie uczniom tematów. Zdającym nie wolno przynosić na egzamin papieru, ani pomocy naukowych. Papier z pieczęcią szkoły otrzymują oni z rąk członków Komisji na samym egzaminie. Przed opuszczeniem sali powinni zwrócić wszystkie otrzymane arkusze.

Jeżeli uczeń w czasie egzaminu korzysta z cudzej pomocy albo posługuje się niedozwolonymi środkami pomocniczymi, lub innym w tym pomaga, Przewodniczący Komisji powinien go skreślić z listy zdających. W wyjątkowych wypadkach Przewodniczący może go dopuścić do powtórnego egzaminu piśmiennego, przy czym nowy temat egzaminu wyznacza Przewodniczący Komisji w porozumieniu z egzaminatorami.

§ 14. Wypracowania egzaminacyjne ocenia właściwy egzaminator. Zaznacza on zalety i braki wypracowania, a umotywowaną ocenę wyraża jednym ze stopni: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny. Błędy i ich rodzaj należy zaznaczyć na marginesie wypracowania. Ocenę ostateczną ustala Przewodniczący. Może on wystawić ocenę niezgodną z oceną egzaminatorów; zmianę powinien umotywić piśmiennie przy ustalonej ocenie.

§ 15. Przed egzaminem ustnym Komisja Egzaminacyjna omawia i zestawia wyniki egzaminów piśmiennych poszczególnych uczniów. Uczeń, który otrzymał z dwu wypracowań egzaminu piśmiennego oceny niedostateczne, nie może być dopuszczony do egzaminu ustnego.

§ 16. Na egzamin ustny należy przygotować wykazy ocen, otrzymanych przez kandydatów w klasach I i II liceum, protokoły egzaminów, sporządzone według wzorów, obowiązujących w liceach ogólnokształcących (Dziennik Urzędowy Min. W. R. i O. P. Nr 8-z 1938 r., poz. 227, załącznik), z wpisanymi ocenami z egzaminu piśmiennego, wypracowania egzaminacyjne kandydatów, ich prace piśmienne, wykonane w ostatnim roku nauki szkolnej, oraz pomoce, potrzebne przy zdawaniu egzaminu.

§ 17. Ustny egzamin odbywa się w zasadzie wobec wszystkich członków Komisji.

Z danego przedmiotu egzaminuje powołany do tego członek Komisji. W razie potrzeby Przewodniczący wyznacza jego zastępcę spośród członków Komisji lub z poza niej. Inni członkowie Komisji mogą brać udział w egzaminowaniu za zgodą Przewodniczącego.

Przewodniczący ma prawo brać czynny udział w egzaminowaniu z każdego przedmiotu.

Egzamin ustny powinien zmierzać do zbadania stopnia rozwoju, wyrobienia umysłowego i zasadniczych wiadomości ucznia z zakresu, przewidzianego programem danego programu.

Egzamin ustny jednego ucznia ze wszystkich przedmiotów powinien odbyć się w ciągu jednego dnia.

Czas trwania egzaminu ustnego jednego ucznia z jednego przedmiotu nie powinien przekraczać 30 minut, bez wliczenia czasu, który Komisja może dać uczniowi na przygotowanie odpowiedzi.

Ocenę odpowiedzi ustnej z każdego przedmiotu ustala Komisja Egzaminacyjna po wysłuchaniu opinii egzaminatora z danego przedmiotu i wyraża ją jednym z czterech stopni, wymienionych w § 14.

§ 18. Oceny ostateczne ustala Komisja Egzaminacyjna na podstawie:

- 1) wyniku egzaminu piśmiennego,
- 2) wyniku egzaminu ustnego,
- 3) postępów w ciągu pobytu ucznia w liceum,
- 4) ogólnej opinii członków Komisji o jego poziomie wykształcenia i dojrzałości umysłowej.

Oceny te wyraża Komisja za pomocą 4-ch stopni wymienionych w § 14.

Uczeń zdał egzamin dojrzałości, jeżeli ze wszystkich przedmiotów otrzymał oceny nie niższe od dostatecznych.

Uchwale Komisji o wyniku egzaminu może sprzeciwić się Przewodniczący Komisji. Wówczas sprawa podlega decyzji Ministerstwa W. R. i O. P.

Po zakończeniu narady i podpisaniu protokołu egzaminów przez członków Komisji Przewodniczący ogłasza uczniom ostateczny wynik egzaminu.

§ 19. Kto zdał egzamin dojrzałości w liceum muzycznym, otrzymuje świadectwo dojrzałości liceum muzycznego. Świadectwo dojrzałości podpisują wszyscy członkowie Komisji. Świadectwo takie zaopatruje dyrekcja konserwatorium państwowego swoją pieczęcią, świadectwo zaś uzyskane przed komisją w liceum

prywatnym — zaopatruje swoją pieczęcią Ministerstwo W. R. i O. P.

§ 20. Odstąpienie od egzaminu w jakiegokolwiek jego części lub niestawienie się na egzamin powoduje skreślenie ucznia z listy zdających, o ile nie poda on ważnych, usprawiedliwiających okoliczności. W ostatnim przypadku Komisja Egzaminacyjna a po jej rozwiązaniu Ministerstwo W. R. i O. P. rozstrzyga o możliwości ponownego zdawania egzaminu w tym samym okresie egzaminów.

§ 21. Uczeń, który nie zdał egzaminu i szkołę opuścił, może zdawać egzamin tego samego rodzaju z tych samych przedmiotów w zasadzie w tej samej szkole najwcześniej w następnym normalnym okresie egzaminów, nie później jednak, niż przed upływem dwóch i pół lat, a jako ekstern — po upływie pół roku (§ 9). Egzamin dojrzałości w liceum muzycznym można zdawać w charakterze ucznia tylko dwa razy.

Uczeń, który nie zdał egzaminu i szkołę opuszcza, otrzymuje zaświadczenie, że do egzaminu dojrzałości w liceum muzycznym został dopuszczony i że tego egzaminu nie zdał.

§ 22. Z czynności Komisji a także z jej posiedzeń oraz z egzaminów piśmiennych i ustnych spisuje się protokoły, które podpisują członkowie Komisji. Do protokołów tych dołącza się protokół posiedzenia Rady Pedagogicznej w sprawie dopuszczenia uczniów klasy II do egzaminu dojrzałości w liceum muzycznym.

Wszystkie powyższe dokumenty przechowuje szkoła w swoim archiwum. Wypracowania piśmienne mogą być zniszczone po upływie 2 lat od terminu zdawania egzaminu. W razie zamknięcia szkoły należy dokumenty te przekazać Ministerstwu W. R. i O. P.

§ 23. Członkowie Państwowej Komisji Egzaminacyjnej pobierają za pracę Komisji wynagrodzenie w wysokości, oznaczonej przez Ministerstwo W. R. i O. P.

§ 24. Przeprowadzenie egzaminu dojrzałości w liceum muzycznym według zasad odmiennych od ustalonych w niniejszym regulaminie może być dokonane jedynie za zezwoleniem Ministerstwa W. R. i O. P.

8.

ZARZĄDZENIE**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego**

z dnia 20 stycznia 1939 r. (Nr II W-11099/38)

w sprawie instrukcji dotyczącej praktyki szpitalnej uczennic klasy I liceów ogólnokształcących, pedagogicznych i zawodowych.

Zatwierdzam dołączoną instrukcję o praktyce szpitalnej uczennic klasy I liceów ogólnokształcących, pedagogicznych i zawodowych. Zawiadamiam przy tym równocześnie Panów Kuratorów, że Ministerstwo Opieki Społecznej wydało instrukcję z dnia 25 października 1938 r. Nr W1/1414-81 o przygotowaniu personelu do ratownictwa sanitarnego w obronie przeciwlotniczej i przeciwgazowej oraz pismem, wysłanym do Wojewodów i Komisarza Rządu na miasto stołeczne Warszawę w dniu 30 listopada b. r. Nr W1/2525-8 poleciło szpitalom przyjmowanie uczennic na praktykę.

Podsekretarz Stanu:
Jerzy Ferek-Bleszyński

Załącznik do zarządzenia Min. W. R.
i O. P. z dnia 20.I.1939 r. (Nr II W-11099/38).

INSTRUKCJA

w sprawie praktyki szpitalnej uczennic klasy I-ej liceów ogólnokształcących, pedagogicznych i zawodowych.

I. Uwagi wstępne.

Programy przysposobienia do służby pomocniczej wojskowej młodzieży żeńskiej przewidują szkolenie w zakresie ratownictwa sanitarnego i przeciwgazowego. Wskazówki do wykonania programu: dla kl. I-ej z dnia 2 kwietnia 1938 r. Nr II W-3110/38 przeznaczają na praktykę szpitalną 20 godzin (10 godzin + 2 półdniowe przedpołudniowe ćwiczenia po 5 godzin).

II. Cel praktyki.

Celem praktyki szpitalnej jest: 1) zetknięcie młodzieży z chorym, celem usunięcia nerwowego lęku przed szpitalem i człowiekiem cierpiącym, 2) praktyczne zastosowanie wiadomości nabytych podczas pracy w hufcu z zakresu pielęgniarstwa i nakładania opatrunków, 3) zaznajomienie się z pracą służby zdrowia lekarzy i pielęgniarek.

III. Zakres praktyki.

1) Zaznajomienie się z charakterem życia szpitalnego i obowiązującą w szpitalu hierarchią i dyscypliną.

2) Wykonywanie na salach chorych łatwych czynności i zabiegów pielęgniarских, jak stanie łóżek, toaleta chorego, pomoc przy rozdawaniu posiłków i ewentualnym karmieniu ciężko chorych, mierzenie ciepłoty i tętna, stawianie baniek, robienie okładów i kompresów, asystowanie przy iniekcjach itd.

3) Pomoc w ambulatorium i na sali opatrunkowej przy nakładaniu i zmianie opatrunków.

4) W miarę wolnego czasu pomoc przy przygotowywaniu materiału opatrunkowego do sterylizacji: zwiżaniu opasek, przygotowywaniu wacików, gazików, tamponów itd., czyszczeniu i konserwacji narzędzi chirurgicznych, strzykawek itd.

5) Dyżury przy ciężej chorych lub chorych po operacji. Zwracanie uwagi na tętno, kaszel, zachowanie się chorego.

IV. Organizowanie praktyki.

1) Praktyka szpitalna uczennic może zasadniczo odbywać się na oddziałach chorób wewnętrznych i chirurgicznych (okulistycznym, usznym) z wyłączeniem sal operacyjnych, oraz w ambulatoriach czy przychodniach.

Uczennice w żadnym razie nie mogą odbywać praktyki na oddziałach: zakaźnym, położniczo-ginekologicznym i skórno-wenerycznym.

Obecność uczennic na salach operacyjnych podczas operacji jest niedopuszczalna.

2) Praktykę szpitalną organizuje zasadniczo dyrektor liceum przy pomocy lekarza szkolnego i komendantki hufca.

W miejscowościach większych, w których jest kilka szpitali, oraz większa ilość szkół, należy terminy praktyki w poszczególnych szkołach oraz przydział szpitali uzgodnić na zebraniu Komisji Międzyszkolnej lub zespołu dyrektorów.

Dyrektor szkoły omawia sprawę praktyki z dyrektorem szpitala osobiście lub za pośrednictwem lekarza szkolnego, w miejscowościach większych robi to dla każdego szpitala dyrektor delegowany przez Komisję Międzyszkolną, lub zespół miejscowych dyrektorów.

Omówienie celu i zakresu praktyki powinno być wyczerpujące i szczegółowe dla uniknięcia błędów wychowawczych i skierowywania uczennic na właściwe oddziały.

3) Praktyka szpitalna odbywa się zasadniczo w godzinach przedpołudniowych, w dniach przeznaczonych na naukę szkolną.

Odbywanie obowiązkowej praktyki w niedziele, święta, dni wolne od nauki jest niedopuszczalne.

Na praktykę szpitalną przeznaczają się 20 godzin (10 godzin + 2 półnogie ćwiczenia po 5 godzin).

Najlepiej odbywać ją podczas czterech następujących po sobie dni, względnie w ciągu czterech tygodni, w dniach przeznaczonych na zbiórkę hufca, zależnie od uznania dyrektora szkoły oraz od warunków miejscowych.

4) Jeśli uczennice odbywają praktykę w grupach w kilku względnie w jednym szpitalu, należy zapewnić im opiekę, nie odrywając na czas dłuższy komendantki hufca od zwykłych obowiązków szkolnych przez przydzielenie jako opiekunki innej wolnej w tym czasie nauczycielki lub też w braku wolnych sił spośród grona nauczycielskiego przez zainteresowanie tym zagadnieniem Kół opieki rodzicielskiej. Opiekunka taka spośród matek uczennic winna być przez dyrektora specjalnie starannie dobrana. Musi to być osoba inteligentna, taktowna, rozumiejąca i uznająca wysoką wartość wychowawczą i praktyczną pracy uczennic w szpitalu.

Zarówno nauczycielki, jak i matki, stanowiące opiekę uczennic, odbywających praktykę w szpitalu, winny posiadać białe fartuchy szpitalne.

5) W miejscowościach, w których nie ma szpitali, uczennice mogą odbyć praktykę w miejscowych przychodniach, względnie ośrodkach zdrowia. Wskazane jest, w miarę możliwości, przewiezienie uczennic do najbliższego miasta, posiadającego szpital. Praktyka taka winna być specjalnie starannie przygotowana, a termin jej uzgodniony z dyrektorem szpitala. W porozumieniu i przy pomocy inspektorki ż. h. lic. można starać się u władz p. w. o uzyskanie 75% zniżki na przejazd koleją. Zakwaterowanie i wyżywienie uczennic winny być zawczasu zorganizowane. Koszta związane z pobytem uczennic w obcym mieście powinni pokryć rodzice. O pomoc dla uczennic niezamożnych, należy zwrócić się do Kół Opieki Rodzicielskiej.

Całość należy zorganizować tak, by przy minimalnych kosztach zapewnić uczennicom możliwie najlepsze warunki pobytu.

6) Odbycie praktyki szpitalnej jest dla uczennic obowiązkowe i nikt, z wyjątkiem kalek, nie może być od niej zwolniony. Kalectwami usprawiedliwiającymi nieodbycie praktyki szpitalnej są: brak lub znacznie większy niedowład górnej czy dolnej kończyny, obustronne zwichnięcie stawu biodrowego, znacznie skrócona kończyna dolna. Inne kalectwa, jak jednooczność, przyłębienie słuchu, brak palca czy palców u rąk itd. nie mogą zwolnić od odbywania praktyki.

Przyczyna nieobecności uczennicy w szkole podczas odbywania praktyki szpitalnej powinna być każdorazowo zbadana przez lekarza szkolnego lub usprawiedliwiona świadectwem lekarza urzędowego. Usprawiedliwienie pisane przez opiekę domową nie może być w tym wypadku uznane za wystarczające.

Uczennica, która bez usprawiedliwionej przyczyny nie odbyła praktyki szpitalnej — nie może uzyskać dodatniej oceny z p. w. na świadectwie rocznym.

7) Podczas odbywania praktyki szpitalnej przez uczennice, konieczny jest kontakt dyrektora szkoły z władzami szpitalnymi. Wskazany jest po zakończeniu praktyki odbycie krótkiej konferencji z dyrektorem szpitala i przełożoną S. S. pielęgniarek, celem zebrania danych o pracy uczennic, ich stosunku do chorych, ich postawie w szpitalu i korzyściach, jakie odniosły z praktyki.

Sporożnienia te winny być dołączone do rocznego sprawozdania z pracy szkoły.

Wszystkie uczennice winny być ubrane podczas odbywania praktyki w szpitalu w białe fartuchy szpitalne oraz białe chusteczki względnie czepczki na głowę.

8) W razie uszkodzenia czy zniszczenia jakiegoś przedmiotu na terenie szpitala, np. zbitcie termometru, strzykawki itp. odpowiedzialność finansową za to ponosi uczennica, która przedmiot ten uszkodziła względnie zniszczyła.

9.

Z A R Z Ą D Z E N I E

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 20 stycznia 1939 r. (Nr III O-7664/38)

o nadaniu Państwowemu Liceum Gospodarstwa Wiejskiego w Gołotczyźnie nazwy: „im. Marszałka Józefa Piłsudskiego”.

§ 1. Otwartemu na podstawie zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 23 czerwca 1938 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 7, poz. 202) Państwowemu Liceum Gospodarstwa Wiejskiego w Gołotczyźnie nadają nazwę:

„Państwowe Liceum Gospodarstwa Wiejskiego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Gołotczyźnie”.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

W. Świętosławski

ZARZĄDZENIE**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego**

z dnia 12 stycznia 1939 r. (Nr IV N-3094/38)

w sprawie międzynarodowego wypożyczania zbiorów bibliotecznych.

Celem unormowania i usprawnienia postępowania przy wypożyczaniu zbiorów bibliotecznych między bibliotekami krajowymi i zagranicznymi, zarządzam, co następuje:

§ 1. Wszystkie biblioteki podlegające Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zobowiązane są z dniem 1 marca 1939 r. stosować postanowienia regulaminu wypożyczania międzynarodowego, opracowanego przez Federację Międzynarodową Związków Bibliotekarzy. Regulamin ten ogłasza się w przekładzie polskim jako załącznik do zarządzenia niniejszego.

§ 2. Biblioteka Narodowa Józefa Piłsudskiego zorganizuje w ramach Wypożyczalni Centralę Wypożyczeń Międzynarodowych, przewidzianą w punkcie 9 regulaminu.

§ 3. Biblioteki uniwersyteckie pośredniczą w wypożyczaniu międzynarodowym, mając za obowiązek: sprawdzanie, czy druk żądany przez zagranicę znajduje się w którejkolwiek bibliotece w danym mieście uniwersyteckim, oraz wysyłanie dzieł, będących własnością bibliotek nie biorących bezpośredniego udziału w wypożyczaniu międzynarodowym.

§ 4. Przy wypożyczaniu międzynarodowym obowiązuje następujący tryb postępowania:

a) Gdy chodzi o dzieło, o którym wiadomo, że nie posiada go żadna z bibliotek krajowych (np. rękopis, unikat itp.), biblioteka żądająca przesyła zamówienie i rewers (zgodnie z punktem 8 regulaminu) bądź bezpośrednio do biblioteki zagranicznej, posiadającej dane dzieło, bądź do Centrali Wypożyczania Międzynarodowego danego kraju. Gdy miejsce przechowywania potrzebnego dzieła nie jest znane, zamówienie i rewers przesyła się do centrali tego kraju, w którym można się spodziewać istnienia żądanego dzieła.

b) Gdy nie ma się pewności, że potrzebne dzieło nie posiada żadna z bibliotek krajowych, należy — wyjąwszy przypadki wymagające szczególnie pośpiesznego załatwienia — skierować zamówienie do Centrali w Bibliotece Narodowej, która za pomocą rewersu okólnego przeprowadzi odpowiednio poszukiwania w bibliotekach krajowych i dopiero w razie wyniku ujemnego prześle zamówienie za granicę. Na zamówieniach tych Biblioteka Narodowa zaznaczy, że żądanego dzieła nie posiada żadna z bibliotek polskich.

c) Zamówienia nadchodzące z zagranicy biblioteki winny — o ile żądane dzieło posiadają — załatwiać bezpośrednio, zamówienia zaś, których nie mogą zrealizować nie tylko u siebie, lecz także w danym mieście, powinny biblioteki przesać do Centrali w Bibliotece Narodowej, w celu przeprowadzenia dalszych poszukiwań, zawiadamiając o tym zamawiającą bibliotekę zagraniczną.

d) Biblioteki zobowiązane są przysyłać co roku w styczniu Bibliotece Narodowej dane statystyczne o ruchu wypożyczania międzynarodowego, podając liczbę wysłanych i otrzymanych zamówień oraz otrzymanych i wysłanych tą drogą woluminów — osobno rękopisów i osobno druków. Biblioteka Narodowa zaś komunikuje te liczby Sekretarzowi Generalnemu Federacji Międzynarodowej Związków Bibliotekarzy.

e) Biblioteki winny za pośrednictwem Biblioteki Narodowej zgłosić temuż Sekretarzowi Generalnemu posiadane aparaty i urządzenia do fotografii, fotomikrografii i projekcji.

f) Biblioteka Narodowa przedstawia Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w osobnym rozdziale dorocznego sprawozdania ze swej działalności statystykę ruchu międzynarodowego wypożyczania.

§ 5. Inne biblioteki krajowe mogą korzystać z urządzeń i ułatwień międzynarodowego wypożyczania w ramach załączonego regulaminu i niniejszego zarządzenia, o ile poddadzą się postanowieniom tegoż regulaminu i uzyskają zgodę Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 6. Biblioteki, przystępujące do międzynarodowego wypożyczania, winny zgłosić to Radzie Związku Bibliotekarzy Polskich, która poda do wiadomości Biblioteki Narodowej Józefa Piłsudskiego oraz Sekretarza Generalnego Federacji Międzynarodowej Związków Bibliotekarzy wszystkie biblioteki polskie, korzystające z międzynarodowego wypożyczania, i ogłosi drukiem ich wykaz.

§ 7. Biblioteka Narodowa opracuje i sporządzi swoim kosztem wszelkie druki i formularze, potrzebne do przeprowadzania wypożyczania międzynarodowego i będzie zaopatrywać w nie odpowiednie biblioteki krajowe.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

W. Świętosławski

Załącznik do zarządzenia Ministra
Wyzn. Rel. i Ośw. Pub. z dnia 12.I.1939 r.
(Nr IV N-3094/38).

REGULAMIN

międzynarodowego wypożyczenia zbiorów bibliotecznych.

Cel wypożyczenia międzynarodowego.

1. Wypożyczenie międzynarodowe (W. M.) ma na celu dostarczanie drogą najszybszą, najłatwiejszą i najbezpieczniejszą z bibliotek zagranicznych książek, potrzebnych do pracy naukowej a nie będących w posiadaniu bibliotek krajowych.

Zgłoszenia.

2. W W. M. biorą udział biblioteki, które oświadczą przyjęcie niniejszych postanowień i gotowość do całkowitej wzajemności. Sekretarz Generalny „Federacji Międzynarodowej Związków Bibliotekarzy” będzie przyjmował te zgłoszenia za pośrednictwem centrali narodowej (pkt 9) albo w razie jej braku, za pośrednictwem związku bibliotekarzy lub jednego ze związków bibliotekarzy danego kraju. Biblioteki, nie mające prawa przyjąć obowiązku całkowitej wzajemności, mogą mimo to brać udział w W. M., o ile centrala danego kraju zobowiąże się dostarczyć poszukiwanych książek z innych bibliotek krajowych.

Koszty.

3. Biblioteka wypożyczająca (zamawiająca) ponosi wszelkie koszty porta, ubezpieczenia i opakowania, związane z przesyłką książek tam i z powrotem. Jest ona też odpowiedzialna za wszelkie uszkodzenia i zagubienia książek, jakie się wydarzą.

Przesyłanie żądań i książek.

4. Przesyłanie pism, druków i paczek odbywa się drogą pocztową. Przesyłki W. M. należy na zewnątrz oznaczyć za pomocą jednolitych naklejek. Do każdej przesyłki należy dołączyć formularz z podaniem ilości zawartych w przesyłce kart zamówień lub przesyłanych woluminów. Formularze winny być ułożone w języku francuskim lub w języku narodowym z tłumaczeniem francuskim. Rewersy mogą być używane jako zamówienia, o ile biblioteka innego kraju zgodzi się na takie uproszczenie.

Okres wypożyczenia.

5. Okres trwania wypożyczenia wynosi na ogół jeden miesiąc, nie licząc przesyłki książki tam i z powrotem. Biblioteka pożyczająca (wysyłająca) może jednak ten okres przedłużyć lub skrócić.

Kontrola.

6. Każda biblioteka ma obowiązek przekonać się przed wysłaniem zamówienia za granicę, że żądana książka nie znajduje się we własnym kraju.

Ograniczenia.

7. Z reguły nie wysyła się:

- książek i czasopism, często w kraju żądanych,
- dzieł o tak dużej wartości, że nie mogą być wydawane poza bibliotekę,
- dzieł będących do nabycia w handlu księgarskim, a których cena kupna nie przekracza równowartości 3 franków szwajcarskich w złocie.

Książki, które znajdują się w kraju ale w danej chwili są wypożyczone, nie powinny być sprowadzane za pośrednictwem W. M.

Rękopisy wypożycza się, o ile to możliwe, na tych samych warunkach co druki, jednakże decyzję co do tego należy od wypadku do wypadku pozostawić bibliotece, która dany rękopis posiada.

Drogi przesyłek.

8. Przesyłki książek kieruje się bezpośrednio z biblioteki do biblioteki, zamówienia przesyła się bądź tą samą drogą, bądź za pośrednictwem centrali W. M. Biblioteka pożyczająca (wysyłająca) może drogę przez centralę postawić za warunek, o ile taka centrala w danym kraju istnieje.

Organizacja centrali.

9. Zaleca się utworzenie w każdym kraju centrali dla W. M. w połączeniu z jakąś dużą biblioteką i, o ile możliwości — z biurem informacyjnym oraz zbiorowym katalogiem.

Centrala ta ma za zadanie:

- przesyłanie żądań, nadchodzących z zagranicy, do tych bibliotek krajowych, które na podstawie swego charakteru, zasobów i regulaminu użytkowego mogą te żądania załatwić,
- sprawdzanie nadchodzących z kraju zamówień, czy żądanych książek nie posiada któraś z bibliotek krajowych, i w przypadkach negatywnych, przesyłanie zamówień za granicę,
- prowadzenie statystyki korzystania z W. M. przez biblioteki własnego kraju i komunikowanie co roku odnośnych liczb Sekretarzowi Generalnemu Federacji Międzynarodowej Związków Bibliotekarzy,
- zgłaszanie Sekretarzowi Generalnemu Federacji Międzynarodowej Związków Bibliotekarzy aparatów do fotografii, fotokopii, fotomikrografii i projekcji, jakie znajdują się w bibliotekach krajowych.

120

11.

ZARZĄDZENIE**Ministra Poczty i Telegrafów**

z dnia 17 grudnia 1938 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o opłatach radiofonicznych.

(Przedruk z Dziennika Taryf Poczty, Teletechn. i Radiokomunik. z dnia 1 stycznia 1939 r. Nr 1, poz. 3).

Na podstawie art. 18 ust. 7 ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafii i telefonii (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 481 z 1933 r.) zarządzam, co następuje:

§ 1. Ustala się następujące opłaty radiofoniczne od kart rejestracyjnych:

Poz.	Na urządzenia odbiorcze	Opłata w złotych
1	W mieszkaniach prywatnych i obiektach ruchomych (komunikacyjnych) bez względu na ilość urządzeń:	rocznie
	a) z lampami katodowymi	36
	b) bez lamp katodowych	12
2	W zakładach leczniczych i dobroczynnych, utrzymywanych z funduszków publicznych i społecznych:	
	a) za każdy odbiornik z lampami katodowymi łącznie z dołączonymi punktami odbiorczymi, założonymi w pomieszczeniach zakładu	36
	b) za każdy odbiornik bez lamp katodowych, łącznie z dołączonymi punktami odbiorczymi, założonymi w pomieszczeniach zakładu	12
	c) za punkty odbiorcze, niezależnie od ich ilości, jeżeli nie jest uiszczona opłata oznaczona w pkt a) i b)	12
3	W szkołach i zakładach naukowych lub wychowawczych, państwowych, publicznych oraz prywatnych, istniejących na podstawie zezwoleń właściwych władz szkolnych, bez względu na rodzaj i ilość urządzeń	1
4	W innych rodzajach pomieszczeń aniżeli wymienione w poz. 1 — 3:	
	a) za każdy odbiornik z lampami katodowymi	36
	b) za każdy odbiornik bez lamp katodowych	12
	c) za punkty odbiorcze w jednej izbie	12
5	W pomieszczeniach wymienionych w poz. 1 — 4 z dostarczeniem przez pocztę odbiornika „detefon”:	miesięcznie
	a) przy zastosowaniu przez osobę zarejestrowaną lamp katodowych	4,50
	b) bez zastosowania lamp katodowych	3,85
6	W pomieszczeniach wymienionych w poz. 1 — 4 z dostarczeniem przez pocztę odbiornika „echo”:	miesięcznie
	a) przy zastosowaniu przez osobę zarejestrowaną lamp katodowych	3,50
	b) bez zastosowania lamp katodowych	2,85
7	Opłata za rejestrację abonenta (rejestracyjna)	jednorazowe 1
	Opłata za wydanie kompletu odbiorczego „detefon” względnie „echo” (wstępna)	2

§ 2. Opłaty wyszczególnione w poz. 3 płatne są z góry za rok kalendarzowy.

Opłaty wyszczególnione w poz. 5 obowiązują w ciągu 10 miesięcy, w poz. 6 w ciągu 11 miesięcy.

Po uiszczeniu opłat przewidzianych w ustępie poprzednim, będą pobierane stosowne opłaty, przewidziane w § 1 w poz. 1—4, a komplet odbiorczy „detefon” lub „echo” pozostaje do rozporządzenia osoby zarejestrowanej.

§ 3. Jeżeli komplet odbiorczy „detefon” lub „echo” wydano do dnia 15 danego miesiąca, pierwsza opłata wyszczególniona w poz. 5 lub 6 obowiązuje od dnia pierwszego następnego miesiąca.

Jeżeli komplet odbiorczy „detefon” lub „echo” wydano po dniu 15 danego miesiąca, pierwsza opłata wyszczególniona w poz. 5 lub 6 obowiązuje od dnia pierwszego drugiego kolejnego miesiąca.

§ 4. Abonenci, którym dostarczono przez pocztę komplet „detefon” przed wejściem w życie niniejszego zarządzenia, uiszczają opłaty ustalone w poz. 5 w ciągu 11 miesięcy.

§ 5. W razie niewpłacenia w ciągu 10 względnie 11 miesięcy którejkolwiek opłaty miesięcznej wyszczególnionej w poz. 5 lub 6, cała suma pozostałej do uiszczenia opłaty staje się natychmiast wymagalna.

§ 6. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1939 r. Jednocześnie traci moc obowiązującą zarządzenia: z dnia 26 października 1935 r. (Dz. Taryf p. t. i r. Nr 15, poz. 27), z dnia 17 października 1936 r. (Dz. Taryf p. t. i r. Nr 14, poz. 32) i z dnia 22 września 1937 r. (Dz. Taryf p. t. i r. Nr 11, poz. 18).

Minister Poczty i Telegrafów:

(—) E. Kaliński.

12.

OKÓLNIK Nr 1

z dnia 16 stycznia 1939 r. (II W-11623/38)

w sprawie zestawienia pomocy do nauki p. w.

Ministerstwo podaje do wiadomości zestawienie pomocy naukowych do prowadzenia nauki przysposobienia wojskowego, na którego podstawie dyrekcje zainteresowanych szkół będą mogły przystąpić do planowego stopniowego zaopatrywania swych zakładów w potrzebny sprzęt.

Dostosowane do możliwości finansowych szkoły roczne plany będą przedkładać komendantom (tki) hufców szkolnych do zatwierdzenia dyrekcjom zakładów. Plany te powinny zawierać dział wydatków zwyczajnych, powtarzających się co roku, jak amunicja, tarcze, wazelina, pakuły i inne i dział wydatków nadzwyczajnych, obejmujący bądź jednorazowe zakupy, bądź zakupy powtarzające się co kilka lat. Plany roczne należy opracować na podstawie globalnego planu kilkoletniego (4—5 letniego) przewidującego całkowite zaopatrzenie zakładu w potrzebny sprzęt do nauki p. w.

Przy sporządzaniu rocznego planu zaopatrywania zakładu w sprzęt do nauki p. w. należy przestrzegać kolejności zakupów, uwzględniając przede wszystkim pomoc udzielaną ze strony komend p. w. i posiadany sprzęt własny. Należy dążyć do tego, aby każda szkoła miała magazyn na sprzęt. Ułatwi to otrzymanie od komend p. w. karabinów na przechowanie oraz uchroni zakupiony sprzęt przed zniszczeniem z braku odpowiedniego pomieszczenia.

W akcji zaopatrywania w sprzęt w pierwszym rzędzie należy uwzględnić przedmioty, które są niezbędne do wykonania programu. Sprzęt droższy przewidziany w planie w kilku egzemplarzach należy zakupywać po kolei, dochodząc etapami do stanu przewidzianego w programie zakupów. Niektóre pomoce będą mogły być wykonane na lekcjach zajęć praktycznych np. stół plastyczny, opaski, chorągiewki i inne.

121

Każdy przedmiot musi mieć określone miejsce i sposób przechowania — takie, aby nie zniszczył się z powodu złego przechowania.

Kuratoria zażądają od dyrekcji szkół, aby w rocznych sprawozdaniach wyjaśniły, w jaki sposób zrealizowały roczny plan zakupów pomocy naukowych na cele p. w. oraz przedstawiły w sposób zwięzły stan zaopatrzenia swych zakładów w sprzęt p. w. Na tej podstawie Kuratoria w terminie do dnia 30 września każdego roku zładzą sprawę Ministerstwu o postępie i stanie zaopatrzenia szkół w sprzęt p. w. będzie to również pomocą przy układaniu planów finansowo-gospodarczych zarówno przez dyrekcje szkół jak i Kuratoria.

Podsekretarz Stanu:
Jerzy Ferek-Bleszyński

Załącznik 1 do okólnika Nr 1 z dnia 16.I.1939 r. (II W-11623/38).

Zestawienie pomocy do nauki p. w. w hufcach szkolnych męskich (przy założeniu, że szkoła posiada normalne wyposażenie w urządzenia do w. f., jak boisko i inne).

A. Urządzenia:

1. Magazyn. Pokój ca 3 × 4 m, wybielony, odpowiednio zabezpieczony (okna okratowane, drzwi obite blachą, wzmocnione zamki), suchy.
2. Urządzenie magazynu. — Stojaki na karabin (50 kb). Szafa zamykana i półka na sprzęt. Stół z szufladą zamykaną, dwa krzesła.
3. Strzelnica małokalibrowa na boisku. Zauważa się przy tym, że z wiatrówki można strzelać i w pomieszczeniach zamkniętych, o ile tarcza zostanie odpowiednio zabezpieczona.
4. Pomieszczenie na stół plastyczny.

B. Sprzęt.

L. p.	Nazwa przedmiotu	Ilość	Kto dostarcza
I. Sprzęt do strzelectwa.			
1	K. b. Mauzer	1 na 10 uczniów oddziału ćwiczącego	Powiatowa Komenda W. F. i P. W.
2	K. b. do ostrego strzelania		"
3	R. k. m. Browning wz. 28		"
4	Amunicja ostra, ślepa, bocznego zapłonu i wiatrówkowa do strzelań programowych		Powiatowa Komenda W. F. i P. W.
5	Amunicja bocznego zapłonu i wiatrówkowa do strzelań szkolnych		Szkoła
6	Karabinki bocznego zapłonu (z pokrowcami brezentowymi)	1 na 10 junaków, najmniej 2 na oddział ćwiczący	Powiatowa Komenda i szkoła
7	Bagnet	1 na junaka	Powiatowa Komenda
8	Wiatrówki	najmniej 4	Szkoła
9	Szkła kontrolne do k. b.	2	"

L. p.	Nazwa przedmiotu	Ilość	Kto dostarcza
10	Wizografy	2	Szkoła
11	Ruchomy przyrząd do nauki celowania	2	"
12	Ramka celownicza	3	"
13	Stojaki do nauki celowania	1 na 10 junaków oddziału ćwiczącego najmniej 2	"
14	Stoły	2	"
15	Worki z piaskiem	1 na 3 junaków oddziału ćwiczącego	"
16	Taborety	2	"
17	Magazynki z nabojami ćwiczebnymi	1 na 4 junaków oddziału ćwiczącego	Powiatowa Komenda
18	Wskaźniki do trójkąta błędów o średnicy 3 cm, 6 cm, według tarczy H nr 1 i H nr 4	po 1 na 10 junaków oddziału ćwiczącego	Szkoła
19	Komplet miar do mierzenia skupienia (o średnicy pierścieni 5,10 i 15 cm)	1	"
20	Komplet miar do mierzenia skupienia (o średnicy 10, 20 i 30 cm)	1	"
21	Miara do skupień, średnica 9 cm	1	"
22	Ramy do tarcz, duże	tyle, ile stanowisk	"
23	Kompletne łożo uniwersalne do czyszczenia broni	2	Powiatowa Komenda lub Szkoła
24	Komplet przyborów do czyszczenia karabinka sportowego	1	Szkoła
25	Przybory do czyszczenia wiatrówki (szczotka ze szczeciny, wycior i pakuły, wazelina, nafta lub benzyna do czyszczenia szczotki, olej lniany do części drewnianych)	1	"
26	Wyciory, wazelina, pakuły		"
27	Tarcze do strzelań programowych		Powiatowa Komenda
28	Tarcze do strzelań szkolnych (nadprogramowych)		Szkoła
29	Zalepki i klej		"
30	Czerwona chorągiew do sygnalizacji na strzelnicy	2	"

Lp.	Nazwa przedmiotu	Ilość	Kto dostarcza
31	Przekroje: naboju do k. b. Mauzer, granatu ręcznego	po 1	Szkoła
32	Model do nauki celowania (oko strzelca, szczerbina, muszka, cel)	1	"
33	Tablice poglądowe: k. b. Mauzer, r. k. m. Browning, c. k. m.	po 1	"
34	Koce (najmniej 2)	1 na 10 junak oddziału ćwiczącego	"
35	Zegarek sekundowy	1	"
II. Sprzęt do walki granatem.			
1	Granaty ćwiczebne	20 sztuk	"
2	Granaty ślepe	10 sztuk	Powiatowa Komenda lub szkoła
3	Granaty ostre		Powiatowa Komenda
4	Przekroje granatów obronnych, zaczepnych i specjalnych	po 1	Szkoła
5	Tablica poglądowa: granaty	1	"
6	Chorągiewki różnokolorowe	5 sztuk	"
III. Sprzęt do nauki terenoznawstwa.			
1	Stół topograficzny z przenośnikiem, celownicą i deklinatorem	1 na 10 junaków	"
2	Mapy: 1 : 100.000 danej okolicy	Każdy junak własną oraz 5 dla szkoły	Junak i szkoła
	1 : 25.000 okolicy	5	Szkoła
	1 : 300.000 "	2	"
3	Busole kierunkowe	1 na 4 junaków oddziału ćwiczącego	"
4	Kompasy	każdy junak własny i szkoła 2	Junak i szkoła
5	Lornetka z podziałką	3	Szkoła
6	Szkicownik polowy, linijka milimetrowa, zeszyt do ćwiczeń terenoznawczych, guma, ołówki (czarny i 2 barwne), kątomierz, kalka kreślarska	każdy uczeń	Junak
7	Tablice do nauki znaków topograficznych	1 komplet	Szkoła
8	Szpilki mosiężne, kalka kreślarska, linijka milimetrowa, pluskiewki		"
IV. Sprzęty do wyszkolenia bojowego.			
1	Karabiny ćwiczebne (w tym 1 na 4 junaków do strzelania z amunicji ślepej)	46 do 50 szt.	Powiatowa Komenda

L. p.	Nazwa przedmiotu	Ilość	Kto dostarcza
2	Amunicja ślepa		Powiatowa Komenda
3	Ładownice skórzane	46 do 50 szt.	Powiatowa Komenda lub szkoła
4	Model r. k. m. (drewniany, wykonany na zajęciach praktycznych)	1	Szkoła
5	Opaski białe i czerwone	po 1 na 2 junaków oddziału ćwiczącego	"
6	Komplety chorągiewek (biała), czerwona, niebieska i żółta)	2	"
7	Latarka elektryczna o świetle białym, czerwonym i zielonym	2	"
8	Tablice poglądowe: 1) służba w polu i w walce, 2) pociski art. i działanie, 3) umocnienia polowe, 4) maskowanie, 5) środki porozumienia się z lotnikiem	1 komplet	"
9	Stół plastyczny, 1,0—1,5 m × 2,0—2,5 m., 10 cm głęboki, nad ramą boczną w odstępnie 2 cm listwa 10 cm szeroka, celem utworzenia szczeliny do przezierania horyzontalnego (do wykonania na zajęciach praktycznych)	1	"
V. Sprzęt do wyszkolenia w obronie przeciwgazowej i przeciwlotniczej.			
1	Maski gazowe (patrz wyposażenie junaka IX)	1 na junaka, najmniej 46 — 50 sztuk	Powiatowa Komenda szkoła junak
2	Tablice poglądowe opg. i opl.	1 komplet	Szkoła
3	Komora gazowa		Powiatowa Komenda lub szkoła
4	Przybory do dezynfekcji maski gazowej		"
VI. Sprzęt do walki bagnetem.			
1	Karabiny z bagnetami sprężynowymi (lub karabiny drewniane)	46—50 sztuk	Powiatowa Komenda lub szkoła
2	Tarcze	23—25 sztuk	Szkoła
VII. Sprzęt do gier polowych.			
1	Rower (pożądany)	1	"
2	Tarcze sygnalizacyjne	1 na 2 junaków oddziału ćwiczącego	"
3	Sygnalówka	1	"
4	Taśma miernicza	1	"
5	Toporek	1	"

Lp.	Nazwa przedmiotu	Ilość	Kto dostarcza
6	Chorągiewka biało-czerwona	1 na 4 junaków oddziału ćwiczącego	Szkoła
7	Latarka elektryczna	1 na 10 junaków	"
	Opaski: 1) różnokolorowe	po 1 na junaka oddz. ćwiczącego	"
	2) dla rozjemców	5	
	3) do zawiązania oczu	5	
VIII Sprzęt do wyszkolenia w służbie.			
1	Tablice poglądowe do nauki stopni wojskowych		"
2	Opaski dla funkcyjnych		"
3	Dziennik zajęć		"
4	Książka rozkazów		"
IX. Wyposażenie junaka.			
1	Przepisowy mundur		Junak
2	Sznurowane trzewiki na wzór wojskowych	1 na junaka oddz. ćw. około 50	"
3	Płaszcze wojskowe		Powiatowa Komenda lub szkoła
4	Pas		Junak
5	Chlebak		"
6	Łopatka z futerałem (nabywa junak w 4 klasie gimn.)		"
7	Maska gazowa (nabywa junak w I klasie licealnej)		"
<p>Uwaga: W razie trudności w zaopatrywaniu się junaków w łopatki i maski gazowe z powodu ubóstwa, szkoły powinny przyjść im z pomocą przez wypożyczenie sprzętu z własnych zapasów.</p>			
8	Gwizdek na sznurku (wszyscy junacy jednego koloru sznurek)		"
<p>Nadto przybory, przewidziane w innych działach, jak kompas, mapa i inne.</p>			

C. Spis podręczników do biblioteczki podręcznej komendanta hufca.

1. Szkoła Junaka.
2. Instrukcja strzelecka, cz. I k. b. i k. b. k.
3. „ o broni piechoty, cz. I i II.
4. „ walki granatem 0,7/1931.
5. Terenoznawstwo praktyczne, ppłk. dypl. Koeb, major Wroczyński, kpt. Wojtal.
6. Terenoznawstwo, kartoznawstwo i zdjęcie terenu, mjr. St. Gąsiewicz.
7. Busole kierunkowe, kpt. Skinder.
8. Topografia, płk. Kreutzinger.
9. Podręcznik do nauki strzelania pośredniego kpt. R. Jastrzębski.
10. Regulamin piechoty, cz. I i II.
11. Podręcznik dowódcy plutonu strzelców.
12. Dowódca drużyny w polu, ppłk. Nadachowski.
13. Regulamin obrony przeciwgazowej 0,13/1934.
14. Instrukcja walki bagnietem 0,6/1926.
15. Harcerz w polu, Z. Wyrobek.
16. Gry i ćwiczenia terenowe, mgr. Jasiński.
17. Regulamin służby wewnętrznej, cz. I, II i VII.

Załącznik 2 do okólnika Nr 1 z dnia 16.I.1939 r. (II W-11623/38).

Zestawienie sprzętu do nauki p. w. w hufcach szkolnych żeńskich (dostarcza szkoła).

A. Urządzenia.

1. Magazyn. Pokój 3×4 m, wybielony, ogrzany i suchy.
2. Urządzenie magazynu:
 - a) stojaki na nosze,
 - b) stojaki z wieszakami na tablice,
 - c) szafa zamykana na sprzęt,
 - d) szafka na apteczkę,
 - e) półki na maski przeciwgazowe,
 - f) stolik z szufladką i 2 krzesła.
3. Pożyczony pokój na urządzenie pokoju chorego do nauki pielęgniarstwa.

B. Sprzęt do ratownictwa — sanitarnego.

1. Nosze (1 na 5 uczennic kl. I-ej).
2. Tablice do ratownictwa—sanitarnego.

3. Łóżko z pościelą do nauki pielęgniarstwa.
4. Bańki.
5. Strzykawka Record.
6. Mały sterylizator.
7. Worki gumowe.
8. Szyny z siatki drucianej, zwijane.
9. Undynka do płókania oczu.

C. Sprzęt do obrony przeciwgazowej.

1. Maski gazowe, jedna na uczennicę kl. II-ej.
2. Zestaw sprzętu sekcji rat. san. (jeden lub dwa, zależnie od ilości uczennic w kl. II-ej).

Szczegółowy opis zestawu znajduje się we wskazówkach do wykonania programu przysposobienia do służby pomocniczej wojskowej młodzieży żeńskiej dla kl. II liceów ogólnokształcących, pedagogicznych i zawodowych z dnia 10.VIII.1938 r. Nr II W-6874/38.

3. Tablice uszkodzeń gazami bojowymi.
4. Tablice maski gazowej R. S. C.
5. Tablice aparatów tlenowych: Draegera—H. S. S. 24 i „Lecha”.
6. Apteczka wzoru B. B. K.
7. Aparat tlenowy Draegera H. S. S. 24.
8. Próbkę gazów (komplet).
9. Maskę polską wzór 32.

D. Łączność.

Zestaw sprzętu łączności w/g wskazówek do wykonania programu przysposobienia do służby pomocniczej wojskowej młodzieży żeńskiej dla kl. II. liceów ogólnokształcących, pedagogicznych i zawodowych z dnia 10.VIII. 1938 r. Nr II W 6874/38.

E. Biblioteka podręczna.

Według wyżej wymienionych wskazówek.

Uwaga: sprzęt do strzelectwa i terenoznawstwa winien być wypożyczony od miejscowych władz P. W. względnie od hufca męskiego P. W., gdyż wobec małej ilości czasu, poświęconego na te działy w hufcu żeńskim, nie warto tym sprzętem obciążać budżetów szkół żeńskich.

13.

OKÓLNIK Nr 2

z dnia 10 stycznia 1939 r. (I R-8195/38).

w sprawie ulg w opłatach szkolnych za dzieci członków Związku Uczestników Strajku Szkolnego na Pomorzu.

Na podstawie decyzji Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10 stycznia 1939 r. Ministerstwo zarządza, aby dzieci niezamożnych członków „Związku Uczestników Strajku Szkolnego z lat 1906/07 na Pomorzu” korzystały przy udzielaniu zwolnień od opłat szkolnych z takich samych uprawnień, jakie przysługują dzieciom niezamożnych rodziców, posiadających odznakę „Za walkę o szkołę Polską” oraz dzieciom niezamożnych, zweryfikowanych członków „Stowarzyszenia b. uczestników strajku szkolnego zachodniej Polski” (pkt. XI-c okólnika Nr 35 z dnia 14 lipca

1938 r. o opłatach szkolnych w państwowych szkołach średnich ogólnokształcących, państwowych zakładach kształcenia nauczycieli oraz przy egzaminach nauczycieli szkół powszechnych *) i pkt. XVI. — ust. (3) okólnika Nr 36 z dnia 15 lipca 1938 r. o opłatach szkolnych w szkołach zawodowych. **)

Dyrektor Departamentu:
A. Nowak

*) Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 8, poz. 251.

**) Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 8, poz. 252

14.

OKÓLNIK Nr 3

z dnia 7 lutego 1939 r. (BP-2271/39)

o udzielaniu akt dyscyplinarnych władzom wymiaru sprawiedliwości.

Przepisy, dotyczące udzielania przez urzędy państwowe akt władzom wymiaru sprawiedliwości w zakresie postępowania karnego, zawarte są wyłącznie w kodeksie postępowania karnego. W szczególności na zasadzie art. 8 i 155 k. p. k. urzędy te obowiązane są do przesyłania sądowi lub prokuratorowi akt dyscyplinarnych funkcjonariuszów państwowych.

Udzielaniu akt nie stoi na przeszkodzie zasada tajności postępowania, obowiązująca w postępowaniu dyscyplinarnym (§ 8 rozp. Rady Ministrów z 17.X. 1932 r. — Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 790, § 8 rozp. Min. W. R. i O. P. z 20.I. 1933 r. — Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 217, art. 50 rozp. Pr. R. z 24.II. 1928 r. — Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 76, poz. 551). Tajność postępowania dyscyplinarnego ma bowiem to znaczenie, że postępowanie nie odbywa się jawnie i nie można ogłaszać jego wyników, co uzasadnione jest koniecznością utrzymania powagi władz państwowych. Zasada tajności postępowania obowiązuje jednak w tym tylko postępowaniu i nie należy jej rozumieć w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie prawidłowemu wykonywaniu przez organa władzy państwowej swych funkcji urzędowych. W szczególności tajność nie sięga tak daleko, żeby miała ograniczać zakres stosowania w postępowaniu karnym przepisów art. 8 i 155 k. p. k. Wynika to również z zasady prawdy materialnej, przenikającej cały proces karny. Dopiero wtedy, gdy w grę wchodzi ewentualna poważna szkoda Państwa, jaką ujawnienie aktu (dokumentu) mogłoby spowodować (art. 155 § 2 k. p. k.), cel procesu karnego musi ustąpić wobec tajemnicy urzędowej i wydania akt można odmówić.

Urząd państwowy, udzielając prokuratorowi akta dyscyplinarne, musi się liczyć z tym, że zostaną one przedstawione sądowi i w następstwie tego będą mogły być przeglądane przez strony (art. 212, 214 k. p. k.). Prokurator bowiem tylko wtedy zwróci akta dyscyplinarne bez uczynienia z nich użytku w toczącym się postępowaniu, gdy dojdzie do przekonania, iż nie mogą one mieć znaczenia dla postępowania karnego. W przeciwnym przypadku prokurator, będąc obowiązany do zbierania i uwzględnienia wszelkich okoliczności, przemawiających za i przeciw oskarżonemu (art. 9, 245 k. p. k.), dołączy akta dyscyplinarne do akt sprawy lub sporządzi protokół oględzin z niektórych części tych akt.

Jeżeli więc urząd państwowy uważa, że akta dyscyplinarne zawierają tak doniosłą tajemnicę państwową, że nie można ich wydać, powinien zgóry żądaniu prokuratora odmówić. Gdyby zaś prokurator mimo to uznał odnośne akta za niezbędne (art. 8, 155 k. p. k.), ostateczna decyzja w tym względzie należy do władzy naczelnej odnośnego zarządu państwowego, która może odmówić wydania tylko w warunkach określonych w art. 155 § 2 k. p. k.

Powyższe podaje się do wiadomości i stosowania na podstawie wyjaśnienia Prezydium Rady Ministrów Nr 51-21/4 z dnia 28 stycznia 1939 r., wydanego po porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości.

Dyrektor Biura Personalnego:

W. Przybyłowicz

15.

ORGANIZACJA SZKÓŁ

Ministerstwo W. R. i O. P. nadało od drugiego półrocza roku szkolnego 1938/39 uprawnienia państwowych szkół średnich ogólnokształcących następującym szkołom prywatnym:

1) Grudziądz	— Prywatne Gimnazjum Koedukacyjne im. Żeromskiego,
2) Łódź	— Prywatne Liceum Męskie Izaaka Kacnelsona,
3) Łódź	— II Prywatne Liceum Męskie Tow. Szkół Żydowskich,
4) Łódź	— Prywatne Liceum Żeńskie im. Józefa Aba,
5) Łódź	— Prywatne Liceum Żeńskie Marii Hochsteinowej,
6) Łódź	— Prywatne Liceum Żeńskie Tow. Szkół Żydowskich,
7) Łódź	— Prywatne Liceum Żeńskie „Wiedza” Luby Sołowiejczyk-Magalifowej,
8) Łódź	— Prywatne Liceum Żeńskie Eugenii Jaszunskiej-Zeligmanowej,
9) Poznań	— Prywatne Liceum Żeńskie p. w. Najświętszej Marii Panny,
10) Poznań	— Prywatne Liceum Żeńskie im. Juliusza Słowackiego,
11) Warszawa	— Prywatne Liceum Męskie Władysława Giżyckiego,
12) Warszawa	— Prywatne Liceum Żeńskie Hermana Kaleckiego,
13) Warszawa	— Prywatne Liceum Żeńskie Edwarda Łubińskiego,
14) Warszawa	— Prywatne Liceum Żeńskie Sary Pryłuckiej.

16.

RUCH SŁUŻBOWY.**Zarząd Centralny.****Mianowani:**

1. dr Stetkiewicz Stanisław, naczelnik wydziału, kuratorem Okręgu Szkolnego Poznańskiego z dniem 1.II. 1939 r. (BP-1929/39);

2. mgr Wilanowski Władysław, kierownik referatu, naczelnikiem wydziału w Kuratorium Okr. Szk. Lubelskiego z dniem 1.I. 1939 r. (BP-27028/38);

3. mgr Grabowski Józef, prow. referendarz, referendarzem z dniem 1.II. 1939 r. (BP-28553/38).

Awansowani:

1. mgr Wilanowski Władysław, kierownik referatu do grupy VI z dniem 1.I. 1939 r. (BP-29226/38).

Przyjęci w charakterze pracowników kontraktowych:

1. mgr Sońta Czesław z wynagr. w/g grupy IX na czas od dnia 1.I. 1939 r. do dnia 31.III. 1939 r. (BP-228/39).

Powierzono:

1. dr Rakowskiemu Tadeuszowi, kierownikowi referatu, pełnienie obowiąz-

ków naczelnika Wydziału Prezydialnego z dniem 1.II. 1939 r. (BP-2007/39).

2. mgr Kasprzykowi Emilowi, radcy, pełnienie obowiązków kierownika referatu z dniem 1.II. 1939 r. (BP-2008/39);

3. dr Skarbińskiemu Stanisławowi, nauczycielowi XVII P. Gimn. w Warszawie, pełnienie obowiązków ministerialnego wizytatora szkół z dniem 1.II. 1939 r. (BP-432/39).

Zwolnieni:

1. prof dr Alexandrowicz Jerzy, Podsekretarz Stanu, na własną prośbę, z dniem 7.XII. 1938 r. (BP-27895/38);

2. doc. dr Sienicki Stefan, pracownik kontraktowy, na własną prośbę, z dniem 31.XII. 1938 r. (BP-29122/38).

Zmarli:

1. Wąsicka Janina, podreferendarz, w dniu 21.XII. 1938 r.

Kuratoria Okręgów Szkolnych.**Mianowani:**

1. inż. Szrot Edward, naucz. P. Koed. Gimn. Kupieck. w Lublinie, p. o. naczelnika wydziału w Kuratorium Okr. Szk. Lubelskiego, naczelnikiem wydziału w tymże Kura-

torium z upos. grupy V z dniem 1.I. 1939 r. (BP-28615/38);

2. mgr Lubaszka Stanisław, radca, p. o. naczelnika Biura Personalnego w Kuratorium Okr. Szk. Wołyńskiego, naczelnikiem Biura Personalnego w tymże Kuratorium z dniem 1.II. 1939 r. (BP-960/39).

Powierzono:

1. Jarczewskiemu Franciszkowi, naucz. P. Liceum i Gimn. im. M. Kopernika w Toruniu, pełnienie obowiązków wizytatora szkół w Kuratorium Okr. Szk. Pomorskiego z dniem 1.I. 1939 r. (BP-29314/38);

Zwolnieni:

1. mgr Mazurek Stanisław, referendarz w Kuratorium Okr. Szk. Lubelskiego, na własną prośbę, z dniem 31.XII. 1938 r. (BP-27902/38).

Urząd Wojewódzki Śląski

Mianowani:

1. mgr Gruszka Edward, referendarz, p. o. wizytatora szkół w Wydz. Ośw. Publ. Urz. Woj. Śląskiego, radcą w tymże Wydziale z dniem 1.II. 1939 r. (BP-29315/38).

Inspektoraty Szkolne

Mianowani:

1. Jackl Roman, prow. podinspektor szkolny w Zamościu, prow. inspektorem szkolnym w Chełmie z dniem 1.I. 1939 r. (BP-27329/38);

2. Lachcik Jan, prow. podinspektor szkolny, p. o. inspektora szkolnego w Chełmie, inspektorem szkolnym w Chełmie z dniem 1.I. 1939 r. (BP-27958/38);

3. Lebedowicz Józef, podinspektor szkolny w Złoczowie, inspektorem szkolnym w Nisku z dniem 1.I. 1939 r. (BP-22086/38);

4. Szczepaniec Jan, prow. inspektor szkolny, inspektorem szkolnym w Zamościu z dniem 1.I. 1939 r. (BP-27955/38);

5. mgr Pałacha Wincenty, naucz., p. o. kierownika publ. szk. powsz. Nr 4 w Baranowiczach, prow. podinspektorem szkolnym w Baranowiczach z dniem 1.I. 1939 r. (BP-25560/38);

6. Reiter Jan, podinspektor szkolny, p. o. inspektora szkolnego w Lubomli, wizytatorem szkół w Kuratorium Okr. Szk. Wołyńskiego z dniem 1.II. 1939 r. (BP-25193/38);

7. Ubysz Stefan, prow. podinspektor szkolny w Warszawie, podinspektorem szkolnym w Warszawie, z dniem 1.I. 1939 r. (BP-27954/38).

Przeniesieni:

1. Bandurski Czesław, inspektor szkolny w Łunińcu, na stanowisko inspektora szkolnego w Łomży, z dniem 1.I. 1939 r. (BP-27458/38);

2. Józziński Konstanty, prow. inspektor szkolny w Łomży, na stanowisko prow. inspektora szkolnego w Białymstoku z dniem 1.I. 1939 r. (BP-27457/38);

3. Borejko Janusz, prow. podinspektor szkolny w Nadwórnej, na stanowisko prow. podinspektora szkolnego w Rawie Ruskiej z dniem 31.XII. 1938 r. (BP-27547/38);

4. Ginter Wojciech, prow. podinspektor szkolny, p. o. inspektora szkolnego w Nisku, na stanowisko prow. podinspektora szkolnego w Jarosławiu, na własną prośbę z dniem 31.XII. 1938 r. (BP-21873/38);

5. mgr Kaute Feliks, prow. podinspektor szkolny w Jarosławiu, na stanowisko prow. podinspektora szkolnego w Nadwórnej, na własną prośbę, z dniem 31.XII. 1938 r. (BP-22087/38);

6. Keyha Zdzisław, prow. podinspektor szkolny w Rawie Ruskiej, na stanowisko prow. podinspektora szkolnego w Złoczowie, na własną prośbę, z dniem 31.XII. 1938 r. (BP-22084/38);

7. Łukasiewicz Antoni, prow. podinspektor szkolny w Brześciu n. B., na stanowisko prow. podinspektora szkolnego w Łunińcu z dniem 1.I. 1939 r. (BP-27460/38);

8. dr Suchan Edward, prow. podinspektor szkolny w Kosowie Poleskim, na stanowisko prow. podinspektora szkolnego w Brześciu n. B. z dniem 1.I. 1939 r. (BP-27456/38);

9. Hulek Piotr, naucz. publ. szk. powsz. Pszczynie, p. o. instruktora ośw. pozaszk. w Pszczynie, na stanowisko instruktora ośw. pozaszkolnej w Insp. Szkolnym w Pszczynie, na własną prośbę, z dniem 1.I. 1939 r. (BP-27953/38).

Przeniesieni w stan spoczynku:

1. Tomanek Stefan, podinspektor szkolny w Rzeszowie, na podstawie art. 29 pkt „b” ustawy emer. z dniem 31.I. 1939 r. (BP-26585/38).

Szkolnictwo Ogólnokształcące.

Mianowani:

1. Krukowski - Zdanowicz Józef, naucz., p. o. dyrektora P. Liceum i Gimn. im. T. Kościuszki w Sienimie, dyrektorem tegoż Liceum i Gimn. w drodze konkursu, z dniem 1.II. 1939 r. (BP-1048/39).

Przeniesieni:

1. Jarzyński Józef, dyrektor b. P. Sem. Naucz. w Nowej Wsi, na stanowisko nauczyciela do P. Gimn. w Katowicach, na własną prośbę, z dniem 1.I. 1939 r. (BP-27750/38);

2. Sokorski Michał, dyrektor P. Liceum i Gimn. im. T. Kościuszki w Gostyninie, na stanowisko nauczyciela do P. Liceum i Gimn. im. St. Staszica w Warszawie, na własną prośbę, z dniem 1.X. 1938 r. (BP-24878/38);

3. Sznapka Emil, dyrektor b. P. Sem. Naucz. w Cieszynie, p. o. dyrektora P. Gimn. Nr 864 w Cieszynie, na stanowisko dyrektora tegoż Gimnazjum z dniem 1.II. 1939 r. (BP-28053/38).

Awansowani:

1. Zaremba Zdzisław, naucz., p. o. dyrektora P. Liceum i Gimn. im. T. Czackiego w Krzemieńcu, do grupy V z dniem 1.I. 1939 r. (BP-27207/38).

Szkolnictwo Zawodowe.**Mianowani:**

1. Dębowski Klemens, naucz., p. o. dyrektora P. Koed. Gimn. Spółdzielczości w Krzemieńcu, dyrektorem tegoż gimn. w drodze konkursu, z dniem 1.II. 1939 r. (BP-25034/38);

2. Dewechy Czesława, naucz., p. o. przełożonej P. Szk. Zawod. Żeńsk. we Lwowie, przełożoną teje szkoły w drodze konkursu z dniem 1.II. 1939 r. (BP-27462/38);

3. Klementys Fryderyk, naucz., p. o. dyrektora P. Szk. Mech w Świętnikach Górnych, dyrektorem teje szkoły z dniem 1.II. 1939 r. (BP-27462/38);

4. inż. Raciborowski Włodzimierz, naucz., p. o. dyrektora P. Szk. Mech. i Stol. w Wiśniowcu, dyrektorem teje szkoły w drodze konkursu z dniem 1.II. 1939 r. (BP-23437/38).

Przeniesieni:

1. Cezak Jakub Stefan, dyrektor szk. zaw. dokszt. w Kuratorium Okr. Szk. Brzeskiego, na stanowisko dyrektora P. Koed. Gimn. Kupieck. w Zgierzu, z dniem 1.I. 1939 r. (BP-28556/38).

Szkolnictwo Akademickie.**Mianowani:**

1. inż. Lelesz Edmund, profesor nadzwyczajny Uniw. St. Batorego, profesorem zwyczajnym fizjologii zwierząt i nauki żywienia

na Wydz. Roln. tegoż Uniw. z dniem 6.XII. 1938 r. (BP-28322/38);

2. ks. dr Frankl Stanisław, docent i z-ca prof. Uniw. Jana Kazimierza, profesorem nadzwyczajnym dogmatyki na Wydz. Teol. tegoż Uniw. z dniem 6.XII. 1938 r. (BP-28323/38);

3. dr Majewski Franciszek, docent Szk. Gł. Gosp. Wiejsk., profesorem nadzwyczajnym uprawy i nawożenia roli na Wydz. Ogród. teje szkoły z dniem 6.XII. 1938 r. (BP-28324/38);

4. ks. dr Salamucha Jan, docent i z-ca prof. Uniw. Jagiell., profesorem nadzwyczajnym filozofii chrześcijańskiej na Wydz. Teolog. tegoż Uniw. z dniem 6.XII. 1938 r. (BP-28325/38);

5. dr inż. Wasilkowski Franciszek Ksawery, z-ca prof. Polit. Iwowskiej, profesorem nadzwyczajnym statyki budowli i budownictwa żelaznego na Wydz. Inż. Łąd. i Woodn. teje Politechniki z dniem 6.XII. 1938 r. (BP-28326/38);

6. ks. dr Bielawski Zygmunt, emer. prof. zwycz. Uniw. Jana Kazimierza, profesorem honorowym na Wydz. Teolog. tegoż Uniw. z dniem 17.XII. 1938 r. (BP-19/39).

Habilitowani:

1. dr Bronikowski Wiktor, adiunkt Szk. Gł. Gosp. Wiejsk., jako docent polityki agrarnej na Wydz. Roln. teje szkoły (17.XII. 1938 r. BP-27224/38);

2. dr Hrom Stanisław, adiunkt Uniw. J. Piłsudskiego, jako docent chorób wewnętrznych na Wydz. Lek. tegoż Uniw. (21.XII. 1938 r. BP-28229/38);

3. dr Mikulski Józef, st. asystent Uniw. Jagiell., jako docent zoologii na Wydz. Filoz. tegoż Uniw. (21.XII. 1938 r. BP-28230/38);

4. dr Moszew Jan, st. asystent Uniw. Jagiell., jako docent chemii organicznej na Wydz. Filoz. tegoż Uniw. (21.XII. 1938 r. BP-28231/38);

5. dr Skarżyński Bolesław, st. asystent Uniw. Jagiell., jako docent chemii fizjologicznej na Wydz. Lek. tegoż Uniw. (21.XII. 1938 r. BP-26505/38);

6. dr Słuszkiewicz Eugeniusz, st. asystent i lektor Uniw. Jagiell., jako docent filologii indyjskiej (21.XII. 1938 r. BP-28846/38);

7. dr Szarski Kazimierz, st. asystent Uniw. Jana Kazimierza, jako docent zoologii na Wydz. Mat. Przyr. tegoż Uniw. (17.XII. 1938 r. BP-27811/38);

Przeniesieni w stan spoczynku:

1. dr Kotula Rudolf, kierownik Biblioteki Uniw. Jana Kazimierza, na podstawie art. 29, ustęp ostatni ustawy emer. z dniem 31.I. 1939 r. (BP-29219/38).

Sztuka.**Mianowani:**

1. Brokl Kazimierz, referendarz Dyr. P. Zbiorów Sztuki, kustoszem w tejże Dyrekcji z dniem 1.I. 1939 r. (BP-8679/38).

Awansowani:

1. mgr Kieszkowski Witold, prow. konserwator i kierownik Oddz. Szt. w Urz. Woj. Wileńskim, do grupy VI z dniem 1.I. 1939 r. (BP-29227/38).

Przeniesieni w stan spoczynku:

1. Kosińska Waleria, sekretarz administracyjny w Państw. Kons. Muzycznym w

Poznaniu, na podstawie art. 29 ustęp ostatni ustawy emer. z dniem 28.II. 1939 r. (BP-21830/38).

Zmarli:

1. Potrykowski Stanisław, radca, p. o. dyrektora admin. Państw. Kons. Muz. w Poznaniu, w dniu 10.I. 1939 r.

Archiwa.**Mianowani:**

1. dr Walawender Antoni, kontr. adiunkt w Arch. Akt Nowych, prow. adiunktem w tymże Archiwum z dniem 1.I. 1939 r. (BP-27820/38).

KONKURSY NA STANOWISKA

17.

Konkurs na stanowisko kierownika Publicznej Męskiej Rocznej Szkoły Rolniczej w Rudzie.

Ministerstwo W. R. i O. P. ogłasza konkurs na stanowisko kierownika Publicznej Męskiej Rocznej Szkoły Rolniczej w Rudzie.

O wymienione stanowisko mogą się ubiegać kandydaci, posiadający wyższe studia rolnicze i odpowiadający warunkom przewidzianym w art. 12 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu obwieszczenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 9 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 104, poz. 873).

Do stanowiska tego przywiązane jest uposażenie, unormowane rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 663) z uwzględnieniem zasad, wprowadzonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. (Dz. U. P. Nr 102, poz. 781).

Podania, zaopatrzone niezbędnymi dokumentami, skierowane do Ministerstwa W. R. i O. P., wnosić należy w drodze służbowej do Kuratorium Okręgu Szkolnego Warszawskiego w Warszawie, ul. Bagatela 12, najpóźniej w sześć tygodni od daty ogłoszenia. (Nr BP-25307/38).

KONKURSY NA STYPENDIA

18.

Konkurs na stypendia im. Borysa i Franciszki małżonków Łykowów, z zapisu Katarzyny z Łykowów Gorbaczewiczowej.

Ministerstwo W. R. i O. P. ogłasza konkurs na 2 stypendia im. Borysa i Franciszki małżonków Łykowów, z zapisu Katarzyny z Łykowów Gorbaczewiczowej, w kwocie 657 zł każde, na rok szkolny 1938/39 dla czy-

niących należyte postępy i wzorowo się sprawujących uczniów (uczennic), kształcących się w jakimkolwiek zakładzie naukowym w Polsce, a pochodzących z rodziny Łykowów lub Gorbaczewiczów.

Podania należy składać do Ministerstwa W. R. i O. P. w terminie do dnia 1 kwietnia 1939 r. Do podań należy dołączyć zaświadczenie szkolne o postępach w nauce i sprawowaniu się, oraz dowody, stwierdzające pokrewieństwo z rodziną Łykowów lub Gorbaczewiczów, Nr I Praw-150/3/39).

KOMUNIKATY

19.

Komunikat

z dnia 3 lutego 1939 r. (Nr II Pr-860/39).

w sprawie podręczników historii, stosowanych w szkołach powszechnych stopnia III.

Ministerstwo W. R. i O. P. powierzyło p. Franciszkowi Zawadzkiemu, profesorowi Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego w Warszawie, badanie wartości dydaktycznych i wychowawczych, które wykazują w praktyce szkolnej podręczniki historii (łącznie z wiadomościami obywatelskimi), dozwolone do użytku w publicznych szkołach powszechnych.

W celu oparcia się o praktykę szkolną i doświadczenie nauczycieli i zdobycia rozleglejszych podstaw do doskonalenia podręczników i do osiągania coraz lepszych wyników w nauczaniu historii (łącznie z wiadomościami obywatelskimi), prof. F. Zawadzki prosi nauczycieli szkół powszechnych — na razie tylko stopnia trzeciego — którzy uczą lub uczyli tego przedmiotu przez czas dłuższy, o podzielenie się, jeżeli mają chęć do tego, w drodze korespondencji bezpośrednio, nieurzędowej, swymi spostrzeżeniami i uwagami, dotyczącymi używanych przez nich podręczników. Listy w tej sprawie kierować należy pod adresem: Warszawa, ul. Jezuicka 4, Państwowy Wyższy Kurs Nauczycielski, Profesor F. Zawadzki.

Ocena zalet i słabych stron podręcznika może obejmować działy następujące: szczegółowy dobór materiału historycznego w ramach programu; jego rozplanowanie, zwłaszcza „grupowanie w obrazy” i ich wiązanie; silniejsze lub słabsze zaznaczenie tych lub innych dziedzin lub zjawisk życia historycznego oraz luki w tym względzie; podstawy i punkty zaczepienia do odpowiedniego rozwinięcia tematów lokalnych i regionalnych; sposób ujęcia (trudność albo łatwość, jasność lub zawiłość, stopień plastyczności i obrazowości lub przeciwnie przejawy suchości i schematyczności itd.), cechy szczególne stylu; zarysowujące się przy stosowaniu książki — niezależnie może od zamiaru autora — tendencje wychowawcze, obywatelskie, narodowo-państwowe; wartość dydaktyczna i wychowawcza ilustracji, map, pytań, ćwiczeń; większa lub mniejsza przydatność podręcznika w pracy szkolnej i domowej ucznia jako środka realizacji obowiązującego programu i w ogóle jako środka nauczania i wychowania, z uwzględnieniem warunków i potrzeb miejscowych (zwłaszcza na niektórych terenach). Wykaz ten nie jest wyczerpujący i mogą się nasuwać jeszcze inne tematy. Uwagi winny być ujęte nie ogólnikowo i schematycznie, lecz możliwie dokładnie i konkretnie, z przytoczeniem faktów z życia, wskazaniem określonych tekstów pod-

ręcznika i ewentualną ich analizą. Reakcje i szczere wypowiedzenia się samych dzieci byłoby tu szczególnie cenne. List może nie obejmować wszechstronnego omówienia jakiegoś podręcznika (czy podręczników) — można w nim poruszyć jedną czy kilka spraw, które bądź wydają się piszącemu szczególnie ważne, bądź nasuwają się do oświetlenia ze względu na obfitość materiałów i spostrzeżeń.

W liście należy podać dokładnie nie tylko nazwisko autora i tytuł książki, ale także miejsce i rok wydania, opisać, o ile to możliwe, sposób stosowania podręcznika przez piszącego list, wskazać czas, przez który się z niego korzystało, wreszcie załączyć swój własny adres (do ew. dalszej korespondencji), a więc miejsce pracy; nie tylko pocztę i miejscowość, ale i powiat. Było by rzeczą pożądaną, aby listy w tej sprawie były kierowane do prof. F. Zawadzkiego w ciągu lutego, marca i kwietnia rb., nie jest to jednak warunek konieczny i można także nadsyłać je później.

Ministerstwo W. R. i O. P.:

1) prosi o przedrukowanie tego komunikatu w dziennikach urzędowych kuratoriów okręgów szkolnych;

2) poleca Pp. Inspektorom Szkolnym zwrócenie na jego ukazanie się i treść szczególnej uwagi nauczycielstwa szkół powszechnych stopnia III, z wykorzystaniem w tym celu zwłaszcza konferencji rejonowych.

Dyrektor Departamentu:

Dr M. Pollak.

20.

Komunikat o konkursie w sprawie przyjęcia na studia w Państwowym Instytucie Nauczycielskim w Warszawie w roku szkolnym 1939/40.

Niniejszym ogłasza się konkurs na urlopy dla kandydatów na 1-szy rok studiów w Państwowym Instytucie Nauczycielskim w Warszawie w roku szkolnym 1939/40.

1. O przyjęcie mogą się ubiegać kierownicy (czki) i stali (te) nauczyciele (ki) publicznych szkół powszechnych, szkół ćwiczeń i szkół specjalnych, którzy (re) nie później niż w roku 1936 uzyskali świadectwo ukończenia Wyższego Kursu Nauczycielskiego lub analogicznych studiów.

2. Przy przyjmowaniu będą przede wszystkim uwzględniane osoby, które wykazały szczególne zainteresowanie i uzdolnienia pedagogiczne oraz zamiłowanie do pracy o charakterze społecznym na terenie szkoły (zrozumienie wpływu czynników socjologicznych w poznaniu dziecka, współpraca szkoły z domem itp.)

3. Podanie o przyjęcie na 1-szy rok studiów należy wnieść drogą służbową do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w terminie do dnia 30 marca 1939 r. i zaopatrzyć w następujące załączniki:

a) dokładny życiorys, własnoręcznie napisany, z wyszczególnieniem przebiegu dotychczasowych studiów i praktyki nauczycielskiej. W życiorysie należy pomie-

cić sprawozdanie z dotychczasowej pracy wychowawczej, dydaktycznej i społecznej, dołączając krótki referat na temat dokonanych przez petenta spostrzeżeń z życia dzieci na podstawie dotychczasowej praktyki.

b) świadectwa szkolne i egzaminacyjne oraz inne dowody dokonanych prac i odbytych studiów, np. zaświadczenia z udziału w kursach wakacyjnych (w oryginałach),

c) odpis wykazu stanu służby,

d) wykaz przestudiowanej do egzaminu lektury, według wymagań podanych w komunikacie (Dz. Min. W. R. i O. P. z r. 1937, Nr 14, poz. 434),

e) deklarację według załączonego wzoru.

f) 2 nienaklejone fotografie z własnoręcznym czytelnym podpisem (format urzędowy).

Bezpośrednio przełożona władza służbowa dołączy ponadto wyciąg z wykazu kwalifikacyjnego oraz szczegółową opinię o kandydacie i przesła podania kandydatów ze swego obwodu szkolnego do Kuratorium w terminie do 15 kwietnia b. r.

4. O ostatecznym przyjęciu do Instytutu rozstrzygnięciu kolokwium wstępne w Instytucie (Al Ujazdowskie 20) w dniach 26, 27, 28 czerwca. O dniu egzaminu kandydaci dopuszczeni do kolokwium będą zawiadomieni przez Dyрекcję Instytutu.

5. Wymagania przy egzaminie wstępnym (kolokwium) oraz warunki przyjęcia podane zostały w komunikacie Dyrekcji Państwowego Instytutu Nauczycielskiego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 14, poz. 434 z dn. 31 XII 1937 r.) oraz w Dzien. Kuratorów.

6. Kandydaci dopuszczeni do egzaminu wstępnego poddani będą na miejscu badaniu lekarskiemu dla stwierdzenia, czy stan zdrowia umożliwia im studia.

7. Nauczyciele przyjęci do Instytutu mogą otrzymać na pierwszy rok studiów, tj. na rok 1939/40 urlop płatny za zwrot kosztów zastępstwa z rozłożeniem na raty na warunkach określonych w deklaracji, względnie urlop płatny za zwrot kosztów zastępstwa bez spłat ratałnych lub bezpłatny.

Na drugi rok studiów — zależnie od wyników pracy w pierwszym roku studiów — udzielane będą w miarę możliwości urlopy płatne.

Składający podanie obowiązany jest wyraźnie podać, o jaki rodzaj urlopu prosi oraz zaznaczyć, czy będzie posiadał dostateczne środki finansowe na utrzymanie się w Warszawie, otrzymawszy na 1-szy rok studiów urlop płatny za zwrot kosztów zastępstwa na raty lub bez rat względnie bezpłatny, gdyż na żadne subwencje liczyć nie można.

Kuratoria Okręgów Szkolnych (Wydział Oświecenia Publicznego w Katowicach) skierują do Ministerstwa podania kandydatów wraz z odpowiednimi wnioskami i z opinią o pracy oraz, uzdolnieniach ogólnych i pedagogicznych w terminie do 30 kwietnia 1939 r. załączając wykaz wszystkich kandydatów, który zawierać winien wyciągi z podań ujęte w następujące rubryki: 1) L. p., 2) Nazwisko i imię, wiek, wyznanie, stan cywilny, 3) Stanowisko służbowe i miejsce pracy, 4) Płeć lat pracy, 5) Kwalifikacje (według załączonych świadectw), 6) Rok egzaminu W. K. N. i rodzaj urlopu otrzymanego na studia, 7) Znajomość języka obcego i jękiego, 8) Ostatnia ocena pracy, 9) Stosunek do służby wojskowej i posiadany stopień wojskowy, 10) Udział w pracy społecznej, w jakim charakterze, 11) Udział w pracach niepodległościowych — ewentualnie odznaczenia, 12) Wnioski Kuratorium, 13) Uwagi.

Po rozpatrzeniu podań Ministerstwo zawiadomi Kuratoria (Wydział Oświecenia Publicznego), którzy z kandydatów dopuszczeni zostali do kolokwium wstępnego, a następnie, którzy z nich zostali przyjęci na pierwszy rok studiów w związku z wynikiem kolokwium wstępnego.

Liczba miejsc jest ograniczona, wobec tego będą mogli być przyjęci istotnie tylko wybitniejsi nauczyciele.

Sluchaczy Instytutu obowiązują zgodnie z zarządzeniem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 3 lipca 1934 r. Nr 1 R-4700/34 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 6—7 z dnia 31 lipca 1934 r., poz. 94) następujące opłaty:

Taksa za egzamin wstępny 10 zł
Taksa administracyjna roczna 80 zł
Taksa za egzamin końcowy 35 zł.

(Nr II P-345/39).

DEKLARACJA.

Prosząc o przyjęcie do Państwowego Instytutu Nauczycielskiego w Warszawie, niniejszym zobowiązuję się:

1) przestrzegać ściśle postanowień regulaminów, obowiązujących w Instytucie Nauczycielskim i zarządzeń Dyrekcji,

2) nie obejmować bez zgody Dyrekcji Instytutu Nauczycielskiego żadnych zajęć ubocznych,

3) w razie uzyskania, dla prac w Instytucie Nauczycielskim, urlopu płatnego lub półpłatnego za zwrot kosztów zastępstwa — pracować — niezależnie od zobowiązań, przyjętych uprzednio z powodu pobierania stypendium, czy urlopu — w ciągu lat czterech od daty ukończenia Instytutu w szkolnictwie na stanowisku, które wyznaczą mi władze szkolne najdalej w tymże okresie czasu.

Gdybym z własnej winy, czego ocenę pozostawiam władzom szkolnym, przerwał studia, lub po ich ukończeniu nie wypełnił zobowiązań wyżej wymienionych w punkcie 3, zobowiązuję się zwrócić do Skarbu Państwa całą kwotę, otrzymaną tytułem poborów służbowych w czasie studiów w Państwowym Instytucie.

(podpis)

Kierownik
Nauczyciel
szkoły klasowej w
w powiecie

W dnia 193 r.

21.

Komunikat o dostosowaniu samochodów do wymagań rozporządzenia o ruchu pojazdów mechanicznych.

Ministerstwo Komunikacji pismem z dnia 25 stycznia 1939 r. Nr DR-91-15-4/1 zawiadomiło, że stosownie do postanowień § 84 i ust. (1) § 85 rozporządzenia z dnia 27 października 1937 r. o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 616) z dniem 1 stycznia 1939 r. upłynął ostateczny termin przystosowania samochodów, zarejestrowanych przed wejściem w życie wspomnianego rozporządzenia do wymagań § 9 tegoż rozporządzenia.

W szczególności idzie tu o postanowienia § 9 punktu c, i, j, k, w myśl których samochody nie mogą posiadać otworu do wolnego wydechu, światło tylne powinno być połączone z przednim, latarka „stop” powinna działać w czasie hamowania a kierunkowskazy powinny być systemu dźwigiemkowego.

Ministerstwo podaje powyższe do wiadomości, celem dostosowania samochodów państwowych, użytkowanych przez władze, urzędy, instytucje i zakłady szkolne do wymagań wymienionego rozporządzenia.

(Nr I AG-Int-6/1/39).

22.

Komunikat o subwencji Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach dla autorów książek szkolnych.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego (Departament Szkolnictwa Zawodowego) podaje do wiadomości, że Izba Przemysłowo-Handlowa w Katowicach (Pl. Wolności 12-a) przeznaczyła z budżetu tegorocznego sumę 2.000 zł (dwa tysiące zł) na subwencjonowanie wydawnictw książek o treści pedagogicznej, w pierwszym rzędzie podręczników dla szkół zawodowych (handlowych, przemysłowych i górniczych) wszelkich typów, nie wyłączając szkół dokształcających. Wymieniona suma może być podzielona między kilku kandydatów.

O subwencji mogą ubiegać się autorzy podręczników dostosowanych do nowych programów nauczania pod warunkiem, iż dany podręcznik został zatwierdzony przez Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. do użytku szkolnego.

O udzieleniu subwencji poszczególnym kandydatom oraz o wysokości subwencji w każdym wypadku decyduje Zarząd Izby. (Nr III, PU-144/39).

23.

Komunikat o wydawnictwach.

A. Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło do użytku szkolnego następujące książki i pomoce szkolne dla szkół powszechnych, średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli.

1. Podręczniki szkolne.

Balicki J. i Maykowski S. Mówią wieki. Podręcznik do nauki języka polskiego dla II klasy gimnazjalnej. Wydanie nowe. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów, 1939 — dla uczniów klasy II gimnazjalnej. (Nr II Pr-17214/38).

Gaertner H. Mowa polska. Podręcznik do nauki o języku dla II klasy gimnazjalnej. Wydanie drugie. Przejrzał i uzupełnił W. Kuraszkiewicz. Wydawnictwo Książnicy Atlasu. Lwów—Warszawa, 1939 — dla uczniów klasy II gimnazjalnej. (Nr II Pr-17404/38).

Gaertner H. Mowa polska. Podręcznik do nauki o języku dla III klasy gimnazjalnej. Wydanie drugie. Przejrzał i uzupełnił W. Kuraszkiewicz. Wydawnictwo Książnicy Atlasu. Lwów—Warszawa, 1939 — dla uczniów klasy III gimnazjalnej. (Nr II Pr-17397/38).

2. Podręczniki dla szkół z niemieckim językiem nauczania.

Groelowie W. i E. Uczę się polskiego. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów — dla II klasy szkół powszechnych z niemieckim językiem nauczania. (Nr II Pr-16781/38).

Krüger S. Geometrie für die IV Gymnasialklasse, Verlag W. Johnes Buchhandlung. Bydgoszcz, 1939 — dla IV kl. gimnazjów z niemieckim językiem nauczania. (Nr II Pr-16358/38).

Schütze O. Meine Fibel, für die I Abteilung der Volksschulen, II Auflage. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1938 — dla I klasy szkół powszechnych z niemieckim językiem nauczania. (Nr II Pr-15290/37).

Schütze O. Mein Lesbuch für die VI Klasse der Volksschulen. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1938 — dla klasy VI i VII szkół powszechnych z niemieckim językiem nauczania. (Nr II Pr-16782/38).

3. Podręcznik dla szkół z hebrajskim językiem nauczania.

Kraszyński J. i Plantowski N. Hatewa. Wydawnictwo Tarbuta. Warszawa, 1937 — dla IV klasy szkół powszechnych z hebrajskim językiem nauczania. (Nr II Pr-15377/37).

4. Książki pomocnicze dla uczniów.

Arct M. Słowniczek ortograficzny. Zasady pisowni polskiej. Wydanie nowe powiększone. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa. — książka pomocnicza dla uczniów szkół średnich. (Nr II Pr-16759/38).

Polkowski W. i Michalski J. Wiem jak pisać. Zwięzły poradnik ortograficzny ze słowniczkiem wyrazów o charakterze wyjątków. Wydawnictwo Księgarni G. Szyllinga. Warszawa, 1938 — książka pomocnicza dla szkół powszechnych i średnich. (Nr II Pr-16861/38).

5. Książki dla bibliotek uczniowskich.

Asnyk A. Pisma. Tom pierwszy. Wydawnictwo „Naszej Księgarni”. Warszawa. Lublin. Wilno, 1938 — w liceum. (Nr II Pr-17519/38).

Bieniasz J. Leśne wygi. Powieść. Wydawnictwo Księgarni A. Krawczyńskiego. Lwów, 1939 — dla młodzieży od lat 14. (Nr II Pr-17016/38).

Bleiberg J. Wizerunek własny Kartezjusza. (W 300-lecie „Rozprawy o metodzie”). Skład Główny w „Naszej Księgarni”. Warszawa, 1938 — w liceum. (Nr II Pr-17222/38).

Bragg W. Światło. Przełożył W. Kapuściński. Z dziedziny nauki i techniki. Biblioteka Popularno-Naukowa. Tom X. Wydawnictwo „Mathesis Polskiej”. Warszawa, 1936 — w gimnazjach i liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr-15223/38).

Brzechwa J. Imię wielkości. Wiersze o Józefie Piłsudskim. Wydawnictwo J. Mortkowicza. Warszawa, 1938 — dla młodzieży od lat 14. (Nr II Pr-17256/38).

Choynowski P. Opowiadania szlacheckie. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1937 — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-17543/38).

Choynowski P. Wigilia Wojewody. O pięciu panach Sulerzyckich. Wydanie II. Biblioteczka Uniwersytetów Ludowych i Młodzieży Szkolnej Nr 77. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1936 — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-15469/37).

Contes et Fabliaux du Moyen âge. Oprac. O. Opólska. Biblioteczka Francuska, Z. 24. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa, 1938 — w gimnazjum i liceum ogólnokształc. (Nr II Pr-17095/38).

Ginsbert J. Drogi żelazne Rzeczypospolitej. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa. — w szkołach średnich ogólnokształc. (Nr II Pr-16770/38).

Grabowski J. Finek. Opowiadanie o psie. Wydanie piąte. Wydawnictwo „Naszej Księgarni”. Warszawa. Wilno. Lublin, 1939 — dla dzieci od lat 9 do 11. (Nr II Pr-17554/38).

Haas A. Zasady Fizyki. Światło — elektryczność, ciepło — materia. Przełożył Sz. Szczeniowski. Biblioteka Wiedzy. Tom 18. Wydawnictwo Trzaski, Everta i Michalskiego S. A. Warszawa. — w gimnazjach i liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr-17287/38).

Hirschler J. Ze Lwowa do Liberii. Wspomnienia z Afryki tropikalnej. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa, 1938 — w gimnazjach i liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr-16923/38).

Hugo V. Les Misérables. III. Madeleine et Javert. Opracowała H. Nieniewska. Biblioteczka Francuska, Z. 21. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa, 1938 — w szkołach średnich ogólnokształcących. (Nr II Pr-17085/38).

Iwaszkiewicz J. Fryderyk Szopen. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1938 — w gimnazjach i liceach wszelkich typów. (Nr II Pr-17408/38).

128

Janowski A. Nasz Plac. Opowiadanie dla dzieci. Wydanie piąte. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa. 1936 — dla dzieci w wieku lat 9 i 10. (Nr II Pr-15739/37)

Jeżewska K. Stajenka Betlejemska. Sześć obrazów z muzyką F. Izbickiego (Maklakiewicza). Teatr Polski Żywej. T. VII. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa. 1938 — dla młodzieży od lat 11—14. (Nr II Pr-17345/38).

Kalinowski S. i Kalinowska Z. Elektryczność ziemna. Biblioteczka Przyrodnicza. Pod redakcją Z. Bohuszewiczówny. Stopień II. Wydawnictwo Księgarni Św. Wojciecha. Poznań—Warszawa. 1933 — w liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr-16959/38).

Karpiński S. Poemat o Warszawie. Wydawnictwo J. Mortkowicza. Warszawa. 1938 — dla młodzieży powyżej lat 16. (Nr II Pr-17258/38).

Kasprowicz J. Wiersze wybrane. Wydawnictwo J. Mortkowicza. Warszawa—Kraków. 1938 — w liceum. (Nr II Pr-16316/38).

Kleiner J. Słowacki. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. — w liceum. (Nr II Pr-17385/38).

Korczak J. Sława. Opowieść. Wydanie nowe. Wydawnictwo J. Mortkowicza. Warszawa. 1937 — dla dzieci od lat 11—13. (Nr II Pr-15756/38).

Kossak Z. Kłopoty Kacperka górckiego skrzata. Baśń. Wydawnictwo Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska”. Warszawa. 1938 — dla dzieci od lat 11 do 13. (Nr II Pr-16416/38).

Kurpiński K. Za króla Jana. Polonez staropolski. Na orkiestrę szkolną oprac. J. Powroźniak. Wydawnictwo S. Bossowskiego. Kraków, ul. Bożego Ciała 24 — w szkołach powszechnych, gimnazjum i liceum. (Nr II Pr-17251/38).

Lehr - Spławiński T. Szkice z dziejów rozwoju i kultury języka polskiego. Wydawnictwo Książnicy Atlasu. Lwów—Warszawa. 1938 — w liceach wszystkich typów. (Nr II Pr-17309/38).

Le soldat inconnu. Récits de la Grande Guerre. Opracowała A. Garnysz. Biblioteczka Francuska. Z. 22. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa. 1938 — w szkołach średnich ogólnokształcących. (Nr II Pr-17086/38).

Lempicki S. Opiekunowie kultury. Kultura polska i obca. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1938—w liceum. (Nr II Pr-16460/38).

Moniuszko S. Pieśń wieczorna. Na orkiestrę szkolną oprac. J. Powroźniak. Stopień I. Wydawnictwo S. Bossowskiego. Kraków, ul. Bożego Ciała 24. — w gimnazjach i liceach. (Nr II Pr-17250/38).

Morcinek G. Łysek z pokładu ldy. Opowiadanie. Wydanie drugie. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1937 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr II Pr-15649/37).

Morcinek G. Narodziny serca. Powieść dla młodzieży. Wydanie drugie. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. Poznań—Warszawa—Wilno—Lublin. B. d. — dla młodzieży od lat 11 do 13 i od 14—15 (Nr II Pr-15690/37).

Orkan W. Pomór. Powieść. Pod redakcją M. Kridwa. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa. B. d. — dla młodzieży powyżej lat 16. (Nr II Pr-17360/38).

Orkan W. W Roztokach. Powieść. Pod redakcją S. Pigoń. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa. B. d. — dla młodzieży powyżej lat 16. (Nr II Pr-17359/38).

Ossendowski F. A. Orły podkarpackie. Powieść. Wydawnictwo „Pobudka”. Przemyśl. 1938 — dla młodzieży od lat 14—16. (Nr II Pr-16042/38).

Ossendowski F. A. Życie i przygody małpki. Pamiętnik Szymbansiczki „Kaśki”. Wydanie drugie. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa. — dla dzieci lat 11—13. (Nr II Pr-15692/37).

Pascal. Myśli i pomniejsze pisma. Tom pierwszy i drugi. Wydawnictwo Biblioteki Boy'a. Warszawa. — w liceum. (Nr II Pr-11421/32).

Podhorski - Okołów W. Kinematograf. Lektura z Fizyki. Z. 4. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa. 1938 — w gimnazjach ogólnokształcących. (Nr II Pr-16563/38).

Popularne kolędy. Na 3 skrzypiec oprac. H. Hornik. Stopień I. Wydawnictwo S. Bossowskiego. Kraków, ul. Bożego Ciała 24. — w gimnazjum i liceum. (Nr II Pr-17252/38).

Porazińska J. Jaś i Kasia. (Na motywach pieśni ludowej). Ilustrowała Z. Stryjeńska. Wydanie II. Wydawnictwo „Naszej Księgarni”. Warszawa. 1936 — dla dzieci od lat 9 do 10. (Nr II Pr-15662/37).

Porazińska J. Wesoła gromada. Wydanie trzecie. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa, — dla dzieci w wieku lat 9 i 10. (Nr II Pr-15738/37).

Przyborowski W. Bitwa pod Raszynem. Wydanie trzynaste. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa — dla młodzieży od lat 11—13 i od 13—15. (Nr II Pr-15743/37).

Rodziejewiczówna M. Dewajtis. Powieść. Wydanie jedenaste. Nakład Wydawnictwa Polskiego R. Wegnera. Poznań. B. d. — (Nr II Pr-15777/37).

Stevenson R. L. The Bottle Imp. Opracowała H. Bilińska. Biblioteczka Angielska. Z. 7. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa. 1938 — w szkołach średnich ogólnokształcących. (Nr II Pr-16366/38).

Szelburg - Zarembina E. Tajemnica Czeremoszu. Wydanie trzecie. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa. 1937 — dla młodzieży od lat 11—13 i 14—15. (Nr II Pr-15747/37).

Tepa J. Na polskiej antenie. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938 — w gimnazjach ogólnokształcących. (Nr II Pr-16604/38).

Vowles H. i M. Człowiek i siły przyrody. Wydanie 2. Biblioteka Wiedzy. Tom. 17. Wydawnictwo Księgarni „Trzaska, Evert i Michalski S. A.”. Warszawa — w gimnazjach ogólnokształcących. (Nr II Pr-16925/38).

Wasutyńska I. Telefony. Biblioteka Fizyczna. Tom 8. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938 — w gimnazjach ogólnokształcących. (Nr II Pr-16777/38).

Wierzyński K. Kurhany. Wydawnictwo J. Mortkowicza. Warszawa. 1938. — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-17257/38).

6. Czasopismo do bibliotek uczniowskich.

Ignis. Miesięcznik Młodzieży Szkolnej. Warszawa. — w liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr-16858/38).

7. Książki do bibliotek uczniowskich dla szkół z niemieckim językiem nauczania.

Batten Mortimer H. Spuren in der Wildnis. Franckhische Verlagshandlung, Stuttgart — dla młodzieży od lat 12. (Nr II Pr-17440/38).

Beinssen E. Kolun- Neuguinea. Frundsberg Verlag, Berlin — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-17445/38).

Benary A., Perkunos der Sieger, Fr. Schneider Verlag, Berlin — dla młodzieży powyżej lat 13. (Nr II Pr-17418/38).

Boyer-Eichler E., Von tapferen, heiteren und gelehrten Hausfrauen, I. F. Lechmanns Verlag München — dla młodzieży od lat 14 (Nr II Pr-17589/38).

Foerster O. G., W. Bauers Kampf um das erste deutsche Tauchboot, Fr. Schneider Verlag, Berlin — dla młodzieży od lat 12. (Nr II Pr-17442/38).

Gail O. W. Wir plaudern uns durch die Physik, K. Thienemanns Verlag, Stuttgart — dla młodzieży od lat 14 (Nr II Pr-17592/38).

Graff S. u. Hintze C., Die endlose Strasse, Verlag von Velhagen et Klasing, Bielefeld — dla młodzieży powyżej lat 13. (Nr II Pr-17430/38).

Hebel J. P. Schatzkästlein des rheinischen Hausfreunds, Verlag von Ph. Reclam jun. Leipzig — dla młodzieży powyżej lat 13 (Nr II Pr-17419/38).

Immermann K., Der Oberhof, Velhagen et Klasing, Bielefeld — dla młodzieży od lat 14. (Nr II Pr-17448/38).

Kakies M., Elche, H. Bermühler Verlag, Berlin — dla młodzieży od lat 16 (Nr II Pr-17438/38).

Keller G., Ausgewählte Schriften, I. Velhagen et Klasing, Bielefeld — dla młodzieży od lat 14 (Nr II Pr-17409/38).

Ramlow G., Männer des Nordens, Verlag von R. Bong, Berlin — dla młodzieży od lat 14 (Nr II Pr-17446/38).

Riehl W. H., Die Familie, Verlegt bei F. Schöningh, Paderborn — dla młodzieży licealnej (Nr II Pr-17423/38).

Sanden W., Guja, Gräfe u. Unser Verlag, Königsberg — dla młodzieży od lat 13. (Nr II Pr-17439/38).

Sophokles, Antigone, Verlag von Velhagen et Klasing, Bielefeld — dla młodzieży powyżej lat 14. (Nr II Pr-17433/38).

Thyen H., Naturlehre - Mappe 8/9, Unsere Nährstoffe, Verlag v. J. Beltz, Langensalza — dla młodzieży od lat 14. (Nr II Pr-17591/38).

Voigt B., Die deutsche Landnahme, L. Voggenreiter Verlag, Potsdam — dla młodzieży od lat 16. Nr II Pr-17436/38).

Wagner K., Ein Mädcl bei den Rhön - Indianern, Fr. Schneider Verlag, Berlin — dla młodzieży od lat 14. (Nr II Pr-17590/38).

Wäscha - kwonnesin Grau - Eule. Sajo und ihre Biber, Franckh'sche Verlagshandlung, Stuttgart — dla młodzieży od lat 11. (Nr II Pr-17441/38).

Wegener A. Mit Motorboot und Schlitten in Grönland, Verlag von Velhagen et Klasing, Bielefeld, — dla młodzieży od lat 14. (Nr II Pr-17410/38).

Zeidler P. G. Helden im ewigen Eis, A. H. Payne Verlag, Leipzig — dla młodzieży od lat 15. (Nr II Pr-17447/38).

8. Książki do bibliotek nauczycielskich.

Bleiberg J. Wizerunek własny Kartezjusza (W 300-lecie „Rozprawy o metodzie”. Skład Główny w „Naszej Księgarni”. Warszawa. 1938. (Nr II Pr-17222/38).

Bonczyk N. Góra chełmska. Wydanie II krytyczne. Opracował W. Ogrodziński. Katowice. 1938. Skład Główny „Nasza Księgarnia”. Warszawa. (Nr II Pr-17450/38).

Iwaszkiewicz J. Fryderyk Szopen. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938 — do bibliotek nauczycielskich szkół powszechnych. (Nr II Pr-17408/38).

Kasprowicz J. Wiersze wybrane. Wydawnictwo J. Mortkowicza. Warszawa—Kraków. 1938. (Nr II Pr-16316/38).

Kleiner J. Słowacki. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. B. d. (Nr II Pr-17385/38).

Mayzner T. Śpiewajmy. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938 — do bibliotek nauczycielskich szkół powszechnych i średnich. (Nr II Pr-16494/38).

Orkan W. Czantoria i pozostałe pisma literackie. Pod redakcją S. Pigoń. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa. 1938. (Nr II Pr-17361/38).

Orkan W. Droga Czwartaków i inne wspomnienia wojenne. Pod redakcją S. Pigoń. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa. (Nr II Pr-17362/38).

Organ W. Listy ze wsi i inne pisma społeczne. 2 t. Pod redakcją S. Pigoń. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa. (Nr II Pr-17363/38).

Pascal. Myśli i pomniejsze pisma. Tom pierwszy i drugi. Wydawnictwo Biblioteki Boy'a. Warszawa. (Nr II Pr-11421/32).

Tańce śląskie. Opracowali A. Musioł i F. Sachse. Z rysunkami P. Stellera, z przedmową prof. d-ra J. Reissa. Wydawnictwo Instytutu Śląskiego. Katowice. 1937. Skład Główny: „Nasza Księgarnia”. Warszawa. — do bibliotek nauczycielskich szkół powszechnych i średnich wszelkich typów. (Nr II Pr-16768/38).

9. Pomoce szkolne.

a) do użytku zbiorowego:

Dookoła snopów. Photo-Plat. Seria XXII. Nr 333. 1931. „Ilustracja Szkolna”. Wydawnictwo Związku Nauczycielstwa Polskiego. Warszawa — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-16523/38).

Kuźniar Cz. Polska. Mapa geologiczna. Podziałka 1 : 1.000.000. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa. — w gimnazjach i liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr-17386/38).

b) do użytku poszczególnych uczniów:

Hławiczka S. „Bocian”. Tani model szybowcowy. Rysunek wykonawczy — 1 arkusz 58 × 84 cm z opisem wykonania i oblatywania. Wydawnictwo B. Ko. uli. Cieszyn. — w gimnazjum oraz w VII kl. szkoły powszechnej. (Nr II Pr-17223/38).

Hławiczka S. Młody konstruktor. Rysunki wykonawcze papierowych modeli szybowcowych z arkusze 42 × 29 cm ze wskazówkami do oblatywania modeli. Nakład B. Kotuli. Cieszyn — w szkołach średnich. (Nr II Pr-16771/38).

Mapki konturowe:

1. Kraje starożytnego Wschodu 1 : 15 M. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa.

2. Kraje śródziemnomorskie 1 : 15 M. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa.

3. Europa 1 : 12 M. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa.

4. Europa Zachodnia 1 : 7,5 M. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa.

5. Polska 1 : 6 M. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa. — w gimnazjum i liceum. (Nr II Pr-16613/37).

B. Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło do użytku szkolnego następujące książki i pomoce naukowe dla szkół zawodowych:

Inż. Czerwiński Wincenty. „Zasady kalkulacji kosztów własnych w rzemieślniczym warsztacie ślusarskim”. Wydawnictwo Tow. Oświaty Zawodowej. Warszawa. 1938 — jako książkę pomocniczą dla ucznia i nauczyciela oraz do bibliotek szkolnych w szkołach zawodowych dokształcających dla metalowców i szkołach mechanicznych st. niższego (Nr III PU-358/38).

„Zastosowanie stali w zależności od jej właściwości i zawartości węgla”. Opracował dr inż. Władysław Wrażej. Wyd. 2. r. 1937. Nkl. Związku Polskich Hut Żelaznych. Warszawa, pl. Napoleona 9 — jako pomoc naukową w szkołach przemysłowych grupy metalowej (Nr III PU-347/38).

24.

Komunikat o filmach szkolnych.

Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło do użytku szkolnego, zgodnie z zarządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 7 października 1937 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 13, poz. 387), następujące filmy kategorii C, przedstawione do oceny przez Polską Agencję Telegraficzną — Instytut Filmowy (Warszawa, ul. Królewska 10):

1. Obrazy z Indii (Nr Szt-3685/38),
2. Połów krabów (Nr Sza-3685/38),
3. Z życia owadów egzotycznych (Nr Szt-3685/38),
4. Z San Francisco do New Yorku (Nr Szt-3685/38),
5. Wycieczka po Włoszech północnych (Nr Szt-3685/38),
6. Włochy środkowe (Nr Szt-3785/38),
7. Biały węgiel (Nr Szt-3785/38),
8. Jazda figurowa na lodzie (Nr Szt-3785/38),
9. Złoto (Nr Szt-3785/38),
10. Zastosowanie srebra (Nr Szt-3785/38),
11. Życie pod mikroskopem (Nr Szt-3785/38),
12. Życie w kropli wody (Nr Szt-3785/38),
13. Bobry (Nr Szt-4031/38),
14. Wychowanie fizyczne kobiet (Nr Szt-4031/38),
15. Foki (Nr Szt-4222/38),
16. Szerszenie (Nr Szt-168/39),
17. Biegi na Olimpiadzie 1936 r. (Nr Szt-158/39),
18. Jak powstaje obiektyw fotograficzny (Nr Szt-168/39),
19. Termity (Nr Szt-168/39),
20. Poczdam (Nr Szt-168/39),
21. Rolnictwo i hodowla owiec w Ameryce południowej (Nr Szt-168/39),
22. Rośliny i zwierzęta przedpotopowe (Nr Szt-168/39).

25.

OGŁOSZENIA

Bojaskin Mieczysław zgubił świadectwo dojrzałości, wydane przez Państwową Szkołę Przemysłową w Bielsku (Śląsk) w roku 1930/31. (Nr 73/39).

Czajkowski Jan zgubił świadectwo klasy 4 Szkoły Powszechnej w Studzianie z roku 1926/27. (Nr 126/39).

Cycyk Józef zgubił świadectwo z klasy 5 Szkoły Powszechnej w Dobromilu. (Nr 124/39).

Chlebanowska Maria Pelagia zagubiła świadectwo ukończenia siedmioklasowej Szkoły Powszechnej w Poznaniu. (Nr 13/39).

Daszewska Maria Magdalena zagubiła świadectwo ukończenia 7-klasowej Szkoły Waliczkiej w Warszawie, Krucza 44 z roku 1911/12. (Nr 281/39).

Dawidowicz Kazimierz zgubił świadectwo 7-klasowej Szkoły Powszechnej im. Mickiewicza w Piotrkowie Trybunalskim z roku 1930. (Nr 55/39).

Drelichowski Stanisław Ferdynand zgubił świadectwo z klasy 4 Szkoły Powszechnej w Sichowie z roku 1928/29. (Nr 3563/38).

Dysiówna Janina zbuła świadectwo z 5 klas Gimnazjum Filologicznego Aleksandry Radzikowskiej w Lublinie z roku 1926. (Nr 223/39).

Grotowska Maria zgubiła świadectwo dojrzałości, wydane przez Dyрекcję Prywatnego Gimnazjum Żeńskiego im. Królowej Korony Polskiej SS. Niepokalanek w Nowym Sączu z roku 1935/36. (Nr 225/39).

Graf Antoni zagubił świadectwo Szkoły Powszechnej w Osiecznie, pow. Leszno z roku 1937. (Nr 228/39).

Galas Józef zgubił świadectwo ukończenia 4 klas Szkoły Powszechnej Nr 115 w Warszawie, wydane w roku 1923. (Nr 276/39).

Zgubiono świadectwo ukończenia Szkoły Powszechnej w Dornfeldzie na nazwisko Hildegunde Schreyer. (Nr 54/39).

Hupert Józef zgubił świadectwa z klasy I i II, wydane przez Gimnazjum w Gródku Jagiellońskim w latach 1930/31 i 1931/32. (Nr 278/39).

Habiakowi Teodorowi uległo zniszczeniu świadectwo z klasy IV Szkoły Powszechnej w Barszczowicach. (Nr 74/39).

Hawro Józef zagubił świadectwo klasy VI Szkoły Powszechnej w Kańczudze, wydane w roku 1926/27. (Nr 1/39).

Idkowiak Ludwik zgubił świadectwo 4 klasy Szkoły Powszechnej w Łuszkowie z roku 1924. (Nr 221/39).

Jasiński Stanisław zagubił świadectwo z VI klasy Gimnazjum Państwowego w Tarnobrzegu z roku 1933/34. (Nr 339/39).

Jankowskiemu Wacławowi Feliksowi uległo zniszczeniu świadectwo ukończenia 7 klas Szkoły Powszechnej Nr 23 w Warszawie, wydane w roku 1936/37. (Nr 279/39).

Kelinowska Barbara zgubiła świadectwo ukończenia Publicznej Szkoły Powszechnej w Popowie Kościelnym w roku 1938. (Nr 3437/38).

Kaczmarek Franciszek zgubił świadectwo klasy VII Szkoły Powszechnej Nr 31 w Poznaniu, wydane w roku 1936/37. (Nr 191/39).

Kobylarz Władysław zagubił świadectwo ukończenia 6 klasy Gimnazjum Państwowego im. Hetm. Stanisława Żółkiewskiego w Żółkwi. (Nr 149/39).

Klausowi Kazimierzowi uległo zniszczeniu świadectwo z klasy 4 Szkoły Powszechnej z roku 1908/9. (Nr 3542/38).

Kasperskiemu Edmundowi zaginęło świadectwo ukończenia Państwowej Szkoły Budownictwa w Poznaniu, wydane w roku 1935. (Nr 109/39).

Kowalowi Władysławowi uległo zniszczeniu świadectwo z IV klasy Szkoły Powszechnej w Husakowie, wydane w roku 1927/28. (Nr 294/39).

Korb Henryk zgubił świadectwo 4 kursu, oraz świadectwo ukończenia Szkoły Wermistrzów Oddziału Elektrotechnicznego w Bielsku z roku 1926. (Nr 224/39).

Królikowski Aleksander zgubił świadectwo ukończenia Szkoły Powszechnej Nr 165 w Warszawie z roku 1928/29. (Nr 93/39).

Kończak Leon zagubił świadectwo ukończenia Szkoły Dokszałcającej w Nakle. (Nr 81/39).

Kurzajak Aleksander ze Spławia zagubił świadectwo z 4 klas Szkoły Powszechnej w Spławiu. (Nr 35/39).

Kłobukowskiemu Stefanowi uległo zniszczeniu świadectwo ukończenia 5 oddziałów Szkoły Powszechnej Nr 8 w Warszawie, wydane w roku 1925. (Nr 174/39).

Kmiecik Andrzej zagubił dyplom na nauczyciela Szkół Powszechnych, wydany przez Seminarium Nauczycielskie w Łęczycy. (Nr 295/39).

Kot Franciszek zgubił świadectwo IV klasy Szkoły w Grodzisku Górnym, pow. Łańcut. (Nr 220/39).

Zaginęło świadectwo dojrzałości Jasińskiego Władysława, wystawione przez Prywatne Gimnazjum i Liceum Męskie Tow. Salezjańskiego w Różanymstoku, koło Grodna, wydane w roku 1938. (Nr 262/39).

Leracz Michał zgubił świadectwo ukończenia Szkoły Powszechnej w Bąblinie. (Nr 3564/38).

Ływacz Genowefa zgubiła świadectwo z klasy VII Gimnazjum Koedukacyjnego im. Hetmana Żółkiewskiego w Żółkwi z roku 1936/37. (Nr 171/39).

Michalczyk Franciszek zagubił świadectwo ukończenia Szkoły Powszechnej w Łaskarzewie, wydany w roku 1931. (Nr 222/39).

Murmyło Marian zgubił półroczne świadectwo z klasy VIII, wydane przez II Państwowe Gimnazjum w Tarnopolu. (Nr 129/39).

Misztela Stanisław zgubił świadectwo 4 oddziałów Publicznej Szkoły Powszechnej w Starej Wsi z roku 1926. (Nr 146/39).

Maciąg Katarzyna zgubiła świadectwo, wydane przez Seminarium Nauczycielskie w Tarnobrzegu. (Nr 147/39).

Marciniak Ludwik zgubił świadectwo Nr 29/38 z 4 klasy Szkoły Powszechnej Nr 3 w Kaliszu. (Nr 256/39).

Mierzwa Michał zgubił świadectwo z klasy VII za I półrocze, wydane przez Państwowe Gimnazjum im. Żółkiewskiego w Żółkwi z roku 1936/37. (Nr 127/39).

Orawskiemu Pawłowi zaginęło świadectwo ukończenia Szkoły Powszechnej Nr 13 w Drogomysłu z roku 1928. (Nr 72/39).

Piasecki Jerzy zgubił świadectwo Nr 33 ukończenia Szkoły Powszechnej w Warszawie Nr 101, wydane w roku 1934/35. (Nr 190/39).

Pędzik Henryk zgubił świadectwo ukończenia 6 klas Szkoły Powszechnej Nr 181 w Warszawie, wydane w roku 1931. (Nr 215/39).

Patkowskiemu Lucjanowi uległo zniszczeniu świadectwo ukończenia Szkoły Powszechnej w Adamowie, pow. Łuków. (Nr 3544/39).

Rotchimeł Stanisław zgubił świadectwo, wydane przez Gimnazjum Humanistyczne w Żyrardowie. (Nr 15/39).

Ralski Stefan zgubił maturę, wydaną przez Gimnazjum w Myślenicach z roku 1931. (Nr 91/39).

Rarogiewicz Adelajdzie uległo zniszczeniu świadectwo dojrzałości, wydane przez Państwowe Liceum i Gimnazjum im. Królowej Jadwigi we Lwowie z roku 1938. (Nr 84/39).

Sobczak Kazimierz Roman zgubił świadectwo ukończenia Szkoły Przemysłowo-Rzemieśniczej w Lublinie Nr 379, wydane w roku 1930. (Nr 219/39).

Sobozak Jan zgubił świadectwo ukończenia Szkoły Przemysłowo-Rzemieśniczej w Lublinie Nr 527, wydane w roku 1932. (Nr 219/39).

Spaczyńska Jadwiga zgubiła świadectwo z 7 klas Szkoły Powszechnej w Kamionce Strumiłowej z roku 1935. (Nr 227/39).

Siwiec Jan zgubił świadectwo 7 oddziału 3-kl. Szkoły Powszechnej w Lasie. (Nr 178/39).

Schneeberger Jakub zgubił świadectwo, wystawione przez Szkołę Powszechną w Dornfeldzie. (Nr 54/39).

Serwinowski Jerzy zgubił świadectwo półroczne IX Gimnazjum we Lwowie z roku 1937/38. (Nr 37/39).

Skorupkówna Stefania zgubiła świadectwo z klasy 5 Szkoły im. Czarneckiej w Lublinie. (Nr 128/39).

Sytloch Stanisław zgubił świadectwo z klasy V Szkoły w Szydłowie z roku 1927. (Nr 163/39).

Szczerbaty Eugeniusz zgubił świadectwo półroczne klasy VIII Gimnazjum IX we Lwowie z roku 1937/38. (Nr 95/39).

Skupniewski Władysław zgubił świadectwo z ukończenia Państwowej Szkoły Handlowej im. J. i M. Roesslerów w Warszawie, wydane w roku 1926. (Nr 170/39).

Uznański Tadeusz zgubił świadectwo Nr 133/27 z ukończenia 6 klas Szkoły Powszechnej Nr 56 w Łodzi, z roku 1929. (Nr 3094/39).

Zaginał dyplom nauczycielski Wnętrzaka Eugeniusza, wydany przez Państwowe Seminarium Nauczycielskie w Białej. (Nr 53/39).

Walerzakówna Wanda zgubiła świadectwo z 5 oddziału Szkoły Powszechnej im. Staszica w Piastowie z roku 1931. (Nr 176/39).

Ważny Bronisław zgubił świadectwo z klasy 4 Szkoły Powszechnej Męskiej Borysław — Wołanka z roku 1922. (Nr 179/39).

Walewicz Józef zgubił świadectwo z klasy 2 Szkoły Realnej w Jarosławiu z roku 1917/18. (Nr 14/39).

Waligóra Jan zgubił świadectwo wystawione przez Publiczną Szkołę Dokształcającą w Grodnie. (Nr 2.0/39).

Wiewióra Stefan zgubił świadectwo z klasy V Szkoły w Szydłowie z roku 1927. (Nr 162/39).

Wszółek Stanisław zgubił świadectwo klasy III Szkoły Powszechnej w Silnicy. (Nr 125/39).

Zimoląg Annie uległo zniszczeniu świadectwo ukończenia Szkoły Powszechnej Bychawa. (Nr 255/39).

Pilch Eugeniusz zgubił świadectwo ukończenia klasy VI Państwowego Gimnazjum im. Jagiełły w Dębicy, wydane w roku 1925/26. (Nr 50/39).

Besztaka Franciszka zginęło świadectwo z 4 oddziału Szkoły Powszechnej w Konopnicy. (Nr 292/39).

Chuma Lichtman zgubiła świadectwo końcowe Gimnazjum im. Tarnowskiego w Tarnobrzegu z klas: 1-ej z roku 1931/32, 2-ej z roku 1932/33 (starego typu); z 1-ej z roku 1933/34, 3-ej z roku 1935/36 (nowego typu). (Nr 353/39).

Dębiński Awrum zgubił świadectwo ukończenia 7-klasowej Szkoły Powszechnej Nr 76 w Warszawie, wydane w roku 1936/37. (Nr 280/39).

Konwerska Hanna zgubiła świadectwo ukończenia Gimnazjum Anny Jakubowskiej w Warszawie, wydane w 1928 roku. (Nr 336/39).

Tutak Józef zgubił świadectwo ukończenia VII klas Szkoły Powszechnej we Frysztaku, wydane w roku 1936. (Nr 335/39).

Mikołajczyk Stanisław zgubił świadectwo dojrzałości, wydane przez Społeczne Gimnazjum im. F. Fabianiego w Radomsku z roku 1931. (Nr 293/39).

Naskręt Halina zgubiła świadectwo ze Szkoły Powszechnej w Strzyżewie pow. Ostrów Wlkp. z roku 1916. (Nr 274/39).

Ochmańska Helena zgubiła świadectwo I klasy Liceum Humanistycznego Nisko. (Nr 331/39).

Rak Władysław zgubił świadectwo klasy 4 Publicznej Szkoły Powszechnej 1-klasowej w Krasnem, pow. Złoczów. (Nr 296/39).

Sobiesiaka Stanisława zaginęło świadectwo z 4 oddziału Szkoły Powszechnej w Konopnicy. (Nr 292/39).

Zielonka Bronisław zgubił świadectwo Szkoły Powszechnej 7-oddziałowej we Wzgórzu, pow. Lublin. (Nr 257/39).

Świtalskiemu Jerzemu zaginęło świadectwo z ukończenia 5-klasowej Szkoły Miejskiej w Kielcach, wydane w 1914 roku. (Nr 337/39).

Białoń Bernard zgubił świadectwo ukończenia 8 klas Szkoły Powszechnej w Murkach w roku 1937. (Nr 94/39).

Falhar Herbert - Czechowice zgubił świadectwo Państwowej Szkoły Przemysłowej w Bielsku. (Nr 260/39)

Uległo zniszczeniu świadectwo z ukończenia 7 klas Szkoły Powszechnej Nr 165 w Warszawie, wydane Grzegórze Stefanowi w roku 1927. (Nr 354/39)

Glessman Henryk zgubił świadectwo ukończenia 5 oddziałów Szkoły Powszechnej Nr 52 w Warszawie w roku 1926/27. (Nr 333/39)

Horbal Mikołaj zgubił świadectwo z klasy III Szkoły Powszechnej w Dzwonogrodzie pow. Bóbrka z roku 1922/23. (Nr 277/39)

Horbal Jan zgubił świadectwo z klasy IV Szkoły Powszechnej w Dzwonogrodzie z roku 1924/25. (Nr 277/39)

Kurasz Bronisław zgubił świadectwo ze Szkoły Powszechnej w Plewiskach, pow. poznańskiego, oraz z IV Szkoły Wydziałowej w Poznaniu. (Nr 355/39)

Kober Stanisław zgubił świadectwo z ukończenia 4 oddziałów Szkoły Powszechnej Nr 125 w Warszawie, wydane w roku 1925/26. (Nr 334/39)

Kotliński Stanisław zgubił świadectwo ukończenia Szkoły Powszechnej III stopnia w Zarnowie w roku 1934. (Nr 376/39)

Lis Jan zgubił świadectwo ukończenia 7 oddziałów Szkoły Powszechnej w Sosnowcu w roku 1930. (Nr 392/39)

Łacki Kazimierz zgubił świadectwo 1 klasy Szkoły Zawodowej Doksztalczącej w Tuchowie z roku 1930. (Nr 389/39)

Patla Kazimierz zgubił świadectwo ukończenia Szkoły Powszechnej w Równem k. Dukli. (Nr 388/39)

Popielski Jan zgubił świadectwo z ukończenia klasy III Gimnazjum w Grodnie w roku 1921. (Nr 400/39)

Piórkowski Feliks zgubił świadectwo z ukończenia Szkoły Powszechnej w Tczewie, wydane w roku 1922. (Nr 370/39)

Rackowski Mieczysław zgubił świadectwo z I kursu Seminarium Nauczycielskiego w Łomży z roku 1928/29. (Nr 332/39)

Sadowska Józefa zagubiła świadectwo klasy 7 XII Szkoły Powszechnej im. Kołłątaja. (Nr 172/39)

Wasilewski Bolesław zgubił świadectwo ukończenia Szkoły Powszechnej w Krynkach. (Nr 258/39)

Wisien Henoch zgubił świadectwo 4 klasy Szkoły Powszechnej w Rozwadowie z roku 1934. (Nr 218/39)

Adamus Stefan zgubił świadectwo z klasy IV, wydane przez Szkołę Powszechną w Rokicinach w 1928 r. (Nr 377/39).

Błaszczyk Stefan zgubił świadectwo z 7 klasy Szkoły Powszechnej Czempin. (Nr 440/39).

Biały Franciszek zgubił świadectwo z klasy 4 Szkoły Powszechnej w Studzianie, wydane w roku 1919/20. (Nr 414/39).

Bober Józef zgubił świadectwo ukończenia Szkoły w Komarnie. (Nr 420/39).

Skradziono świadectwo dojrzałości Boroniówny Bronisławy, wydane przez Męskie Seminarium Państwowe w Stanisławowie w roku 1921. (Nr 217/39).

Czenan Józef zgubił świadectwo ukończenia 7 Oddziałowej Szkoły Powszechnej w Biszczy pow. Biłgoraj. (Nr 394/39).

Czorniak Włodzimierz zgubił świadectwo 6 klasy Szkoły Szaszkewicza w Przemyślu. (Nr 419/39).

Czapłówna Józefa zagubiła świadectwo, wydane w roku 1930 przez Kierownictwo Szkoły Powszechnej w Polichnie powiat Piotrków. (Nr 428/39).

Chmiel Edward zgubił świadectwo z klasy IV Szkoły Powszechnej Męskiej Nr 1 w Przeworsku. (Nr 395/39).

Daniszewski Antoni zgubił świadectwo ukończenia Szkoły Powszechnej w Bydgoszczy — Wielkie Bartodzieje. (Nr 477/39).

Dutkiewicz Stanisław zgubił świadectwa z I-go kursu Korpusu Kadetów w Łobzowie. (Nr 411/39).

Gawroński Zenon zgubił świadectwo z 7 klas Szkoły Powszechnej Krośniewice z roku 1927/28. (Nr 455/39).

Iskierski Michał zgubił świadectwo z ukończenia 5-ej klasy Szkoły Powszechnej, wydane w roku 1933/34. (Nr 379/39).

Krajczyński Czesław Wincenty zgubił świadectwo ukończenia Państwowej Szkoły Handlowej im. Roeslerów w Warszawie, wydane w roku 1930/31. (Nr 442/39).

Każmierczak Bolesław zgubił świadectwo ukończenia czterech oddziałów Szkoły Powszechnej w Moszczenicach. (Nr 463/39).

Kołuch Stanisława z Bielińca pow. Nisko zagubiła świadectwo ukończenia klasy czwartej Szkoły Powszechnej w Ulanowie. (Nr 393/39).

Mrówka Józef zgubił świadectwo ukończenia 7 oddziałowej Szkoły Powszechnej w Wiązowni, wydane w roku 1929. (Nr 508/39).

Uległo zniszczeniu świadectwo z 5 oddziału Szkoły Powszechnej im. Konopnickiej w Białej Podlaskiej Marchela Mariana, z roku 1929/30. (Nr 453/39).

Nitka Alojzy zgubił świadectwo klasy IV Szkoły Powszechnej w Suchoj z roku 1917. (Nr 507/39).

Piasecki Stanisław zgubił świadectwo 6 klasy Szkoły Powszechnej, wydane w Zwodach, pow. brzeskiego. (Nr 475/39).

130

Prybucka Frejda zagubiła świadectwo ukończenia Szkoły Rzemieślniczej w Białymstoku oraz dyplom czeladniczy.
(Nr 3579/38).

Renclawowicz Antoni zagubił świadectwo ukończenia Publicznej Szkoły Doksztalującej Zawodowej Nr 23 w Warszawie, wydane w 1936 roku.
(Nr 430/39).

Rusin Kazimierz zagubił świadectwo, wydane przez Szkołę Powszechną w Stryśzawie pow. żywiecki w roku 1924.
(Nr 429/39).

Stolarczyk Aleksander zgubił świadectwo ukończenia 4 klasy Szkoły Powszechniej w Głównie.
(Nr 441/39).

Uległo zniszczeniu świadectwo 6 klasy Szkoły Powszechniej w Lesznie Sipińskiego Kazimierza, wydane w roku 1923.
(Nr 459/39).

Spięć Katarzynie zaginęło świadectwo z klasy 2 Szkoły Powszechniej w Lesznie woj. poznańskie (typu niemieckiego), wydane w roku 1909.
(Nr 476/39).

Tarajkowski Józef zgubił świadectwo ukończenia Państwowego Seminarium Nauczycielskiego w Wilnie w roku 1929.
(Nr 3367/39).

Urban Józef zgubił świadectwo ukończenia klasy III Szkoły Powszechniej w Moderówce z roku 1933/34.
(Nr 381/39).

Wieserowi Alfredowi uległy zniszczeniu świadectwa z klas: IV, V, VI i VII Państwowego Gimnazjum w Rohatynie za okres od 1933/34 — 1936/37 roku.
(Nr 261/39).

Cena prenumeraty rocznej Dziennika Urzędowego 4 zł 50 gr. Numer pojedynczy 1 zł, z przesyłką pocztową 1 zł 10 gr. Konto w P. K. O. Nr 30 127.

WARUNKI UMIESZCZANIA OGŁOSZEŃ: Cała stronica zł 150 —. Pół stronicy zł 75 —. Czwierć stronicy zł 38 —. Ogłoszenia mniejsze niż 1/4 stronicy liczy się od wyrazu 20 groszy za wyraz.

Ogłoszenia umieszcza się tylko po zapłaceniu z góry przypadającej należności. Administracja pozostawia bez odpowiedzi nadesłane do druku ogłoszenia, o ile jednocześnie nie wpłacono należności.

Adres Redakcji i Administracji: Warszawa, Al. Szucha 25.

Tłoczono w Drukarni Państwowej, Miodowa 22. Nr 103932. 16 000.
z polecenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

146
WILNO, d. 27 maja 1932

Św. Jana 10.

A. Z. S.

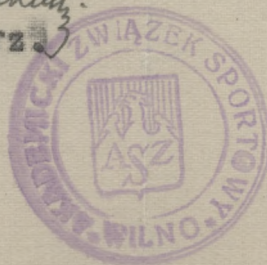
WILNO

Nr. _____
—DO
W. PANA Prof. T. CZEŻOWSKIEGO.

Niniejszem zawiadamiamy, iż w dniu 24 kwietnia b.r. na Walnym Zebraniu Związku Szanowny Kolega został wybrany do Sądu Honorowego A.Z.S.-u. Wobec wpłynięcia kilku spraw do rostrzygnięcia Sądu, Zarząd A.Z.S.-u uprzejmie prosi o przybycie na organizacyjne zebranie celem ukonstytuowania się. Zebranie odbędzie się w piątek dnia 29 maja 1931r. o godz. 20-tej w Seminarjum filozoficznym /ZAMKOWA II/.

Ze sportowem pozdrowieniem.

ZA ZARZĄD.

Stietkun
Sekretarz*H. Nowicki*
Prezes

Protokół

Zebrania członków Sądu ~~Rejonowego~~ ^{Rejonowego} A.Z.S. w Kielcu
dnia 29. V. 1931.

Obecni: pp. Jad. Czerowski, H. Hiller, Henryk Niewodwi-
cański, ~~Stan.~~ Stanisław Smianiewicz

Wypiej wymienieni obrani na Walnym Zgromadzeniu
A.Z.S. dnia 24. IV. 1931 członkami Sądu ~~Rejonowego~~
Rejonowego A.Z.S. zebrali się na zaproszenie Za-
radu Głównego A.Z.S. celem ukonstytuowania Sądu.
Przewodniczącym został obrany prof. Jacek Czerowski,
Zastępcą przewodniczącego prof. Stan. Hillera.

Chcąc

H. Niewodwi-
cański
Stan. Smianiewicz
H. Hiller

Statut

S T A T U T

AKADEMICKIEGO ZWIĄZKU SPORTOWEGO W WILNIE.

Nazwa Towarzystwa

Art. 1. Towarzystwo nosi nazwę : "Akademicki Związek Sportowy w Wilnie" jest osobą prawną z zastosowaniem obowiązujących przepisów.

Siedziba

Art. 2. Siedzibą Towarzystwa jest miasto akademickie Wilno.

Cele i zadania

- Art. 3.
- a/ Krzewienie idei kultury fizycznej wśród młodzieży akademickiej,
 - b/ rozbudzanie wśród młodzieży zamiłowania do sportu i ćwiczeń fizycznych
 - c/ stwarzanie dla młodzieży materialnej możliwości do wspólnej pracy około równomiernego rozwoju ducha i ciała,
 - d/ propagowanie i popularyzowanie sportu za pomocą ćwiczeń i zawodów sportowych, kursów, odczytów, czytelni, pracy, utrzymywanie odpowiednich lokali i terenów sportowych, przyrządów i urządzeń technicznych, służących do najwszechstronniejszego uprawiania sportów,
 - e/ współdziałanie z wszelkimi poczynaniami mającymi na celu rozwój fizyczny i organizację sportu,
 - f/ racjonalne kierownictwo życia sportowego młodzieży akademickiej w Wilnie.

Godło

- Art. 4 .
- a/ Okrągła pieczęć w otoku napis "Akademicki Związek Sportowy w Wilnie, w środku biały gryf z inicjałami wiązanymi AZS".
 - b/ barwy - liljowo-biała
 - c/ flaga: biała, dwustronna z przekątnią liljową od obsady grota w dół, z gryfem Związkowym na liljowej tarczy w pośrodku,
 - d/ oznaka sportowa biały gryf na liljowym polu, u podstawy złoty monogram AZS,
 - e/ sztandar prawa strona lila z godłem Związku, lewa biała.

Art. 5 . Członkami A.Z.S.-u mogą być obywatele Państwa Polskiego i nieposzlakowanej czci, którzy nie uprawiają i nie uprawiali sportu zawodowo. O przyjęciu decyduje Zarząd, który ma prawo odmówić przyjęcia bez przedstawienia motywów. Nie mogą być członkami A.Z.S.-u osoby tej narodowości, która na terenie akademickiego miasta Wilna posiada własną organizację sportową.

Art. 6. Członkowie dzielą się na: a/ zwyczajnych, b/ nazwyczajnych, c/ wspierających, d/ założycieli, e/ honorowych.

Art. 7. Członkami zwyczajnymi mogą być:

- a/ akademicy/czki/
- b/ profesorowie, docenci, adjunkci, asystenci, lektorzy wyższych uczelni.

Art.8. Członkami nadzwyczajnymi być mogą:

- a/ absolwenci i byli studenci wyższych uczelni, o ile w czasie studiów byli członkami zwyczajnymi któregośkolwiek AZS-u,
- b/ inne osoby z wyższym wykształceniem i nauczycielowie/cielki/szkół średnich,
- c/ na podstawie osobnego orzeczenia Zarządu inne osoby nie mogące wykazać warunków wymienionych w art.8 p.a/ i p.b/, których współpraca może być korzystna dla celów Towarzystwa.

Uwaga: Liczba członków nadzwyczajnych wymienionych w art.8 p.b/ i c/ nie może przekraczać 20% liczby członków zwyczajnych.

Art. 9. Członkiem wspierającym może zostać każdy członek zwyczajny, opłacający minimum 10 krotną składkę członkowską.

Art.10. Członkiem założycielem może zostać każda osoba, która jednorazowo uiszcza składkę, wyznaczoną przez Walne Zgromadzenie.

Art.11. Członkiem honorowym może być każda osoba dla swych zasług mianowana jednogłośnie przez Walne Zgromadzenie.

Art.12. Członkom przysługują następujące prawa:

- a/ korzystania ze wszystkich urządzeń T-wa, o ile te nie są oddane poszczególnym Sekcjom w zarząd,
- b/ prawo wyboru bierne i czynne,
- c/ prawo uczestniczenia w Walnych Zebraniach
- d/ prawo noszenia odznaki T-wa
- e/ prawo wnoszenia życzeń i zażeń do Zarządu T-wa.

Uwaga: 1/ członkowie zwyczajni i wspierający korzystają z pełni praw

2/ " honorowi i nadzwyczajni korzystają tylko z praw wyliczonych pod a/, c/, d/, e/.

3/ " założyciele korzystają z praw wyliczonych pod a/ i d/.

Art.13. Obowiązki członków:

- a/ wpłacać regularnie ustaloną składkę do kasy T-wa/nowowstępujący opłacają prócz tego wpisowe/,
- b/ przestrzegać wszystkich Statutów, Regulaminów i przepisów porządkowych.

Uwaga: pod a/ nie dotyczy członków honorowych.

Art.14. Członkiem przestaje być, kto:

- a/ zgłosi do Zarządu swe wystąpienie,
- b/ zalega z obowiązanymi składkami w przeciągu pół roku.

UWAGA: Ponowne przyjęcie w roku bieżącym uzależnione jest od uiszczenia zaległych składek za cały okres przerwy w ich płaceniu, przyjęcie zaś na prawach nowowstępującego możliwe jest po upływie roku od daty skreślenia z listy członków za nieopłacenie składek.

c/ wskutek karygodnego naruszenia ustaw T-wa, działania na jego szkodę, postępowania nie licującego z godnością członka, złośliwego lub rozmyślnego niszczenia majątku T-wa - zostanie zawieszony w prawach przez Zarząd,

/do czasu rozpatrzenia sprawy przez sąd honorowy, który decyduje ostatecznie/.

Władze Towarzystwa

Art.15. Władzami Towarzystwa są: a/ Walne Zebranie, b/Zarząd Główny, c/Komisja Rewizyjna, d/ Sąd Rozjemczy, e/ Komisja Sportowa.

Art.16. Opiekę nad Towarzystwem sprawuje w imieniu Władz Uniwersyteckich, mianowany przez Senat U.S.B. z grona panów profesorów, opiekun.

Art.17. Walne Zebranie jest najwyższą władzą T-wa. Tworzą je członkowie zwyczajni. Zwołuje Walne Zebranie prezes. Ogłoszenie o Walnym Zebraniu winno nastąpić na 8 dni przed jego terminem w lokalu Związku, Uniwersytetu, oraz miejscowej prasie.

Art.18. Walne Zebrania mogą być zwyczajne i nadzwyczajne.

Art.19. Zwyczajne Walne Zebranie winno się odbywać w przeciągu pierwszych dwóch tygodni trzeciego wiosennego trymestru. Zwyczajne Walne Zebranie wszystkich Sekcji winno się odbyć w przeciągu czterech ostatnich tygodni II-go zimowego trymestru.

Uwaga: Rok budżetowy i sprawozdawczy określa się na czas od 1 kwietnia do 31 marca na który dzień winny być zamknięte wszystkie księgi.

Art.20. Nadzwyczajne Walne Zebranie może odbyć się w każdym czasie na skutek: 1/ zarządzenia prezesa, z jego inicjatywy i na jego odpowiedzialność, 2/ żądania Komisji Rewizyjnej /większość/, 3/ żądania 1/3 ilości członków zwyczajnych, 4/ żądania Zarządów przynajmniej 3 Sekcji.

Nadzwyczajne Walne Zebranie winno być ogłoszone przynajmniej na 6 dni przed terminem, Porządek dzienny uchwała Zarząd.

Art.21. Walne Zebranie obraduje według regulaminu obrad i niniejszego Statutu. Uchwały zapadają zwyczajną większością głosów, z wyjątkiem niektórych spraw, co do których Statut postanawia inaczej.

Art.22. Do kompetencji Zwyczajnego Walnego Zebrania należy:

1/ przyjęcie lub odrzucenie sprawozdania ustępującego Zarządu,

2/ udzielenie absolutorjum ustępującemu Zarządowi,

3/ Wybory nowych Władz T-wa na rok administracyjny,

4/ mianowanie członków honorowych,

5/ ustalenie wysokości składek,

6/ Wolne wnioski /zmiany Statutu/.

Art.23. Do kompetencji Nadzwyczajnego Walnego Zebrania należy:

1/rozpatrywanie spraw powodujących zwołanie Nadz.Waln.Zgrom.

2/zmiany Statutu

3/aljenowanie majątku

4/rozwiązanie T-wa

5/sprawy sporne i dyscyplinarne /ostatnia instancja/

Art.24. Do odbycia Walnych Zgromadzeń potrzebna jest obecność 1/3 członków

zwyczajnych.W razie braku kompletu,odbywa się Zgromadzenie,jako ważne

w pół godziny później.

Art.25. Zarząd składa się z : 1/prezesa,2/wice-prezesa I-go,3/wice-prezesa

II-go,4/sekretarza,5/kronikarza,6/zastępcy sekretarza,7/skarbnika,8/

gospodarza, 9/zastępcę skarbnika, 10/ zastępcę gospodarza.

W razie ustąpienia któregośkolwiek z członków Zarządu,Zarząd ma prawo kooptacji.

Art.26. Kompetencja Zarządu Głównego obejmuje:

1/ ogólny kierunek działalności całego T-wa

2/ czuwanie nad przestrzeganiem Statutu i Regulaminów

3/ zatwierdzenie Regulaminów poszczególnych Sekcji

4/ reprezentowanie T-wa na zewnątrz

5/ kierownictwo działalności finansowej

6/ Zarząd majątkiem T-wa,

7/ nabywanie majątku,

8/ przyjmowanie zgłaszających się członków,względnie odmawianie ich

przyjęcia dla ważnych powodów,

9/ karanie i zawieszanie w sprawach członków

Sprawy,w których są zainteresowane poszczególne Sekcje Towarzystwa,a

przedewszystkiem sprawy wymienione w art.26 p:1,5,6,7,rozstrzyga Zarząd

przy udziale reprezentantów Sekcji po jednym od każdej.

Art.27. Zarząd odbywa posiedzenia przynajmniej raz na miesiąc w dniu przez

siebie oznaczonym.Do ważności uchwał potrzebna jest przynajmniej połowa

poza reprezentantami Sekcji,kompletu.Uchwały zapadają zwykłą większością

głosów,w razie równości,rozstrzyga przewodniczący.Posiedzenia Zarządu

151

są jawne, mogą być jednak urządzone posiedzenia poufne.

Art.28. Członkowie Zarządu:

1/ Przewodniczący, a w jego zastępstwie Wiceprzewodniczący:

- a/ reprezentuje T-wo na zewnątrz
- b/ podpisuje wszystkie pisma Zarządu Głównego
- c/ podpisuje wszystkie kwity i asygnaty
- d/ zwołuje Walne Zebrania i posiedzenia Zarządu i przewodniczy na takich
- e/ jeden z Wiceprezesów jest Prezesem Komisji Sportowej.

Art.29. Inni członkowie Zarządu sprawują czynności związane z ich tytułem

I/ Sekretarz prowadzi:

- 1/ Korespondencję Zarządu Głównego
 - 2/ Kronikę Towarzystwa /zastępcę/
 - 3/ Ewidencję członków
 - 4/ Podpisuje wszystkie pisma Zarządu Głównego
- Prowadzi bibliotekę i czytelnię /zastępcą/

II. Gospodarz:

- 1/ Zarządza majątkiem ruchomym i nieruchomym T-wa
- 2/ Nadzoruje inwentarz będący w posiadaniu sekcji i komisji
- 3/ Przyjmuje i kwateruje gości
- 4/ Kieruje urządzeniem zebrań towarzyskich, wieczorków i t.d.

III. Skarbnik:

- 1/ Zarządza finansami T-wa
- 2/ prowadzi dział propagandy finansowej
- 3/ prowadzi odpowiedzialne księgi

Art.30. Reprezentanci Sekcji uczestniczą z pełnym głosem w posiedzeniach Zarządu i spełniają wszystkie funkcje zastępcze i poruczone.

Komisja Rewizyjna

Art.31. Komisja Rewizyjna składa się z przewodniczącego i 2-ch członków oraz 2-ch zastępców, nie należących do Zarządu, a wybranych przez Walne Zebranie
Do kompetencji Komisji Rewizyjnej należy:

- 1/ Wglądanie w czynności i księgi Zarządu Głównego i Zarządów Sekcji
- 2/ Przeprowadzanie rewizji w czasie dowolnym, a przed Walnym Zebraniem obowiązkowo

Art.32. Sąd honorowy.

Walne Zebranie wybiera Sąd Honorowy, składający się z trzech członków i ich zastępców. Sąd Honorowy rozstrzyga sprawy wymienione w punkcie C art. 14, oraz spory wynikłe pomiędzy poszczególnymi członkami Towarzystwa, odda-

ne przez strony zważnione do rozstrzygnięcia.

Komisja Sportowo - Krajoznawcza.

Art.33. Komisja Sportowa kieruje całą działalnością sportową T-wa

Do kompetencji jej należy:

- 1/ wglądanie w działalność i kierunek poszczególnych Sekcji
- 2/ urządzenie zawodów sportowych oraz wycieczek krajoznawczych
- 3/ dyscyplinarne sprawy o charakterze sportowym
- 4/ sprowadzanie i utrzymywanie nauczycieli, pism i t.d. Komisję Sportową tworzą delegaci poszczególnych Sekcji. Przewodniczącym Komisji jest zastępca Przewodniczącego.

R O Z D Z I A Ł IV

Majątek Towarzystwa

Art.34. Majątek Towarzystwa stanowią:

- 1/ wartość nieruchomości, domów placów i t.d.
- 2/ wartość inwentarza, urządzeń sportowych i t.d.
- 3/ pozostałość kasowa i fundusze zapasowe.

Wartość majątku stanowi jego wartość z chwilą nabycia. Przy każdorazowym zamknięciu rachunkowym umarza Zarząd pewien procent oznaczony przez wybraną do tego Komisję Szacunkową.

Art.35. Dochody T-wa stanowią:

- 1/ wpisowe i wkładki członkowskie
- 2/ dary,
- 3/ subwencje
- 4/ dochody płynące z umów, dzierżawy i t.d.
- 5/ dochody z zawodów sportowych
- 6/ zapisy,
- 7/ kary.

Art.36. Majątek T-wa lub też dochody mogą być przez Zarząd oddane w zarząd lub posiadanie poszczególnych Sekcji lub Komisji. Poszczególne Sekcje lub Komisje nie mogą być właścicielami majątku i nie mogą się go pozbywać.

R O Z D Z I A Ł V.

Organizacja działalności sportowej i administracyjnej

Art.37. Celem racjonalnego i fachowe uprawiania danych gałęzi sportu mogą tworzyć osobne Sekcje, poświęcone jednemu ze sportów. Sekcje tworzyć się mogą tylko na wypadek zgody Zarządu lub Walnego Zebrania.

Art.38. Sekcje sportowe są osobnymi działami, zorganizowanymi na podstawie specjalnych regulaminów. Regulaminy poszczególnych Sekcji muszą być zatwierdzone

przez Zarząd Główny i muszą być zgodne z niniejszym Statutem.

Art.39. Do ukonstytuowania Sekcji potrzebną jest wola przynajmniej 10 członków i odbycia zebrania Organizacyjnego.

Art.40. Sekcje muszą posiadać swe Zarządy,składające się z przewodniczącego, zastępcy,sekretarza,skarbnika oraz gospodarza- Sekcje muszą posiadać osobnych Kierowników sportowych.

Art.41. Sekcje,które otrzymają osobne zezwolenie Zarządu Głównego lub Walnego Zebrania,mogą ograniczyć prawo przystąpienia do nich dla członków przez balotowanie.

Art.42. Sekcje posiadają zupełną autonomję administracyjną i sportową poza rygorami niniejszego Statutu.

Art.43. Sekcje muszą być członkami państwowych związków sportowych,jednak tylko za potwierdzeniem Zarządu Głównego.

Art.44. Zawieszenie Sekcji w jej działalności,może nastąpić na skutek uchwały Zarządu,a rozwiązanie na skutek uchwały Walnego Zgromadzenia.

Art.45. Sekcje zobowiązane są do przedkładania kwartalnych sprawozdań pisemnych Zarządu i do prowadzenia dokładnej kroniki.

Art.46. Księgi Sekcji należą do kompetencji Komisji kontrolującej Głównego Zarządu.

Komitety Administracyjne:

Art.47. Celem wykonania pewnych prac i dla obciążenia Zarządu,Walne Zebranie konstituuje osobno Komisję np.budowy boiska,budowy domu turystycznego itd Organizacja tych Komitetów jest identyczną z organizacją Sekcji.

R O Z D Z I A Ż VI.

Rozwiązanie T-wa może nastąpić przez:

Dobrowolne rozwiązanie, uchwalone przez Walne Zebranie,w tym celu zwołane,a to większością $\frac{2}{3}$ głosów członków zwyczajnych,stanowiących przynajmniej $\frac{3}{4}$ wszystkich członków zwyczajnych.W razie uchwalenia,Walne Zebranie rozporządza majątkiem T-wa. Gdyby tego nie uczyniło,majątek przechodzi na Senat Uniwersytetu Stefana Batorego, który ma go użyć na cele fizycznego rozwoju polskiej młodzieży w Wilnie.

Stary

Rozporządzenie

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia

w sprawie egzaminów magisterskich na Wydziałach Humanistycznych Uniwersytetów i Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Na podstawie art.41 ust.3 ustawy z dnia 15 marca 1933 r. o szkołach akademickich /Dz.U.R.F. Nr 1 z 1938 r. poz.6/ zarządzam co następuje:

moż. być

§ 1. Niższym stopniem naukowym, przewidzianym w art.41 ustawy o szkołach akademickich, jest na Wydziałach Humanistycznych Uniwersytetów stopień magistra nauk humanistycznych w zakresie danej gałęzi wiedzy.

Stopień magistra nauk humanistycznych jest dowodem ukończenia studiów wyższych na wymienionych wyżej Wydziałach Uniwersytetów oraz jest jednym z warunków uzyskania wyższego stopnia naukowego /doktora/.

U w a g a: Za Wydział Humanistyczny w rozumieniu niniejszego rozporządzenia uważa się również kierunek humanistyczny Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Przebieg

§ 2. Uzyskanie przez studenta stopnia magistra nauk humanistycznych jest uwarunkowane:

50%

a/ zaliczeniem odbytych w charakterze studenta przynajmniej 12 trymestrów studiów na wyżej wymienionych Wydziałach z zastosowaniem się do wymagań programu odpowiedniego magisterium.

Każdy trymestr studiów studenta będzie mu wliczony do magisterium jeżeli łączna liczba godzin wykładów przesłuchanych i ćwiczeń odrobionych z zakresu wiedzy obranego magisterium będzie wynosić co najmniej 10 godzin tygodniowo.

U w a g a: W zakres wiedzy obranego magisterium wchodzi wykłady z tych dziedzin nauki, które są przedmiotem jednego chociażby z egzaminów, wymienionych w szczegółowych przepisach dla danego magisterium.

b/ przyjęciem pracy magisterskiej

c/ zdaniem z wynikiem pomyślnym przepisanych programem egzaminów.

§ 3. Ostatni rok studiów musi być spędzony przez studenta na Wydziale Humanistycznym tego Uniwersytetu, na którym pragnie uzyskać stopień magistra nauk humanistycznych; tamże również winna być przyjęta praca magisterska studenta.

W wypadkach, godnych uwzględnienia, może Rada Wydziałowa dopuścić do drugiej grupy egzaminów kandydata, który ostatni rok studiów odbywał na Wydziale Humanistycznym innego Uniwersytetu.

Przy zmianie kierunku studiów zalicza się studia odbyte, prace wykonane i egzaminy zdane na Wydziałach Humanistycznych szkół akademickich w Polsce, w rozmiarach odpowiadających programowi nowoobranego magisterium.

Studia odbyte, prace wykonane i egzaminy, zdane na innych wydziałach uniwersytetów lub w innych szkołach akademickich w Polsce i w szkołach wyższych za granicą, mogą być za zgodą Rady Wydziałowej zaliczane na Wydziale Humanistycznym tego Uniwersytetu, na którym student pragnie uzyskać stopień magistra nauk humanistycznych, jeśli czynią zadość wymaganiom programu właściwego magisterium.

§ 4. Dla uzyskania stopnia magistra nauk humanistycznych każdy, studiujący na Wydziałach Humanistycznych Uniwersytetów, musi zdać dwie grupy egzaminów, których zakres określają szczegółowe przepisy właściwego magisterium, podane w niniejszym rozporządzeniu.

Indeks
indykacja

(rozporządzenie magisterskie) - Rozporządzenie
Magisterium - programy grupy i rozporządzenie B) specjalizacja

§ 5. Do pierwszej grupy egzaminów student może przystąpić najwcześniej pod koniec drugiego roku studiów, jeśli spełni warunki, określone w przepisach szczegółowych dla poszczególnych magisteriów i to tylko na Wydziale Humanistycznym tego Uniwersytetu, na którym student był zapisany co najmniej przez 3 ostatnie trymestry.

W wyjątkowych jednak wypadkach Rada Wydziałowa może dopuścić do pierwszej grupy egzaminów studenta, który przez ostatnie trzy trymestry był zapisany na Wydziale Humanistycznym innego Uniwersytetu.

Rada Wydziałowa może w uzasadnionych wypadkach udzielić zezwolenia na zdawanie egzaminów pierwszej grupy w terminie wcześniejszym.

Egzaminy grupy pierwszej są w zasadzie ustne, jeśli przepisy szczegółowe dla poszczególnych magisteriów nie postanawiają inaczej.

1/ W razie niepomyślnego wyniku egzaminów z jednego lub dwóch przedmiotów pierwszej grupy w terminie pierwszym może student zdawać je ponownie w terminie najbliższym.

W razie niepomyślnego wyniku egzaminów z więcej niż dwóch przedmiotów grupy pierwszej w terminie pierwszym - student musi złożyć ponownie w najbliższym terminie pierwszą grupę egzaminów w całości z wyjątkiem przedmiotów, z których poprzednio uzyskał stopień dobry lub bardzo dobry.

2/ W razie niepomyślnego wyniku /po raz drugi/ lub nieprzystąpienia do egzaminu z jednego przedmiotu w terminie drugim ma student prawo zdawać egzamin poprawczy z tego przedmiotu w najbliższym terminie /po raz trzeci i ostatni/.

W razie niepomyślnego wyniku egzaminu z dwóch lub więcej przedmiotów /po raz drugi/ w terminie drugim student musi w najbliższym terminie złożyć ponownie /po raz trzeci i ostatni/ pierwszą grupę egzaminów w całości z wyjątkiem tych przedmiotów, z których poprzednio uzyskał stopień dobry lub bardzo dobry.

Po trzech latach studiów najdalej wszystkie przedmioty pierwszej grupy egzaminów winny być zdane. W przeciwnym razie student traci prawo studiowania w zakresie obranego magisterium.

W wypadkach wyjątkowych Radzie Wydziałowej przysługuje prawo przedłużenia tego prekluzyjnego terminu o jeden rok.

Jako dowód złożenia egzaminu z pomyślnym wynikiem student otrzymuje odpowiednie świadectwo.

§ 6. Drugą grupę egzaminów student może zdawać najwcześniej pod koniec drugiego roku studiów licząc od trymestru, w którym otrzymał świadectwo złożenia pierwszej grupy egzaminów.

Warunkiem dopuszczenia do drugiej grupy egzaminów jest pozytywna ocena pracy magisterskiej, zaliczenie ćwiczeń seminaryjnych oraz odbycie prac, przewidzianych w przepisach szczegółowych dla poszczególnych magisteriów oraz wykazanie się znajomością jednego, jeśli przepisy szczegółowe dla poszczególnych magisteriów nie przewidują inaczej, języka nowożytnego w stopniu, umożliwiającym korzystanie z piśmiennictwa naukowego.

Do oceniania tej znajomości powołany jest lektor danego języka, w braku zaś lektora odpowiedni profesor lub osoba przez niego wyznaczona z pomocniczych sił naukowych.

Egzamin powyższy ma charakter płatnego kollokwium.

W skład drugiej grupy egzaminów wchodzi 2 prace pisemne klauzurowe, jeśli przepisy szczegółowe nie postanawiają inaczej, oraz jeden ustny egzamin komisyjny, zdawany z przedmiotów wymienionych w rozporządzeniu szczegółowym dla poszczególnych magisteriów.

§ 7. Egzamin pisemny klauzurowy kandydat, zdaje wybierając jeden z 2 tematów, podanych przez właściwego profesora, członka Podkomisji Egzaminacyjnej danego przedmiotu. Profesor ten również ocenia wynik egzaminu.

Na każdy pisemny egzamin klauzurowy przeznaczona się 4 godziny.

W razie niepomysłnego wyniku jednego z egzaminów pisemnych klauzurowych właściwy profesor łącznie z przewodniczącym danej Podkomisji orzeka, czy student może być dopuszczony do egzaminu ustnego z tego przedmiotu. Wynik niedostateczny z obu egzaminów pisemnych klauzurowych drugiej grupy powoduje niedopuszczenie do egzaminu ustnego.

§ 8. Egzamin ustny kandydat zdaje w jednym dniu przed Podkomisją, składającą się z egzaminatorów poszczególnych przedmiotów, wchodzących w skład drugiej grupy egzaminów, pod przewodnictwem Przewodniczącego Komisji Egzaminów Magisterskich, który ma prawo przekazać przewodnictwo głównemu referentowi pracy magisterskiej.

b) Egzamin ustny ma na celu sprawdzenie znajomości materiału, określonego przepisami szczegółowymi dla poszczególnych magisteriów i tego działu nauki, z którego zaczerpnięto temat pracy magisterskiej, może też obejmować dyskusję na temat tej pracy.

c) W razie pomyślnego wyniku egzaminu Rada Wydziałowa nadaje kandydatowi tytuł magistra nauk humanistycznych w zakresie danej specjalności.

d) W razie niepomysłnego wyniku egzaminu z jednego przedmiotu kandydat zdaje egzamin poprawczy z tegoż przedmiotu również przed Podkomisją, złożoną z odpowiedniego egzaminatora i Przewodniczącego Komisji Egzaminów Magisterskich.

W razie niepomysłnego wyniku egzaminu z więcej niż jednego przedmiotu kandydat powinien egzamin powtórzyć w terminie oznaczonym przez Podkomisję Egzaminacyjną, przy czym zalicza mu się te przedmioty, które po raz pierwszy złożył z wynikiem dobrym lub b.dobrym.

W pierwszym i drugim wypadku egzamin pisemny klauzurowy zalicza się do ponownego egzaminu tylko wówczas, jeżeli wynik jego był dobry lub b.dobry.

Egzamin poprawczy wolno zdawać dwukrotnie, a po raz trzeci za specjalnym zezwoleniem Rady Wydziałowej.

W razie upłynięcia więcej niż lat trzech od momentu, od którego student miał już prawo zdawania drugiej grupy egzaminów, obowiązany on jest dla dopuszczenia go do drugiej grupy egzaminów zapisać się ponownie na jeden rok studiów.

§ 9. Jeśli student przygotowuje się do uzyskania stopnia magistra nauk humanistycznych w dwóch różnych zakresach nauki, Komisja Egzaminów Magisterskich może przyznać mu pewne ulgi i zwolnienia w zakresie egzaminów, wchodzących w program obu magisteriów.

§ 10. Temat pracy magisterskiej student może otrzymać najwcześniej po zdaniu pierwszej grupy egzaminów z wynikiem pomyślnym.

Celem pracy magisterskiej jest wykazanie, że student posiada umiejętność samodzielnego operowania metodą naukową zgodnie ze współczesnym poziomem wiedzy na wskazanym lub wybranym temacie z dziedziny swych studiów szczegółowych.

Temat pracy magisterskiej winien być taki, aby możliwym było staranne jego wykonanie w przeciągu trzech trymestrów.

Za pracę magisterską może być uznana przez Podkomisję Egzaminacyjną, na wniosek właściwego profesora, praca seminaryjna, bądź inna praca studenta.

Pracę magisterską ocenia 2 referentów.

W razie braku równorzędnej katedry drugim referentem jest profesor najbliższej specjalności. W razie różnicy między ocenami poszczególnych referentów o stopniu decyduje Przewodniczący Komisji Egzaminów Magisterskich.

Ujemnie oceniona praca magisterska może być przedłożona ponownie do oceny tylko po dokonaniu przeróbek wskazanych przez tego profesora, który dał lub zatwierdził, wybrany przez studenta, temat pracy.

Ponowna ocena może odbywać się dwukrotnie.

Podkomisja może wogóle odrzucić przedłożoną pracę magisterską i zażądać napisania nowej pracy magisterskiej. Każdy referent jest obowiązany przepro-

*Wymagane by być przed
opracować i ich wypracować
wstać centra upiśnięte*

Wypisać

Uz.

*Referent
egzamin
nie może
być wzięty
w pomysł*

wadzić ocenę pracy magisterskiej najpóźniej w ciągu dwóch miesięcy od daty jej złożenia.

§ 11. Stopnie egzaminów ustnych i pisemnych klauzurowych pierwszej i drugiej grupy zarówno, jako też pracy magisterskiej, są: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny.

§ 12. Po zdaniu wszystkich przepisanych egzaminów i stwierdzeniu przez Komisję Egzaminów Magisterskich dopełnienia innych warunków, wymaganych programem, student otrzymuje dyplom magistra nauk humanistycznych według wzoru ustalonego w § 17 niniejszego rozporządzenia. Świadectwa egzaminów uprzednich Komisja Egzaminów Magisterskich zatrzymuje w aktach po wydaniu dyplomu.

§ 13. Egzaminatorami są wszyscy, zwyczajni i nadzwyczajni, honorowi i tytułarni profesorowie Wydziału Humanistycznego, wykładający przedmioty, podlegające egzaminom. W wyjątkowych wypadkach Rada Wydziału może powołać na wniosek Komisji Egzaminów Magisterskich na egzaminatora profesora innego Wydziału lub innej szkoły akademickiej, docenta, zastępcę profesora lub prowadzącego wykłady zleczone.

Wszyscy egzaminatorowie tworzą Komisję Egzaminów Magisterskich.

Przewodniczącemu Komisji Egzaminów Magisterskich i jego zastępcę wybiera Rada Wydziałowa na 4 lata.

§ 14. Do obowiązków Przewodniczącego Komisji Egzaminów Magisterskich należy:

- wyznaczanie z grona egzaminatorów Podkomisji Egzaminacyjnych do poszczególnych egzaminów i oceny pracy magisterskiej,
- wyznaczanie poszczególnych terminów egzaminów zarówno pierwszej jak i drugiej grupy w czasie sesyj egzaminacyjnych, które odbywają się 2 razy do roku /z końcem trymestru wiosennego i z początkiem zimowego/ i trwają od 2 do 4 tygodni,
- ogólny nadzór nad organizacją egzaminów, załatwianie czynności administracyjnych, prowadzenie protokołów Komisji i Podkomisji, przy tym akta studentów, przystępujących do egzaminów, prowadzi się imiennie.

Uchwały Komisji Egzaminów Magisterskich zapadają bezwzględną większością głosów, w razie równości głosów rozstrzyga głos Przewodniczącego.

§ 15. Rada Wydziału podaje do wiadomości Ministerstwa skład Komisji Egzaminacyjnej oraz komunikuje o zmianach w tym składzie zaszyłych.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zatwierdza Przewodniczącemu Komisji Egzaminów Magisterskich i jego zastępców.

§ 16. Opłaty egzaminacyjne ustanawia oddzielne rozporządzenie.

§ 17. Nadania stopnia magistra nauk humanistycznych w zakresie danej gałęzi wiedzy dokonywa Dziekan Wydziału przez wręczenie kandydatowi dyplomu o następującym brzmieniu:

*Spisnia -
Album magistrów -*

Uniwersytet
Wydział
L.

D Y P L O M

MAGISTRA NAUK HUMANISTYCZNYCH w zakresie

Pan /imię i nazwisko/ /urodzony dnia
. 19...r. w /miejsce urodzenia - miejscowość, powiat, województwo/
. obywatel odbył
przepisane studia w Uniwersytecie na Wydziale
/podać w jakich i kiedy/
w zakresie i zdał następujące egzaminy:

1. Grupy pierwszej:
/podać egzaminy i ich wynik/
.
.
.

Wyp 2

oraz przedstawił z wynikiem. pracę magisterską p.t.:

2. Grupy drugiej
/podać egzaminy i ich wyniki/
.
.

Wobec tego Rada Wydziału Uniwersytetu.
. w myśl art.41 ustawy o szkołach akademickich z dnia
15 marca 1933 r. /Dz.U.R.P. Nr 1, poz.6 z 1938 r./

oraz § Min.W.R.i O.P. z dnia 1939 r.
Nr /Dz.U.M. W.R.i O.P. nr poz. / na wniosek Komisji Egza-
minów Magisterskich z dnia nadaje Panu
.

*/mianu
zmiennik/*

s t o p i e ń

MAGISTRA NAUK HUMANISTYCZNYCH w zakresie

jako dowód ukończenia studiów wyższych z wynikiem ogólnym:
.

*z
mianu!*

Miejscowość Data

Pieczczę

Duty 2

Rektor

Dziekan

Przewodniczący Komisji Egzaminów
Magisterskich

Referent

§ 18. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1939 r. i obowiązuje w całej rozciągłości wszystkich studentów, którzy rozpoczęli studia na Wydziałach Humanistycznych Uniwersytetów w roku 1939/40 i w latach następnych.

Studenci, którzy rozpoczęli studia na tych wydziałach przed rokiem akademickim 1939/40 mogą przystępować do egzaminów magisterskich według postanowień niniejszego rozporządzenia przy tym Rady Wydziałów mogą im na wniosek Komisji Egzaminacyjnych zaliczyć pewne egzaminy wchodzące w zakres grupy I, zdane według przepisów dawniej obowiązujących.

§ 19. Przepisy rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 26 listopada 1925 roku w sprawie egzaminów magisterskich na Wydziałach Humanistycznych Uniwersytetów /Dz.Urz.Min.W.R.i O.P. z r.1936 Nr 8, poz.66 L.13054-IV25/ pozostają w mocy, jeżeli chodzi o studentów, którzy, rozpoczęli studia na tych Wydziałach przed rokiem akademickim 1939/40 i nie pragną skorzystać z postanowienia ust.2 § 18 niniejszego rozporządzenia.

Z dniem 1 września 1945 roku wygasa ostatecznie termin stosowania do studentów rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 26 listopada 1925 r. w sprawie programu studiów i egzaminów magisterskich na Wydziałach Humanistycznych Uniwersytetów.

*Przebieg egzaminów - 11 programów mag. -
3 rodzaje um. um. -*

1. w zakresie nauk filozoficznych. (10 pkt więcej) 8

§ 1. Pierwsza grupa egzaminów obejmuje następujące przedmioty:

1. Logika i metodologia z zasadniczymi pojęciami logistyki.
2. Psychologia ogólna.
3. Historia filozofii starożytnej i średniowiecznej ze szczególnym uwzględnieniem historii zagadnień, objętych działem, wymienionym w punkcie 4 § 3, przy czym student winien wykazać szczegółowo znajomość poglądów lub systemów jednego z klasycznych przedstawicieli filozofii starożytnej lub średniowiecznej na podstawie źródłowej znajomości jego dzieł.
4. Dobrowolnie wybrany inny przedmiot /w zarysie/ dla którego jest przewidziane osobne magisterium, a które bliżej się wiąże ze studiami filozoficznymi, np. filologia grecka, biologia, teoria mnogości, psychologia eksperymentalna itp.

U w a g a: W żadnym wypadku nie należy uważać tego egzaminu za przedmiot poboczny, który daje uprawnienia do nauczania go w szkołach średnich i liceach.

§ 2. Warunkiem dopuszczenia do pierwszej grupy egzaminów jest wykazanie się: a/ świadectwem udziału co najmniej przez trzy trymestry w proseminarium filozoficznym, b/ dowodem znajomości jednego z języków nowożytnych /niezależnie od warunku z § 6 przepisów ogólnych/ lub języka starogreckiego w stopniu umożliwiającym korzystanie z piśmiennictwa naukowego.

§ 3. Druga grupa egzaminacyjna obejmuje następujące przedmioty:

1. Historia filozofii nowożytnej ze szczególnym uwzględnieniem historii zagadnień, objętych działem wymienionym w punkcie czwartym niniejszego paragrafu, przy czym student winien wykazać szczegółową znajomość poglądów lub systemów jednego z klasycznych przedstawicieli filozofii nowożytnej na podstawie źródłowej znajomości jego dzieł.

2. Etyka.

3. Główne zagadnienia teorii poznania.

*Przebieg egzaminów i dyskusji grupowych
na temat filozofii (wzrost, metafizyka, teorię otwartą i etyka) -*

- 4. Do wyboru przez studenta jeden z następujących egzaminów:
 - a/ logika formalna i metodologia nauk,
 - b/ wybrane zagadnienia i kierunki teorii poznania i metodologii nauk w dziale przez studenta obranym w porozumieniu z egzaminatorem,
 - c/ zagadnienia i kierunki estetyki i jeden z działów psychologii oraz socjologii.

Egzaminy 1 i 4 są pisemne i ustne.

§ 4. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów drugiej grupy jest wykazanie się dowodem udziału czynnego w seminarium filozoficznym przez sześć trymestrów.

2. w zakresie psychologii.

10

§ 1. Pierwsza grupa egzaminów obejmuje następujące przedmioty:

- 1/ Biologia ogólna.
- 2/ Fizjologia ogólna systemu nerwowego.
- 3/ Psychologia ogólna.
- 4/ Psychopatologia ogólna.
- 5/ Historia filozofii w zarysie.

*Zobowiązanych lub
Psychologię*

§ 2. Warunkiem dopuszczenia do pierwszej grupy egzaminów jest wykazanie się:

- a/ świadectwem udziału czynnego w ćwiczeniach psychologicznych w ciągu 3 trymestrów,
- b/ dowodem znajomości jednego z języków nowożytnych /niezależnie od warunku z § 6 - przepisów ogólnych/ w stopniu umożliwiającym korzystanie z piśmiennictwa naukowego.

§ 3. Druga grupa egzaminów obejmuje następujące przedmioty:

- A. Obowiązujące każdego studenta:
 - 1. Metodyka i technika badań eksperymentalnych w psychologii ze szczególnym uwzględnieniem metod statystycznych.
 - 2. Historia psychologii.
 - 3. Logika i metodologia ogólna wraz z teorią poznania.

B. Do wyboru przez studenta jedna z następujących grup przedmiotów:

I. Grupa psychologii teoretycznej:

- 4. Socjologia.
- 5. Wybrany dział psychologii teoretycznej w szczegółowym opracowaniu.

II. Grupa psychotechniki:

- 4. Psychotechnika!
- 5. Wybrany dział psychologii stosowanej w szczegółowym opracowaniu np. psychologia wychowawcza, higiena psychiczna itp.

Egzaminy 1 i 5 są pisemne i ustne.

§ 4. Warunkiem dopuszczenia do drugiej grupy egzaminów jest wykazanie się dowodem udziału czynnego w pracowni psychologicznej w ciągu 6 trymestrów.

4 trymestrów włącznie - w ciągu 6 trymestrów.

3. w zakresie pedagogiki.

9 (o jeden więcej)

- § 1. Pierwsza grupa egzaminacyjna obejmuje następujące przedmioty:
- 1/ Psychologia ogólna.
 - 2/ Logika z metodologią i teorią poznania.
 - 3/ Historia filozofii w zarysie.
 - 4/ Biologia ogólna z uwzględnieniem szczegółowym organizmu człowieka.
- § 2. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu grupy pierwszej jest wykazanie się świadectwem udziału co najmniej przez trzy trymestry w proseminariach filozoficznym, pedagogicznym, w ćwiczeniach psychologicznych i w ćwiczeniach z techniki pracy umysłowej.
- § 3. Druga grupa egzaminów w zależności od kierunku studiów obejmuje następujące przedmioty:
- albo A.
- 1/ Pedagogika i dydaktyka oraz współczesne prądy pedagogiczne z uwzględnieniem jednego z wybitnych autorów pedagogicznych.
 - 2/ Pedagogika eksperymentalna.
 - 3/ Psychologia wychowawcza.
 - 4/ Historia wychowania ze szczególnym uwzględnieniem historii wychowania w Polsce na tle rozwoju społecznego.
 - 5/ Higiena wychowawcza.
- albo B.
- 1/ Pedagogika ze szczególnym uwzględnieniem teorii i metod oświaty pozaszkolnej.
 - 2/ Pedagogika społeczna.
 - 3/ Historia pracy oświatowej i społecznej na tle historii wychowania społecznego.
 - 4/ Do wyboru przez studenta:
 - a/ psychologia wychowawcza, lub
 - b/ socjologia.
 - 5/ Do wyboru przez studenta:
 - a/ Bibliologia wraz z bibliotekarstwem. Warunkiem dopuszczenia jest: przesłuchanie wykładów z zakresu nauki o literaturze i nauk pomocniczych historii lub
 - b/ Polityka społeczna. Warunkiem dopuszczenia jest przesłuchanie wykładów z teorii prawa, ekonomii, statystyki z demografią, nauki o samorządzie, higieny społecznej.

√ (lub 4) Egzaminy 1 i 2 /lub 3/ z § 3 A oraz egzamin 2 /lub 3/ i 5 a /lub 5b/ z § 3 B są pisemne i ustne.

- § 4. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu drugiej grupy jest:
- a/ dla studentów obierających grupę A § 3 i piszących pracę magisterską z zakresu pedagogiki wykazanie się dowodem czynnego udziału w ćwiczeniach seminaryjnych z pedagogiki przez 6 trymestrów oraz w pracowni psychologicznej przez 3 trymestry,
 - b/ dla studentów, obierających grupę A § 3 i piszących pracę magisterską z zakresu psychologii wychowawczej lub pedagogiki eksperymentalnej jest wykazanie się dowodem czynnego udziału w ćwiczeniach seminaryjnych z psychologii wychowawczej co najmniej przez 3 trymestry i w pracowni psychologicznej przez 6 trymestrów,
 - d.e/ dla studentów, obierających grupę B § 3, jest wykazanie się świadectwem czynnego udziału co najmniej przez 3 trymestry w następujących seminariach:

Rz. k. i. p. 4 yb
m. a. j. i. m.

Γ < ↑ >

- 1/ pedagogiki społecznej,
- 2/ historii pracy oświatowej lub socjologii oraz
- 3/ polityki społecznej lub bibliologii.

U w a g a: Rozgałęzienie w zakresie drugiej grupy egzaminów pomieszczono według projektu Wolnej Wszechnicy Polskiej, który rozesłano także osobno Radom Wydziałowym do oświadczenia się.

4. w zakresie historii. 11 (o odc. wstępnym)

- § 1. Pierwsza grupa egzaminów obejmuje następujące przedmioty:
1. Geografia ogólna ze szczególnym uwzględnieniem antropogeografii i geografii historycznej.
 2. Zasady ekonomii społecznej i zarys historii doktryn społecznych.
 3. Dzieje starożytne.
 4. Zasady metody badań historycznych wraz z podstawowymi wiadomościami z nauk pomocniczych oraz źródeł historycznych w zakresie historii Polski.
 5. Główne zasady nauk filozoficznych, obejmujące wiadomości z logiki, psychologii ogólnej i historia filozofii w zarysie.
- § 2. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu grupy pierwszej jest wykazanie się:
- a/ znajomością języka łacińskiego, udowodnioną świadectwem lektora tego języka, albo interpretacją w czasie egzaminu 4 § 1. - odpowiednio dobrego tekstu historycznego;
 - b/ świadectwem udziału co najmniej przez 3 trymestry w proseminarium historycznym;
 - c/ świadectwem wysłuchania przez 3 trymestry wykładu i złożenia kollokwium z prehistorii ze szczególnym uwzględnieniem prehistorii polskiej.
- § 3. Druga grupa egzaminów obejmuje następujące przedmioty:
1. Dzieje średniowieczne /polskie i powszechne/.
 2. Dzieje nowożytne i nowoczesne /polskie i powszechne/.
 3. Historia gospodarcza.
 4. Historia ustroju Państwa Polskiego wraz z zasadami prawa państwowego.
 5. Historia kultury z uwzględnieniem historii sztuki.
 6. Pogłębiona znajomość: albo pewnego okresu dziejów politycznych polskich lub powszechnych, albo pewnego działu historii gospodarczej, ustrojowej lub kulturalnej, albo nauk pomocniczych historii.
- Egzamin 1 /ewentualnie 2, 3, 4 lub 5 - zależnie od wyboru studenta/ i egzamin 6 są pisemne i ustne.
- § 4. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu drugiej grupy jest wykazanie się dowodem czynnego udziału w seminarium historycznym co najmniej przez 6 trymestrów.

5. w zakresie językoznawstwa indoeuropejskiego. 8 (Tęże uwagi)

- § 1. Pierwsza grupa egzaminów obejmuje następujące przedmioty:
1. Zasady nauki o języku.
 2. Sanskryt /gramatyka opisowa z uwzględnieniem historii języka staroindyjskiego i czytania łatwiejszych tekstów jak: bajki, urywki eposu itp./
 3. Zarys gramatyki historycznej języka greckiego.
 4. Zarys gramatyki porównawczej języków indoeuropejskich w związku z prehistorią szczepu indoeuropejskiego.
 5. Główne zasady nauk filozoficznych.

- § 2. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów pierwszej grupy jest wykazanie się:
- a/ świadectwem czynnego udziału co najmniej przez 3 trymestry w proseminarium indoeuropejskim,
 - b/ dowodem znajomości jednego z języków nowożytnych /niezależnie od warunku z § 6 przepisów ogólnych/ w stopniu umożliwiającym korzystanie z piśmiennictwa naukowego.

§ 3. Druga grupa egzaminów w zależności od kierunku i rodzaju studiów obejmuje następujące przedmioty:

I - albo:

- 1/ gramatyka historyczno-porównawcza języka łacińskiego z uwzględnieniem dialektów italskich,
- 2/ rozszerzona gramatyka języka greckiego, wraz z nauką o dialektach greckich,
- 3/ wszystkie egzaminy obowiązujące studiujących na stopień magistra nauk humanistycznych w zakresie filologii klasycznej.

II - albo:

- 1/ gramatyka języka gockiego,
- 2/ gramatyka historyczna języka wysokoniemieckiego, wraz z nauką o dialektach niemieckich,
- 3/ wszystkie egzaminy obowiązujące studiujących na stopień magistra nauk humanistycznych w zakresie filologii nowożytnej /niemieckiej/.

III albo:

- 1/ gramatyka języka starocerkiewno-słowiańskiego,
- 2/ historyczna gramatyka języka polskiego, wraz z nauką o dialektach polskich,
- 3/ wszystkie egzaminy obowiązujące studiującego na stopień magistra nauk humanistycznych w zakresie filologii polskiej /studium językowe/.

IV albo:

- 1/ gramatyka języka staro-cerkiewno-słowiańskiego,
- 2/ historyczna gramatyka języka ukraińskiego wraz z nauką o dialektach ukraińskich,
- 3/ wszystkie egzaminy obowiązujące studiujących na stopień magistra nauk humanistycznych w zakresie filologii ukraińskiej /studium językowe/.

V albo:

- 1/ gramatyka języka staropruskiego lub łotewskiego wraz z nauką o dialektach litewskich;
- 2/ gramatyka historyczno-porównawcza języka litewskiego wraz z nauką o dialektach litewskich,
- 3/ wszystkie egzaminy obowiązujące studiujących na stopień magistra nauk humanistycznych w zakresie filologii nowożytnej /litewskiej/.

VI albo:

- 1/ gramatyka jednego ze starożytnych języków irańskich lub łaciny,
- 2/ gramatyka historyczno-porównawcza w szerszym zakresie któregośkolwiek z języków indoeuropejskich.

Egzaminy 1 i 2 są pisemne i ustne.

- § 4. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów drugiej grupy jest wykazanie się dowodem czynnego udziału w seminarium indoeuropejskim /wyjątkowo w innym lingwistycznym/ co najmniej przez 6 trymestrów, a dla grupy VI ponadto dowodem czynnego udziału w proseminarium prehistorycznym, albo etnologicznym albo socjologicznym co najmniej przez 3 trymestry.

Blas

24m

filologii

ukr.

litewski

iranistyki

*18 zuki
100 minut
100 minut*

6. w zakresie filologii klasycznej. 6 (o dm umiej)

- § 1. Pierwsza grupa egzaminów obejmuje następujące przedmioty:
1. Historia i geografia starożytnej Grecji i Rzymu oraz starożytności państwowe i prywatne grecko-rzymskie.
 2. Archeologia klasyczna.
 3. Gramatyka opisowa języka greckiego i łacińskiego wraz z zasadami metryki greckiej i łacińskiej.
 4. Główne zasady nauk filozoficznych ze szczególnym uwzględnieniem filozofii greckiej.
- Egzamin 3 jest pisemny i ustny, ma on na celu wykazanie biegłości stylistycznej w języku łacińskim.
- § 2. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów grupy pierwszej jest wykazanie się:
- a/ świadectwem czynnego udziału w ćwiczeniach proseminaryjnych: łacińskich, greckich co najmniej przez 3 trymestry w każdym, z historii starożytnej zaś i z archeologii klasycznej co najmniej przez 1 trymestr w każdym.
- § 3. Druga grupa egzaminów obejmuje następujące przedmioty:
- 1/ Historyczna gramatyka języka greckiego i łacińskiego.
 - 2/ Historia literatury łacińskiej i greckiej wraz z lekturą autorów.
- Egzaminy 1 i 2 są pisemne i ustne.
- Celem tych egzaminów jest stwierdzenie należytego odczytania w autorach grecko-rzymskich oraz posiadania przez kandydata umiejętności tłumaczenia tekstów łacińskich i greckich na język polski jak również ogólnej orientacji w zakresie filologii klasycznej.
- § 4. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów drugiej grupy jest wykazanie się dowodem czynnego udziału w ćwiczeniach seminaryjnych greckich i łacińskich co najmniej przez 3 trymestry w każdym dziale oraz kollokwiami z obowiązującej lektury greckiej i łacińskiej w/g kanonu ustalonego przez właściwych profesorów danego Uniwersytetu.
- U w a g a: Obowiązującym językiem pracy magisterskiej jest język łaciński.

7. w zakresie filologii polskiej. 7 (o jeden umiej)

- § 1. Pierwsza grupa egzaminów obejmuje następujące przedmioty:
1. Gramatyka opisowa i podstawowe wiadomości z historycznej gramatyki języka polskiego /w zakresie kursu jednorocznego/ i dialektologii z uwzględnieniem zasad nauki o języku i znajomości języka starocerkiewno-słowiańskiego.
 2. Historia literatury polskiej w zarysie z uwzględnieniem bieżących prądów literatury wraz z podstawowymi wiadomościami z teorii literatury /poetyka z metryką, stylistyka, metodyka, bibliografia, socjologia literatury/.
 3. Historia kulturalna, polityczna i ustrojowa Polski.
 4. Główne zasady nauk filozoficznych /logika, psychologia, metodologia, historia filozofii, estetyka/.
- Egzamin 2 jest pisemny i ustny.
- § 2. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów grupy pierwszej jest wykazanie się świadectwem czynnego udziału:
1. w proseminarium języka polskiego i
 2. literatury polskiej przez okres po trzy trymestry w każdym oraz
 3. w ćwiczeniach filozoficznych /logika/ przez 2 trymestry.

- § 3. Druga grupa egzaminów w zależności od kierunku studiów obejmuje następujące przedmioty:
- A. Grupa językowa
1. Szczegółowa znajomość polskiej gramatyki historycznej i dialektologii.
 2. Gramatyka porównawcza języków słowiańskich z bliższą znajomością języka starocerkiewno-słowiańskiego na tle gramatyki porównawczej idnoeuropejskiej.
 3. Znajomość głównych prądów literatury polskiej ze szczególnym uwzględnieniem wybranej epoki.

Egzamin 2 jest pisemny i ustny.

- B. Grupa literacka.
1. Historia jednej z wielkich literatur obcych starożytnych lub nowożytnych.
 2. Szczegółowa historia literatury polskiej ze znajomością przejawów rozwoju kultury literackiej i głównych zjawisk literatury powszechnej.
 3. Historia literackiego języka polskiego t.j. zewnętrznych dziejów polszczyzny literackiej, udziału dialektów, wpływów języków obcych, stylizacji artystycznej, zwłaszcza archaizującej i dialektyzującej.

Egzamin 2 jest pisemny i ustny.

- § 4. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów drugiej grupy jest wykazanie się dowodem czynnego udziału:

A. dla grupy językowej:

- 1/ w seminarium języka polskiego przez 5 trymestrów,
- 2/ w seminarium filologii słowiańskiej przez 3 trymestry,
- 3/ w seminarium języków indoeuropejskich albo w jakimkolwiek innym seminarium lingwistycznym przez 3 trymestry.

B. dla grupy literackiej:

1. w seminarium historii literatury przez 5 trymestrów,
2. w seminarium filozoficznym /estetyka, psychologia/ przez 3 trymestry,
3. do wyboru przez studenta w seminarium:
 - a/ historii sztuki lub
 - b/ etnologicznym lub
 - c/ socjologicznym przez 3 trymestry.

8. w zakresie filologii ukraińskiej.

- § 1. Pierwsza grupa egzaminów obejmuje następujące przedmioty:

- 1/ gramatyka opisowa i podstawowe wiadomości z historycznej gramatyki języka ukraińskiego /w zakresie kursu jednorocznego/ i dialektologii z uwzględnieniem zasad nauki o języku i znajomości języka starocerkiewno-słowiańskiego,
- 2/ historia literatury ukraińskiej w zarysie z uwzględnieniem bieżących prądów literatury wraz z podstawowymi wiadomościami teorii literatury /poetyka z metryką, stylistyka, metodyka, bibliografia, socjologia literatury/,
- 3/ historia polityczna, ustrojowa i kulturalna Polski ze szczególnym uwzględnieniem ziem wschodnich, wchodzących w skład dawnej Rzeczypospolitej Polskiej,
- 4/ główne zasady nauk filozoficznych /logika, psychologia, metodologia, historia filozofii, estetyka/

Egzamin 2 jest pisemny i ustny.

- § 2. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów grupy pierwszej jest wykazanie się:
- a/ świadectwem czynnego udziału w proseminarium
 - 1/ języka ukraińskiego i
 - 2/ literatury ukraińskiej przez okres po trzy trymestry w każdym oraz
 - 3/ w seminarium filozoficznym /logika/ przez 2 trymestry.
- § 3. Druga grupa egzaminów w zależności od kierunku studiów obejmuje następujące przedmioty:
- A. grupa językowa:
 - 1/ szczegółowa znajomość ukraińskiej gramatyki historycznej i dialektologii,
 - 2/ gramatyka porównawcza języków słowiańskich z bliższą znajomością języka polskiego na tle gramatyki porównawczej indoeuropejskiej,
 - 3/ znajomość głównych prądów literatury ukraińskiej ze szczególnym uwzględnieniem wybranej epoki,
 - 4/ historia literatury polskiej.

Egzamin 2 jest pisemny i ustny.
 - B. grupa literacka:
 - 1/ historia jednej z wielkich literatur obcych starożytnych lub nowożytnych,
 - 2/ historia literatury polskiej,
 - 3/ szczegółowa historia literatury ukraińskiej, ze znajomością przejawów rozwoju kultury literackiej i głównych zjawisk literatury powszechnej,
 - 4/ historia literackiego języka ukraińskiego, tj. zewnętrznych dziejów ukraińszczyzny literackiej, udziału dialektów w genezie i rozwoju języka ukraińskiego, wpływ języków obcych, stylizacji artystycznej, zwłaszcza archaizującej i dialektyzującej.

Egzamin 3 jest pisemny i ustny.
- § 4. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów drugiej grupy jest wykazanie się dowodem czynnego udziału:
- A. dla grupy językowej:
 - 1/ w seminarium języka ukraińskiego przez 5 trymestrów,
 - 2/ w seminarium filologii słowiańskiej przez 3 trymestry,
 - 3/ w seminarium języków indoeuropejskich albo w jakimkolwiek innym seminarium ligwistycznym przez 3 trymestry.
 - B. dla grupy literackiej:
 - 1/ w seminarium historii literatury przez 5 trymestrów,
 - 2/ w seminarium filozoficznym /estetyka, psychologia/ przez 3 trymestry,
 - 3/ do wyboru przez studenta w seminarium:
 - a/ historii sztuki lub
 - b/ etnologicznym lub
 - c/ socjologicznym przez 3 trymestry.

9. w zakresie filologii słowiańskiej.

4 trymestry
filologii!

- § 1. Pierwsza grupa egzaminów obejmuje następujące przedmioty:
- 1. Ogólny zarys historii literatur słowiańskich ze szczególnym uwzględnieniem literatury polskiej i jednej z literatur słowiańskich,
 - 2. Gramatyka opisowa jednego żywego języka słowiańskiego /poza polskim/ według wyboru studenta.
 - 3. Zasadnicze wiadomości z językoznawstwa słowiańskiego ze szczególnym uwzględnieniem elementów gramatyki starocerkiewno-słowiańskiej i historycznej gramatyki polskiej.

4. Zarys historii Słowian ze szczególnym uwzględnieniem prądów umysłowych, społecznych i kulturalnych.
5. Główne zasady nauk filozoficznych /logika, psychologia, metodologia, historia filozofii/.

Egzamin I jest pisemny i ustny.

- § 2. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów grupy pierwszej jest wykazanie się:
- a/ świadectwem czynnego udziału: 1/ w proseminarium slawistycznym, w którym zajmowano by się głównie językiem starocerkiewno-słowiańskim oraz 2/ w proseminarium polonistycznym przez 3 trymestry w każdym,
 - b/ dowodem znajomości języka staro- lub nowo-greckiego /świadectwo od lektora/.

- § 3. Druga grupa egzaminów w zależności od kierunku studiów obejmuje następujące przedmioty:

- albo 1/ gramatyka porównawcza języków słowiańskich ze szczególnym uwzględnieniem języka starocerkiewno-słowiańskiego /ze znajomością zabytków/ wraz z podstawowymi wiadomościami porównawczej gramatyki języków indoeuropejskich i znajomością zasad językoznawstwa ogólnego,
- 2/ szczegółowa historyczna gramatyka jednego z języków słowiańskich,
- albo 1/ historia literatur słowiańskich z uwzględnieniem zasadniczych prądów literatur europejskich /starożytnych i nowożytnych/,
- 2/ szczegółowa historia jednej z literatur słowiańskich /poza polską/ w związku z teorią literatury.
- albo 1/ podstawowe wiadomości z prehistorii i antropologii ze szczególnym uwzględnieniem krajów i narodów słowiańskich,
- 2/ etnografia słowiańska /z uwzględnieniem metodologii/,
- albo 1/ szczegółowa historia jednego z narodów słowiańskich,
- 2/ historia sztuki narodów słowiańskich /na tle ogólnej historii sztuki/.
- Jeden z wymienionych egzaminów jest pisemny i ustny.

- § 4. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów II grupy jest wykazanie się dowodem czynnego udziału w ćwiczeniach slawistycznych w odpowiednich seminariach co najmniej przez okres 6 trymestrów.

10. w zakresie filologii języków nowożytnych.

- § 1. Pierwsza grupa egzaminów obejmuje następujące przedmioty:

1. Zarys gramatyki opisowej jednego z języków nowożytnych wraz z wersyfikacją i elementami fonetyki.
2. Zarys historii kultury danego kraju ze szczególnym uwzględnieniem prądów społecznych, politycznych zwłaszcza czasów najnowszych, oraz ustroju państw, w których żyją duże skupienia ludzi, mówiących danym językiem /przy filologii angielskiej: Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, dominia i kolonie angielskie, przy filologii niemieckiej: Austria, Szwajcaria, przy filologii francuskiej: Szwajcaria, Belgia, Luxemburg, obszary kolonialne francuskie itp./
3. Interpretacje tekstu nowożytnego ustne i pisemne oparte o wykłady z ostatnich dwóch lat.
4. Główne zasady nauk filozoficznych /logika, psychologia, metodologia, historia filozofii/.

Egzamin oznaczony liczbą 3 jest pisemny i ustny.

- § 2. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów pierwszej grupy jest wykazanie się:

131111
131111
131111

131111
131111
131111

*7 (mian. 8
ang. 6)*

- a/ znajomością języka łacińskiego wraz z zarysem historii literatury rzymskiej,
- b/ świadectwem czynnego udziału co najmniej przez 3 trymestry w jednym z proseminariów filologii nowożytnej.

§ 3. Druga grupa egzaminów obejmuje następujące przedmioty:

1. Gramatyka historyczna jednego z języków nowożytnych wraz z wiadomościami z paleografii i krytyki tekstów.
Przy egzaminie z języka francuskiego wymagana jest teoretyczna znajomość drugiego języka romańskiego.
Przy egzaminie z języka niemieckiego wymaga jest teoretyczna znajomość języka angielskiego.
Przy egzaminie z języka angielskiego wymagana jest teoretyczna znajomość języka niemieckiego.
2. Historia literatury jednego z języków nowożytnych, oparta na znajomości wybitnych dzieł wraz z zarysem poetyki i stylistyki oraz znajomością współczesnych prądów duchowych i umysłowych ze szczególnym uwzględnieniem głównych epok.
3. Szczegółowa znajomość pewnej epoki lub okresu literackiego albo działu gramatyki jednego z języków nowożytnych - w zależności od tematu pracy magisterskiej.

Egzaminy 1 i 2 są pisemne i ustne.

§ 4. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów drugiej grupy jest wykazanie się dowodem czynnego udziału w ćwiczeniach z filologii jednego z języków nowożytnych co najmniej przez 6 trymestrów.

Egzaminy drugiej grupy odbywają się w języku obcym, na specjalne żądanie kandydata mogą się odbywać w języku polskim, co jednak będzie zaznaczone na dyplomie.

11. w zakresie orientalistyki.

7 (o jednomyślny) [signature]

§ 1. Pierwsza grupa egzaminów obejmuje następujące przedmioty:

- 1/ Wstęp ogólny do jednego z działów filologii i historii orientalnej wraz z metodologią.
- 2/ Gramatyka opisowa i podstawowe wiadomości z gramatyki historycznej języka, ewentualnie języków danego narodu lub grupy narodów Wschodu.
- 3/ Historia piśmiennictwa i literatury danego środowiska lub narodu wschodniego w zarysie.
- 4/ Historia danego środowiska lub narodu ze szczególnym uwzględnieniem historii prądów umysłowych i politycznych.
- 5/ Główne zasady nauk filozoficznych.

§ 2. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów grupy pierwszej jest wykazanie się:

- a/ dowodem znajomości jednego z języków nowożytnych /niezależnie od warunku z § 6 przepisów ogólnych/ w stopniu umożliwiającym korzystanie z piśmiennictwa naukowego,
- b/ świadectwem czynnego udziału co najmniej przez 3 trymestry w jednym z proseminariów orientalistycznych.

§ 3. Druga grupa egzaminów obejmuje w zależności od specjalizacji następujące egzaminy:

- a/ grupa językowa:
 - 1/ Elementy językoznawstwa ogólnego.
 - 2/ Pogłębiona znajomość zagadnień językowych, pozostających w związku z językiem lub językami wschodnimi, obranymi przez studenta.

Egzaminy 1 i 2 są pisemne i ustne.

b/ grupa historii literatury:

- 1/ pogłębiona znajomość historii literatury w głównym języku wschodnim,
- 2/ pogłębiona znajomość historii literatury w dodatkowych i pokrewnych językach.

Egzaminy 1 i 2 są pisemne i ustne.

o/ grupa historyczna:

- 1/ Pogłębiona znajomość dziejów politycznych i kulturalnych oraz zagadnień religijnych i filozoficznych krajów i ludów odpowiadających studiowanemu językom.

- 2/ Geografia i etnografia historyczna odpowiedniego terenu.

Egzaminy 1 i 2 są pisemne i ustne.

Egzamin pisemny ma wykazać, że kandydat opanował na tyle dany język czy języki wschodnie, że rozumie samodzielnie średnio trudny tekst oraz, że potrafi używać umiejętnie aparatu naukowego.

- § 4. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów drugiej grupy jest wykazanie się do-
wodem czynnego udziału w ćwiczeniach orientalistycznych co najmniej
przez 6 trymestrów.

12. w zakresie socjologii.

- § 1. Pierwsza grupa egzaminów obejmuje przedmioty:

1. Zarys socjologii systematycznej i technika badań terenowych.
2. Zarys historii społecznej i gospodarczej Polski.
3. Teoria ekonomii w zarysie.
4. Główne zasady nauk filozoficznych /logika, psychologia, metodologia, historia filozofii/.

- § 2. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów grupy pierwszej jest wykazanie się:

- a/ świadectwem czynnego udziału co najmniej przez 3 trymestry w proseminarium socjologicznym oraz do wyboru w ćwiczeniach jednego z przedmiotów pod 2 - 4, wymienionych w § 1 również przez 3 trymestry,
- b/ czynnym udziałem w badaniach terenowych wadłe zakresu ustalonego przez profesora.

- § 3. Druga grupa egzaminów w zależności od kierunku studiów obejmuje następujące przedmioty:

A/ grupa teoretyczna:

- 1/ Jeden specjalny dział socjologii wybrany w porozumieniu z profesorem oraz metodologia, socjologii.
- 2/ Historia socjologii.
- 3/ Etnografia Polski i zarys etnologii ogólnej.
- 4/ Historia kultury.
- 5/ Zarys psychologii.

B/ grupa socjologii wychowania:

- 1/ Socjologia wychowania oraz metodologia socjologii.
- 2/ Psychologia pedagogiczna.
- 3/ Pedagogika ogólna.
- 4/ Zarys historii wychowania.
- 5/ Ekonomia i polityka społeczna.
- 6/ Encyklopedia prawa i administracji.

C/ grupa socjologii stosowanej:

- 1/ Socjologia stosowana oraz metodologia socjologii.
- 2/ Statystyka.
- 3/ Etnografia Polski.

- 4/ Zarys antropogeografii Polski.
- 5/ Ekonomia i polityka społeczna.
- 6/ Encyklopedia prawa i administracji.

• Dwa egzaminy z powyżej wymienionych są pisemne i ustne, zależnie od decyzji komisji.

- § 4. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów drugiej grupy jest wykazanie się dowodem czynnego udziału 1/ w seminarium socjologicznym przez okres co najmniej 5 trymestrów, 2/ w seminarium przedmiotu dowolnie obranego, wchodzącego w skład drugiej grupy egzaminów co najmniej przez 3 trymestry.

13. w zakresie historii sztuki.

- § 1. Pierwsza grupa egzaminów obejmuje następujące przedmioty:
1. Historia sztuki w zarysie ze szczególnym uwzględnieniem nauki o stylach.
 2. Technologia sztuki i historia przemysłu artystycznego.
 3. Zarys historii powszechnej ze szczególnym uwzględnieniem historii kultury.
 4. Główne zasady nauk filozoficznych ze szczególnym uwzględnieniem estetyki.
- § 2. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów grupy pierwszej jest wykazanie się:
- a/ świadectwem czynnego udziału przez co najmniej 5 trymestrów w proseminarium historii sztuki,
 - b/ dowodem znajomości języka niemieckiego umożliwiającym korzystanie z piśmiennictwa naukowego /niezależnie od § 6 przepisów ogólnych/.
- § 3. Druga grupa egzaminów obejmuje następujące przedmioty:
- 1/ Historia sztuki starożytnej.
 - 2/ Prehistoria sztuki.
 - 3/ Pewna wybrana epoka historii sztuki.
 - 4/ Encyklopedia i metodologia historii sztuki /wraz z wiadomościami z dziedziny muzealnictwa i ochrony zabytków/.
- Egzaminy 3 i 4 są pisemne i ustne.
- § 4. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów drugiej grupy jest wykazanie się dowodem czynnego udziału w seminarium historii sztuki co najmniej przez 5 trymestrów.

14. z zakresu archeologii.

- § 1. Pierwsza grupa egzaminów obejmuje następujące przedmioty:
1. Znajomość języka greckiego i łacińskiego w zakresie źródeł literackich archeologii klasycznej oraz zarys dziejów literatury greckiej i rzymskiej.
 2. Historia starożytna wraz z wiadomościami z epigrafiki greckiej i łacińskiej.
 3. Archeologia klasyczna w zarysie.
 4. Główne zasady nauk filozoficznych.
- § 2. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów grupy pierwszej jest wykazanie się: świadectwem czynnego udziału w proseminariach archeologicznym, greckim, łacińskim, przez okres co najmniej 3 trymestrów w każdym z nich.

§ 3. Druga grupa egzaminów obejmuje następujące przedmioty:

- 1/ Archeologia przedhistoryczna ze specjalnym uwzględnieniem prehistorii basenu morza Śródziemnego.
- 2/ Historia sztuki w zarysie.
- 3/ Jeden z obranych przez kandydata działów archeologii klasycznej - zależnie od tematu pracy magisterskiej /np. historia sztuki starożytnej, historia kultury materialnej greckiej i rzymskiej, numizmatyka, epigrafika lub etruskologia/wraz z metodyką i historią badań archeologicznych.
- 4/ Do wyboru przez studenta jeden z następujących działów w zarysie: archeologia starożytnego Wschodu, historia i kultura Bizancjum, egiptologia, asyriologia, etnologia, socjologia lub antropologia.

Egzaminy 1 i 3 są pisemne i ustne.

§ 4. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów drugiej grupy jest wykazanie się dowodem czynnego udziału: 1/ w proseminarium sztuki przez okres co najmniej 3 trymestrów, 2/ w seminarium archeologicznym przez okres co najmniej 6 trymestrów oraz 3/ w ćwiczeniach archeologicznych co najmniej przez 3 trymestry.

Ponadto student musi wykazać się odbyciem praktyki terenowej przez jeden sezon co najmniej lub praktyki muzealnej przez trzy miesiące co najmniej w muzeach archeologicznych lub w takich muzeach, które posiadają zbiórki starożytne w większej ilości.

15. w zakresie antropologii, etnografii z etnologią i prehistorii.

§ 1. Pierwsza grupa egzaminów obejmuje następujące przedmioty:

1. Antropologia /kurs elementarny/.
2. Etnografia i etnologia /kurs elementarny/.
3. Prehistoria /kurs elementarny/.
4. Anatomia z fizjologią człowieka lub metodologia historyczna, lub geologia ze szczególnym uwzględnieniem dyluwium /kurs elementarny/.
5. Główne zasady nauk filozoficznych.

§ 2. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów grupy pierwszej jest wykazanie się: świadectwem czynnego udziału co najmniej przez 3 trymestry w odpowiednim proseminarium.

§ 3. Druga grupa egzaminów w zależności od kierunku studiów - obejmuje następujące przedmioty:

A. grupa antropologiczna:

- 1/ Nauka o dziedziczności.
- 2/ Szczegółowa znajomość antropologii systematycznej, ogólnej, społecznej i etnicznej wraz z metodologią.

B. grupa etnologiczna:

- 1/ Socjologia /kurs elementarny/.
- 2/ Szczegółowa znajomość etnografii Polski i powszechnej i etnologii wraz z metodologią.

C. grupa prehistoryczna:

- 1/ Historia starożytna lub średniowieczna.
- 2/ Szczegółowa znajomość prehistorii Europy, starożytnego Wschodu i Afryki Północnej oraz prehistorii Polski wraz z metodologią.

Egzamin 2 jest pisemny i ustny.

- § 4. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów drugiej grupy jest wykazanie się dowodem czynnego udziału w ćwiczeniach: 1/ z antropologii lub 2/etnografii i etnologii lub 3/ z prehistorii co najmniej przez okres 6 trymestrów.

16. w zakresie muzykologii.

- § 1. Pierwsza grupa egzaminów obejmuje następujące przedmioty:
1. Systematyka muzykologii.
 2. Akustyka muzyczna wraz z fizjologią muzyki i psychologią wrażeń słuchowych w zarysie oraz nauka o instrumentach muzycznych wraz z ich historią i rozpowszechnieniem w zarysie.
 3. Paleografia muzyczna w zarysie.
 4. Rytmika, metryka i melodyka w zarysie.
 5. Główne zasady nauk filozoficznych.
Egzamin z paleografii muzycznej jest pisemny i ustny.
- § 2. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów pierwszej grupy jest wykazanie się:
- a. świadectwem czynnego udziału co najmniej przez 3 trymestry w proseminarium muzykologicznym,
 - b. świadectwem z pisemnego i ustnego kolokwium w zakresie zasad teorii muzyki, nauki harmonii i nauki form muzycznych,
 - c. znajomością jednego języka nowożytnego /niezależnie od warunku z § 6 przepisów ogólnych/ w stopniu umożliwiającym korzystanie z piśmiennictwa naukowego.
- § 3. Druga grupa egzaminów obejmuje następujące przedmioty:
1. Psychologia i estetyka muzyki w zarysie.
 2. Etnologia muzyki w zarysie wraz z metodyką badań w jej zakresie.
 3. Historia muzyki w zarysie wraz z metodyką badań w jej zakresie.
 4. Historia harmonii, kontrapunktu, form muzycznych i instrumentacji w zarysie.
 5. Socjologia muzyki lub pedagogika muzyki.
Egzamin 2 lub 3 jest pisemny i ustny, przy czym wybór zależy od tematu pracy magisterskiej.
- § 4. Warunkiem dopuszczenia do egzaminów drugiej grupy jest wykazanie się:
- a. świadectwem czynnego udziału przez 6 trymestrów w seminarium muzykologicznym,
 - b. świadectwem z pisemnego i ustnego kolokwium w zakresie nauki kontrapunktu i instrumentacji.